

CVRIA

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

Výročná správa
2011

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

VÝROČNÁ SPRÁVA 2011

Prehľad činností Súdneho dvora,
Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu Európskej únie

Luxemburg, 2012

www.curia.europa.eu

Súdny dvor
L 2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Všeobecný súd
L 2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Súd pre verejnú službu
L 2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Internetová adresa Súdneho dvora: <http://www.curia.europa.eu>

Redakčná uzávierka: 1. januára 2012

Reprodukcia je povolená s uvedením zdroja. Fotografie môžu byť reprodukované len v kontexte tejto publikácie. Na akékoľvek iné použitie je potrebné vyžiadať si súhlas Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie.

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2012

ISBN 978-92-829-1166-2

doi:10.2862/83238

© Európska únia, 2012

Printed in Luxembourg

VYTLAČENÉ NA PAPIERI BIELENOM BEZ POUŽITIA ELEMENTÁRNEHO CHLÓRU (ECF)

Obsah

	Strana
Predslov predsedu Súdneho dvora Vassiliosa Skourisa	5

Kapitola I

Súdny dvor

A – Vývoj a činnosť Súdneho dvora v roku 2011	9
B – Judikatúra Súdneho dvora v roku 2011	13
C – Zloženie Súdneho dvora	65
1. Členovia Súdneho dvora	67
2. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2011	83
3. Protokolárne poriadky	85
4. Bývalí členovia Súdneho dvora	87
D – Súdne štatistiky Súdneho dvora	91

Kapitola II

Všeobecný súd

A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2011	123
B – Zloženie Všeobecného súdu	169
1. Členovia Všeobecného súdu	171
2. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2011	181
3. Protokolárne poriadky	183
4. Bývalí členovia Všeobecného súdu	185
C – Súdne štatistiky Všeobecného súdu	187

Kapitola III

Súd pre verejnú službu Európskej únie

A – Činnosť Súdu pre verejnú službu v roku 2011	211
B – Zloženie Súdu pre verejnú službu	223
1. Členovia Súdu pre verejnú službu	225
2. Zmeny v zložení Súdu pre verejnú službu v roku 2011	231
3. Protokolárny poriadok	233
4. Bývalí členovia Súdu pre verejnú službu	235
C – Súdne štatistiky Súdu pre verejnú službu	237

Kapitola IV

Pracovné stretnutia a návštevy

A – Oficiálne návštevy a udalosti na Súdnom dvore, Všeobecnom súde a Súde pre verejnú službu v roku 2011	251
B – Študijné návštevy (2011)	255
C – Slávnostné zasadnutia v roku 2011	259
D – Návštevy a účasť na oficiálnych podujatiach	261

<i>Rámcová organizačná štruktúra</i>	<i>266</i>
--	------------

Úvod

Pre súdy Európskej únie bol rok 2011 predovšetkým rokom, ktorý bol poznačený nárastom súdnej činnosti. Agenda Súdneho dvora Európskej únie predstavujúca 1 569 podaných vecí a 1 518 ukončených vecí, ktoré prejednávali a o ktorých rozhodovali jeho tri sudy, v značnej miere narástla. Inštitúcia môže v súvislosti s týmto vývojom len vyjadriť spokojnosť, pretože svedčí o prejavenej dôvere vnútroštátnych súdov a osôb podliehajúcich súdnej právomoci súdom Únie. Nárast objemu agendy si však vyžaduje určitý stupeň pozornosti tak zo strany Súdneho dvora Európskej únie, ako aj legislatívnych orgánov Únie, aby nedošlo k narušeniu efektívnosti súdneho systému Únie a aby tento systém naďalej slúžil európskym občanom.

V uvedenej súvislosti Súdny dvor v uplynulom roku navrhol sériu zmien svojho štatútu a v celom rozsahu prepracoval svoj rokovací poriadok jednak s cieľom zlepšiť efektívnosť a produktivitu svojej činnosti, ako aj činnosti Všeobecného súdu a jednak zmodernizovať svoje konania.

V roku 2011 boli takisto úspešne dokončené tri rozsiahle projekty v oblasti informačných technológií, ktorých úlohou je najmä priblížiť Súdny dvor občanovi. Sprístupnenie systému e-Curia umožňujúceho podávať a doručovať procesné písomnosti elektronicky, spustenie nového výkonnejšieho vyhľadávacieho judikatúry a sprístupnenie katalógu knižnice Súdneho dvora na internete urobilo Súdny dvor dostupnejším a transparentnejším.

V minulom roku opustili Súdny dvor predseda a dvaja členovia Súdu pre verejnú službu v rámci čiastočnej obmeny jeho členov, ako aj člen Súdneho dvora a člen Všeobecného súdu.

Táto správa ponúka celkový prehľad vývoja a činnosti inštitúcie v roku 2011. Čitateľ si môže všimnúť, že rozsiahla časť výročnej správy je venovaná štruktúre, ale vyčerpávajúcemu opisu samotnej súdnej činnosti Súdneho dvora, Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu. Analýzu rozhodovacej činnosti dopĺňajú a dokresľujú štatistické údaje o činnosti jednotlivých súdov.

Pri tejto príležitosti si dovoľujem poďakovať kolegom všetkých troch súdov, ako aj všetkým zamestnancom Súdneho dvora za ich výbornú prácu v tomto mimoriadne náročnom roku.

V. Skouris
predseda Súdneho dvora

Kapitola I

Súdny dvor

A – Vývoj a činnosť Súdneho dvora v roku 2011

Predkladateľ: predseda Súdneho dvora Vassilios Skouris

Táto prvá časť výročnej správy predstavuje súhrn činnosti Súdneho dvora Európskej únie v roku 2011. Po prvé podáva prehľad o vývoji tejto inštitúcie v tomto roku s dôrazom na inštitucionálne zmeny, ktoré sa dotkli Súdneho dvora, ako aj na vývoj v rámci jeho vnútornej organizácie. Po druhé obsahuje štatistickú analýzu vývoja pracovného zaťaženia Súdneho dvora a priemernej dĺžky trvania konaní. Po tretie ako každý rok predstavuje hlavné vývojové smery judikatúry zaradené podľa jednotlivých oblastí.

1. Súdny dvor v roku 2011 predložil normotvorcovi Únie návrh zmien a doplnení svojho štatútu, ako aj návrh na prepracovanie a aktualizáciu svojho rokovacieho poriadku. Oba návrhy majú za cieľ najmä zlepšenie efektívnosti konaní pred súdmi Únie.

Pokiaľ ide o návrhy na zmenu štatútu, ich cieľom je najmä zaviesť funkciu podpredsedu Súdneho dvora, zvýšiť počet sudcov veľkej komory na pätnásť, ako aj zrušiť pravidelnú účasť predsedov päťčlenných komôr a upustiť od správy pre pojednávanie. Pokiaľ ide o ustanovenia štatútu týkajúce sa Všeobecného súdu, Súdny dvor s cieľom čeliť neustálemu nárastu agendy tohto súdu navrhuje zvýšiť počet jeho sudcov na tridsaťdeväť.

Pokiaľ ide o návrh na prepracovanie rokovacieho poriadku, jeho cieľom je prispôsobiť jeho štruktúru a znenie vývoju agendy, pokračovať v niekoľkoročnom úsilí zachovávať schopnosť súdu, ktorý čelí čoraz väčšej a zložitejšej agende, vybavovať veci v primeranej lehote a spresniť procesné pravidlá uplatňované Súdny dvorom s cieľom ich väčšej prehľadnosti.

Všetky návrhy sú výsledkom zrelej úvahy opierajúcej sa o vnútorný dialóg v rámci Súdneho dvora. V súčasnosti sú predmetom diskusie legislatívnych orgánov Únie. Do úplného textu týchto návrhov možno nahliadnuť na internetovej stránke Súdneho dvora¹.

Navyše treba poukázať na zmeny Rokovacieho poriadku Súdneho dvora z 24. mája 2011 (Ú. v. EÚ L 162, s. 17). Tieto zmeny dávajú Súdnemu dvoru prvýkrát možnosť vymedziť rozhodnutím podmienky, za ktorých určitá procesná písomnosť môže byť doručená elektronicky. Súdny dvor uvedenú možnosť využil, keď 13. septembra 2011 prijal rozhodnutie o podávaní a doručovaní procesných písomností prostredníctvom aplikácie e-Curia (Ú. v. EÚ C 289, s. 7). Táto aplikácia, ktorá bude nepopierateľne prispievať k modernizácii konaní na súdoch Únie, bola úspešne spustená 21. novembra 2011.

Rovnako treba uviesť, že občania Únie majú odteraz možnosť využívať nový vyhľadávač, ktorý prvýkrát ponúka kompletne údaje týkajúce sa súboru judikatúry súdov Únie, a to od vzniku Súdneho dvora v roku 1952. Tento vyhľadávač je dostupný bezplatne na internetovej stránke Súdneho dvora.

¹ http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/

Podobne je odteraz na internetovej stránke Súdneho dvora dostupný katalóg knižnice Súdneho dvora². Užívateľovi sa tak ponúka možnosť vykonávať na internete bibliografické vyhľadávanie v oblasti práva Únie, ako aj v iných oblastiach práva, ktoré zahŕňa katalóg knižnice Súdneho dvora, napríklad medzinárodné právo, porovnávacie právo, právo členských štátov Európskej únie a niektorých tretích krajín, ako aj všeobecná teória práva. Pokiaľ ide o právo Únie, tento katalóg je dnes jedným z najbohatších katalógov na svete. Katalóg v súčasnosti obsahuje približne 340 000 titulov, z ktorých viac ako 80 000 sa týka práva Únie. Ročne doň pribúda viac ako 20 000 titulov.

2. Štatistiky Súdneho dvora za rok 2011 celkovo svedčia o vysokej efektívnosti a produktivite súdov Súdneho dvora. Vyznačujú sa aj podstatným nárastom počtu podaní.

Súdny dvor v roku 2011 skončil 550 vecí (čistý počet s prihliadnutím na spojené veci), čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zvýšenie (522 skončených vecí v roku 2010). Z týchto vecí bolo 370 skončených vyhlásením rozsudku a 180 vydaním uznesenia.

Na Súdny dvor bolo v roku 2011 podaných 688 nových vecí (nezávisle od spojenia vecí z dôvodu existencie súvisiacich konaní), čo predstavuje značný nárast v porovnaní s rokom 2010 (631 podaných vecí) a znamená druhý rok po sebe najvyšší počet vecí v histórii Súdneho dvora. Je to tak aj v prípade návrhov na začatie prejudiciálneho konania. Počet návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných v tomto roku je už tretí rok po sebe najvyšší, aký bol kedy dosiahnutý, a v porovnaní s rokom 2009 vykazuje nárast takmer o 41 % (423 vecí v roku 2011 oproti 302 veciam v roku 2009). Treba tiež poukázať na veľmi vysoký nárast počtu odvolaní (162 v roku 2011 oproti 97 v roku 2010) a zníženie počtu priamych žalôb, a to piaty rok po sebe. Priame žaloby teraz predstavujú len približne 12 % podaných vecí na Súdnom dvore, zatiaľ čo v roku 2007 to bolo približne 38 %.

Pokiaľ ide o dĺžku trvania konaní, štatistické údaje sú vo všeobecnosti rovnako pozitívne ako v minulom roku. V prípade prejudiciálnych konaní priemerná dĺžka trvania konania dosahuje 16,4 mesiaca, čo v rámci štatistík predstavuje zanedbateľné predĺženie v porovnaní s číslom dosiahnutým v roku 2010 (16 mesiacov). Pokiaľ ide o priame žaloby a odvolania, priemerná dĺžka trvania konania v roku 2011 predstavovala 20,2 mesiaca pre priame žaloby a 15,4 mesiaca pre odvolania (oproti 16,7 mesiaca a 14,3 mesiaca v roku 2010).

Okrem reforiem pracovných metód uskutočnených v ostatných rokoch zachovanie efektívnosti práce Súdneho dvora v súvislosti s prejednávaním vecí spočíva aj vo využívaní rôznych procesných prostriedkov, ktoré má Súdny dvor k dispozícii na urýchlenie vybavenia určitých vecí (naliehavé prejudiciálne konanie, prednostné prejednanie vecí, skrátené súdne konanie, zjednodušené konanie a možnosť rozhodovať bez návrhov generálneho advokáta).

Naliehavé prejudiciálne konanie bolo navrhované v piatich veciach a určená komora rozhodla, že podmienky požadované článkom 104b rokovacieho poriadku boli splnené v dvoch prípadoch. Tieto veci boli skončené s priemernou dĺžkou trvania konania 2,5 mesiaca.

Skrátené súdne konanie bolo v tomto roku navrhnuté v trinástich prípadoch, ale podmienky stanovené rokovacím poriadkom boli splnené len v dvoch prípadoch. V súlade s praxou zavedenou v roku 2004 o prípustnosti alebo zamietnutí návrhu na skrátené súdne konanie rozhoduje predseda Súdneho dvora odôvodneným uznesením. Okrem toho bolo v siedmich veciach rozhodnuté o prednostnom prejednaní.

² <http://bib-curia.eu/>

Súdny dvor často uplatňoval zjednodušené konanie podľa článku 104 ods. 3 rokovacieho poriadku na zodpovedanie určitých prejudiciálnych otázok. Na základe tohto ustanovenia bolo uznesením skončených celkovo 30 vecí.

Súdny dvor naďalej využíva možnosť, ktorú mu poskytuje článok 20 štatútu, rozhodnúť bez návrhov generálneho advokáta, ak prejednanie veci nenastoluje novú právnu otázku. Približne 46 % rozsudkov bolo v roku 2011 vyhlásených bez návrhov generálneho advokáta (v porovnaní s 50 % v roku 2010).

Pokiaľ ide o rozdelenie vecí podľa rozhodovacích zložení Súdneho dvora, v roku 2011 rozhodla veľká komora približne 11 % vecí, päťčlenné komory rozhodli 55 % vecí a trojčlenné komory rozhodli približne 33 % vecí skončených vyhlásením rozsudku alebo vydaním uznesenia vo veci samej. V porovnaní s predchádzajúcim rokom nedošlo k nijakej zmene v súvislosti s podielom vecí prejednávaných v rámci jednotlivých rozhodovacích zložení.

Podrobnejšie informácie o štatistických údajoch súdov za rok 2011 sa nachádzajú v časti správy osobitne venovanej tejto tematike.

B – Judikatúra Súdneho dvora v roku 2011

Táto časť výročnej správy predstavuje prehľad judikatúry v roku 2011.

Ústavné a inštitucionálne otázky

Úlohou Súdneho dvora vo viacerých veciach bolo spresniť podmienky výkonu svojej súdnej právomoci. Najskôr sa spomenú rozsudky týkajúce sa žalôb o nesplnenie povinnosti.

V rozsudku *Komisia/Portugalsko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-52/08) Súdny dvor rozhodoval o žalobe o nesplnenie povinnosti podanej Komisiou proti Portugalskej republike, ktorá neprijala všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou 2005/36 o uznávaní odborných kvalifikácií¹.

Pri rozhodovaní o prípustnosti žaloby Súdny dvor pripomenul, že hoci sa žaloba Komisie týkala údajného neprebratia smernice 2005/36, výzvy a odôvodnené stanovisko vydané Komisiou sa týkali smernice 89/48 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov².

Následne pripomenul, že aj keď návrhy obsiahnuté v žalobe v zásade nemôžu ísť nad rámec nesplnenia povinností uvedeného vo výroku odôvodneného stanoviska a vo výzve, platí, že Komisia je oprávnená domáhať sa určenia nesplnenia povinností, ktoré majú pôvod v pôvodnom znení právneho predpisu Únie, následne zmeneného alebo zrušeného, ktoré zostali zachované v nových ustanoveniach právneho predpisu Únie. Naopak, predmet sporu nemožno rozšíriť na povinnosti vyplývajúce z nových ustanovení, ktoré nemajú svoj ekvivalent v pôvodnom znení dotknutého aktu, pretože by došlo k porušeniu podstatných formálnych náležitostí riadneho konania o nesplnení povinnosti.

Ďalej pri rozhodovaní o veci samej Súdny dvor zastával názor, že pokiaľ v priebehu legislatívneho procesu nastanú osobitné okolnosti, akými je neprijatie jasného stanoviska normotvorcu alebo nedostatočná presnosť pri určení rámca pôsobnosti ustanovenia práva Únie, ktoré vedú k neistej situácii, nemožno konštatovať, že po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku existovala dostatočne jasná povinnosť členských štátov prebrať smernicu. Preto Súdny dvor zamietol žalobu Komisie.

Vo veci *Komisia/Taliansko* (rozsudok zo 17. novembra 2011, vec C-496/09) Súdny dvor rozhodoval o žalobe o nesplnení povinnosti podanej Komisiou proti Talianskej republike z dôvodu, že nevykonala predchádzajúci rozsudok Súdneho dvora³ týkajúci sa vymáhania pomoci, o ktorej bolo v zmysle rozhodnutia Komisie rozhodnuté, že je protiprávna a nezlučiteľná so spoločným trhom, od jej príjemcov. Komisia takisto navrhla zaviazat' Taliansku republiku na zaplatenie penále a paušálnej pokuty.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, s. 22).

² Smernica Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337).

³ Rozsudok z 1. apríla 2004, C-99/02.

Súdny dvor odvolávajúc sa na predchádzajúci rozsudok vyhlásený proti Talianskej republike, v tejto veci najskôr pripomenul, že v prípade, že rozhodnutie Komisie, ktoré požadovalo zrušenie štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom, nebolo predmetom priamej žaloby alebo takáto žaloba bola zamietnutá, jediným prostriedkom obrany, na ktorý by sa mohol členský štát odvolávať, je absolútna nemožnosť riadneho výkonu uvedeného rozhodnutia. Ani obava pred vnútornými ťažkosťami, hoci aj neprekonateľnými, ani skutočnosť, že dotknutý členský štát má v úmysle overiť individuálnu situáciu každého dotknutého podniku, nemôže odôvodňovať, že tento členský štát nerešpektuje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Únie. Oneskorenie dotknutého členského štátu s výkonom rozhodnutia Komisie, ktoré možno predovšetkým pričítať oneskorenému konaniu tohto štátu pri prekonávaní ťažkostí spojených s identifikáciou a vymáhaním sporných súm protiprávnej pomoci, nemôže predstavovať platné odôvodnenie. V tomto ohľade Súdny dvor dodal, že skutočnosť, že dotknutý členský štát informoval Komisiu o ťažkostiach, s ktorými sa stretol pri vymáhaní uvedenej pomoci, a o riešeníach prijatých na ich odstránenie, je irelevantná.

Ďalej v súvislosti s uložením peňažných sankcií Súdny dvor rozhodol, že v rámci konania podľa článku 228 ods. 2 ES je jeho úlohou, aby v každej veci v závislosti od okolností veci, v ktorej koná, ako aj od stupňa schopnosti presvedčiť a odradiť členský štát od porušenia, ktorý považuje za nevyhnutný, stanovil primerané peňažné sankcie, aby bol čo najrýchlejšie vykonaný rozsudok, ktorým sa už predtým rozhodlo o nesplnení povinnosti, a aby sa zabránilo opakovaniu podobných porušení práva Únie. Okrem toho dodal, že právny a skutkový kontext zisteného nesplnenia povinnosti môže byť ukazovateľom toho, že účinná prevencia opakovania podobných porušení práva Únie v budúcnosti si žiada prijatie odstraňujúceho opatrenia. Pokiaľ ide o výšku penále, Súdny dvor spresnil, že mu pri výkone jeho voľnej úvahy v tejto oblasti prináleží, aby penále stanovil tak, aby bolo jednak prispôsobené okolnostiam a jednak primerané určenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu.

Súdny dvor napokon pripomenul, že vzhľadom na ciele konania podľa článku 228 ods. 2 ES je pri výkone voľnej úvahy, ktorá mu v rámci uvedeného článku prináleží, oprávnený kumulatívne uložiť penále a paušálnu pokutu.

Ďalej uvedieme vec *Komisia/Kronoply a Kronotex* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-83/09 P), ktorá sa týkala žaloby o neplatnosť.

V tejto veci sa Súdny dvor vyjadroval k prípustnosti žaloby o neplatnosť podanej treťou osobou proti rozhodnutiu Komisie o nevznesení námietok vo vzťahu k štátnej pomoci, ktorú členský štát poskytol určitej spoločnosti. Podľa Súdneho dvora zákonnosť tohto rozhodnutia založeného na článku 4 ods. 3 nariadenia č. 659/1999⁴ závisí od toho, či existujú pochybnosti o zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom. Keďže takéto pochybnosti musia viesť k začatiu konania vo veci formálneho zisťovania, ktorého sa môžu zúčastniť dotknuté osoby uvedené v článku 1 písm. h) uvedeného nariadenia, treba sa domnievať, že akákoľvek dotknutá osoba v zmysle tohto posledného ustanovenia je priamo a osobne dotknutá daným rozhodnutím. Osoby, v ktorých prospech sú stanovené procesné záruky podľa článku 88 ods. 2 ES a článku 6 ods. 1 nariadenia č. 659/1999, totiž môžu presadiť ich dodržanie len vtedy, keď majú možnosť napadnúť rozhodnutie o nevznesení námietok na súde Únie. Preto Súdny dvor rozhodol, že v rámci žaloby o neplatnosť osobitné postavenie dotknutej osoby v zmysle článku 1 písm. h) nariadenia č. 659/1999, ktoré je spojené s osobitným predmetom žaloby, v zmysle článku 230 štvrtého odseku ES postačuje na individualizovanie žalobcu, ktorý spochybňuje rozhodnutie o nevznesení námietok.

⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

Okrem toho Súdny dvor spresnil, že článok 1 písm. h) nariadenia č. 659/1999 nevylučuje, aby sa určitý podnik, ktorý nie je priamym konkurentom príjemcu pomoci, ale pre svoj výrobný postup potrebuje rovnakú prvotnú surovinu ako daný príjemca, považoval za dotknutú osobu, pokiaľ tvrdí, že jeho záujmy môžu byť dotknuté poskytnutím pomoci. Súdny dvor napokon rozhodol, že požiadavka určenia predmetu žaloby, ktorá vyplýva z článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, je splnená na požadovanej právnej úrovni, ak žalobca uvedie rozhodnutie, ktorého zrušenie žiada. Nie je rozhodujúce, či žaloba uvádza, že jej cieľom je zrušenie rozhodnutia o nevznesení námietok – výraz uvedený v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 – alebo rozhodnutia nezačať konanie vo veci formálneho zisťovania, pretože o týchto dvoch stránkach záležitosti rozhoduje Komisia jediným rozhodnutím.

Napokon je opodstatnené uviesť dve veci, ktoré sa týkajú právomoci Súdneho dvora rozhodovať o prejudiciálnych otázkach.

Vo veci *Miles a i.* (rozsudok zo 14. júna 2011, vec C-196/09) Súdny dvor posudzoval pojem „vnútroštátny súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.

Súdny dvor zastával názor, že nemá právomoc odpovedať na návrh na začatie prejudiciálneho konania predložený Radou pre sťažnosti európskych škôl. Pri posudzovaní, či má orgán predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania povahu súdneho orgánu v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo predstavuje otázku, ktorá spadá výlučne do práva Únie, berie Súdny dvor do úvahy všetky skutočnosti, akými sú právny základ vzniku orgánu, jeho trvalý charakter, obligatórna právomoc, kontradiktórna povaha konania, uplatňovanie právnych predpisov týmto orgánom, ako aj jeho nezávislosť. Aj keď uvedená Rada pre sťažnosti spĺňa všetky tieto skutočnosti, a preto musí byť označená za súdny orgán v zmysle článku 267 ZFEÚ, nespadá však, ako stanovuje tento článok, pod členský štát, ale pod európske školy, ktoré sú, ako uvádza prvé a tretie odôvodnenie dohovoru o európskych školách, jediným systémom svojho druhu, v ktorom je prostredníctvom medzinárodného dohovoru vytvorená forma spolupráce medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a Úniou. Predstavuje tak orgán medzinárodnej organizácie, ktorá je napriek funkčným väzbám k Únii od Únie a členských štátov formálne odlišná. Za týchto podmienok samotná skutočnosť, že Rada pre sťažnosti je v prípade, že sa jej predloží spor, povinná uplatňovať všeobecné zásady práva Únie, nestačí na to, aby sa na ňu vzťahoval pojem „vnútroštátny súdny orgán“, čiže aby spadala do pôsobnosti článku 267 ZFEÚ.

Vec *Lesoochranárske zoskupenie* (rozsudok z 8. marca 2011, vec C-240/09) umožnila Súdnemu dvoru, aby sa vyjadril k svojej právomoci, pokiaľ ide o výklad medzinárodného dohovoru (Aarhuský dohovor⁵) uzavretého medzi Spoločenstvom na jednej strane a členskými štátmi na druhej strane na základe delenej právomoci.

Súdny dvor, na ktorý sa subjekt obráti v súlade s ustanoveniami Zmluvy, najmä článkom 267 ZFEÚ, vyhlásil, že má právomoc stanoviť hranicu rozdeľujúcu povinnosti, ktoré má Únia, a tie, ktoré majú len členské štáty, a poskytnúť výklad ustanovení uvedeného dohovoru. Následne je potrebné určiť, či v oblasti, na ktorú sa vzťahuje článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, Únia využila svoju právomoc a prijala ustanovenia týkajúce sa výkonu z neho vyplývajúcich záväzkov. V prípade, že by to tak nebolo, na záväzky, ktoré vyplývajú z článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, by sa aj naďalej vzťahovalo vnútroštátne právo členských štátov. V takom prípade by prináležalo súdom

⁵ Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, nazývaný „Aarhuský dohovor“, schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1).

týchto členských štátov, aby na základe vnútroštátneho práva určili, či sa môžu jednotlivci odvolávať priamo na normy tejto medzinárodnej dohody, ktoré sa týkajú tejto oblasti, alebo prípadne či ich tieto súdy musia uplatniť aj bez návrhu. Právo Únie totiž v takomto prípade ani nestanovuje, ani nevylučuje, aby právny poriadok členského štátu priznal jednotlivcom právo odvolávať sa priamo na túto normu alebo stanovil povinnosť súdu uplatniť ju aj bez návrhu. Na druhej strane, keby sa skonštatovalo, že Únia využila svoju právomoc a prijala ustanovenia v oblasti, ktorej sa týka článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, uplatnilo by sa právo Únie a prináležalo by Súdnemu dvoru, aby určil, či ustanovenie predmetnej medzinárodnej dohody má priamy účinok. Okrem toho špecifická záležitosť, ktorá ešte nebola predmetom právnej úpravy Únie, však môže patriť do práva Únie v prípade, keď je táto záležitosť upravená v dohodách uzatvorených Úniou a jej členskými štátmi a týka sa oblasti, ktorá už je vo veľkej miere upravená právom Únie.

Súdny dvor konštatoval, že má právomoc vykladať ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, a najmä vyjadriť sa k tomu, či tieto ustanovenia majú priamy účinok, alebo nie. Pokiaľ sa ustanovenie môže uplatňovať tak na situácie, na ktoré sa vzťahuje vnútroštátne právo, ako aj na situácie, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, existuje určitý záujem na tom, aby sa toto ustanovenie vykládalo jednotne bez ohľadu na podmienky, za akých sa má uplatniť, a tak sa do budúcnosti predišlo rozdielom vo výklade.

Tieto veci týkajúce sa sporového konania však ani zďaleka nevyčerpávajú prínos judikatúry v priebehu roka 2011 pri objasnení otázok ústavnej a inštitucionálnej povahy.

Vo veci *Patriciello* (rozsudok zo 6. septembra 2011, vec C-163/10) Súdny dvor poskytol výklad článku 8 protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluvám EÚ, FEÚ a ESAE, pričom spresnil rozsah imunity, ktorú právo Únie priznáva európskym poslancom pri vyjadrení ich názorov a hlasovaní v rámci výkonu ich funkcií.

Súdny dvor rozhodol, že článok 8 protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že vyhlásenie európskeho poslanca mimo priestorov Európskeho parlamentu, ktoré viedlo k trestnému stíhaniu v členskom štáte jeho pôvodu pre trestný čin krivého obvinenia, predstavuje názor vyjadrený pri výkone poslaneckých úloh, na ktorý sa vzťahuje imunita stanovená v tomto ustanovení, len vtedy, ak toto vyhlásenie zodpovedá subjektívnemu posúdeniu, ktoré predstavuje priamu a zjavnú spojitosť s výkonom takýchto úloh. Je na vnútroštátnom súde, aby určil, či sú tieto podmienky v prejednávanej veci splnené.

V rámci pristúpenia nových členských štátov k Európskej únii 1. mája 2004 Súdny dvor vo veci *Vicoplus a i.* (rozsudok z 10. februára 2011, spojené veci C-307/09 až C-309/09) rozhodoval o výklade článkov 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ, ako aj článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71⁶ o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb.

Súdny dvor tu rozhodol, že články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ nebránia členskému štátu, aby počas prechodného obdobia upraveného v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003⁷ podmienil na svojom území vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) uvedenej smernice, ktorí sú poľskými štátnymi príslušníkmi, získaním pracovného povolenia. Takéto vnútroštátne

⁶ Smernica 96/71/ES Európskeho Parlamentu a Rady zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Ú. v. ES L 18, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 431).

⁷ Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 2003, s. 33).

opatrenie totiž treba považovať za opatrenie, ktoré upravuje prístup poľských štátnych príslušníkov na trh práce dotknutého členského štátu v zmysle kapitoly 2 ods. 2 prílohy XII aktu o prístúpení z roku 2003. Takýto záver má oporu aj v celi tohto odseku, ktorým je zamedziť tomu, aby bol po prístúpení nových členských štátov k Únii narušený trh práce v starších členských štátoch z dôvodu okamžitého príchodu vysokého počtu pracovníkov pochádzajúcich z uvedených nových členských štátov.

V oblasti práva na prístup verejnosti k dokumentom Súdny dvor vo veci *Švédsko/My Travel a Komisia* (rozsudok z 21. júla 2011, vec C-506/08 P) rozhodoval o odvolaní proti rozsudku Súdu prvého stupňa⁸, ktorým tento súd zamietol žalobu podanú spoločnosťou My Travel voči dvom rozhodnutiam Komisie⁹, ktorými bol odmietnutý prístup k určitým interným dokumentom inštitúcie v rámci už ukončeného konania o koncentrácii.

Nariadenie č. 1049/2001¹⁰ o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie stanovuje v článku 4 výnimky zo zásady čo najúčinnejšieho prístupu verejnosti k dokumentom, ktoré treba vykladať a uplatňovať doslovne. Súdny dvor sa domnieval, že pokiaľ dotknutá inštitúcia rozhodne odmietnuť prístup k dokumentu, o ktorého sprístupnenie sa žiada, je v zásade povinná poskytnúť vysvetlenia, pokiaľ ide o otázku, ako môže prístup k tomuto dokumentu konkrétne a skutočne ohroziť chránený záujem – konkrétne ochranu rozhodovacieho procesu inštitúcie a ochranu právneho poradenstva –, na ktorý sa táto inštitúcia odvoláva.

Súdny dvor posúdil všetky dotknuté dokumenty a najmä skonštatoval, že Súd prvého stupňa mal od Komisie žiadať, aby uviedla osobitné dôvody, pre ktoré sa domnievala, že zverejnenie určitých dotknutých dokumentov by vážne ohrozilo rozhodovací proces tejto inštitúcie, hoci konanie, na ktoré sa tieto dokumenty vzťahovali, už bolo ukončené.

V dôsledku toho Súdny dvor dospel k záveru, že Komisia vo svojich rozhodnutiach nesprávne uplatnila tak výnimku týkajúcu sa ochrany jej rozhodovacieho procesu, ako aj výnimku týkajúcu sa ochrany právneho poradenstva. Na základe toho rozhodol zrušiť rozsudok Súdu prvého stupňa a obe rozhodnutia Komisie v týchto otázkach.

Vzhľadom na to, že Súd prvého stupňa nepreskúmal niektoré z dokumentov, ktoré Komisia uviedla na účely odmietnutia zverejnenia iných interných dokumentov, konkrétne dokumenty týkajúce sa iných výnimiek vzťahujúcich sa na ochranu účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly, Súdny dvor konštatoval, že mu neprináleží o nich rozhodovať a rozhodol o vrátení veci Všeobecnému súdu.

Pokiaľ ide o uplatnenie práva Únie v právnom poriadku členských štátov, osobitnú pozornosť si zasluhujú dva rozsudky.

Vo veciach *Ze Fu Fleischhandel a Vion Trading* (rozsudok z 5. mája 2011, spojené veci C-201/10 a C-202/10) Súdny dvor zastával názor, že zásade právnej istoty v podstate neodporuje, keď v kontexte ochrany finančných záujmov Európskej únie definovanej nariadením č. 2988/95¹¹ a pri uplatnení článku 3 ods. 3 tohto nariadenia vnútroštátne orgány a sudy členského štátu uplatňujú na

⁸ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. septembra 2008, *My Travel/Komisia*, T-403/05.

⁹ Rozhodnutia Komisie D(2005) 8461 z 5. septembra 2005 a D(2005) 9763 z 12. októbra 2005.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

¹¹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 340).

spory týkajúce sa vrátenia neoprávnene poskytnutých vývozných náhrad analogicky premlčaciu dobu vychádzajúcu z vnútroštátneho ustanovenia všeobecného práva, ale len pod podmienkou, že takéto uplatnenie vyplývajúce zo súdnej praxe je dostatočne predvídateľné, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. Podľa Súdneho dvora však zásade proporcionality odporuje, aby sa v rámci uplatnenia možnosti, ktorú členským štátom ponúka článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95, uplatňovala na spory týkajúce sa vrátenia neoprávnene získaných vývozných náhrad tridsaťročná premlčacia doba. So zreteľom na cieľ ochrany finančných záujmov Únie, pre ktorý normotvorca Únie považuje štvorročnú, či dokonca trojročnú premlčaciu dobu za dobu, ktorá je už sama osebe dostatočná na to, aby sa vnútroštátnym orgánom umožnilo stíhať nezrovnalosť poškodzujúcu finančné záujmy a dosiahnuť prijatie opatrenia, ako je vrátenie neoprávnene získanej výhody, sa zdá, že poskytnúť uvedeným orgánom tridsaťročnú premlčaciu dobu ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na správu s náležitou starostlivosťou. Súdny dvor napokon konštatoval, že v situácii patriacej do pôsobnosti uvedeného nariadenia zásade právnej istoty odporuje, aby „dlhšia“ premlčacia doba v zmysle článku 3 ods. 3 tohto nariadenia mohla vyplývať z premlčacej doby vo všeobecnom práve skrátenej prostredníctvom judikatúry tak, aby jej uplatnenie bolo v súlade so zásadou proporcionality, keďže za takých okolností je v každom prípade uplatniteľná štvorročná premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku uvedeného nariadenia.

Vo veci *Lady & Kid A a i.* (rozsudok zo 6. septembra 2011, vec C-398/09) Súdny dvor rozhodol, že pravidlá práva Únie týkajúce sa vrátenia neoprávnene vybratých súm sa majú vykladať v tom zmysle, že vrátenie neoprávnene vybratých súm môže viesť k bezdôvodnému obohateniu výlučne v prípade, ak sumy, ktoré zdaniteľná osoba zaplatila bez právneho dôvodu na základe dane vyberanej členským štátom v rozpore s právom Únie, boli priamo prenesené na kupujúceho. Súdny dvor z toho vyvodil záver, že právo Únie bráni tomu, aby členský štát odmietol vrátiť nezákonnú daň z dôvodu, že sumy, ktoré bez právneho dôvodu zaplatila zdaniteľná osoba, boli kompenzované prostredníctvom úspor, ktoré boli dosiahnuté v rámci zrušenia iných odvodov, lebo z hľadiska práva Únie takúto kompenzáciu nemožno vo vzťahu k tejto dani považovať za bezdôvodné obohatenie.

Pokiaľ ide o príspevok Súdneho dvora k definícii účinkov dohôd uzavretých medzi Európskou úniou a členskými štátmi, je potrebné spomenúť veci *Unal* (rozsudok z 29. septembra 2011, vec C-187/10) a *Pehlivan* (rozsudok zo 16. júna 2011, vec C-484/07), v ktorých vznikli dôležité otázky týkajúce sa výkladu medzinárodných dohôd, najmä dohody o pridružení medzi EHS a Tureckom¹².

V oblasti medzinárodných dohôd treba takisto poukázať na rozsudok Súdneho dvora týkajúci sa výkladu Aarhuského dohovoru¹³ (rozsudok z 8. marca 2011, *Lesoochranské zoskupenie*, C-240/09).

V už citovanej veci *Unal* Súdny dvor najskôr konštatoval, že článok 6 ods. 1 prvá zarážka rozhodnutia asociačnej rady EHS – Turecko č. 1/80 (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“) sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby príslušné vnútroštátne orgány odňali povolenie na pobyt tureckému pracovníkovi so spätnou účinnosťou ku dňu, od ktorého už neexistovala podmienka stanovená vnútroštátnym právom na udelenie jeho povolenia na pobyt, ak sa tento pracovník nedopustil nijakého podvodného konania a ak k tomuto odňatiu došlo po uplynutí obdobia jedného roka legálneho zamestnania podľa článku 6 ods. 1 prvej zarážky tohto rozhodnutia. Súdny dvor sa totiž na jednej strane domnieval, že toto ustanovenie nemožno vykladať spôsobom, ktorý umožní členskému štátu jednostranne zmeniť dosah systému postupnej integrácie tureckých občanov na

¹² Rozhodnutie Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 o uzavretí Asociačnej dohody medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

¹³ Pozri poznámku pod čiarou 5.

pracovnom trhu hostiteľského členského štátu. Na druhej strane neuzať, že pracovník vykonával v hostiteľskom členskom štáte legálne zamestnanie dlhšie ako jeden rok, by odporovalo všeobecnej zásade dodržiavania nadobudnutých práv, podľa ktorej v prípade, že sa turecký štátny príslušník môže účinne odvolávať na práva na základe ustanovenia rozhodnutia č. 1/80, tieto práva už nezávisia od pretrvávania okolností, za ktorých vznikli, lebo podmienka takejto povahy nebola týmto rozhodnutím stanovená.

Ďalej v už citovanej veci *Pehlivan* Súdny dvor vyvodil záver, že z prednosti práva Únie, ako aj z priameho účinku ustanovenia, akým je článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80, vyplýva, že členské štáty nie sú oprávnené jednostranne zmeniť dosah systému postupného integrovania tureckých štátnych príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, a nemajú preto možnosť prijať opatrenia na zmarenie právneho postavenia výslovne priznaného právom pridruženia Turecka k EHS takýmto štátnym príslušníkom. Rodinný príslušník tureckého pracovníka, ktorý spĺňa podmienky stanovené v článku 7 prvom odseku, tak môže stratiť práva, ktoré mu toto ustanovenie priznáva, iba v dvoch prípadoch, a síce vtedy, ak prítomnosť tureckého migranta na území hostiteľského členského štátu predstavuje vzhľadom na jeho osobné správanie skutočné a závažné nebezpečenstvo pre verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie v zmysle článku 14 ods. 1 tohto rozhodnutia, alebo vtedy, ak dotknutá osoba opustí územie tohto členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov.

Napokon v už citovanej veci *Lesoochranárske zoskupenie* Súdny dvor rozhodol, že článok 9 ods. 3¹⁴ Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia. V prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti prináleží právnomu poriadku každého členského štátu upraviť procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, pričom členské štáty nesú v každom prípade zodpovednosť za zabezpečenie účinnej ochrany týchto práv. V uvedenom ohľade nesmú byť procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, menej výhodné ako procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity).

Občianstvo Únie a s ním súvisiace práva ešte zďaleka nevyčerpali všetky svoje možnosti.

Vo veci *Ruiz Zambrano* (rozsudok z 8. marca 2011, vec C-34/09) Súdny dvor vyjadroval svoje stanovisko k citlivej otázke, či ustanovenia Zmluvy o občianstve Únie priznávajú štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi, od ktorého sú závislé jeho maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie, právo na pobyt a prácu v členskom štáte, v ktorom jeho deti bývajú, sú jeho štátnymi príslušníkmi a tento členský štát ešte nikdy neopustili. Súdny dvor konštatoval, že článok 20 ZFEÚ bráni tomu, aby

¹⁴ „Naviac bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správnomu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.“

členský štát na jednej strane zamietol štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, od ktorého sú závislé jeho maloleté deti, občania Únie, pobyt v členskom štáte bydliska týchto detí, ktorého sú tieto deti štátnymi príslušníkmi, a na druhej strane odmietol uvedenému štátnemu príslušníkovi tretieho štátu poskytnúť pracovné povolenie, keďže tieto rozhodnutia by uvedené deti zbavili možnosti účinne požívať podstatu práv, ktoré vyplývajú zo statusu občana Únie. Občianstvo má totiž byť základným statusom štátnych príslušníkov členských štátov. Takéto odoprenie pobytu by však malo za následok, že uvedené deti, občania Únie, by boli prinútené opustiť územie Únie a nasledovať svojich rodičov. Takisto ak takejto osobe nie je vydané pracovné povolenie, existuje riziko, že nebude mať dostatočné prostriedky na zabezpečenie svojich potrieb a potrieb svojej rodiny, čo by tiež malo za následok, že jej deti, občania Únie, by boli povinné opustiť územie Únie. Za týchto podmienok by teda uvedení občania Únie nemohli vykonávať podstatu práv vyplývajúcich z ich statusu občanov Únie.

Vec *McCarthy* (rozsudok z 5. mája 2011, vec C-434/09) Súdnemu dvoru umožnila posúdiť, či sú ustanovenia týkajúce sa občianstva Únie uplatniteľné na postavenie občana Únie, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, vždy sa zdržiaval v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, a okrem toho má štátnu príslušnosť ďalšieho členského štátu. Súdny dvor sa v prvom rade domnieval, že článok 3 ods. 1 smernice 2004/38 o slobode pohybu a pobytu¹⁵ sa na takéhoto občana Únie neuplatní. Na toto konštatovanie nemôže mať vplyv skutočnosť, že uvedený občan má aj štátnu príslušnosť iného členského štátu, než je členský štát, v ktorom sa zdržiava. Skutočnosť, že občan Únie je štátnym príslušníkom viacerých členských štátov, totiž ešte neznamená, že využil svoje právo na voľný pohyb. Ďalej Súdny dvor zastával názor, že článok 21 ZFEÚ sa neuplatní na občana Únie, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, vždy sa zdržiaval v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, a okrem toho má štátnu príslušnosť ďalšieho členského štátu, pokiaľ v situácii tohto občana nedošlo k uplatneniu opatrení členského štátu, v ktorých dôsledku by bol zbavený možnosti skutočne využívať podstatnú časť práv vyplývajúcich z postavenia občana Únie alebo v ktorých dôsledku by bol narušený výkon jeho práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov. Okolnosť, že štátny príslušník má okrem štátnej príslušnosti členského štátu, v ktorom sa zdržiava, aj štátnu príslušnosť ďalšieho členského štátu, sama osebe nestačí na to, aby bolo možné sa domnievať, že na situáciu dotknutej osoby sa uplatní článok 21 ZFEÚ, lebo uvedená situácia nevykazuje nijakú spojitosť s akoukoľvek situáciou upravenou právom Únie a všetky jej relevantné prvky sa nachádzajú len vnútri jedného členského štátu.

Vo veci *Dereci a i.* (rozsudok z 15. novembra 2011, vec C-256/11) zas vznikla otázka, či ustanovenia týkajúce sa občianstva Únie umožňujú štátnemu príslušníkovi tretieho štátu zdržiavať sa na území členského štátu, pokiaľ tento štátny príslušník chce bývať so svojím rodinným príslušníkom, ktorý je občanom Únie s bydliskom v tomto členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, a ktorý nikdy neuplatnil svoje právo na voľný pohyb a nie je z hľadiska zabezpečenia svojho živobytia odkázaný na uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny. Súdny dvor sa domnieval, že právo Únie, a najmä jeho ustanovenia týkajúce sa občianstva Únie, nebráni tomu, aby členský štát odoprel štátnemu príslušníkovi tretieho štátu pobyt na svojom území, keď má tento štátny príslušník záujem bývať so svojím rodinným príslušníkom, občanom Únie s bydliskom v tomto členskom štáte, ktorého je aj štátnym príslušníkom a ktorý nikdy neuplatnil svoje právo na voľný pohyb, pokiaľ takéto odoprenie neznamená pre dotknutého občana Únie stratu možnosti účinného požívania podstaty práv, ktoré mu vyplývajú z postavenia občana Únie, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu. V tomto ohľade kritérium straty účinného požívania podstaty práv, ktoré vyplývajú z postavenia občana

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Únie, sa týka situácií charakteristických okolnosťou, že občan Únie by bol nútený opustiť nielen územie členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, ale aj Únie ako celku. Následne samotná skutočnosť, že sa štátnemu príslušníkovi členského štátu môže zdať vhodné, aby s ním z dôvodov hospodárskej povahy alebo na účely zachovania jednoty rodiny na území Únie mohli rodinní príslušníci, ktorí nemajú štátnu príslušnosť členského štátu, bývať na území Únie, nestačí sama osebe na stanovenie, že občan Únie bude nútený opustiť územie Únie, ak takéto právo nebude priznané.

Vo veci *Aladzhov* (rozsudok zo 17. novembra 2011, vec C-434/10) Súdny dvor poskytol výklad článku 27 ods. 1 a 2 smernice 2004/38¹⁶. Súdny dvor tu rozhodol, že právu Únie neodporuje vnútroštátna právna úprava členského štátu, ktorá správneho orgánu umožňuje zakázať štátnemu príslušníkovi tohto štátu opustiť tento štát z dôvodu, že nebol zaplatený daňový dlh spoločnosti, ktorej je jedným z konateľov, ale len za splnenia dvoch podmienok, a to že predmetné opatrenie má za cieľ reagovať za určitých výnimočných okolností, ktoré môžu vyplývať najmä z povahy alebo výšky tohto dlhu, na skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti, a že cieľ, ktorý je takto sledovaný, nepredstavuje iba ekonomické účely. Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či sú tieto dve podmienky splnené. Na jednej strane totiž nemožno zo zásady vylúčiť, že nevyhnutnosť daňových pohľadávok bude patriť pod požiadavky verejného poriadku. Na druhej strane, keďže vymáhanie verejných pohľadávok, najmä daní, smeruje k zabezpečeniu financovania funkcií dotknutého členského štátu v závislosti od výberov, ktoré sú prejavom jeho všeobecnej politiky v hospodárskej a sociálnej oblasti, opatrenia prijaté verejnými orgánmi s cieľom zabezpečiť toto vymáhanie nemôžu byť zo zásady považované za prijaté výlučne na ekonomické účely v zmysle ustanovení článku 27 ods. 1 smernice 2004/38. Súdny dvor ďalej uviedol, že aj keby opatrenie zákazu opustiť územie štátu bolo prijaté za podmienok stanovených článkom 27 ods. 1 smernice 2004/38, podmienky, ktoré sú uvedené v odseku 2 toho istého článku, takému opatreniu bránia, ak toto opatrenie vychádza len z existencie daňového dlhu spoločnosti, ktorej je dotknutá osoba jedným z konateľov, a toto opatrenie je vydané iba vzhľadom na toto jej postavenie, pričom sa nevykoná žiadne špecifické posúdenie osobného správania dotknutej osoby a nepredstaví sa nijaký odkaz na akúkoľvek hrozbu, ktorú by toto správanie predstavovalo pre verejný poriadok, a ak zákaz opustenia územia štátu nie je vhodný na zabezpečenie realizácie cieľa, ktorý sleduje, a prekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Je takisto úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či je to tak vo veci, ktorá mu bola predložená.

Vec *Runevič-Vardyn a Wardyn* (rozsudok z 12. mája 2011, vec C-391/09) umožnila Súdnemu dvoru vyjadriť sa k pravidlám, podľa ktorých sa mená a priezviská občanov Únie prepisujú do dokumentov o osobnom stave členského štátu. Súdny dvor tak najskôr rozhodol, že článok 21 ZFEÚ nebráni tomu, aby príslušné orgány členského štátu odmietli v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá stanovuje, že priezvisko a mená osoby môžu byť v dokumentoch o osobnom stave tohto štátu prepísané len vo forme, ktorá je v súlade s pravidlami písania úradného štátneho jazyka, zmeniť v rodnom a sobášnom liste jedného z jeho štátnych príslušníkov zápis priezviska a mena v súlade s pravidlami písania jazyka iného členského štátu. Skutočnosť, že priezvisko a meno osoby môžu byť zmenené a prepísané do dokumentov o osobnom stave členského štátu pôvodu tejto osoby len s použitím písmen tohto členského štátu, nemôže predstavovať menej priaznivé zaobchádzanie, ako bolo tejto osobe priznané predtým, ako využila možnosti, ktoré jej ponúka Zmluva v oblasti voľného pohybu osôb, a preto nemôže túto osobu odradiť od výkonu jej práv na voľný pohyb, ktoré jej priznáva uvedený článok 21 ZFEÚ. Ďalej podľa Súdného dvora článok 21 ZFEÚ nebráni tomu, aby príslušné orgány členského štátu podľa vyššie uvedenej právnej úpravy odmietli zmeniť spoločné priezvisko manželského páru občanov Únie, ktoré je zapísané v dokumentoch o osobnom stave vydaných členským štátom pôvodu jedného z týchto občanov vo forme, ktorá je

¹⁶ Pozri poznámku pod čiarou 15.

v súlade s pravidlami písania daného štátu pôvodu, pod podmienkou, že toto odmietnutie nespôsobí uvedeným občanom Únie vážne ťažkosti správneho, profesionálneho a súkromného charakteru, o čom prináleží rozhodnúť vnútroštátnemu súdu. Ak sa ukáže, že ide o taký prípad, vnútroštátnemu súdu tiež prináleží overiť, či odmietnutie zmeny zápisu je nevyhnutné na ochranu záujmov, ktoré má vnútroštátna právna úprava chrániť, a je primerané vzhľadom na legitímne sledovaný cieľ. Napokon Súdny dvor konštatoval, že článok 21 ZFEÚ nebráni tomu, aby príslušné orgány členského štátu v súlade s tou istou vnútroštátnou právnou úpravou odmietli zmeniť sobášny list občana Únie, ktorý je príslušníkom iného členského štátu, tak, aby jeho mená boli v tomto liste prepísané s takými diakritickými znamienkami, ako sú tie, ktoré boli uvedené v dokumentoch o osobnom stave vydaných členským štátom jeho pôvodu, a vo forme, ktorá je v súlade s pravidlami písania úradného štátneho jazyka štátu jeho pôvodu.

Po tom, ako bol vydaný rozsudok *Lassal*¹⁷, článok 16 smernice 2004/38¹⁸ bol v rovnakej záležitosti predmetom výkladu Súdneho dvora vo veci *Dias* (rozsudok z 21. júla 2011, vec C-325/09), ktorá pochádzala od toho istého vnútroštátneho súdu. Súdny dvor v tejto veci rozhodol, že článok 16 ods. 1 a 4 smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že obdobia pobytu uskutočnené pred dňom prebratia tejto smernice, teda pred 30. aprílom 2006, iba na základe povolenia na pobyt platne vydaného podľa smernice 68/360¹⁹ a bez toho, aby boli splnené podmienky na priznanie akéhokoľvek práva na pobyt, nemožno považovať za legálne na účely nadobudnutia práva na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 smernice 2004/38 a obdobia pobytu kratšie ako dva po sebe nasledujúce roky, uskutočnené iba na základe povolenia na pobyt platne vydaného podľa smernice 68/360 a bez toho, aby boli splnené podmienky na priznanie práva na pobyt, ktoré sa uskutočnili pred 30. aprílom 2006 a v nadväznosti na nepretržitý legálny päťročný pobyt ukončený pred týmto dátumom, nemôžu mať vplyv na nadobudnutie práva na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 smernice 2004/38. Aj keď článok 16 ods. 4 uvedenej smernice 2004/38 odkazuje iba na neprítomnosť v hostiteľskom členskom štáte, integračná väzba medzi dotknutou osobou a členským štátom je spochybnená rovnako v prípade občana, ktorý po nepretržitom päťročnom legálnom pobyte sa následne rozhodne zostať v tomto členskom štáte bez toho, aby mal právo na pobyt. V tejto súvislosti integrácia, z ktorej vychádza právo na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 smernice 2004/38, sa neopiera iba o priestorové a časové okolnosti, ale aj o kvalitatívne prvky súvisiace so stupňom integrácie v hostiteľskom členskom štáte.

Napokon vo veci *Stewart* (rozsudok z 21. júla 2011, vec C-503/09), ktorá sa týkala povahy krátkodobej dávky v práceneschopnosti pre mladé zdravotne postihnuté osoby, Súdny dvor rozhodoval o podmienkach poskytnutia uvedenej dávky, ktoré spočívali nielen v prítomnosti žiadateľa na území členského štátu v čase podania žiadosti, ale aj v jeho predchádzajúcom pobyte na území tohto štátu. Podľa Súdneho dvora článok 21 ods. 1 ZFEÚ bráni tomu, aby členský štát podmienil poskytnutie krátkodobej dávky v práceneschopnosti pre mladé zdravotne postihnuté osoby jednak podmienkou skoršej prítomnosti žiadateľa na jeho území a pritom vylúčil akékoľvek ďalšie prvky umožňujúce preukázať existenciu skutočnej väzby medzi žiadateľom a týmto členským štátom a jednak podmienkou prítomnosti žiadateľa na území tohto štátu v čase podania žiadosti.

¹⁷ Rozsudok zo 7. októbra 2010, *Lassal*, C-162/09. Pozri výročnú správu z roku 2010, s. 17.

¹⁸ Pozri poznámku pod čiarou 15.

¹⁹ Smernica Rady 68/360/EHS z 15. októbra 1968 o odstránení prekážok pohybu a pobytu pracovníkov členských štátov a ich rodín v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, s. 13; Mim. vyd. 05/001, s. 27).

Voľný pohyb tovaru

Hoci judikatúra v tejto oblasti je podstatne menej rozsiahla než bola počas viacerých desaťročí, počet začatých konaní zostáva vysoký.

Vo veci *Francesco Guarnieri & Cie* (rozsudok zo 7. apríla 2011, vec C-291/09), ktorá sa týkala obchodno-právneho sporu medzi monackou a belgickou spoločnosťou, Súdny dvor v prvom rade konštatoval, že na tovar pochádzajúci z Monaka sa vzťahujú ustanovenia Zmluvy týkajúce sa voľného pohybu tovaru. Podľa článku 3 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 2913/92²⁰, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva, sa totiž územie Monackého kniežatstva považuje za súčasť colného územia Únie. Na obchod medzi Monakom a členskými štátmi preto nemožno uvaliť žiadne clo alebo daň s rovnocenným účinkom a s tovarom pochádzajúcim z Monaka vyvezeným priamo do členského štátu treba zaobchádzať tak, ako keby pochádzal z týchto štátov. Ďalej sa Súdny dvor vyjadril k otázke, či právny predpis členského štátu, ktorý ukladá každému zahraničnému štátnemu príslušníkovi, akým je monacký štátny príslušník, povinnosť zaplatiť *cautio iudicatum solvi*, ak podá žalobu proti štátnemu príslušníkovi tohto členského štátu, zatiaľ čo takáto povinnosť nie je stanovená pre štátnych príslušníkov tohto členského štátu, predstavuje prekážku voľného pohybu tovaru na základe článku 34 ZFEÚ. Súdny dvor na túto otázku odpovedal záporne. Podľa tohto súdu je pravda, že opatrenie takéhoto typu vedie k tomu, že na hospodárske subjekty, ktoré podajú žalobu na súd, sa vzťahuje odlišný procesný režim podľa toho, či majú, alebo nemajú štátnu príslušnosť dotknutého členského štátu. Skutočnosť, že štátni príslušníci iných členských štátov by preto mohli váhať, či predajú tovar kupujúcim usadeným v uvedenom členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, je však príliš neistá a všeobecná na to, aby predstavovala prekážku voľného pohybu tovaru v rámci Spoločenstva, preto príčinnú súvislosť medzi prípadným ovplyvnením obchodu v rámci Spoločenstva a predmetným rozdielnym zaobchádzaním nemožno považovať za preukázanú.

Treba spomenúť ešte jeden rozsudok týkajúci sa voľného pohybu tovaru. Ide o vec *Komisia/Rakúsko* (rozsudok z 21. decembra 2011, vec C-28/09), v ktorej bola sporná vnútroštátna právna úprava zakazujúca kamiónom s hmotnosťou nad 7,5 tony prevážajúcim určitý náklad premávať na dôležitom diaľničnom úseku, ktorý predstavuje jednu z hlavných pozemných komunikácií medzi určitými členskými štátmi. Podľa Súdného dvora členský štát, ktorý prijme takúto právnu úpravu s cieľom zabezpečiť kvalitu okolitého ovzdušia v dotknutej oblasti v súlade s článkom 8 ods. 3 smernice 96/62 o posudzovaní a riadení kvality okolitého ovzdušia²¹ v spojení so smernicou 1999/30/ES o limitných hodnotách oxidu siričitého, oxidu dusičitého a oxidov dusíka²², si neplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 28 ES a 29 ES. Súdny dvor totiž konštatuje, že tento zákaz uložením povinnosti dotknutým podnikom hľadať rentabilné náhradné riešenia na prepravu predmetného tovaru porušuje voľný pohyb tovaru a treba ho považovať za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia, nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 28 ES a 29 ES, okrem prípadu, že je objektívne odôvodnené. Súdny dvor sa však domnieva, že hoci naliehavé požiadavky vyplývajúce z ochrany životného prostredia, ktorá v podstate zahŕňa aj ochranu zdravia, môžu odôvodňovať vnútroštátne opatrenia, ktoré môžu obmedziť obchod v rámci Spoločenstva, pokiaľ sú tieto opatrenia vhodné na uskutočnenie tohto cieľa a nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie, uvedený zákaz v tomto ohľade nemožno odôvodniť, pokiaľ nie je preukázané, že

²⁰ Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307).

²¹ Smernica Rady 96/62/ES z 27. septembra 1996 o posudzovaní a riadení kvality okolitého ovzdušia (Ú. v. ES L 296, s. 55; Mim. vyd. 15/003, s. 95).

²² Smernica Rady 1999/30/ES z 22. apríla 1999 o limitných hodnotách oxidu siričitého, oxidu dusičitého a oxidov dusíka, tuhých znečisťujúcich látok a olova v okolitom ovzduší (Ú. v. ES L 163, s. 41; Mim. vyd. 15/004, s. 164).

sledovaný cieľ nemohol byť dosiahnutý pomocou iných opatrení menej obmedzujúcich voľný pohyb, najmä rozšírením zákazu premávky týkajúceho sa nákladných vozidiel patriacich do určitých tried na nákladné vozidlá patriace do iných tried alebo aj nahradením premenlivého obmedzenia rýchlosti trvalým obmedzením rýchlosti na 100 km/h.

Voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu

Aj v tomto roku Súdny dvor vydal mnohé rozsudky z oblasti slobody usadiť sa, slobodného poskytovania služieb, voľného pohybu pracovníkov a voľného pohybu kapitálu. V záujme prehľadnosti budú vybrané rozsudky uvedené v skupinách podľa slobôd, ktorých sa týkajú, a prípadne aj podľa dotknutých oblastí činnosti.

V oblasti slobody usadiť sa sa Súdny dvor vo viacerých súvisiacich veciach vyjadril k pojmu činnosti súvisiace s výkonom verejnej moci a k vylúčeniu notárskej profesie z uplatnenia ustanovení článku 49 ZFEÚ (predtým článok 43 ES). V konaniach o nesplnení povinnosti voči šiestim členským štátom, ktorých vnútroštátna právna úprava obmedzovala prístup k notárskej profesii len na štátnych príslušníkov daného štátu, Súdny dvor v rozsudkoch *Komisija/Belgicko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-47/08), *Komisija/Francúzsko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-50/08), *Komisija/Luxembursko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-51/08), *Komisija/Rakúsko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-53/08), *Komisija/Nemecko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-54/08) a *Komisija/Grécko* (rozsudok z 24. mája 2011, vec C-61/08) rozhodol, že článok 45 prvý odsek ES predstavuje výnimku zo základného pravidla slobody usadiť sa, ktorú treba vykladať tak, aby bola jej pôsobnosť obmedzená len na to, čo je striktne nevyhnutné na ochranu záujmov, ktoré toto ustanovenie členským štátom dovoľuje chrániť. Okrem toho sa táto výnimka musí obmedzovať len na činnosti, ktoré samy osebe priamo a špecificky súvisia s výkonom verejnej moci. Pokiaľ ide o činnosti zverené notárom, Súdny dvor ďalej spresnil, že na účely posúdenia, či tieto činnosti obsahujú priamu a špecifickú účasť na výkone verejnej moci, je potrebné zohľadniť povahu činností vykonávaných členmi tohto povolania. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že priama a špecifická účasť na výkone verejnej moci v zmysle článku 45 prvého odseku ES (teraz článok 51 prvý odsek ZFEÚ) sa v rôznych činnostiach vykonávaných notármi v dotknutých členských štátoch napriek dôležitým právnym účinkom týchto aktov nenachádza, pokiaľ je mimoriadne dôležitá vôľa účastníkov alebo súdny dohľad, alebo rozhodnutie. Súdny dvor takisto uviedol, že notári v rámci svojej územnej pôsobnosti vykonávajú svoje povolanie v konkurenčných podmienkach, čo nie je znakom výkonu verejnej moci. Rovnako, notári sú vo vzťahu k svojim klientom priamo a osobne zodpovední za škody spôsobené akýmkoľvek nesprávnym postupom, ktorého sa dopustia pri výkone svojich činností, na rozdiel od orgánov verejnej moci, ktorých zodpovednosť za pochybenia znáša štát. Preto Súdny dvor vyvodil záver, že žiadny z dotknutých členských štátov si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 43 ES (teraz článok 49 ZFEÚ), pretože činnosti zverené notárom v právnom poriadku každého z týchto členských štátov nesúvisia s výkonom verejnej moci v zmysle článku 45 prvého odseku ES (teraz článok 51 prvý odsek ZFEÚ).

V oblasti slobody usadiť sa Súdny dvor takisto spresnil svoju judikatúru, pokiaľ ide o obmedzenia uložené pri premiestnení sídla spoločnosti do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom bola založená.

Vo veci *National Grid Indus* (rozsudok z 29. novembra 2011, vec C-371/10) Súdny dvor rozhodol, že článok 49 ZFEÚ neodporuje právna úprava členského štátu, podľa ktorej sa výška dane z latentných kapitálových ziskov plynúcich z aktív spoločnosti stanoví definitívne – bez ohľadu na kapitálové straty alebo kapitálové zisky, ktoré môžu byť realizované neskôr, – v okamihu, keď spoločnosť z dôvodu premiestnenia miesta svojho skutočného vedenia do iného členského štátu prestane dosahovať zdaniteľné zisky v prvom členskom štáte. V tejto súvislosti je irelevantné, že zdaňované latentné

kapitálové zisky sa vzťahujú na kurzové zisky, ktoré sa vzhľadom na daňové predpisy platné v hostiteľskom členskom štáte nemôžu v tomto členskom štáte prejavíť. Podľa Súdneho dvora takáto právna úprava rešpektuje zásadu proporcionality vzhľadom na cieľ, ktorým je v členskom štáte pôvodu zdaní kapitálové zisky dosiahnuté v rámci daňovej právomoci tohto členského štátu. Je totiž primerané, keď členský štát pôvodu na účely zachovania výkonu svojej daňovej právomoci zdaní latentné kapitálové zisky dosiahnuté na jeho území v okamihu, keď jeho daňová právomoc v súvislosti s dotknutou spoločnosťou prestane existovať okamihom premiestnenia miesta skutočného vedenia z tohto členského štátu do iného. Súdny dvor naopak zastával názor, že článku 49 ZFEÚ odporuje právna úprava členského štátu, ktorá stanovuje okamžitý výber dane z latentných kapitálových ziskov plynúcich z aktív spoločnosti, ktorá premiestňuje miesto svojho skutočného vedenia do iného členského štátu, v okamihu tohto premiestnenia. Súdny dvor sa totiž domnieval, že vnútroštátna právna úprava, ktorá spoločnosti premiestňujúcej miesto jej skutočného vedenia do iného členského štátu ponúka voľbu medzi okamžitým zaplatením dane, ktoré vedie k hotovostnej nevýhode pre túto spoločnosť, ale ju zároveň zbavuje neskoršieho zaťaženia administratívy, a odkladom zaplatenia uvedenej dane spolu s prípadnými úrokmi podľa uplatniteľnej vnútroštátnej úpravy, ktorý je nevyhnutne sprevádzaný zaťažením administratívy pre dotknutú spoločnosť spojeným so sledovaním premiestnených aktív, predstavuje opatrenie, ktoré tým, že zabezpečuje vyvážené rozdelenie daňových právomocí medzi členskými štátmi, zasahuje do slobody usadiť sa menej než okamžitý výber uvedenej dane.

Pravidlá Zmluvy týkajúce sa slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb boli tiež predmetom výkladu Súdneho dvora v oblasti stanovenia výšky odmien advokátov.

Vo veci *Komisia/Taliansko* (rozsudok z 29. marca 2011, vec C-565/08) Komisia vytýkala Talianskej republike, že v rozpore s článkami 43 ES a 49 ES (teraz články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ) prijala ustanovenia, ktoré ukladajú advokátom povinnosť dodržať maximálne sadzby pri určení svojich odmien. Súdny dvor zamietol tvrdenia Komisie a vyvodil záver, že Talianska republika si neporušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 43 ES (teraz článok 49 ZFEÚ) a 49 ES (teraz článok 56 ZFEÚ), pretože dotknutá právna úprava nebola zostavená tak, že by za normálnych a účinných podmienok hospodárskej súťaže poškodzovala prístup na taliansky trh advokátskych služieb. Podľa Súdneho dvora to platí pre režim odmien, ktorý sa vyznačuje flexibilitou umožňujúcou náležitú odmenu za každý druh plnenia poskytnutého advokátmi vzhľadom na to, že za určitých podmienok je možné prekročiť maximálne hranice výšky odmien tak, že sa zvýšia na dvojnásobok, štvornásobok, či dokonca aj nad takto zvýšené sadzby, pričom vo viacerých prípadoch môžu advokáti uzavrieť s klientmi osobitnú zmluvu, ktorou si stanovia výšku odmien. Súdny dvor spresnil, že existenciu obmedzenia v zmysle Zmluvy nemožno vyvodiť len z toho, že advokáti usadení v iných členských štátoch ako hostiteľský členský štát sa musia pri výpočte svojich odmien za služby poskytnuté v hostiteľskom členskom štáte prispôbiť pravidlám platným v tomto členskom štáte, ale musí vychádzať zo skutočnosti, že tento režim bráni advokátom pochádzajúcim z iných členských štátov v prístupe na trh hostiteľského členského štátu.

Pokiaľ ide o slobodné poskytovanie služieb, Súdny dvor vydal viaceré významné rozsudky vo veľmi rôznorodých oblastiach, ako sú okrem iného vysielacie služby, hazardné hry, činnosti vykonávané súdnymi znalcami, verejné zdravie a obchodná komunikácia. V týchto rozsudkoch Súdny dvor buď uplatnil zásadu slobodného poskytovania služieb, ako je stanovená v Zmluve, alebo poskytol výklad smernice, ktorej cieľom je uplatniť uvedenú zásadu v osobitnej oblasti.

V rámci judikatúry týkajúcej sa článku 56 ZFEÚ treba v prvom rade poukázať na rozsudok *Football Association Premier League a i.* (rozsudok zo 4. októbra 2011, spojené veci C-403/08 a C-429/08), ktorý sa týka výhradného práva vysielateľ v priamom prenose futbalové zápasy priznaného určitým zahraničným vysielajúcim organizáciám na územnom základe a činnosti určitých prevádzkovateľov

pohostinstiev s cieľom obísť toto výhradné právo použitím zahraničných dekodérových kariet. Podľa Súdneho dvora článku 56 ZFEÚ odporuje právna úprava, ktorá považuje dovoz, predaj a používanie zahraničných dekodovacích zariadení v dotknutom členskom štáte, ktoré umožňujú prístup k zakódovanej službe satelitného vysielania pochádzajúceho z iného členského štátu obsahujúceho predmety chránené právnou úpravou tohto prvého členského štátu, za protiprávny. Konkrétne toto obmedzenie nemôže byť odôvodnené vzhľadom na cieľ ochrany práv duševného vlastníctva. Súdny dvor uznal, že športové zápasy majú ako také jedinečnú a v tomto kontexte originálnu povahu, ktorá ich môže transformovať na predmety hodné ochrany porovnateľnej s ochranou diel. V rozsahu však, v akom ochrana práv, ktoré predstavujú špecifický predmet dotknutého duševného vlastníctva, zaručuje majiteľom dotknutých práv len primeranú a nie najvyššiu možnú odmenu za obchodné využitie chránených predmetov, je táto ochrana zabezpečená, pokiaľ príjem satelitného vysielania je podmienený držbou dekodovacieho zariadenia a v dôsledku toho je možné s veľmi vysokým stupňom presnosti určiť celkový počet divákov, ktorí sú súčasťou skutočného a potenciálneho okruhu divákov predmetného vysielania, teda divákov, ktorí bývajú tak v členskom štáte vysielania, ako aj mimo neho. Okrem toho príplatok platený vysielacími organizáciami za poskytnutie územnej výlučnosti môže viesť k umelým rozdielom v cenách medzi národnými trhmi, pri ktorých došlo k deleniu. Podľa Súdneho dvora je však takéto delenie a takýto umelý rozdiel v cene nezlučiteľný so základným cieľom Zmluvy, ktorým je vytvorenie vnútorného trhu.

Ďalej uvedieme rozsudok *Dickinger a Ömer* (rozsudok z 15. septembra 2011, vec C-347/09), ktorý potvrdzuje a spresňuje judikatúru Súdneho dvora v oblasti monopolu na prevádzkovanie hazardných hier. Súdny dvor tu pripomenul, že aj keď monopol na hazardné hry predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb, takéto obmedzenie možno odôvodniť naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, ako je cieľ zabezpečiť osobitne vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov. Overenie týchto skutočností prináleží vnútroštátnemu súdu. Pokiaľ ide najmä o možnosť držiteľa monopolu viesť expanzívnu politiku, Súdny dvor spresnil, že na to, aby bola vnútroštátna právna úprava zriaďujúca monopol v oblasti hazardných hier koherentná s cieľom boja proti kriminalite, ako aj s cieľom zníženia príležitostí na hru, musí sa jednak zakladať na konštatovaní, podľa ktorého kriminálne a podvodné činnosti spojené s hrami a hráčskou závislosťou predstavujú problém na území dotknutého členského štátu, ktorý možno riešiť expanziou povolených a regulovaných činností, a jednak umožniť len reklamu, ktorá je primeraná a prísne obmedzená na to, čo je nevyhnutné na nasmerovanie spotrebiteľov do siete kontrolovaných hier. Na účely dosiahnutia tohto cieľa nasmerovania do kontrolovaných sietí musia oprávnení podnikatelia predstavovať spoľahlivú, ale zároveň atraktívnu alternatívu nezákonnej činnosti, čo samo osebe môže v sebe zahŕňať širokú ponuku hier, reklamu určitého rozsahu a využitie nových techník distribúcie. V tomto ohľade však Súdny dvor uviedol, že reklama musí byť primeraná a prísne obmedzená na to, čo je nevyhnutné, a nesmie viesť k podnecovaniu prirodzenej hráčskej vášne spotrebiteľov stimulovaním ich aktívnej účasti na hre, najmä bagatelizovaním hry a tým, že sa jej dáva pozitívny obraz súvisiaci s využitím vyzbieraných príjmov na činnosti všeobecného záujmu, alebo zvyšovaním príťažlivosti hry prospektívnosťou lákavých reklamných správ, ktoré poukazujú na obrovské výhry.

Súdny dvor mal takisto vo svojom rozsudku *Peñarroja Fa* (rozsudok zo 17. marca 2011, spojené veci C-372/09 a C-373/09) príležitosť vyjadriť sa k podmienkam kvalifikácie, ktoré možno uložiť súdnym znalcom uchádzajúcim sa o výkon činnosti v oblasti prekladu. V odpovedi na viaceré prejudiciálne otázky, ktoré položil francúzsky Cour de cassation, Súdny dvor najskôr konštatoval, že činnosti súdnych znalcov v oblasti prekladu nie sú činnosťami, ktoré súvisia s účasťou na výkone štátnej moci v zmysle článku 45 prvého odseku ES (teraz článok 51 prvý odsek ZFEÚ), pokiaľ preklady vykonávané takýmto znalcom majú len pomocnú povahu a nedotýkajú sa posudzovania súdneho orgánu ani slobodného výkonu súdnej právomoci. Súdny dvor ďalej rozhodol, že článku 49 ES (teraz článok 56 ZFEÚ) odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej zápis do zoznamu súdnych znalcov prekladateľov podlieha splneniu podmienky kvalifikácie, pričom však dotknuté osoby nemajú

možnosť oboznámiť sa s dôvodmi rozhodnutia, ktoré bolo voči nim prijaté, a ani toto rozhodnutie nie je možné podrobiť súdnemu preskúmaniu, v rámci ktorého by sa dala overiť jeho zákonnosť najmä s ohľadom na dodržanie požiadavky vyplývajúcej z práva Únie, podľa ktorej nimi získaná a v iných členských štátoch uznaná kvalifikácia musí byť riadne zohľadnená. Rovnako podľa Súdneho dvora článku 49 ES (teraz článok 56 ZFEÚ) odporuje taká požiadavka, z ktorej vyplýva, že do celoštátneho zoznamu súdnych znalcov nemôže byť zapísaná osoba, ak nepreukáže, že bola zapísaná do zoznamu, ktorý vedie cour d'appel, počas troch po sebe nasledujúcich rokov, pokiaľ sa zdá, že taká požiadavka bráni tomu, aby v rámci skúmania žiadosti osoby usadenej v inom členskom štáte, ktorá nepreukázala, že bola takto zapísaná, bola riadne zohľadnená kvalifikácia, ktorú táto osoba získala a ktorá bola v príslušnom členskom štáte uznaná, pri určení toho, či a v akom rozsahu môže táto kvalifikácia zodpovedať schopnostiam, ktoré sa obvykle očakávajú od osoby zapísanej tri po sebe nasledujúce roky do zoznamu, ktorý vedie cour d'appel. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že vnútroštátnym orgánom prináleží dohliadať najmä na to, aby kvalifikácia získaná v iných členských štátoch bola rovnocenne uznaná a riadne zohľadnená.

Napokon spomenieme rozsudok *Komisia/Luxembursko* (rozsudok z 27. januára 2011, vec C-490/09), v ktorom bola sporná luxemburská právna úprava vylučujúca náhradu nákladov na laboratórne analýzy a vyšetrenia vykonané v inom členskom štáte. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že Luxemburské veľkovojsvodstvo si tým, že v rámci svojej právnej úpravy sociálneho zabezpečenia nestanovilo možnosť úhrady týchto nákladov prostredníctvom náhrady nákladov vynaložených na tieto analýzy a vyšetrenia, ale stanovilo výlučne systém priamej úhrady zdravotnými poisťovňami, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 49 ES (teraz článok 56 ZFEÚ). Podľa Súdneho dvora totiž v rozsahu, v akom uplatňovanie tejto právnej úpravy znamená *de facto* vylúčenie možnosti úhrady laboratórnych analýz a vyšetrení vykonaných takmer všetkými alebo úplne všetkými poskytovateľmi zdravotníckych služieb usadenými v iných členských štátoch, predmetná právna úprava odrádza, alebo dokonca bráni osobám poisteným v systéme sociálneho zabezpečenia daného štátu obracať sa na týchto poskytovateľov, pričom vo vzťahu k týmto osobám a zároveň k poskytovateľom zakladá prekážku slobodného poskytovania služieb.

Spomedzi vecí týkajúcich sa výkladu určitej smernice najskôr uvedieme rozsudok *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable* (rozsudok z 5. apríla 2011, vec C-119/09), ktorý sa týka výkladu smernice 2006/123²³. V tejto veci si francúzska Conseil d'État kládla otázku, či členské štáty môžu úplne zakázať členom regulovaného povolania, ako je povolanie účtovných znalcov, vykonávať získavanie klientov. Súdny dvor najskôr rozhodol, že pojem obchodná komunikácia, ako ju definuje článok 4 bod 12 smernice 2006/123, zahŕňa nielen klasickú reklamu, ale aj iné formy reklamy a oznamovania informácií určených na získanie nových klientov, a preto získavanie nových klientov spadá pod pojem obchodná komunikácia. Súdny dvor ďalej konštatoval, že zákaz akejkoľvek činnosti získavania klientov bez ohľadu na jej formu, obsah alebo použité prostriedky, ktorý zahŕňa zákaz všetkých komunikačných prostriedkov umožňujúcich vykonávanie tejto formy obchodnej komunikácie, sa musí považovať za úplný zákaz obchodnej komunikácie, ktorý je článkom 24 ods. 1 smernice 2006/123 zakázaný. Súdny dvor z toho vyvodil záver, že právna úprava, ktorá úplne zakazuje akúkoľvek formu obchodnej komunikácie a z tohto dôvodu patrí do pôsobnosti článku 24 ods. 1 smernice 2006/123, je nezlučiteľná s touto smernicou a nemôže byť odôvodnená podľa článku 24 ods. 2 uvedenej smernice, aj keď je nediskriminačná, opodstatnená závažným dôvodom verejného záujmu a primeraná.

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, s. 36).

V oblasti televízneho vysielania ďalej uvedieme rozsudok *Mesopotamia Broadcast a Roj TV* (rozsudok z 22. septembra 2011, spojené veci C-244/10 a C-245/10). V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 22a smernice 89/552²⁴, zmenenej a doplnenej smernicou 97/36, ktorý stanovuje, že členské štáty zabezpečia, že vysielania nebudú obsahovať žiadne „podnecovanie k nenávisti na základe rasy, pohlavia, náboženstva alebo národnosti“, sa má vykladať tak, že skutočnosti, ktoré patria pod pravidlo vnútroštátneho práva zakazujúce rozpor s myšlienkou porozumenia medzi národmi, sa majú považovať za zahrnuté pod uvedený pojem. Podľa Súdneho dvora tento článok nebráni tomu, aby členský štát podľa všeobecnej právnej úpravy, ako je zákon o združeních, prijal opatrenia vo vzťahu k prevádzkovateľovi televízneho vysielania so sídlom v inom členskom štáte z dôvodu, že činnosti a ciele tohto prevádzkovateľa vysielania sú v rozpore s myšlienkou porozumenia medzi národmi, pokiaľ uvedené opatrenia nebránia samotnej retransmisii televíznych vysielaní vykonávaných uvedeným prevádzkovateľom vysielania z iného členského štátu na území prijímajúceho členského štátu, čo musí overiť vnútroštátny súd.

V oblasti voľného pohybu pracovníkov je potrebné zdôrazniť dve konania. V prvom rade treba uviesť rozsudok *Toki* (rozsudok z 5. apríla 2011, vec C-424/09), ktorý sa týka výkladu smernice 89/48²⁵. V tejto veci bol gréckej štátnej príslušníčke, ktorá v Spojenom kráľovstve získala diplom v oblasti environmentálneho inžinierstva, odmietnutý prístup k regulovanému povolaniu environmentálneho inžiniera v Grécku z dôvodu, že nebola plnoprávnou členkou Engineering Council, súkromnej britskej organizácie, ktorú výslovne uvádza smernica 89/48, hoci členstvo v nej sa nevyžaduje na účely vykonávania regulovaného povolania inžiniera v Spojenom kráľovstve. Súdny dvor najskôr spresnil, že systém uznávania, ktorý stanovuje článok 3 ods. 1 písm. b) smernice 89/48, sa uplatňuje bez ohľadu na to, či dotknutá osoba je, alebo nie je plnoprávnym členom príslušného združenia alebo organizácie. Súdny dvor ďalej konštatoval, že odborná prax, ktorou žiadateľ odôvodňuje žiadosť o povolenie vykonávať regulované povolanie v hostiteľskom členskom štáte, musí spĺňať tieto tri podmienky: (1) uvádzaná prax musí byť prácou na plný úväzok počas minimálne dvoch rokov v priebehu predchádzajúcich desiatich rokov; (2) táto práca musela pozostávať zo sústavného a pravidelného vykonávania súboru odborných činností, ktoré charakterizujú toto povolanie v členskom štáte pôvodu, pričom táto práca nemusí zahŕňať všetky tieto činnosti, a (3) povolanie, ktoré sa spravidla vykonáva v členskom štáte pôvodu, musí byť z hľadiska zahrnutých činností rovnocenné s povolaním, na ktorého vykonávanie bola v hostiteľskom členskom štáte podaná žiadosť o povolenie.

Ďalej treba spomenúť rozsudok *Casteels* (rozsudok z 10. marca 2011, vec C-379/09), ktorý sa týka zachovania práv migrujúceho pracovníka na doplnkový dôchodok. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 45 ZFEÚ bráni tomu, aby sa v rámci povinného uplatnenia kolektívnej pracovnej zmluvy na účely stanovenia obdobia potrebného na nadobudnutie neodhateľných práv na dávky doplnkového dôchodku v určitom členskom štáte nezohľadňovali roky zamestnania odpracované zamestnancom pre toho istého zamestnávateľa v organizačných zložkách zamestnávateľa nachádzajúcich sa v iných členských štátoch a na základe tej istej rámcovej pracovnej zmluvy. Tento článok takisto bráni tomu, aby sa pracovník, ktorý bol preložený z organizačnej zložky svojho zamestnávateľa nachádzajúcej sa v jednom členskom štáte do organizačnej zložky toho istého

²⁴ Smernica Rady 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. ES L 298, s. 23; Mim. vyd. 06/001, s. 224), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 97/36/ES z 30. júna 1997 (Ú. v. ES L 202, s. 60; Mim. vyd. 06/002, s. 321).

²⁵ Smernica Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/19/ES zo 14. mája 2001 (Ú. v. ES L 206, s. 1; Mim. vyd. 05/004, s. 138).

zamestnávateľa nachádzajúcej sa v inom členskom štáte, považoval za pracovníka, ktorý odišiel od tohto zamestnávateľa z vlastného podnetu. Súdny dvor takisto spresnil, že článok 48 ZFEÚ nemá priamy účinok v tom zmysle, že jednotlivec by sa na tento článok mohol odvolávať voči zamestnávateľovi zo súkromného sektora v rámci sporu, o ktorom rozhodujú vnútroštátne súdy.

Zásada voľného pohybu kapitálu bola predmetom viacerých rozsudkov z daňovej oblasti. Z týchto rozsudkov uvedieme na prvom mieste rozsudok *Komisia/Rakúsko* (rozsudok zo 16. júna 2011, vec C-10/10), ktorým Súdny dvor rozhodol, že členský štát, ktorý umožňuje odpočítanie darov poskytnutých zariadeniam povereným výskumnými a vzdelávacími činnosťami z dane výlučne v prípade, že uvedené zariadenia majú sídlo na jeho území, si neplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 56 ES (teraz článok 63 ZFEÚ) a článku 40 Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Podľa Súdného dvora kritérium rozlišovania medzi daňovníkmi, ktoré sa vzťahuje výlučne na miesto sídla príjemcu daru, nemôže samo osebe predstavovať platné kritérium na posúdenie objektívnej porovnateľnosti situácií, čiže na určenie objektívneho rozdielu medzi nimi. Okrem toho, hoci je pravda, že podpora výskumu a vývoja môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu, vnútroštátna právna úprava, ktorá vyhradzuje poskytnutie daňovej úľavy iba pre výskumné činnosti uskutočňované v dotknutom členskom štáte, je v priamom rozpore s cieľom politiky Únie v oblasti technologického výskumu a vývoja. Podľa článku 163 ods. 2 ES je totiž cieľom tejto politiky najmä odstrániť daňové prekážky spolupráce v oblasti výskumu a v dôsledku toho nemôže byť vykonávaná prostredníctvom podpory výskumu a vývoja na vnútroštátnej úrovni.

Na druhom mieste treba uviesť konanie vo veci *Schröder* (rozsudok z 31. marca 2011, vec C-450/09), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že článok 63 ZFEÚ bráni právnej úprave členského štátu, ktorá síce umožňuje daňovníkovi rezidentovi odpočítať si renty vyplatené rodičovi, ktorý na neho previedol nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území tohto štátu, od príjmov z prenájmu týchto nehnuteľností, ale tento odpočet neumožňuje daňovníkovi nerezidentovi, pokiaľ záväzok vyplácať tieto renty vyplýva z prevodu týchto nehnuteľností. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že pokiaľ záväzok daňovníka nerezidenta vyplácať rentu jednému z rodičov vyplýva z prevodu nehnuteľností nachádzajúcich sa v dotknutom členskom štáte na neho, táto renta je výdavkom, ktorý priamo súvisí s prevádzkou týchto nehnuteľností, a v dôsledku toho sa uvedený daňovník nachádza v situácii, ktorá je porovnateľná so situáciou daňovníka rezidenta. Za týchto okolností vnútroštátna právna úprava, ktorá v oblasti dane z príjmov daňovníkom nerezidentom zakazuje odpočítať si tento výdavok, ale naopak, rezidentom odpočet umožňuje, je bez platného odôvodnenia v rozpore s článkom 63 ZFEÚ.

V poslednom rade uvádzame, že vec *Stewart* (rozsudok z 21. júla 2011, vec C-503/09) Súdnemu dvoru umožnila, aby sa v oblasti sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov vyjadril k povahe krátkodobej dávky v práceneschopnosti pre mladé zdravotne postihnuté osoby a preskúmal podmienku zvyčajného bydliska na území členského štátu vyžadovanú na účely priznania tejto dávky. Z jeho rozsudku vyplýva jednak, že krátkodobá dávka v práceneschopnosti pre mladé zdravotne postihnuté osoby predstavuje dávku v invalidite podľa článku 4 ods. 1 písm. b) nariadenia (EHS) č. 1408/71²⁶, pokiaľ je nesporné, že v čase podania žiadosti trpí žiadateľ trvalým alebo dlhodobým zdravotným postihnutím, pričom v danej situácii táto dávka priamo súvisí s rizikom invalidity uvedeným v predmetnom ustanovení, a jednak, že článok 10 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 1408/71 bráni tomu, aby členský štát podmienil poskytnutie krátkodobej dávky v práceneschopnosti pre

²⁶ Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35), v znení zmenenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 z 13. apríla 2005 (Ú. v. EÚ L 117, s. 1).

mladé zdravotne postihnuté osoby, ktorá je považovaná za dávku v invalidite, zvyčajným bydliskom žiadateľa na svojom území.

Aproximácia práva

Judikatúra v oblasti aproximácie práva, ktorá je opäť rozsiahla, sa javí viacsmerná, podobne ako legislatívna činnosť, na základe ktorej vznikla.

V oblasti ochrany spotrebiteľov Súdny dvor vo svojom rozsudku *Gebr. Weber a Putz* (rozsudok zo 16. júna 2011, spojené veci C-65/09 a C-87/09) poskytol výklad článku 3 ods. 2 a 3 smernice 1999/44 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar²⁷, ktorý v prípade vady dodaného tovaru stanovuje, že spotrebiteľ je oprávnený vyžadovať, aby predávajúci tovar opravil alebo vymenil bez dodatočných nákladov pre spotrebiteľa. Presnejšie, Súdny dvor odpovedal na otázky, po prvé, či bezodplatná výmena zahŕňa odstránenie vadného tovaru a namontovanie vymeneného tovaru, a po druhé, či môže predávajúci odmietnuť znášať neprimerané náklady na výmenu tovaru, pokiaľ táto výmena predstavuje jediný spôsob nápravy.

Vo svojej odpovedi na prvú otázku Súdny dvor pripomenul, že bezplatné odstránenie vady tovaru zo strany predávajúceho je základným prvkom ochrany, ktorú spotrebiteľovi zaručuje uvedená smernica. Súdny dvor vychádzajúc z účelu tejto smernice, ktorým je zabezpečiť zvýšenú ochranu spotrebiteľov, rozhodol, že článok 3 ods. 2 a 3 smernice 1999/44 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ vadný spotrebný tovar, ktorý spotrebiteľ pred zistením vady v dobrej viere namontoval v súlade s jeho povahou a potrebným účelom, bol uvedený do súladu so zmluvou formou výmeny, predávajúci musí buď sám odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a opätovne tam namontovať vymenený tovar, alebo musí znášať nevyhnutné náklady spojené s odstránením a namontovaním vymeneného tovaru. Súdny dvor okrem toho spresnil, že táto povinnosť predávajúceho je nezávislá od toho, či sa v kúpnej zmluve zaviazal namontovať pôvodne kúpený spotrebný tovar.

Pokiaľ ide o druhú otázku, Súdny dvor rozhodol, že článok 3 ods. 3 uvedenej smernice bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala predávajúcemu právo odmietnuť výmenu vadného tovaru, ktorá je jediným možným spôsobom nápravy, z dôvodu, že mu tým v dôsledku povinnosti odstrániť tento tovar z miesta, kde bol namontovaný, a namontovať tam vymenený tovar vznikajú neprimerané náklady v porovnaní s hodnotou tovaru, ktorú by tento tovar mal v prípade, keby nesúlal s kúpnu zmluvou neexistoval, a so závažnosťou nesúladu. Súdny dvor však tiež pripustil, že dotknuté ustanovenie s cieľom zabezpečiť rovnováhu medzi záujmami spotrebiteľa a predávajúceho nebráni tomu, aby bolo právo spotrebiteľa na náhradu nákladov spojených s odstránením vadného tovaru a namontovaním vymeneného tovaru v takomto prípade obmedzené na náhradu primeraných nákladov zo strany predávajúceho, ktoré treba stanoviť podľa kritérií definovaných v rozsudku.

V oblasti zodpovednosti za chybné výrobky spomenieme vec *Dutrieux* (rozsudok z 21. decembra 2011, vec C-495/10), v ktorej Súdny dvor na základe prejudiciálnej otázky týkajúcej sa výkladu opätovne²⁸ spresnil rozsah harmonizácie zavedenej smernicou 85/374²⁹. V prejednávanej veci bolo

²⁷ Smernica 1999/44/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (Ú. v. ES L 171, s. 12; Mim. vyd. 15/004, s. 223).

²⁸ Pozri rozsudok zo 4. júna 2009, *Moteurs Leroy Somer*, C-285/08, Zb. s. I-4733.

²⁹ Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999 (Ú. v. ES L 210, s. 29; Mim. vyd. 15/001, s. 257).

v podstate sporné, či uvedená smernica bráni zachovaniu francúzskeho systému objektívnej zodpovednosti verejných zdravotníckych zariadení voči ich pacientom, pokiaľ ide o škody spôsobené poruchou prístroja alebo výrobku používaného v rámci poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Súdny dvor v prvom rade pripomenul svoju judikatúru týkajúcu sa rozsahu a stupňa harmonizácie zavedenej smernicou 85/374, pričom potvrdil, že uvedená smernica vo všetkých bodoch, ktoré upravuje, sleduje úplnú³⁰ a podrobnú³¹ harmonizáciu. Po tomto spresnení treba na zistenie toho, či podľa tejto judikatúry uvedená smernica bráni danému vnútroštátnemu systému zodpovednosti, najskôr objasniť, či tento systém spadá do pôsobnosti uvedenej smernice. Súdny dvor teda po tom, ako pripomenul uvedené skutočnosti, preskúmal hranice uplatnenia danej smernice, pokiaľ ide o okruh osôb, voči ktorým možno vyvodiť zodpovednosť v rámci systému zodpovednosti zavedeného touto smernicou. Podľa Súdneho dvora tento okruh, ktorý na základe článku 3 uvedenej smernice zahŕňa výrobcu, dovozcu do Spoločenstva a dodávateľa, pokiaľ výrobcu nemožno určiť, je vymedzený taxatívne. Preto Súdny dvor konštatoval, že zodpovednosť poskytovateľa služieb, ktorý v rámci poskytovania takých služieb, akou je nemocničná starostlivosť, použije chybné prístroje alebo výrobky, ktorých nie je výrobcom v zmysle ustanovení článku 3 smernice 85/374, a spôsobí tým škodu príjemcovi tejto služby, nespadá do pôsobnosti tejto smernice. Súdny dvor z toho vyvodil záver, že uvedená smernica nebráni tomu, aby členský štát zaviedol systém, o aký ide vo veci samej, ktorý stanovuje zodpovednosť uvedeného poskytovateľa služieb za takto spôsobené škody aj v prípade neexistencie akéhokoľvek zavinenia z jeho strany, avšak pod podmienkou, že sa zachová možnosť poškodenej osoby a/alebo uvedeného poskytovateľa služieb uplatniť na základe uvedenej smernice zodpovednosť výrobcu v prípade, že sú splnené podmienky, ktoré táto smernica stanovuje.

Z oblasti humánnych liekov uvidíme dve rozhodnutia vyhlásené v ten istý deň (rozsudky z 5. mája 2011, *Novo Nordisk*, C-249/09, a *MSD Sharp & Dohme*, C-316/09), v ktorých Súdny dvor poskytol dôležité spresnenia významu určitých ustanovení smernice 2001/83, ktorou sa stanovuje zákonník Spoločenstva o humánnych liekoch³², týkajúcich sa reklamy týchto liekov.

V prvej už citovanej veci *Novo Nordisk* sa spor vo veci samej týkal zariadenia špecializovaného na liečbu cukrovky, ktorému Úrad Estónskej republiky pre lieky uložil zákaz uverejňovať v lekárskom časopise reklamu na liek na báze inzulínu určenú pre osoby oprávnené na jeho predpisovanie z dôvodu, že táto reklama bola v rozpore s ustanoveniami vnútroštátneho práva, ktoré stanovovali, že reklama na liek nesmie obsahovať informácie, ktoré sa nenachádzajú v súhrne charakteristických vlastností výrobku. Súd, ktorý rozhodoval o žalobe na zrušenie tohto rozhodnutia, položil Súdnemu dvoru dve prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu článku 87 ods. 2 smernice 2001/83, podľa ktorého „všetky prvky reklamy na liek musia byť zlučiteľné s údajmi uvedenými v súhrne charakteristických vlastností výrobku“.

Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd snažil zistiť, či sa článok 87 ods. 2 smernice 2001/83 má vykladať tak, že sa vzťahuje aj na citáty z lekárskeho časopisu alebo iných vedeckých prác, ktoré sú uvedené v reklame na liek určenej pre osoby oprávnené na jeho predpisovanie. Súdny dvor na túto

³⁰ Pozri najmä rozsudok z 25. apríla 2002, *Komisija/Francúzsko*, C-52/00, Zb. s. I-3827, bod 24; rozsudok z 25. apríla 2002, *Komisija/Grécko*, C-154/00, Zb. s. I-3879, bod 20, a rozsudok z 10. januára 2006, *Skov a Bilka*, C-402/03, Zb. s. I-199, bod 23.

³¹ Pozri rozsudok *Moteurs Leroy Somer*, už citovaný, body 24 a 25.

³² Smernica 2001/83/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. novembra 2001, ktorou sa stanovuje zákonník spoločenstva o humánnych liekoch (Ú. v. ES L 311, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/27/ES z 31. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 136, s. 34; Mim. vyd. 13/034, s. 262).

otázku odpovedal kladne, pričom sa domnieval, že tak z postavenia článku 87 smernice 2001/83 v štruktúre tejto smernice, ako aj z jeho znenia a obsahu ako celku vyplýva, že jeho odsek 2 predstavuje všeobecnú normu týkajúcu sa reklamy na lieky ako celku vrátane reklamy, ktorá je určená osobám oprávneným na predpisovanie alebo vydávanie liekov.

Vo svojej druhej otázke sa vnútroštátny súd pýtal Súdneho dvora na rozsah zákazu stanoveného článkom 87 ods. 2 smernice 2001/83. Súdny dvor odpovedal, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že zakazuje uverejnenie tvrdení, ktoré sú v rozpore so súhrnom charakteristických vlastností výrobku v reklame na liek určenej osobám oprávneným na jeho predpisovanie alebo vydávanie, ale nevyžaduje, aby sa všetky tvrdenia uvedené v tejto reklame nachádzali v uvedenom súhrne alebo ich bolo možné z neho vyvodit'. Okrem toho spresnil, že takáto reklama môže zahŕňať tvrdenia dopĺňajúce informácie obsiahnuté v článku 11 uvedenej smernice pod podmienkou, že tieto tvrdenia potvrdzujú alebo spresňujú uvedené informácie – a sú s nimi zlučiteľné – bez toho, aby ich skreslovali, a sú v súlade s požiadavkami uvedenými v článku 87 ods. 3 a článku 92 ods. 2 a 3 tejto smernice.

V druhej už citovanej veci *MSD Sharp & Dohme* bol Súdny dvor požiadaný o výklad článku 88 ods. 1 písm. a) tej istej smernice 2001/83, ktorý zakazuje reklamu na lieky viazané na lekárske predpis pre širokú verejnosť. V prejednávanej veci farmaceutický podnik tvrdil, že jeden z jeho konkurentov porušil ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorými sa preberá tento predpis, tým, že na svojej internetovej stránke uverejnil informácie dostupné širokej verejnosti týkajúce sa troch liekov viazaných na lekárske predpis, ktoré tento podnik vyrábal. Navrhovateľka dosiahla, že vnútroštátne súdy nariadili zákaz uverejnenia predmetných informácií. Vnútroštátny súd rozhodujúci o opravnom prostriedku „revision“, ktorý podala navrhovateľka, sa Súdneho dvora v podstate pýtal, či dotknuté uverejnenie skutočne predstavuje reklamu v zmysle článku 88 ods. 1 písm. a) smernice 2001/83. Súdny dvor odpovedal, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že nezakazuje šírenie informácií týkajúcich sa liekov viazaných na lekárske predpis na internetovej stránke farmaceutickým podnikom, ak sú tieto informácie na stránke prístupné iba tomu, kto sa ich snaží získať, a ak toto šírenie pozostáva iba z verného zopakovania údajov uvedených na vonkajšom obale lieku v súlade s článkom 62 tejto smernice, ako aj z doslovného a úplného zopakovania údajov uvedených na príbalovom letáku alebo v súhrne charakteristických vlastností výrobku, ktoré schválili príslušné orgány v oblasti liečiv. Naproti tomu je zakázané na takejto internetovej stránke šíriť informácie týkajúce sa lieku, ktoré výrobca selektoval alebo pozmenil, pokiaľ tieto manipulácie s informáciami nemožno vysvetliť inak než reklamným účelom.

Stále v oblasti humánnych liekov, ale tentoraz vzhľadom na nariadenie č. 469/2009 o dodatkovom ochrannom osvedčení pre liečivá³³, uvedieme vec *Medeva* (rozsudok z 24. novembra 2011, vec C-322/10), v ktorej Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku týkajúcu sa spresnenia podmienok na získanie dodatkového ochranného osvedčenia (ďalej len „DOO“).

Na účely zmiernenia nedostatočnej ochrany patentom článok 3 nariadenia č. 469/2009 stanovuje možnosť majiteľa vnútroštátneho patentu získať DOO pod podmienkou, okrem iného, že výrobok je chránený platným základným patentom a ako liečivo už získal povolenie na uvedenie na trh (ďalej len „PUT“), ktoré je stále platné. Súdny dvor najskôr spresnil, pokiaľ ide o kritériá umožňujúce zistiť, či „je výrobok chránený platným základným patentom“, že článok 3 písm. a) uvedeného nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby príslušné orgány priemyselného vlastníctva členského štátu udelili DOO na účinné zložky, ktoré nie sú uvedené v nárokoch základného patentu

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 469/2009 zo 6. mája 2009 o dodatkovom ochrannom osvedčení pre liečivá (Ú. v. EÚ L 152, s. 1).

uvádzaného na podporu žiadosti o toto osvedčenie. Ďalej, pokiaľ ide o druhú podmienku stanovenú v článku 3 písm. b) nariadenia č. 469/2009, podľa ktorej sa na výrobok, ako liečivo, musí vzťahovať PUT, a pokiaľ ide o zloženie tohto lieku, Súdny dvor uviedol, že pokiaľ sú splnené aj ostatné v ňom uvedené podmienky, článok 3 písm. b) tohto nariadenia nebráni tomu, aby príslušné orgány priemyselného vlastníctva členského štátu udelili DOO na kombináciu dvoch účinných zložiek, ktorá zodpovedá kombinácii uvedenej v nárokoch základného patentu uvádzaného na podporu tejto žiadosti, pokiaľ liečivo, ktorého PUT je predložené na podporu žiadosti o DOO, obsahuje nielen túto kombináciu dvoch účinných zložiek, ale aj iné účinné zložky.

V oblasti ochrany biotechnologických vynálezov Súdny dvor vydal dôležité rozhodnutie v prejudiciálnom konaní vo veci *Brüstle* (rozsudok z 18. októbra 2011, vec C-34/10), v ktorej definoval pojem „ľudské embryo“. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci konania o zrušenie patentu, ktorý sa týka neurálnych progenitorových buniek získaných z embryonálnych kmeňových buniek, využívaných na liečbu neurologických ochorení, začatého organizáciou Greenpeace. V tejto veci sa Súdny dvor vyjadroval k výkladu pojmu „ľudské embryo“, ktorý nie je definovaný v smernici 98/44 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov³⁴, a o rozsahu vylúčenia z patentovateľnosti vynálezov týkajúcich sa využívania ľudských embryí na priemyselné alebo obchodné účely stanoveného článkom 6 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice.

Súdny dvor v prvom rade spresnil, že výraz „ľudské embryo“ uvedený v článku 6 ods. 2 smernice 98/44 treba považovať za výraz označujúci samostatný pojem práva Únie, ktorý sa má na jej území vykladať jednotne. Súdny dvor ďalej uviedol, že z kontextu a účelu tejto smernice vyplýva, že normotvorca Únie zamýšľal vylúčiť akúkoľvek možnosť patentovateľnosti, pokiaľ by tým mohlo byť ohrozené rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, pričom sa domnieval, že pojem „ľudské embryo“ sa má chápať v širšom význame a že v tejto súvislosti „ľudské embryo“ v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia predstavuje každé neoplozené ľudské vajíčko, do ktorého bolo implantované bunkové jadro zo zrelej ľudskej bunky, a každé neoplozené ľudské vajíčko, ktoré bolo partenogénzou stimulované k deleniu a ďalšiemu vývoju. Naopak, Súdny dvor rozhodol, že vnútroštatnému súdu prislúcha so zreteľom na vývoj vedy určiť, či kmeňová bunka získaná z ľudského embrya v štádiu blastocysty predstavuje ľudské embryo v zmysle tohto ustanovenia.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že vylúčenie z patentovateľnosti týkajúce sa „využívania ľudských embryí na priemyselné alebo obchodné účely“ zahŕňa aj využívanie na účely vedeckého výskumu. Podľa Súdneho dvora totiž udelenie patentu na určitý vynález v zásade zahŕňa jeho priemyselné a obchodné využitie, a hoci sa má rozlišovať medzi účelom vedeckého výskumu a priemyselnými alebo obchodnými účelmi, využívanie ľudských embryí na účely výskumu, ktoré je predmetom patentovej prihlášky, nemožno oddeliť od samotného patentu a práv, ktoré sú s ním spojené.

Napokon sa Súdny dvor vyjadril k patentovateľnosti vynálezu spočívajúceho v produkovanií neurálnych progenitorových buniek. Rozhodol, že z patentovateľnosti musí byť vylúčený vynález, pri ktorom, ako je to v prejednávanej veci, uskutočnenie tohto vynálezu vyžaduje predchádzajúce zničenie ľudských embryí alebo ich využívanie ako východiskového materiálu bez ohľadu na to, v akom štádiu k nim dochádza, a to aj keď opis technickej informácie, ktorá je predmetom patentového nároku, neuvádza využívanie ľudských embryí.

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES zo 6. júla 1998 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov (Ú. v. ES L 213, s. 13; Mim. vyd. 13/020, s. 395).

Vo veciach *Monsanto a i.* (rozsudok z 8. septembra 2011, spojené veci C-58/10 až C-68/10) Súdny dvor posudzoval podmienky, za ktorých môžu vnútroštátne orgány prijať núdzové opatrenia, ktorých cieľom je pozastaviť alebo dočasne zakázať používanie geneticky modifikovaných organizmov (ďalej len „GMO“), ktoré už získali povolenie na uvedenie na trh na základe smernice 90/220 o GMO³⁵ (zrušená smernicou 2001/18³⁶), alebo ich uvádzanie na trh.

Súdny dvor uviedol, že v prejednávanej veci kukurica MON 810, povolená najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice 90/220, bola oznámená ako „existujúci výrobok“ v súlade s nariadením č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách³⁷, následne bola predmetom žiadosti o obnovenie povolenia na základe tohto nariadenia, ktorá sa skúmala. Súdny dvor sa domnieval, že za týchto okolností členský štát nemôže uplatniť bezpečnostnú doložku stanovenú smernicou 2001/18 na to, aby prijal opatrenia, ktoré prerušujú alebo dočasne zakazujú používanie alebo umiestnenie GMO, akým je kukurica MON 810, na trh. Naopak, spresnil, že takéto núdzové opatrenia možno prijať na základe nariadenia č. 1829/2003.

V tejto súvislosti zdôraznil, že pokiaľ má členský štát v úmysle prijať núdzové opatrenia na základe tohto nariadenia, musí rešpektovať tak hmotnoprávne podmienky, ktoré toto nariadenie stanovuje, ako aj procesné podmienky upravené nariadením č. 178/2002³⁸, na ktoré sa v tomto ohľade nariadenie č. 1829/2003 odvoláva. Členský štát musí teda „úradne“ informovať Komisiu o potrebe prijať núdzové opatrenia. V prípade, že Komisia neprijala žiadne opatrenie, musí ju a ostatné členské štáty „neodkladne“ informovať o prijatých dočasných opatreniach.

Okrem toho Súdny dvor konštatoval, pokiaľ ide o hmotnoprávne podmienky núdzových opatrení prijatých podľa nariadenia č. 1829/2003, že toto nariadenie ukladá členským štátom povinnosť preukázať okrem stavu núdze aj existenciu situácie, ktorá by mohla predstavovať podstatné riziko zjavne ohrozujúce zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie. Takéto opatrenia, napriek ich dočasnej a preventívnej povahe, môžu byť prijaté, len ak sa zakladajú na čo najvšestrannejšom posúdení rizík zohľadňujúc osobitné okolnosti predmetného prípadu, ktoré preukazujú, že tieto opatrenia sú nevyhnutné.

Napokon Súdny dvor uviedol, že vzhľadom na štruktúru systému zriadeného nariadením č. 1829/2003 a jeho cieľ vyhnúť sa umelým rozdielom prináleží posúdenie a riadenie činností v prípade zjavného a vážneho rizika v poslednom stupni do výlučnej právomoci Komisie a Rady, pričom kontrolu nad nimi vykonáva súdny orgán Únie.

Takisto so zreteľom na výklad nariadenia č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách³⁹ stojí za zmienku aj vec *Bablok a i.* (rozsudok zo 6. septembra 2011, vec C-442/09). Vo veci samej išlo o spor medzi včelárom a Freistaat Bayern (Nemecko), ktorý je vlastníkom pozemkov, na ktorých sa

³⁵ Smernica Rady 90/220/EHS z 23. apríla 1990 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 117, s. 15).

³⁶ Smernica 2001/18/ES Európskeho parlamentu a Rady z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 106, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 77).

³⁷ Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. EÚ L 268, s. 1; Mim. vyd. 13/032, s. 432).

³⁸ Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463).

³⁹ Pozri poznámku pod čiarou 37.

pestovala kukurica MON 810 (GMO). Včelár tvrdil, že prítomnosť DNA kukurice MON 810 v kukuričnom peľi a v niektorých vzorkách medu z jeho výroby môže spôsobiť, že jeho včelárske produkty sa stanú nevhodnými na umiestnenie na trh alebo na spotrebu. Vnútroštátny súd, ktorý uviedol, že v okamihu, keď sa sporný peľ dostane do medu alebo do potravinových doplnkov na báze peľu, stráca svoju oplodňovaciu schopnosť, sa obrátil na Súdny dvor s prejudiciálnymi otázkami, v ktorých sa snažil zistiť hlavne to, či samotná prítomnosť peľu z geneticky modifikovanej kukurice, ktorý stratil svoju rozmnožovaciu schopnosť, v dotknutých včelárskych produktoch vedie k tomu, že uvedenie týchto produktov na trh podlieha povoleniu.

Súdny dvor bol teda požiadaný o spresnenie pojmu geneticky modifikovaného organizmu v zmysle článku 2 bodu 5 nariadenia č. 1829/2003. Domnieval sa, že tento pojem sa nevzťahuje na látku, akou je peľ pochádzajúci z odrody geneticky modifikovanej kukurice, ktorý stratil svoju reprodukčnú schopnosť a nemá schopnosť prenosu genetického materiálu, ktorý obsahuje. Súdny dvor však rozhodol, že výrobky ako med a potravinové doplnky obsahujúce tento peľ predstavujú potraviny obsahujúce zložky, ktoré sú vyrobené z GMO v zmysle uvedeného nariadenia. V tejto súvislosti konštatuje, že sporný peľ je „vyrobený z GMO“ a predstavuje „zložku“ medu a potravinových doplnkov na báze peľu. Pokiaľ ide o med, zdôrazňuje, že peľ nie je cudzie teleso, nečistota medu, ale obvyklá súčasť tohto výrobku, a je teda potrebné považovať ho za „zložku“. V dôsledku toho dotknutý peľ patrí do pôsobnosti nariadenia a musí pred svojím uvedením na trh podliehať povolovaciemu režimu stanovenému v tomto nariadení. Súdny dvor okrem iného pripomenul, že skutočnosť, že bol tento peľ pridaný do medu úmyselne alebo náhodne, nemôže viesť k tomu, že na potravinu obsahujúcu zložky vyrobené z GMO sa nebude vzťahovať daný režim povolenia. Súdny dvor napokon spresnil, že povinnosť povolenia a dohľadu, pokiaľ ide o potravinu, stanovená v článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1829/2003, existuje bez ohľadu na to, aký je podiel geneticky modifikovaného materiálu obsiahnutého v danom výrobku, a že na túto povinnosť nemožno analogicky uplatniť prah tolerancie, ktorý vo vzťahu k označovaniu stanovuje článok 12 ods. 2 toho istého nariadenia.

V oblasti ochrany autorských práv v informačnej spoločnosti treba osobitne spomenúť dve rozhodnutia.

Prvá vec sa týka vnútroštátnych opatrení určených na boj proti nelegálnemu sťahovaniu z internetu (rozsudok z 24. novembra 2011, *Scarlet Extended*, C-70/10). Vec sa týkala sporu medzi spoločnosťou Scarlet Extended SA, poskytovateľom internetového pripojenia (Internet service provider, ďalej len „ISP“), a spoločnosťou SABAM, ktorá je belgickým zväzom kolektívnej správy práv oprávneným udeľovať tretím osobám povolenie na využívanie hudobných diel autorov, skladateľov a vydavateľov. SABAM konštatovala, že používatelia internetu využívajúci služby spoločnosti Scarlet bez povolenia a bez zaplatenia odmeny prostredníctvom internetu sťahujú diela uvedené v katalógu spoločnosti SABAM pomocou programov „peer-to-peer“. SABAM sa obrátila na vnútroštátny súd a dosiahla, že tento súd v prvostupňovom konaní vydal súdny príkaz, ktorým bola ISP uložená povinnosť zabezpečiť ukončenie týchto porušení autorských práv tým, že znemožní svojim zákazníkom akúkoľvek formu zasielania alebo prijímania elektronických súborov obsahujúcich hudobné dielo z repertoáru spoločnosti SABAM prostredníctvom programu „peer-to-peer“. Odvolací súd, na ktorý sa obrátil ISP, prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, v ktorých sa v podstate pýtal, či takýto súdny príkaz je v súlade s právom Únie.

Súdny dvor odpovedal, že smernice 2000/31⁴⁰, 2001/29⁴¹, 2004/48⁴², 95/46⁴³ a 2002/58⁴⁴ posudzované vo vzájomnej súvislosti a vykladané vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z ochrany uplatniteľných základných práv sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vydaniu súdneho príkazu, ktorý by ISP ukladal povinnosť zaviesť systém filtrovania celej elektronickej komunikácie prebiehajúcej v rámci jeho služieb, najmä využitím programov „peer-to-peer“, ktorý sa bude uplatňovať na všetkých jeho zákazníkov, preventívne, výlučne na jeho náklady a bez časového obmedzenia a ktorý bude spôsobilý na sieti tohto poskytovateľa identifikovať obeh elektronických súborov obsahujúcich hudobné, kinematografické alebo audiovizuálne dielo, o ktorom navrhovateľ tvrdí, že k nemu má práva duševného vlastníctva, s cieľom blokovat' prenos súborov, ktorých výmena porušuje autorské právo.

Súdny dvor svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že takýto súdny príkaz nie je v súlade so zákazom ustanoveným v článku 15 ods. 1 smernice 2000/31 uložiť všeobecnú povinnosť monitorovania ani s požiadavkou zabezpečiť náležitú rovnováhu medzi právom duševného vlastníctva na jednej strane a slobodou podnikania, právom na ochranu osobných údajov a slobodou prijímať a rozširovať informácie na druhej strane.

V druhej veci (rozsudok zo 16. júna 2011, *Stichting de Thuis kopie*, C-462/09) sa Súdny dvor vyjadril k podmienkam výkonu a rozsahu povinnosti členských štátov, ktoré priznajú výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie, zabezpečiť poskytnutie primeranej kompenzácie nositeľom autorského práva podľa článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 o autorských a s nimi súvisiacich právach v informačnej spoločnosti⁴⁵. Prejednávaná vec sa týkala osobitého prípadu, keď podnikateľ predávajúci nosič určený na vyhotovovanie rozmnoženín má sídlo v inom členskom štáte, ako je štát, ktorému prislúcha vyššie uvedená povinnosť, a v tomto štáte vykonáva svoju činnosť.

V prvom rade Súdny dvor pripustil, že hoci sa konečný používateľ, ktorý vyhotoví rozmnoženinu chráneného diela na súkromné účely, v zásade musí považovať za osobu povinnú zaplatiť primeranú kompenzáciu, členské štáty vzhľadom na praktické ťažkosti súvisiace s identifikáciou súkromných používateľov, ako aj s uložením povinnosti týmto používateľom nahradiť nositeľom práv ujmu, ktorú im spôsobili, môžu zaviesť poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie, ktorý majú povinnosť zaplatiť osoby, ktoré tomuto konečnému používateľovi sprístupňujú zariadenia, prístroje alebo nosiče určené na vyhotovovanie rozmnoženín, pretože tieto osoby môžu výšku daného poplatku preniesť do ceny za uvedené sprístupnenie, ktorú zaplatí konečný používateľ. V druhom rade Súdny dvor poskytol výklad ustanovení tej istej smernice tak, že členskému štátu, ktorý zaviedol do svojho vnútroštátneho práva výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie, stanovujú povinnosť dosiahnuť výsledok v tom zmysle, že daný členský štát musí v rámci svojich

⁴⁰ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

⁴¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

⁴² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

⁴³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

⁴⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514).

⁴⁵ Pozri poznámku pod čiarou 41.

právomocí zabezpečiť účinné vyberanie primeranej kompenzácie určenej na odškodnenie autorov, ktorým bola spôsobená ujma, a to najmä ak bola spôsobená na jeho území. V tejto súvislosti samotná okolnosť, že podnikateľ predávajúci zariadenia, prístroje a nosiče určené na vyhotovenie rozmnoženín má sídlo v inom členskom štáte, než je členský štát, v ktorom sú usadení kupujúci, nemá v tejto súvislosti vplyv na túto povinnosť dosiahnuť výsledok. Vnútroštátny súd musí v prípade, že nie je možné zabezpečiť vyberanie primeranej kompenzácie od kupujúcich, poskytnúť taký výklad vnútroštátneho práva, aby mohla byť táto kompenzácia vyberaná od dlžníka vykonávajúceho podnikateľskú činnosť.

V oblasti ochrany práv duševného vlastníctva v širšom zmysle sa Súdny dvor vyjadril vo veci *Re-alchemie Nederland* (rozsudok z 18. októbra 2011, vec C-406/09) k rozsahu pravidla stanoveného v článku 14 smernice 2004/48 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva⁴⁶, podľa ktorého majú členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby trovy konania, ktoré vznikli účastníkovi konania, ktorý mal úspech vo veci týkajúcej sa porušenia práva duševného vlastníctva, v zásade znášal účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech.

V tejto veci Súdny dvor rozhodol, že trovy konania súvisiace s konaním o vyhlásenie rozhodnutia za vykonateľné začatým v členskom štáte, v ktorom sa navrhuje uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte v spore týkajúcom sa zabezpečenia dodržiavania práva duševného vlastníctva, patria do pôsobnosti článku 14 smernice 2004/48. Podľa Súdneho dvora je totiž tento výklad v súlade tak so všeobecným cieľom smernice 2004/48, ktorým je zblížovať právne poriadky členských štátov tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany duševného vlastníctva, ako aj osobitným cieľom uvedeného článku 14, ktorým je zabrániť tomu, aby bola poškodená strana odradená od začatia súdneho konania na účely ochrany svojich práv duševného vlastníctva. V súlade s uvedenými cieľmi musí autor zásahu do práv duševného vlastníctva vo všeobecnosti znášať všetky finančné dôsledky svojho konania.

Vo veci *Association Belge des Consommateurs Test-Achats a. i.* (rozsudok z 1. marca 2011, vec C-236/09) sa Cour constitutionnelle Belgického kráľovstva obrátil na Súdny dvor s otázkou týkajúcou sa platnosti článku 5 ods. 2 smernice 2004/113⁴⁷, podľa ktorého „bez ohľadu na odsek 1 môžu členské štáty pred 21. decembrom 2007 rozhodnúť o povolení primeraných rozdielov v prémiech a zľavách [v poistnom a v plneniach – *neoficiálny preklad*] jednotlivcov, keď je pohlavie určujúcim faktorom pri hodnotení rizika na základe príslušných a presných poistno-matematických a štatistických údajov“. Súdny dvor pripomenul, že je nesporné, že cieľom sledovaným smernicou 2004/113 v oblasti poisťovacích služieb je, ako to odráža jej článok 5 ods. 1, použitie pravidla rovnakého poistného a plnenia pre obe pohlavia. Odôvodnenie č. 18 tejto smernice výslovne uvádza, že na účely zabezpečenia rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami by použitie pohlavia ako poistno-matematického faktora nemalo mať za následok rozdiely v poistnom a v plnení. Odôvodnenie č. 19 uvedenej smernice výslovne upravuje možnosť garantovanú členským štátom neuplatniť pravidlo rovnakého poistného a plnenia pre obe pohlavia ako „výnimku“. Smernica 2004/113 je tak založená na predpoklade, že na účely uplatnenia zásady rovnosti zaobchádzania so ženami a s mužmi, ktorá je zakotvená v článkoch 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie, sú situácie žien a mužov z hľadiska nimi dohodnutého poistného a poistného plnenia porovnateľné. Súdny dvor ďalej rozhodol, že článok 5 ods. 2 smernice 2004/113, ktorý povoľuje dotknutým členským štátom zachovať bez časového obmedzenia výnimku z pravidla rovnakého poistného a poistného plnenia pre obe pohlavia, je v rozpore s realizáciou cieľa rovnosti zaobchádzania so ženami a s mužmi, ktorý sleduje

⁴⁶ Pozri poznámku pod čiarou 42.

⁴⁷ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, s. 37).

uvedená smernica, a je nezlučiteľný s článkami 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie. Preto Súdny dvor vyvodil záver, že toto ustanovenie treba považovať za neplatné s účinnosťou od 21. decembra 2012.

Vo veci *Churchill Insurance Company a Evans* (rozsudok z 1. decembra 2011, vec C-442/10), ktorá sa týka prvej, druhej a tretej smernice 72/166⁴⁸, 84/5⁴⁹ a 90/232⁵⁰ upravujúcich poistenie zodpovednosti za škodu, následne kodifikovaných smernicou 2009/103⁵¹, Súdny dvor v prejudiciálnom konaní posúdil rozsah povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel vzhľadom na tretie osoby poškodené nehodou.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 1 prvý odsek tretej smernice 90/232 a článok 2 ods. 1 druhej smernice 84/5 bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorej účinkom je automaticky vylúčiť z povinnosti poisťovateľa odškodniť poškodeného pri dopravnej nehode, ak bola táto nehoda spôsobená nepoisteným vodičom a tento poškodený, cestujúci vo vozidle v čase nehody, bol poistený na vedenie tohto vozidla a tomuto vodičovi dovolil toto vozidlo viesť. Súdny dvor okrem toho spresnil, že tento výklad nezávisí od toho, či poistený poškodený vedel, že osoba, ktorej povolil viesť vozidlo, nie je na toto vedenie poistená, alebo sa domnieval, že bola poistená, alebo či sa touto otázkou zaoberal. Súdny dvor však pripustil, že to nevylučuje možnosť členských štátov zohľadniť túto skutočnosť v rámci svojich pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti za škodu pod podmienkou, že právomoc členských štátov v tejto oblasti bude v súlade s právom Únie, najmä s článkom 3 ods. 1 prvej smernice, článkom 2 ods. 1 druhej smernice a článkom 1 tretej smernice, a že uvedené vnútroštátne pravidlá nezabíjajú potrebného účinku. Podľa Súdneho dvora tak vnútroštátna právna úprava definovaná na základe všeobecných a abstraktných kritérií nemôže odmietať ani neprimerane obmedzovať nárok cestujúceho na náhradu škody z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel iba z dôvodu, že prispel k vzniku škody. Odškodnenie poškodeného môže byť obmedzené iba vo výnimočných prípadoch na základe konkrétneho posúdenia.

Doprava

Vo veci *Luxembursko/Parlament a Rada* (rozsudok z 12. mája 2011, vec C-176/09) sa Súdny dvor vyjadril k platnosti smernice 2009/12 o letiskových poplatkoch⁵². Jediné letisko tohto členského štátu, hoci nespĺňa kvantitatívne kritérium uložené uvedenou smernicou (päť miliónov prepravených cestujúcich za rok) a nachádza sa v blízkosti iných letísk v susedných členských štátoch, podlieha správny a finančný povinnosti danej smernice, pretože podľa ustanovení tejto smernice má ako miesto vstupu na územie tohto štátu privilegované postavenie. Luxemburské veľkovožvodstvo

⁴⁸ Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 10).

⁴⁹ Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 06/007, s. 3).

⁵⁰ Tretia smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 129, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249).

⁵¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 263, s. 11). Táto smernica nebola v čase skutkových okolností danej veci v platnosti.

⁵² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/12/ES z 11. marca 2009 o letiskových poplatkoch (Ú. v. EÚ L 70, s. 11).

sa voči platnosti uvedenej smernice odvolávalo na porušenie zásady rovnosti zaobchádzania jednak z dôvodu existencie iných regionálnych letísk s väčším počtom prepravených cestujúcich a jednak z dôvodu skutočnosti, že jeho jediné letisko bolo považované za letisko s počtom ročne prepravených cestujúcich vyšším ako päť miliónov.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že normotvorca Únie rozlišuje dve kategórie letísk a že letisko, ktoré prepraví najviac cestujúcich ročne v členskom štáte, v ktorom nijaké letisko nedosahuje hranicu piatich miliónov prepravených cestujúcich, treba vzhľadom na jeho privilegované postavenie považovať za miesto vstupu na územie tohto členského štátu. Súdny dvor ďalej rozhodol, že normotvorca Únie sa nedopustil pochybenia ani prekročenia svojej právomoci tým, že rozlišuje medzi sekundárnymi a hlavnými letiskami bez ohľadu na počet ročne prepravených cestujúcich: sekundárne letiská totiž v zmysle uvedenej smernice nemožno považovať za miesto vstupu do členského štátu. Súdny dvor napokon rozhodol, že samotná skutočnosť, že letisko má privilegované postavenie, postačuje na odôvodnenie uplatnenia danej smernice. Súdny dvor tiež zdôraznil, že záťaž vyplývajúca z režimu zavedeného touto smernicou sa nezdá zjavne neprimeraná v porovnaní s výhodami, ktoré z nej vyplývajú, a že normotvorca Únie správne predpokladal, že letiská prepravujúce menej ako päť miliónov cestujúcich ročne nie je potrebné zahrnúť do pôsobnosti uvedenej smernice, pokiaľ nie sú hlavnými letiskami v príslušnom členskom štáte.

Hospodárska súťaž

Či už to bolo prostredníctvom preskúmania odvolaní proti rozsudkom Všeobecného súdu/Súdu prvého stupňa alebo na základe prejudiciálnych návrhov, Súdnemu dvoru sa naskytla príležitosť objasniť rôzne aspekty práva hospodárskej súťaže, či už na úrovni základných pravidiel Zmluvy, alebo na úrovni konaní, ktoré zaručujú ich uplatnenie, a najmä na úrovni rozdelenia právomocí medzi orgány Únie a orgány členských štátov.

Súdnemu dvoru boli vo veci *Paint Graphos a i.* (rozsudok z 8. septembra 2011, spojené veci C-78/08 až C-80/08) predložené viaceré prejudiciálne otázky týkajúce sa daňových zvýhodnení priznaných družstvám na základe talianskeho zákona. Súdny dvor musel rozhodnúť o uplatnení ustanovení týkajúcich sa štátnej pomoci⁵³ na rôzne oslobodenia od dane, ktoré talianska právna úprava priznáva uvedeným družstvám. Vnútroštátny súd sa totiž domnieval, že bolo dôležité v prvom rade zistiť, či a prípadne za akých podmienok takéto dosahovanie často podstatných daňových úspor dotknutými družstvami predstavuje pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 1 ES. V dôsledku takejto nezlučiteľnosti totiž vnútroštátne orgány vrátane súdnych orgánov nemôžu z dôvodu priameho účinku článku 88 ods. 3 ES uplatňovať taliansky dekrét stanovujúci tieto daňové zvýhodnenia.

Súdny dvor teda jasne uviedol, ako treba vykladať podmienky, od ktorých závisí kvalifikácia vnútroštátneho opatrenia podľa článku 87 ods. 1 ES ako štátnej pomoci a ktorými sú po prvé financovanie takého opatrenia štátom alebo prostredníctvom štátnych prostriedkov, po druhé selektívnosť takéhoto opatrenia, ako aj po tretie vplyv tohto opatrenia na obchod medzi členskými štátmi a skreslenie hospodárskej súťaže, ktoré z tohto opatrenia vyplýva. Pripomenul, že daňové oslobodenie predstavuje štátnu pomoc a že sa zakazuje pomoc, ktorá zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru. Súdny dvor tiež pripomenul, že opatrenie spočívajúce vo výnimke z uplatnenia všeobecného daňového systému však možno odôvodniť, ak dotknutý členský štát môže preukázať, že toto opatrenie vyplýva priamo zo základných alebo hlavných zásad jeho daňového systému, pričom zároveň spresnil, že cieľ sledovaný štátnymi zásahmi nestačí na to, aby tieto

⁵³ Články 87 a 88 Zmluvy ES (Ú. v. ES C 325, 2002, s. 67).

zásahy nebolo možné kvalifikovať ako štátnu pomoc. V každom prípade na to, aby bolo možné oslobodenia od dane, o aké ide v prípade talianskych družstiev, odôvodniť povahou alebo všeobecnou štruktúrou daňového systému dotknutého členského štátu, treba ešte zabezpečiť, aby boli v súlade so zásadou proporcionality a nešli nad rámec toho, čo je nevyhnutné v tom zmysle, že sledovaný legitímny cieľ by nebolo možné dosiahnuť opatreniami menšieho rozsahu. Nakoniec Súdny dvor preskúmal otázku vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a otázku skreslenia hospodárskej súťaže v súlade s ustanoveniami článku 87 ods. 1 ES. Súdny dvor pripomenul, že ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posilňuje v rámci obchodu v Spoločenstve postavenie jedného podniku voči iným konkurujúcim podnikom, treba na tieto konkurujúce podniky hľadieť ako na ovplyvnené pomocou. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že nie je nevyhnutné, aby sa podnik príjemca pomoci sám zúčastnil na obchode v rámci Spoločenstva. Ak totiž členský štát poskytne podniku pomoc, možno činnosť v rámci štátu udržať alebo zvýšiť s takým následkom, že sa šance podnikov so sídlom v iných členských štátoch vstúpiť na trh tohto členského štátu znížia. Ďalej posilnením podniku, ktorý sa až do tej doby nezúčastňoval na obchode v rámci Spoločenstva, ho možno uviesť do postavenia, ktoré mu umožní preniknúť na trh iného členského štátu. Práve preto Súdny dvor dospel k záveru, že daňové zvýhodnenie priznané talianskym družstvám by mohlo mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi a skresliť hospodársku súťaž, a teda by mohlo predstavovať štátnu pomoc, avšak pod podmienkou, že všetky podmienky na uplatnenie článku 87 ods. 1 ES budú splnené. Súdny dvor zdôraznil, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil selektívnu povahu oslobodení od dane priznaných talianskym družstvám, ako aj ich prípadné odôvodnenie na základe povahy alebo všeobecnej štruktúry vnútroštátneho daňového systému, do ktorého spadajú. Na tieto účely Súdny dvor talianskemu súdu odporučil, aby zistil, či sa družstvá skutočne nachádzajú v podobnej situácii ako ostatné hospodárske subjekty založené vo forme právnych subjektov, ktorých cieľom je dosiahnutie zisku, a ak je to skutočne tak, či výhodnejšie daňové zaobchádzanie vyhradené pre tieto družstvá je vlastné základným zásadám daňového systému uplatňovaného v dotknutom členskom štáte a je aj v súlade so zásadami koherencie a proporcionality.

Vo veci *Komisija a Španielsko/Government of Gibraltar a Spojené kráľovstvo* (rozsudok z 15. novembra 2011, spojené veci C-106/09 P a C-107/09 P) Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. decembra 2008, ktorým Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Komisie týkajúce sa schémy pomoci, ktorú Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska zamýšľalo vykonať prostredníctvom reformy dane z príjmov právnických osôb v Gibraltári. Domnieval sa, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa predpokladal, že návrh daňovej reformy nepriznával selektívne výhody *offshore* spoločnostiam. Súdny dvor sa totiž domnieval, že hoci odlišné daňové zaťaženie vyplývajúce z uplatnenia „všeobecného“ daňového systému nemôže samo osebe stačiť na preukázanie selektívnosti určitého zdanenia, táto selektívnosť však existuje v prípade, keď ako v prejednávanej veci kritériá zdanenia stanovené v rámci daňového systému sú takej povahy, že na základe pre ne špecifických vlastností charakterizujú podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, ako privilegovanú kategóriu podnikov. Súdny dvor najmä pripomenul, že kvalifikácia daňového systému ako „selektívneho“ nepodlieha tomu, aby bol tento systém vytvorený tak, že všetky podniky podliehajú rovnakému daňovému zaťaženiu, pričom na niektoré z nich sa vzťahujú výnimky, ktoré im priznávajú selektívnu výhodu. Takáto koncepcia kritéria selektívnosti predpokladá, že na to, aby sa daňový systém mohol kvalifikovať ako selektívny, musí byť vytvorený podľa istej legislatívnej techniky. Takýto prístup by však mal za následok, že vnútroštátne daňové pravidlá by už od začiatku unikli kontrole v oblasti štátnej pomoci len z dôvodu, že spadajú pod inú legislatívnu techniku, aj keď vytvárajú rovnaké účinky.

Vo veci *TeliaSonera Sverige* (rozsudok zo 17. februára 2011, vec C-52/09) Súdny dvor posudzoval protisúťažný postup v oblasti telekomunikácií na trhu služieb pripojenia pomocou asymetrickej digitálnej prípojky používaného na účely vysokorýchlostného pripojenia. Švédsky súd sa Súdneho dvora pýtal na kritériá, na základe ktorých sa má prax cenového stláčania považovať za zneužívanie

dominantného postavenia. Tento postup nazvaný „efekt tarifných nožníc“ spočíva v tom, že operátor, ktorý je obvyčajne vertikálne integrovaný, stanoví jednak maloobchodné ceny a jednak ceny vstupných služieb nevyhnutných na prístup na maloobchodný trh bez toho, aby medzi nimi ponechal dostatočný priestor na krytie iných nákladov, ktoré vzniknú za poskytnutie služby koncovým zákazníkom. Takýto postup môže v zmysle článku 102 ZFEÚ predstavovať zneužitie dominantného postavenia vertikálne integrovaným telekomunikačným podnikom.

Súdny dvor pripomenul, že článok 102 druhý odsek písm. a) ZFEÚ výslovne zakazuje, aby podnik v dominantnom postavení priamo alebo nepriamo vynucoval neprimerané ceny. Ďalej spresnil, že zoznam zneužívajúcich postupov uvedený v článku 102 ZFEÚ nie je vyčerpávajúci, takže tam uvedené postupy sú len príkladmi zneužívania dominantného postavenia, ktoré právo Únie zakazuje. Zneužívanie dominantného postavenia zakázané v tomto ustanovení je totiž objektívnym pojmom, ktorý sleduje také konanie podniku v dominantnom postavení, ktoré môže ovplyvniť štruktúru trhu, kde práve z dôvodu prítomnosti takéhoto podniku je úroveň hospodárskej súťaže už oslabená, a ktoré má vo svojom dôsledku zabrániť zachovaniu existujúcej úrovne hospodárskej súťaže na trhu alebo rozvoju tejto hospodárskej súťaže, a to s použitím iných prostriedkov, než ktoré ovládajú obvyklú súťaž výrobkov alebo služieb na základe plnení hospodárskych subjektov. Na účely stanovenia, či podnik majúci dominantné postavenie zneužíval svoje postavenie tým, že uplatňoval také cenové postupy, treba teda podľa Súdneho dvora posúdiť všetky okolnosti a skúmať, či tieto postupy nesmerujú k tomu, aby kupujúcemu vzali alebo obmedzili možnosť výberu jeho zdrojov zásobovania, zamedzili vstup konkurentov na tento trh, uplatňovali voči obchodným partnerom nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach a tým ich stavali do konkurenčnej nevýhody alebo posilňovali dominantné postavenie prostredníctvom skresľovania hospodárskej súťaže.

Súdny dvor teda rozhodol, že pri neexistencii objektívneho odôvodnenia môže zneužívanie v zmysle článku 102 ZFEÚ predstavovať skutočnosť, že vertikálne integrovaný podnik s dominantným postavením na veľkoobchodnom trhu služieb pripojenia pomocou asymetrickej digitálnej prípojky uplatňuje cenovú prax, pri ktorej rozpätie medzi cenami na tomto trhu a cenami účtovanými na maloobchodnom trhu služieb vysokorychlostného pripojenia poskytovaného koncovým užívateľom nie je dostatočné na pokrytie špecifických nákladov, ktoré tomuto podniku vznikajú v súvislosti s prístupom na posledný uvedený trh.

Súdny dvor spresnil pri posúdení zneužívajúcej povahy tohto postupu okolnosti prejednávanej veci, ktoré neboli relevantné pre posúdenie existencie zneužitia dominantného postavenia. Ide o tieto okolnosti: neexistencia zákonnej povinnosti dotknutého podniku poskytovať služby pripojenia pomocou asymetrickej digitálnej prípojky na veľkoobchodnom trhu, na ktorom má tento podnik dominantné postavenie; stupeň dominancie, ktorý tento podnik zastáva na tomto trhu; skutočnosť, že tento podnik zároveň nemá dominantné postavenie aj na maloobchodnom trhu služieb vysokorychlostného pripojenia poskytovaného koncovým užívateľom; skutočnosť, že klienti, voči ktorým sa táto cenová prax uplatňuje, sú novými alebo existujúcimi klientmi dotknutého podniku; nemožnosť dominantného podniku pokryť prípadné straty, ktoré mu môžu vzniknúť pri uplatňovaní takej cenovej praxe; stupeň zrelosti dotknutých trhov či prítomnosť novej technológie na nich, ktorá si vyžaduje veľké investície.

Súdny dvor rozhodol, že treba vziať do úvahy v zásade a prednostne ceny a náklady dotknutého podniku na maloobchodnom trhu. Len v prípade, že vzhľadom na okolnosti nie je možné odkázať na tieto ceny a náklady, totiž treba preskúmať ceny a náklady konkurentov na tom istom trhu. Tiež rozhodol, že treba preukázať, že predovšetkým vzhľadom na nevyhnutnosť veľkoobchodného produktu má táto cenová prax prinajmenšom potenciálne protisúťažné účinky na maloobchodnom trhu bez toho, aby to bolo ekonomicky odôvodnené.

Vo veci *General Química a i./Komisia* (rozsudok z 20. januára 2011, vec C-90/09) Súdny dvor rozhodol o režime domnienky skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu materskej spoločnosti na správanie jej dcérskej spoločnosti v rámci kartelu v sektore chemických látok určených pre gumársky priemysel. Táto vec sa týkala holdingovej spoločnosti, ktorá vlastní 100 % základného imania svojej prostrednej dcérskej spoločnosti, ktorá zas vlastní celé základné imanie koncovej dcérskej spoločnosti. Podľa Súdneho dvora nemožno vylúčiť, že holdingová spoločnosť môže byť solidárne zodpovedná za porušenia práva hospodárskej súťaže Únie vykonané dcérskou spoločnosťou jej skupiny, ktorej základné imanie priamo nevlastní, pokiaľ táto holdingová spoločnosť vykonáva rozhodujúci vplyv na uvedenú dcérsku spoločnosť, a to aj nepriamo prostredníctvom spoločnosti, ktorá je medzi nimi. Takým je najmä prípad, keď koncová dcérska spoločnosť nezávisle neurčuje svoje správanie na trhu vzhľadom na túto prostrednú spoločnosť, ktorá takisto nekoná nezávisle na trhu, ale uplatňuje pokyny, ktoré vydala holdingová spoločnosť. V takejto situácii sú totiž holdingová spoločnosť, prostredná spoločnosť a koncová dcérska spoločnosť v skupine súčasťou jednej hospodárskej jednotky, čiže tvoria jeden podnik v zmysle práva hospodárskej súťaže Únie. Súdny dvor teda potvrdil, že Komisia má právo vyžadovať od holdingovej spoločnosti solidárne platbu pokuty uloženej koncovej dcérskej spoločnosti v skupine bez toho, aby bolo potrebné preukázať jej osobnú účasť na porušení, pokiaľ táto holdingová spoločnosť nevyvráti uvedenú domnienku dôkazmi, že buď prostredná spoločnosť, alebo uvedená koncová dcérska spoločnosť sa správali na trhu nezávisle. Súdny dvor napriek tomu však zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa, ktorý potvrdil rozhodnutie Komisie, a to z dôvodu, že Súd prvého stupňa bol povinný zohľadniť a osobitne preskúmať dôkazy, ktoré mu boli predložené materskou spoločnosťou na dokázanie nezávislosti dcérskej spoločnosti pri vykonávaní jej obchodnej politiky, aby overil, či Komisia vychádzala z nesprávneho posúdenia, keď považovala tieto dôkazy za nedostatočné na preukázanie, že v prejednávanej veci táto dcérska spoločnosť netvorí s materskou spoločnosťou jednu hospodársku jednotku. Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď uviedol, že tvrdenia predložené na potvrdenie existencie takejto nezávislosti nemôžu uspieť bez toho, aby vykonal osobitné preskúmanie dôkazov predložených materskou spoločnosťou, ale len s odvolaním sa na judikatúru.

Vo veci týkajúcej sa kartelu v odvetví chemických látok Súdny dvor opätovne rozhodol o domnienke skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu materskej spoločnosti na správanie dcérskej spoločnosti (rozsudok z 29. septembra 2011, *Elf Aquitaine/Komisia*, C-521/09 P).

Rozhodnutím z roku 2005 Komisia uložila pokuty viacerým spoločnostiam vrátane Elf Aquitaine S.A. a jej dcérskej spoločnosti Arkema S.A., ktoré považovala za autorov kartelu na trhu s látkami používanými ako chemické medziprodukty.

Uvedené dve spoločnosti podali na Súd prvého stupňa dve samostatné žaloby na zrušenie rozhodnutia Komisie alebo na zníženie pokút, ktoré im boli uložené.

Súd prvého stupňa zamietol všetky tvrdenia uvádzané týmito dvoma spoločnosťami. Klasickým spôsobom rozhodol, že ak celé alebo skoro celé základné imanie dcérskej spoločnosti je vo vlastníctve jej materskej spoločnosti, Komisia môže predpokladať, že materská spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv na obchodnú politiku svojej dcérskej spoločnosti.

Na úvod Súdny dvor pripomenul, že pokiaľ sa rozhodnutie v oblasti práva hospodárskej súťaže týka viacerých subjektov a ide o pripísateľnosť porušenia, musí obsahovať dostatočné odôvodnenie vo vzťahu ku každému zo subjektov, ktorým je určené. V súvislosti s materskou spoločnosťou považovanou za zodpovednú za protiprávne konanie jej dcérskej spoločnosti musí takéto rozhodnutie v podstate obsahovať podrobné uvedenie dôvodov, ktoré môžu odôvodniť pripísanie porušenia tejto spoločnosti.

Súdny dvor zdôraznil, že vzhľadom na to, že rozhodnutie Komisie sa výslovne opiera o domnienku skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu spoločnosti Elf Aquitaine S.A. na správanie jej dcérskej spoločnosti, Komisia mala – pod hrozbou, že sa táto domnienka stane nevyvrátiteľná – povinnosť vhodným spôsobom objasniť dôvody, pre ktoré dôkazy o skutkových a právnych okolnostiach predložené spoločnosťou Elf Aquitaine S.A. nestačili na vyvrátenie tejto domnienky. Vyvrátiteľná povaha uvedenej domnienky totiž na to, aby došlo k vyvráteniu domnienky, od dotknutých subjektov vyžaduje, aby predložili dôkaz o ekonomických, organizačných a právnych vzťahoch medzi dotknutými spoločnosťami.

Podľa Súdneho dvora teda prináleží Všeobecnému súdu, aby venoval osobitnú pozornosť otázke, či rozhodnutie Komisie obsahuje podrobné uvedenie dôvodov, pre ktoré dôkazy predložené spoločnosťou Elf Aquitaine S.A. neboli dostatočné na vyvrátenie domnienky zodpovednosti uplatnenej v tomto rozhodnutí.

Súdny dvor ďalej konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia Komisie týkajúce sa tvrdení predložených spoločnosťou Elf Aquitaine S.A. tvorí len séria jednoduchých, opakovaných a vôbec nie detailne podaných tvrdení a odmietnutí, a tak vzhľadom na nedostatok dodatočného objasnenia táto séria tvrdení a odmietnutí spoločnosti Elf Aquitaine S.A. neumožnila spoznať dôvody prijatého opatrenia ani príslušnému súdu vykonať svoje preskúmanie.

V dôsledku toho Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa, ako aj rozhodnutie Komisie v rozsahu, v ktorom pripísali dotknuté porušenie spoločnosti Elf Aquitaine S.A. a uložili jej pokutu.

Vo veci týkajúcej sa kartelu v oblasti medených priemyselných rúr, ktorá sa týkala troch spoločností z tej istej skupiny, Komisia prijala rozhodnutie o konaní podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore⁵⁴. Tieto tri spoločnosti podali žalobu na Súd prvého stupňa, pričom uvádzali žalobné dôvody týkajúce sa výšky pokuty uloženej Komisiou. Súd prvého stupňa všetky žalobné dôvody zamietol a spoločnosti podali odvolanie na Súdny dvor (rozsudok z 8. decembra 2011, *KME Germany a i./Komisia*, C-272/09 P).

Nad rámec preskúmania uplatnenia kritérií, ktoré sú predmetom ustálenej judikatúry európskych súdov a používajú sa pri stanovení výšky pokút v prípade protisúťažných postupov, teda dĺžka trvania porušenia, jeho závažnosť a prípadná spolupráca dotknutých spoločností, Súdny dvor rozhodol o odvolacom dôvode založenom na porušení práva na účinné súdne preskúmanie. Spoločnosti tvrdili, že Súd prvého stupňa porušil právo Únie a ich základné právo na účinné súdne preskúmanie bez prekážok tým, že pozorne a starostlivo nepreskúmal ich tvrdenia a neprimeraným a nerozumným spôsobom sa podriadil voľnej úvahe Komisie. Odvolávali sa na článok 6 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, ako aj na Chartu základných práv Európskej únie⁵⁵.

Súdny dvor pripomenul, že zásada účinnej súdnej ochrany predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorá je v súčasnosti vyjadrená v článku 47 Charty, a že súdne preskúmanie rozhodnutí inštitúcií bolo zavedené zakladajúcimi zmluvami, pričom spresnil, že okrem preskúmania zákonnosti upraveného v článku 263 ZFEÚ sa zaviedlo aj neobmedzené súdne preskúmanie, pokiaľ ide o upravené sankcie.

Čo sa týka preskúmania zákonnosti, Súdny dvor v línii svojej predchádzajúcej judikatúry rozhodol, že hoci Komisia disponuje mierou voľnej úvahy v oblastiach, v ktorých dochádza ku komplexným

⁵⁴ Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 181 – 185).

⁵⁵ Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 401).

hospodárskym posúdeniam, neznamená to, že by sa súd Únie mal zdržať preskúmania toho, ako Komisia vykladá údaje hospodárskej povahy. Súdu Únie totiž prináleží, aby uskutočnil toto preskúmanie na základe dôkazov predložených žalobcom.

Súdny dvor sa teda domnieval, že súd Únie sa nemôže opierať o mieru voľnej úvahy Komisie, a to ani pokiaľ ide o výber zohľadnených dôkazov pri jej uplatňovaní kritérií zohľadňovaných na účely stanovenia výšky pokút, ani pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov na účely vyhnutia sa vykonaniu podrobného vecného a právneho preskúmania.

Pokiaľ ide o neobmedzenú súdnu právomoc vo vzťahu k výške pokút, Súdny dvor spresnil, že táto právomoc oprávňuje súd, aby nad rámec jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie nahradil posúdenie Komisie svojím posúdením a v dôsledku toho zrušil, znížil alebo zvýšil uloženú peňažnú sankciu. Súdny dvor však zdôraznil, že výkon neobmedzenej súdnej právomoci neznamená, že súd musí *ex officio* preskúmať celé napadnuté rozhodnutie; to by totiž predpokladalo nové kompletne prešetrenie spisu.

Súdny dvor teda najskôr dospel k záveru, že súd Únie musí uskutočniť tak právne, ako aj vecné preskúmanie a že má právomoc posúdiť dôkazy, zrušiť rozhodnutie Komisie a zmeniť výšku pokút. Súdny dvor preto zdôraznil, že sa nezdá, že by preskúmanie zákonnosti stanovené právom Únie bolo v rozpore s požiadavkami zásady účinnej súdnej ochrany podľa Charty základných práv. Súdny dvor nakoniec rozhodol, že Súd prvého stupňa vo veci, ktorá mu bola predložená, vykonal plné a úplné právne a vecné preskúmanie, ktoré bol povinný vykonať.

Veci *Solvay/Komisia* (rozsudok z 25. októbra 2011, spojené veci C-109/10 P a C-110/10 P) umožnili Súdnemu dvoru, aby spresnil rozsah povinnosti dodržania práv na obhajobu. Komisia prvýkrát sankcionovala spoločnosť Solvay v roku 1990 za zneužitie dominantného postavenia na trhu s uhličitanom sodným a za dohodu uzavretú s konkurentom v cenovej oblasti. Rozhodnutia, ktorými Komisia sankcionovala belgickú spoločnosť, boli zrušené. Komisia teda v roku 2000 prijala nové rozhodnutia, ktorými uložila spoločnosti Solvay za tie isté skutky nové pokuty. Táto spoločnosť sa obrátila na Všeobecný súd s tým, že vytýkala Komisii, že porušila právo na prístup k dokumentom, ktoré mala vo svojej držbe, najmä z dôvodu straty niektorých z týchto dokumentov. Tiež tvrdila, že Komisia ju mala pred prijatím nových rozhodnutí vypočuť. Keďže Všeobecný súd zamietol žaloby spoločnosti Solvay, obrátila sa táto spoločnosť s odvolaním na Súdny dvor, ktorý musel preskúmať tie isté výhrady.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že právo na prístup k spisu ako prejav zásady dodržania práva na obhajobu znamená, že Komisia poskytne dotknutému podniku možnosť preskúmať všetky listiny založené vo vyšetrovacom spise, ktoré môžu byť relevantné pre jeho obhajobu. Porušenie práva na prístup k spisu v priebehu konania predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia v zásade môže viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia, pokiaľ bolo zasiahnuté právo dotknutého podniku na obhajobu.

Súdny dvor spresnil, že v tejto veci nejde o niekoľko chýbajúcich dokumentov, ktorých obsah by mohol byť rekonšituovaný z iných zdrojov, ale o celé podpisy, ktoré mohli obsahovať zásadné dôkazy v konaní pred Komisiou a mohli tiež byť relevantné pre obhajobu spoločnosti Solvay.

V dôsledku toho Súdny dvor rozhodol, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že skutočnosť, že spoločnosť Solvay nemala prístup k všetkým spisovým dokumentom, nepredstavovala porušenie práv na obhajobu.

Pokiaľ ide o vypočutie podniku pred prijatím rozhodnutia Komisie, Súdny dvor pripomenul, že je súčasťou práv na obhajobu a že sa musí preskúmať v závislosti od osobitných okolností

jednotlivého prípadu. Pokiaľ Komisia po zrušení rozhodnutia z dôvodu procesnej vady týkajúcej sa výlučne podmienok jeho konečného prijatia kolégiom komisárov prijme nové rozhodnutie v podstate s totožným obsahom, ktoré je založené na rovnakých výhradách, nie je povinná vykonať nové vypočutie dotknutého podniku. Súdny dvor sa však domnieval, že otázku vypočutia spoločnosti Solvay nemožno oddeliť od prístupu k spisu, keďže v priebehu správneho konania, ktoré predchádzalo prijatiu prvých rozhodnutí v roku 1990, Komisia neposkytla spoločnosti Solvay všetky dokumenty uvedené v spise. Napriek tejto skutočnosti a bez ohľadu na dôležitosť, ktorú priznáva judikatúra Súdnemu dvoru a Všeobecného súdu prístupu k spisu, Komisia pristúpila k prijatiu rovnakých rozhodnutí ako rozhodnutia zrušené pre nedostatočné overenie bez začatia nového správneho konania, v rámci ktorého by vypočula spoločnosť Solvay po tom, ako by jej sprístupnila spis.

Súdny dvor teda dospel k záveru, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že vypočutie spoločnosti Solvay nebolo nevyhnutné na účely prijatia nových rozhodnutí, a zrušil rozsudky Všeobecného súdu a v rámci rozhodnutia vo veci samej aj rozhodnutia Komisie.

Vo veciach týkajúcich sa dohôd a zosúladených postupov európskych výrobcov nosníkov Európska komisia prijala v roku 1994 rozhodnutie proti spoločnosti ARBED (teraz Arcelor Mittal) a v roku 1998 rozhodnutie proti spoločnosti Thyssen Stahl (teraz ThyssenKrupp), v ktorých im obom uložila pokuty. Tieto dve rozhodnutia boli zrušené Súdnym dvorom z dôvodu porušenia práv na obhajobu. Komisia však v roku 2006 prijala dve nové rozhodnutia týkajúce sa tých istých skutkových okolností, ku ktorým došlo v rokoch 1988 až 1991, pričom vychádzala najmä z ustanovení Zmluvy ESUO, ktorej platnosť uplynula 23. júla 2002. Práve tieto dve rozhodnutia boli predložené najskôr Súdu prvého stupňa (ktorý ich potvrdil), a následne Súdnemu dvoru. Súdny dvor svojimi rozsudkami (rozsudkom z 29. marca 2011, *ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i.*, C-201/09 P, ako aj rozsudkom z 29. marca 2011, *ThyssenKrupp Nirosta/Komisia*, C-352/09 P) potvrdil rozsudok Súdu prvého stupňa, pričom rozhodol najmä o otázke možnosti uplatnenia procesných predpisov prijatých na základe Zmluvy ES na porušenia Zmluvy ESUO po uplynutí jej platnosti. Súdny dvor sa totiž domnieval, že v prípade zmeny právnej úpravy je potrebné zabezpečiť, s výnimkou vyjadrenia opačnej vôle normotvorcu, kontinuitu právnych štruktúr. Keďže neexistuje indícia o tom, že by si normotvorca Únie želal, aby tajne dohodnuté správanie zakázané v rámci Zmluvy ESUO mohlo uniknúť uplatneniu akejkoľvek sankcie po skončení jej platnosti, Súdny dvor rozhodol, že by bolo v rozpore s účelom a koherenciou Zmlúv a nezlučiteľné s kontinuitou právneho poriadku Únie, keby Komisia nemala právomoc zabezpečiť jednotný výklad predpisov vzťahujúcich sa na Zmluvu ESUO, ktorej účinky pretrvávajú aj po uplynutí jej platnosti. Súdny dvor ďalej spresnil, že zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery ukladajú, aby sa v prejednávanej veci uplatnili hmotnoprávne pravidlá stanovené v Zmluve ESUO, pričom zdôraznil, že obozretný podnik musel vždy poznať dôsledky svojho správania a nemohol sa spoliehať, že by mohol uniknúť sankcii z dôvodu nahradenia právneho rámca Zmluvy ESUO právnym rámcom Zmluvy ES. Preto Súdny dvor dospel k záveru, že jednak právomoc Komisie uložiť pokutu dotknutým spoločnostiam vyplýva z predpisov prijatých na základe Zmluvy ES a že konanie sa musí viesť v súlade s týmito predpismi, a jednak, že hmotnoprávnym predpisom stanovujúcim uplatniteľnú sankciu bola Zmluva ESUO.

Vo veci týkajúcej sa rozhodnutia vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže, v ktorom tento orgán rozhodol, že na základe vnútroštátneho práva sa podnik nedopustil nijakého zneužitia dominantného postavenia na trhu a rozhodol o zastavení konania o porušení Zmluvy ES, boli Súdnemu dvoru predložené prejudiciálne otázky týkajúce sa rozsahu právomocí vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže (rozsudok z 3. mája 2011, *Tele2 Polska*, C-375/09).

Súdny dvor najskôr pripomenul, že na účely zabezpečenia koherentného uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže v členských štátoch bol v nariadení (ES) č. 1/2003⁵⁶ stanovený mechanizmus spolupráce medzi Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže v rámci všeobecného mechanizmu lojálnej spolupráce.

Súdny dvor následne poukázal na to, že ak sa orgán hospodárskej súťaže na základe informácií, ktoré má k dispozícii, domnieva, že nie sú splnené podmienky na zákaz, nariadenie jasne uvádza, že právomoc tohto orgánu je obmedzená na prijatie rozhodnutia o nezasahovaní.

Súdny dvor sa totiž domnieval, že ak by bolo umožnené vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže prijímať rozhodnutia konštatujúce neexistenciu porušenia ustanovení Zmluvy týkajúcich sa zneužitia dominantného postavenia, došlo by k spochybneniu systému spolupráce vytvoreného nariadením č. 1/2003 a porušovalo by to právomoc Komisie. Súdny dvor rozhodol, že takéto negatívne rozhodnutie vo veci samej by mohlo porušovať jednotné uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže zavedených Zmluvou⁵⁷, ktoré je jedným z hlavných cieľov uvedeného nariadenia, lebo by mohlo brániť Komisii neskôr rozhodnúť, že predmetné konanie porušuje tieto pravidlá.

Súdny dvor sa teda domnieval, že len Komisia má právomoc konštatovať, že nedošlo k porušeniu zákazu zneužitia dominantného postavenia stanoveného článkom 102 ZFEÚ, a to aj keď sa tento článok uplatňuje v konaní, ktoré vedie vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže. Súdny dvor dospel k záveru, že vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže nemôže prijať rozhodnutie, ktoré konštatuje, že nedošlo k porušeniu zákazu zneužitia dominantného postavenia, keď skúma, či sú splnené podmienky na uplatnenie článku 102 ZFEÚ, a keď sa domnieva, že k zneužitiu nedošlo.

Súdny dvor tiež rozhodol, že právo Únie bráni uplatneniu vnútroštátnej právnej normy, ktorá ukladá povinnosť ukončiť konanie týkajúce sa článku 102 ZFEÚ rozhodnutím, v ktorom sa konštatuje, že nedošlo k porušeniu tohto článku. Súdny dvor totiž pripomenul, že vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže môže uplatniť svoje vnútroštátne pravidlá len v prípade, keď právo Únie nestanovuje osobitné pravidlo.

Súdny dvor vo veci *Pfleiderer* (rozsudok zo 14. júna 2011, vec C-360/09) na základe prejudiciálneho návrhu predloženého nemeckým súdom rozhodoval o možnosti tretích osôb vrátane osôb poškodených kartelom nahliadnuť v rámci konaní o uložení pokút v oblasti kartelov do žiadostí o zhovievavosť a do informácií a podkladov, ktoré žiadatelia o zhovievavosť dobrovoľne poskytnú vnútroštátnemu orgánu hospodárskej súťaže.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že ani ustanovenia Zmluvy ES týkajúce sa oblasti hospodárskej súťaže, ani nariadenie č. 1/2003⁵⁸ nestanovujú spoločné pravidlá zhovievavosti, ani spoločné pravidlá upravujúce právo na prístup k dokumentom týkajúcim sa konaní o zhovievavosti, ktoré boli dobrovoľne predložené vnútroštátnemu orgánu hospodárskej súťaže v súlade s vnútroštátnym programom zhovievavosti. Ďalej spresnil, že oznámenie Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže⁵⁹ a oznámenie o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch⁶⁰,

⁵⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

⁵⁷ Články 101a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 47).

⁵⁸ Pozri poznámku pod čiarou 56.

nie sú pre členské štáty záväzné, podobne ako vzorový program zhovievavosti vypracovaný v rámci európskej siete hospodárskej súťaže.

Súdny dvor ďalej rozhodol, že ustanovenia práva Únie v oblasti kartelov, a najmä nariadenie č. 1/2003 nebránia tomu, aby osobe, ktorá bola poškodená porušením práva hospodárskej súťaže Únie a domáha sa náhrady škody, bol umožnený prístup k dokumentom vzťahujúcim sa na konanie o zhovievavosti s osobou, ktorá súťaž porušila. Spresnil však, že súdom členských štátov prináleží, aby na základe svojho vnútroštátneho práva určili podmienky, za akých má byť taký prístup povolený alebo zamietnutý, pričom musia zväžiť záujmy chránené právom Únie.

Daňové ustanovenia

V oblasti dane z pridanej hodnoty si osobitnú pozornosť vyžaduje rozsudok *Komisia/Nemecko* (rozsudok z 15. novembra 2011, C-539/09). V tejto veci Komisia vytýkala Spolkovej republike Nemecko, že bránila tomu, aby Dvor audítorov Európskej únie uskutočnil na jej území kontroly týkajúce sa administratívnej spolupráce v zmysle nariadenia č. 1798/2003⁶¹. Súdny dvor rozhodol, že týmto konaním si Spolková republika Nemecko nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 248 ods. 1 až 3 ES, ktorý stanovuje, že Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Spoločenstva, zákonnosť a oprávnenosť týchto príjmov a výdavkov, ako aj riadne finančné hospodárenie, a oprávňuje Dvor audítorov vykonávať kontroly v účtovných záznamoch a v prípade potreby na mieste, najmä v členských štátoch.

Podľa Súdneho dvora totiž systém vlastných zdrojov zriadený v rámci výkonu Zmluvy má za cieľ, pokiaľ ide o zdroje DPH, vytvoriť povinnosť pre členské štáty dať k dispozícii Spoločenstvu ako vlastné zdroje časť súm, ktoré vyberú v rámci tejto dane. Mechanizmy spolupráce, ktoré pre členské štáty zaviedlo uvedené nariadenie a ktoré majú za cieľ boj proti podvodom a vyhýbaniu sa plateniu DPH, sú samy osebe takej povahy, že majú priamy a podstatný vplyv na účinný výber príjmov z tejto dane a tým aj na poskytnutie zdrojov DPH k dispozícii pre rozpočet Spoločenstva. Účinné uplatňovanie pravidiel spolupráce, ktoré zaviedlo nariadenie č. 1798/2003, zo strany členských štátov preto môže podmieňovať nielen schopnosť uvedeného členského štátu bojovať účinne proti podvodom a vyhýbaniu sa plateniu daní na vlastnom území, ale takisto schopnosť iných členských štátov zabezpečiť takýto boj na svojich príslušných územiach, najmä ak správne uplatnenie DPH v týchto iných členských štátoch závisí od informácií, ktoré uvedený členský štát má alebo ich môže oveľa ľahšie získať. Preskúvanie Dvora audítorov týkajúce sa administratívnej spolupráce v zmysle nariadenia č. 1798/2003 sa teda týka aj plánovaných príjmov Spoločenstva z hľadiska ich legálnosti a príslušného riadneho finančného hospodárenia, čiže má priamu spojitosť s právomocami zverenými uvedenej inštitúcii článkom 248 ES.

Ochranné známky

Právo ochranných známk, či už v rámci ochrannej známky Spoločenstva⁶², alebo v rámci aproximácie právnych predpisov členských štátov v tejto oblasti⁶³, si viackrát vyžiadalo pozornosť Súdneho dvora.

⁶¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1798/2003 zo 7. októbra 2003 o administratívnej spolupráci v oblasti dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 264, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 392).

⁶² Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146).

⁶³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32.).

Súdny dvor rozhodol vo veci týkajúcej sa platnosti ochrannej známky zloženej z rodového mena talianskeho návrhára Elia Fiorucciho (rozsudok z 5. júla 2011, *Edwin/ÚHVT*, C-263/09 P) o prípadoch neplatnosti ochrannej známky Spoločenstva v rámci odvolania podaného proti rozsudku Súdu prvého stupňa (rozsudok zo 14. mája 2009, vec T-165/06). Súdny dvor rozhodol, že podľa ustanovení článku 52 ods. 2 nariadenia č. 40/94⁶⁴ možno neplatnosť ochrannej známky Spoločenstva vyhlásiť na návrh dotknutej osoby, ktorá sa odvoláva na iné skoršie právo. Zoznam práv obsiahnutých v tomto článku nepredstavuje taxatívny výpočet práv na ochranu záujmov rôznej povahy, akými sú právo na meno, právo na osobný portrét, autorské právo a právo priemyselného vlastníctva. Súdny dvor rozhodol, že znenie a štruktúra článku, ktorý mu bol predložený na výklad, neumožňujú v prípadoch, v ktorých ide o dovolávanie sa práva na meno, obmedziť uplatnenie tohto ustanovenia len na prípady, kde zápis ochrannej známky Spoločenstva koliduje s právom, ktorého cieľom je výlučne ochrana mena ako podstatného znaku osobnosti: právo na meno je teda rovnako ako iné práva chránené aj vo svojich hospodárskych aspektoch. Súdny dvor navyše potvrdil právomoc Súdu prvého stupňa preskúmať zákonnosť posúdenia uskutočneného Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu v súvislosti s uvádzanou vnútroštátnou právnou úpravou. Ďalej potvrdil rozhodnutie Súdu prvého stupňa v rozsahu, v ktorom z konštatácií uskutočnených vo vzťahu k dotknutej vnútroštátnej právnej úprave dotknutej v prejednávanej veci vyvodil, že nositeľ všeobecne známeho mena má právo namietat' proti používaniu svojho mena ako ochrannej známky, pokiaľ na zápis tejto ochrannej známky nedal svoj súhlas.

Vo veci *DHL Express France* (rozsudok z 12. apríla 2011, vec C-235/09) Súdny dvor na základe prejudiciálneho návrhu rozhodol, že zákaz pokračovania v úkonoch, ktoré porušujú alebo hrozia porušením práv z ochrannej známky Spoločenstva, vyhlásený príslušným súdom pre ochranné známky Spoločenstva sa v zásade vzťahuje na celé územie Európskej únie. Tak cieľ jednotnej ochrany ochrannej známky Spoločenstva, ktorý sleduje nariadenie č. 40/94⁶⁵, ako aj jednotný charakter ochrannej známky Spoločenstva totiž odôvodňujú takúto pôsobnosť. Súdny dvor však spresnil, že územná pôsobnosť takéhoto zákazu môže byť obmedzená, najmä keď na určitej časti územia Európskej únie neexistuje porušenie alebo hrozba porušenia vlastných funkcií ochrannej známky. Územná pôsobnosť výlučného práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva však nemôže ísť nad rámec toho, čo toto právo umožňuje nositeľovi na účely ochrany jeho ochrannej známky. Súdny dvor ďalej uviedol, že ostatné členské štáty sú v zásade povinné uznať a vykonať súdne rozhodnutie, čím sa mu priznáva cezhraničný účinok. S odkazom na zásadu lojálnej spolupráce upravenú v článku 4 ods. 3 druhom pododseku Zmluvy o Európskej únii Súdny dvor ďalej rozhodol, že členské štáty sú povinné stanoviť opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka smernica 2004/48⁶⁶. V dôsledku toho Súdny dvor rozhodol, že donucovacie opatrenie nariadené súdom pre ochranné známky Spoločenstva, akým je penále, spôsobuje účinky aj v iných členských štátoch, než je členský štát tohto súdu. Takéto opatrenia môžu byť účinné len v prípade, že spôsobujú účinky na rovnakom území, ako je územie pôsobnosti účinkov samotného súdneho rozhodnutia. Pokiaľ však donucovacie opatrenia analogické opatreniam vyhláseným súdom pre ochranné známky Spoločenstva neexistujú v práve členského štátu, v ktorom ide o ich vykonanie, konajúci súd musí dosiahnuť represívny cieľ prostredníctvom relevantných ustanovení svojho vnútroštátneho práva, aby ekvivalentným spôsobom zaručil rešpektovanie pôvodne vyhláseného donucovacieho opatrenia.

Vo veci sporu medzi spoločnosťou L'Oréal a niektorými jej dcérskymi spoločnosťami na jednej strane a spoločnosťou eBay International a niektorými jej dcérskymi spoločnosťami, ako aj jednotlivými

⁶⁴ Pozri poznámku pod čiarou 62.

⁶⁵ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

⁶⁶ Pozri poznámku pod čiarou 63.

predajcami – fyzickými osobami na druhej strane (rozsudok z 12. júla 2011, *L'Oréal a i.*, C-324/09) sa Súdny dvor po tom, ako sa naň obrátil britský súd s viacerými prejudiciálnymi otázkami v oblasti platených služieb odkazov na kľúčové slová zodpovedajúce zapísaným ochranným známkam, vyjadril k viacerým zaujímavým bodom práva ochranných známk Spoločenstva. Rozhodol, že pokiaľ sú ponuky predaja alebo reklama výrobkov označených ochrannými známkami Spoločenstva, ktorých použitie nebolo dovolené ich majiteľom, určené spotrebiteľom nachádzajúcim sa na území Európskej únie, uplatňujú sa pravidlá práva Únie. Na účely posúdenia, či takéto ponuky alebo reklama sú skutočne určené spotrebiteľom Únie, Súdny dvor vyzval vnútroštátne súdy, aby overili existenciu relevantných indícií, najmä geografické zóny, do ktorých je predajca pripravený zaslať dotknutý výrobok. Súdny dvor tiež spresnil, že predmety označené ochrannou známkou určené na darovanie ako vzorky zdarma, ktoré poskytol jej majiteľom svojim autorizovaným distribútorom, nie sú predmetom uvedenia na trh v zmysle smernice 89/104⁶⁷ alebo nariadenia č. 40/94⁶⁸. Súdny dvor poskytol spresnenia v súvislosti so zodpovednosťou prevádzkovateľa internetového obchodu, ktorý hoci nie je tým, kto používa ochranné známky, v prípade, že umožní svojim zákazníkom reprodukovať označenia zodpovedajúce ochranným známkam, nie je o nič menej zodpovedný, keďže má aktívnu úlohu takej povahy, že by bolo možné konštatovať, že pozná údaje týkajúce sa týchto ponúk alebo má nad nimi kontrolu, ktorá mu môže poskytnúť znalosť údajov týkajúcich sa týchto ponúk alebo ich kontrolu. Prevádzkovateľ sa teda nemôže zbaviť všetkej zodpovednosti, keď svojim zákazníkom pomáha pri optimalizácii prezentácie ponúk a ich reklamy. O to menej sa jej môže zbaviť, ak si bol vedomý skutočností alebo okolností, ktoré odôvodňovali, aby obozretný hospodársky subjekt konštatoval protiprávnosť predajných ponúk on-line a ak promptne nekonal, aby predmetné údaje odstránil alebo k nim znemožnil prístup. Súdny dvor rozhodol, že v tomto poslednom uvedenom prípade možno prijať súdne príkazy proti dotknutému prevádzkovateľovi, vrátane príkazu na poskytnutie informácií umožňujúcich identifikovať jeho zákazníkov – predávajúcich, pričom sa dodržia pravidiel ochrany osobných údajov. Podľa Súdneho dvora právo Únie vyžaduje od členských štátov, aby zaručili, že vnútroštátne súdy, ktoré majú právomoc v oblasti práv duševného vlastníctva, môžu prevádzkovateľovi internetového obchodu nariadiť, aby prijal opatrenia, ktoré nielen prispievajú k ukončeniu porušovania týchto práv, ale aj zabráňujú novým porušeniam. Takto povolené súdne príkazy musia však byť účinné, primerané, odstraňujúce a nesmú vytvárať prekážky právom povolenému obchodu.

Pri príležitosti odvolania podaného proti rozsudku Súdu prvého stupňa (rozsudok zo 16. decembra 2008, spojené veci T-225/06, T-255/06, T-257/06 a T-309/06) Súdny dvor rozhodoval spor medzi spoločnosťami Anheuser-Busch a Budějovický Budvar v súvislosti s používaním ochrannej známky BUD na označovanie určitých výrobkov vrátane piva. Prvý odvolací dôvod sa týkal pôsobnosti skorších práv (vnútroštátnej ochrannej známky a chránených označení pôvodu v niektorých členských štátoch) uvádzaných na podporu námietok podaných proti zápisu sporných ochranných známk⁶⁹: vo svojom rozsudku *Anheuser-Busch/Budějovický Budvar* (rozsudok z 29. marca 2011, vec C-96/09 P) Súdny dvor rozhodol, že skutočnosť, že skoršie práva boli chránené vo viacerých členských štátoch, nestačí na to, aby sa z nej vyvodilo, že tieto práva nemali výlučne miestnu pôsobnosť. Hoci je aj geografický rozsah ochrany viac než miestny, práva sa musia využívať v obchodnom styku dostatočne význačným spôsobom na významnej časti územia, v rámci ktorého sú predmetom ochrany. Ďalej spresnil, že používanie v obchodnom styku sa musí posúdiť samostatným spôsobom pre každé dotknuté územie. Súdny dvor tiež rozhodol, že iba na území ochrany skorších práv, či už na jeho celku, alebo jeho časti, sa môžu výlučné práva viažuce sa na označenie dostať do konflik-

⁶⁷ Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

⁶⁸ Pozri poznámku pod čiarou 62.

⁶⁹ Tamže.

tu s ochrannou známkou Spoločenstva. Súdny dvor nakoniec rozhodol, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď tvrdil, že použitie označenia v obchodnom styku musí byť preukázané iba pred uverejnením prihlášky ochrannej známky, a nie najneskôr ku dňu podania tejto prihlášky. Ako totiž spresnil Súdny dvor, s ohľadom najmä na dosť dlhý čas, ktorý môže uplynúť medzi podaním prihlášky na zápis a jej uverejnením, uplatnenie časového kritéria používaného na získanie práva na ochrannú známku, konkrétne dňa podania prihlášky na zápis ochrannej známky Spoločenstva, je najlepšie na zabezpečenie, že uvádzané používanie dotknutého označenia je skutočným používaním a nie praxou, ktorá má za cieľ iba zabrániť zápisu novej ochrannej známky. Rozsudok bol teda čiastočne zrušený a vec bola vrátená Všeobecnému súdu.

Súdny dvor opätovne rozhodoval o jednotlivých právach spoločností Anheuser-Busch a Budějovický Budvar vo svojom rozsudku *Budějovický Budvar* (rozsudok z 22. septembra 2011, vec C-482/09). Prejudiciálne otázky predložené britským súdom vyplývajú z osobitných skutkových okolností, ktoré Súdny dvor zohľadnil pri prijímaní svojho rozsudku. Obe spoločnosti totiž v dobrej viere používali počas skoro tridsiatich rokov pojem „Budweiser“ ako ochrannú známku na účely označenia piva, než toto označenie zapísali ako ochrannú známku. V odpovedi na prvé dve otázky predložené britským súdom Súdny dvor najskôr rozhodol, že pojem strpenie v zmysle článku 9 ods. 1 smernice 89/104⁷⁰ je pojem práva Únie a nemožno predpokladať, že majiteľ skoršej ochrannej známky strpel dlhodobé ustálené poctivé používanie zhodnej novšej ochrannej známky iným subjektom, ktorého si bol dlhodobo vedomý, ak nemal nijakú možnosť tomuto používaniu brániť. Ďalej zdôraznil, že lehota na prepadnutie práv v dôsledku strpenia preto nemôže začať plynúť od chvíle, keď sa novšia ochranná známka začala len používať, a to ani v prípade, že jej majiteľ ju neskôr nechal zapísať, keďže, ako spresnil Súdny dvor, zápis skoršej ochrannej známky v dotknutom členskom štáte nepredstavuje nevyhnutnú podmienku na začatie plynutia lehoty na prepadnutie práv v dôsledku strpenia. Nevyhnutnými podmienkami na začatie plynutia tejto lehoty, ktorých preskúmanie prináleží vnútroštátnemu súdu, sú totiž zápis novšej ochrannej známky v dotknutom členskom štáte, skutočnosť, že o zápis novšej ochrannej známky sa požiadalo v dobrej viere, ako aj používanie novšej ochrannej známky jej majiteľom v členskom štáte, v ktorom bola zapísaná, a nakoniec skutočnosť, že majiteľ skoršej ochrannej známky si bol vedomý zápisu novšej ochrannej známky a jej používania po tom, ako bola zapísaná. Súdny dvor v odpovedi na tretiu prejudiciálnu otázku pripomenul, že novšia zapísaná ochranná známka môže byť vyhlásená za neplatnú len v prípade, že zasahuje alebo môže zasiahnuť do základnej funkcie skoršej ochrannej známky podľa ustanovení článku 4 ods. 1 smernice 89/104, ktorou je zaručiť spotrebiteľom pôvod ňou označených tovarov alebo služieb. Súdny dvor s výslovným odkazom na dobrú vieru potom rozhodol, že dlhodobé poctivé súbežné používanie dvoch zhodných ochranných znáмок označujúcich zhodné výrobky nezasahuje alebo nemôže zasiahnuť do základnej funkcie skoršej ochrannej známky a že v dôsledku toho nemožno vyhlásiť neplatnosť novšej ochrannej známky. Súdny dvor však sám obmedzil dosah tohto rozsudku, keď viackrát pripomenul osobitné okolnosti tejto veci až do tej miery, že spresnil, že okolnosti, z ktorých vyplynul spor vo veci samej, sú „výnimočné“.

Sociálna politika

Hoci sa v tejto oblasti vždy opäť objavujú otázky rovnosti zaobchádzania, nie sú jedinými otázkami, ktoré sa riešili v súdnej sieni Súdného dvora.

Dve veci poskytli Súdnemu dvoru príležitosť na výklad zásady zákazu diskriminácie na základe veku.

⁷⁰ Pozri poznámku pod čiarou 67.

Vo veciach *Hennigs a Mai* (rozsudok z 8. septembra 2011, spojené veci C-297/10 a C-298/10) sa Súdny dvor v prvom rade domnieval, že zásada zákazu diskriminácie na základe veku zakotvená v článku 21 Charty základných práv Európskej únie a spresnená v smernici 2000/78, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolanií⁷¹, konkrétne v článku 2 a článku 6 ods. 1 tejto smernice, bránia prijatiu takých opatrení v kolektívnych zmluvách, ktoré stanovujú, že v rámci každej mzdovej triedy sa stupeň základnej mzdy zmluvného zamestnanca verejnej služby po jeho nástupe do zamestnania určuje na základe jeho veku. Z tohto pohľadu skutočnosť, že právo Únie bráni takémuto opatreniu a že toto opatrenie je súčasťou kolektívnej zmluvy, neporušuje právo na kolektívne vyjednávanie a uzatváranie kolektívnych zmlúv priznané článkom 28 Charty. Hoci sa uplatnenie kritéria odpracovaných rokov vo všeobecnosti považuje za primerané na dosiahnutie legitímneho cieľa, ktorý spočíva v zohľadnení odborných skúseností nadobudnutých zamestnancom pred nástupom do zamestnania, stanovenie základného mzdového stupňa zmluvného zamestnanca verejnej služby pri nástupe do zamestnania na základe veku prekračuje hranicu toho, čo je nevyhnutné a primerané na tento účel. Kritérium založené na odpracovaných rokoch alebo nadobudnutej odbornej praxi bez zohľadnenia veku sa z hľadiska smernice 2000/78 pre dosiahnutie uvedeného oprávneného cieľa javí ako vhodnejšie. V druhom rade sa Súdny dvor domnieval, že článok 2 a článok 6 ods. 1 smernice 2000/78, ako aj článok 28 Charty nebránia prijatiu takých opatrení v kolektívnych zmluvách, ktorými sa nahrádza systém odmeňovania zmluvných zamestnancov verejnej služby zavádzajúci diskrimináciu na základe veku systémom odmeňovania na základe objektívnych kritérií, hoci po prechodný a obmedzený čas zachováva diskriminačné účinky prvého systému s cieľom zaistiť prechod súčasných zamestnancov na nový systém bez straty na ich príjme. Ďalej s ohľadom na široký priestor sociálnych partnerov na voľnú úvahu v oblasti úpravy odmeňovania nie je nerozumné, že sociálni partneri prijali primerané a nevyhnutné prechodné opatrenia na zamedzenie stratám na príjmoch dotknutých zmluvných zamestnancov.

Vo veci *Prigge a i.* (rozsudok z 13. septembra 2011, vec C-447/09) sa Súdny dvor najskôr domnieval, že článok 2 ods. 5 smernice 2000/78⁷² sa musí vykladať v tom zmysle, že členské štáty môžu sociálnym partnerom prostredníctvom pravidiel bezpečnostnej previerky povoliť prijať opatrenia v zmysle uvedeného ustanovenia v oblastiach určených týmto ustanovením, ktoré sú upravené kolektívnymi zmluvami, a za predpokladu, že tieto pravidlá bezpečnostnej previerky budú dostatočne presné, aby sa zaistilo, že uvedené opatrenia dodržiavajú požiadavky stanovené v tomto článku 2 ods. 5 tejto smernice. Opatrenie, ktoré stanovuje vekovú hranicu 60 rokov, po ktorej dovŕšení už piloti nemôžu vykonávať svoje povolanie, hoci vnútroštátna a medzinárodná právna úprava tento vek stanovujú na 65 rokov, nie je opatrením nevyhnutným na zaistenie verejnej bezpečnosti a ochrany zdravia v zmysle toho istého článku 2 ods. 5 smernice 2000/78. Potom Súdny dvor rozhodol, že článok 4 ods. 1 smernice 2000/78 bráni tomu, aby ustanovenie kolektívnej zmluvy určilo vekovú hranicu 60 rokov, po ktorej dovŕšení sa piloti považujú za pilotov, ktorí už nemajú fyzickú zdatnosť na účely výkonu svojho povolania, hoci vnútroštátna a medzinárodná právna úprava tento vek stanovujú na 65 rokov. Uvedený článok 4 ods. 1 tejto smernice treba totiž vykladať doslovne, keďže umožňuje odchýliť sa od zásady zákazu diskriminácie. Hoci však osobitnú fyzickú zdatnosť možno na výkon povolania dopravného pilota považovať za základnú a rozhodujúcu požiadavku v zmysle uvedeného ustanovenia a hoci cieľ, ktorým je zaistiť bezpečnosť letovej prevádzky, predstavuje legitímny cieľ v zmysle uvedeného článku 4 ods. 1 smernice 2000/78, stanovenie vekovej hranice 60 rokov, po ktorej dovŕšení sa dopravní piloti považujú za pilotov, ktorí už nedisponujú fyzickou zdatnosťou na účely výkonu svojho povolania, predstavuje za týchto okolností a vzhľadom na vnútroštátne a medzinárodné právne úpravy neprimeranú požiadavku v zmysle

⁷¹ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolanií (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

⁷² Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

uvedeného článku. Nakoniec sa Súdny dvor domnieval, že článok 6 ods. 1 prvý pododsek smernice 2000/78 sa musí vykladať v tom zmysle, že bezpečnosť letovej prevádzky nepredstavuje oprávnený cieľ v zmysle tohto ustanovenia. Hoci totiž zoznam legitímnych cieľov vymenovaných v uvedenom článku 6 ods. 1 prvom pododseku tejto smernice nie je vyčerpávajúci, ciele, ktoré možno považovať za legitímne v zmysle tohto ustanovenia a v dôsledku toho schopné odôvodniť, že dôjde k výnimke zo zásady zákazu diskriminácie založenej na veku, sú ciele patriace do sociálnej politiky, akými sú tie, ktoré sú spojené s politikou zamestnanosti, trhu práce alebo odbornej prípravy.

Tú istú smernicu 2000/78⁷³, ale v súvislosti s inou diskrimináciou, musel Súdny dvor vykladať vo veci *Römer* (rozsudok z 10. mája 2011, vec C-147/08). V tejto veci šlo o diskrimináciu na základe sexuálnej orientácie týkajúcu sa sumy doplnkového starobného dôchodku. Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť uvedenej smernice, Súdny dvor sa najskôr domnieval, že smernica 2000/78 sa má vykladať v tom zmysle, že doplnkové starobné dôchodky, aké sa vyplácajú bývalým zamestnancom verejného zamestnávateľa a ich pozostalým na základe vnútroštátneho zákona, ktoré tvoria odmenu v zmysle článku 157 ZFEÚ, nie sú vyňaté z jej vecnej pôsobnosti ani vzhľadom na jej článok 3 ods. 3, ani vzhľadom na jej odôvodnenie č. 22. Ďalej podľa Súdneho dvora článok 1 v spojení s článkom 2 a článkom 3 ods. 1 písm. c) smernice 2000/78 bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, podľa ktorého osoba žijúca v rámci registrovaného partnerstva dostáva nižší doplnkový starobný dôchodok, než sa poskytuje zosobášenej osobe, ktorá nie je dlhodobo odlúčená, ak je v dotknutom členskom štáte manželstvo vyhradené osobám odlišných pohlaví a koexistuje s registrovaným partnerstvom, ktoré je vyhradené osobám rovnakého pohlavia, a ak dochádza k priamej diskriminácii na základe sexuálnej orientácie vzhľadom na skutočnosť, že vo vnútroštátnom práve sa uvedený registrovaný partner nachádza v právnej a skutkovej situácii, ktorá je porovnateľná so situáciou zosobášenej osoby, pokiaľ ide o uvedený dôchodok. Posúdenie porovnateľnosti patrí do právomoci vnútroštátneho súdu a musí byť zamerané na práva a povinnosti manželov a osôb, ktoré uzavreli registrované partnerstvo, ako sú upravené v rámci zodpovedajúcich ustanovení, ktoré sú relevantné so zreteľom na predmet a podmienky poskytnutia predmetnej dávky. Nakoniec Súdny dvor spresnil, že za predpokladu, že by takéto vnútroštátne ustanovenie predstavovalo diskrimináciu v zmysle článku 2 smernice 2000/78, jednotlivec dotknutý týmto ustanovením by sa mohol domáhať práva na rovnosť zaobchádzania najskôr po uplynutí lehoty na prebratie uvedenej smernice, a to bez toho, aby bolo potrebné čakať, kým uvedené ustanovenie vnútroštátny zákonodarca zosúladi s právom Únie.

Vo veci *KHS* (rozsudok z 22. novembra 2011, vec C-214/10) Súdny dvor rozhodol, že článok 7 ods. 1 smernice 2003/88⁷⁴ nebráni vnútroštátnym ustanoveniam alebo vnútroštátnej praxi, akými sú napríklad kolektívne zmluvy, ktoré obmedzujú kumulovanie nárokov na platenú ročnú dovolenku pracovníka, ktorý je práceneschopný počas niekoľkých po sebe nasledujúcich referenčných období, tým, že stanovujú lehotu pätnástich mesiacov, po ktorej uplynutí nárok na platenú ročnú dovolenku zanikne. Takéto neobmedzené kumulovanie nárokov by totiž už nezodpovedalo samotnému účelu práva na platenú ročnú dovolenku. Tento účel má dva rozmery, keďže jednak umožňuje pracovníkovi odpočinúť si od práce a jednak mu poskytuje čas na oddych a zotavenie sa. Hoci pozitívne účinky platenej ročnej dovolenky na bezpečnosť a zdravie pracovníka sa úplne prejaví, ak sa dovolenka čerpá v roku, na ktorý je určená, teda v práve prebiehajúcim roku, tento čas odpočinku nestráca na svojom význame, ak sa čerpá v neskoršom období. V každom prípade, ak by prenesenie dovolenky prekročilo určitú časovú hranicu, ročná dovolenka by strácala pozitívny účinok na zamestnanca v podobe poskytnutia času odpočinku a plnila by iba cieľ poskytnutia času na oddych a zotavenie sa. Preto s ohľadom na samotný účel práva na platenú ročnú dovolenku

⁷³ Pozri poznámku pod čiarou 71.

⁷⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. EÚ L 299, s. 9; Mim. vyd. 05/004, s. 381).

nemôže byť pracovník, ktorý je práceneschopný počas niekoľkých po sebe nasledujúcich rokov, oprávnený neobmedzene kumulovať nároky na platenú ročnú dovolenku získané počas tohto obdobia. V tomto kontexte na to, aby bolo rešpektované právo na platenú ročnú dovolenku, ktorého cieľom je ochrana pracovníka, Súdny dvor rozhodol, že každé obdobie prenesenia dovolenky musí zohľadňovať špecifickú situáciu, v ktorej sa nachádza pracovník, ktorý je práceneschopný počas niekoľkých po sebe nasledujúcich referenčných období. Toto obdobie prenesenia dovolenky musí najmä výrazne prekračovať dĺžku referenčného obdobia, pre ktoré bolo priznané. Súdny dvor preto uviedol, že sa možno oprávnenne domnievať, že obdobie prenesenia dovolenky v trvaní pätnástich mesiacov nie je v rozpore s účelom práva na platenú ročnú dovolenku, keďže si vo vzťahu k pracovníkovi zachováva pozitívny účinok v podobe poskytnutia času odpočinku.

Vo veci *Scattolon* (rozsudok zo 6. septembra 2011, vec C-108/10) Súdny dvor spresnil rozsah ochrany práv pracovníkov prevzatých novým zamestnávateľom. Najskôr uviedol, že prevzatie zamestnancov jedného orgánu verejnej moci, ktorí vykonávajú pomocné práce v školách spočívajúce najmä v údržbe a administratívnej podpore, iným orgánom verejnej moci členského štátu, predstavuje prevod podniku spadajúci do pôsobnosti smernice 77/187⁷⁵, ak sú uvedení zamestnanci štruktúrovaným súborom zamestnancov, ktorí sú chránení ako zamestnanci v zmysle vnútroštátneho práva tohto členského štátu. Potom Súdny dvor rozhodol, že ak prevod v zmysle smernice 77/187 vedie k okamžitému uplatneniu kolektívnej zmluvy platnej u nadobúdateľa na prevedených zamestnancov a ak sú podmienky odmeňovania vyplývajúce z tejto zmluvy viazané najmä na počet odpracovaných rokov, článok 3 uvedenej smernice bráni tomu, aby bol prevedeným zamestnancom v porovnaní so situáciou, v ktorej boli bezprostredne pred prevodom, výrazne znížený plat z dôvodu, že ich počet rokov odpracovaných u prevádzateľa, ktorý je rovnaký ako počet rokov odpracovaných zamestnancami u nadobúdateľa, nebol zohľadnený pri stanovení ich východiskovej platovej pozície u uvedeného nadobúdateľa. Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či pri dotknutom prevode došlo k takémuto zníženiu platu.

Vo veci *van Ardennen* (rozsudok zo 17. novembra 2011, vec C-435/10) Súdny dvor spresnil rozsah ochrany práv pracovníkov v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa. Rozhodol, že články 3 a 4 smernice 80/987⁷⁶ bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zamestnancom v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa ukladá na uplatnenie ich práva na vyplatenie vnútroštátnou právnou úpravou nespochybnených a uznaných neuspokojených nárokov na mzdu povinnosť zaregistrovať sa ako uchádzači o zamestnanie. Členské štáty totiž môžu len výnimočne podľa článku 4 smernice 80/987 obmedziť povinnosť vyplatenia stanovenú v jej článku 3. Tento článok 4 sa musí vykladať zúžene a v súlade s jeho sociálnym cieľom, ktorým je zabezpečenie minimálnej ochrany všetkých zamestnancov. Preto prípady, v ktorých možno obmedziť povinnosť garančných inštitúcií poskytnúť náhradu, sú taxatívne vymedzené smernicou 80/987 a dotknuté ustanovenia sa musia vykladať doslovne vzhľadom na ich výnimočný charakter a cieľ tejto smernice. V tomto ohľade by účelu tejto smernice odporoval jej výklad, a najmä výklad jej článkov 3 a 4, podľa ktorého by sa na zamestnanca z dôvodu nedodržania povinnosti zaregistrovať sa ako uchádzač o zamestnanie v požadovanej lehote vzťahovalo paušálne a okamžité zníženie vyplatenia jeho právnou úpravou nespochybnených a uznaných neuspokojených nárokov na mzdu a nebola by mu priznaná záruka za mzdové straty, ktoré mu skutočne vznikli v referenčnom období.

⁷⁵ Smernica Rady 77/187/EHS zo 14. februára 1977 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 61, s. 26).

⁷⁶ Smernica Rady 80/987/EHS z 20. októbra 1980 o aproximácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (Ú. v. ES L 283, s. 23; Mim. vyd. 05/001, s. 217), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/74/ES z 23. septembra 2002 (Ú. v. ES L 270, s. 10; Mim. vyd. 05/004, s. 261).

Životné prostredie

Uplatňovanie politiky ochrany životného prostredia rezolútne vedenej Európskou úniou vyvolalo určitý počet otázok, na ktoré prináležalo Súdnemu dvoru odpovedať.

Vo veciach *Stichting Natuur en Milieu a i.* (rozsudok z 26. mája 2011, spojené veci C-165/09 až C-167/09) sa Súdny dvor zaoberal otázkou výkladu smernice 2008/1⁷⁷, ktorá stanovuje zásady, ktorými sa riadia postupy a podmienky poskytovania povolení na výstavbu a prevádzku veľkých priemyselných zariadení, a smernice 2001/81⁷⁸, ktorá zavádza systém národných stropov pre emisie určitých znečisťujúcich látok. Súdny dvor sa domnieval, že pri vydávaní environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselných zariadení nie sú členské štáty povinné zaradiť medzi podmienky poskytnutia tohto povolenia národné emisné stropy SO₂ a NO_x stanovené smernicou 2001/81. Musia však dodržať povinnosť vyplývajúcu z tejto smernice spočívajúcu v znížení najmä emisií týchto znečisťujúcich látok na množstvách neprekračujúce stropy uvedené v prílohe I tejto smernice najneskôr do konca roka 2010. Počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 mali členské štáty povinnosť zdržať sa prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť uskutočnenie stanoveného cieľa⁷⁹. Napriek tomu Súdny dvor poskytol členským štátom možnosť prijať počas uvedeného obdobia osobitné opatrenie týkajúce sa jedného zdroja SO₂ a NO_x, keď rozhodol, že takéto opatrenie nie je takej povahy, aby mohlo vážne narušiť dosiahnutie dotknutého výsledku. Súdny dvor sa domnieval, že počas uvedeného obdobia smernica 2001/81 sama osebe nestanovila členským štátom ani povinnosť odmietnuť alebo obmedziť vydanie environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, ani povinnosť prijať špecifické kompenzačné opatrenia pre každé vydané povolenie tohto typu, a to ani v prípade prekročenia alebo rizika prekročenia národných emisných stropov SO₂ a NO_x. Nakoniec Súdny dvor rozhodol, že článok 4 smernice 2001/81 nie je ani bezpodmienečný, ani dostatočne presný na to, aby sa jednotlivci mohli naň odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi pred 31. decembrom 2010. Naopak, článok 6 priznáva priamo dotknutým jednotlivcom práva, na ktoré sa možno odvolávať na vnútroštátnych súdoch na účely domáhania sa, aby počas prechodného obdobia členské štáty prijali alebo naplánovali vhodné a koherentné politiky a opatrenia schopné znížiť emisie uvedených znečisťujúcich látok tak, aby sa dosiahol súlad s národnými stropmi stanovenými v prílohe I tejto smernice. Jednotlivci môžu tiež požadovať, aby členské štáty dali na tieto účely k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám vypracované programy vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií.

Súdny dvor sa vo veci *The Air Transport Association of America a i.* (rozsudok z 21. decembra 2011, vec C-366/10) domnieval, že smernica 2008/101⁸⁰ sa musí vykladať vo svetle príslušných pravidiel medzinárodného morského práva a medzinárodného leteckého práva. Právna úprava Únie sa naproti tomu môže na prevádzkovateľa lietadla použiť, ak sa jeho lietadlo nachádza na území niektorého z členských štátov a zvlášť na letisku na takomto území. V tomto ohľade treba uviesť, že keď smernica 2008/101 stanovuje ako kritérium svojej uplatniteľnosti na prevádzkovateľov lietadiel registrovaných v členskom štáte alebo v treťom štáte to, že tieto lietadlá letia z letiska nachádzajúceho sa na

⁷⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. EÚ L 24, s. 8).

⁷⁸ Smernica 2001/81/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie (Ú. v. ES L 309, s. 22; Mim. vyd. 15/006, s. 320).

⁷⁹ Článok 4 ods. 3 a článok 288 ods. 3 ZFEÚ. Smernica 2001/81/ES, pozri poznámku pod čiarou 78.

⁸⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/101/ES z 19. novembra 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 8, 2009, s. 3).

území niektorého z členských štátov alebo na letisko nachádzajúce sa na takom území, neporušuje tým zásadu teritoriality ani zvrchovanosť tretích štátov, z ktorých alebo do ktorých sa tieto lety uskutočňujú, keďže uvedené lietadlá sa fyzicky nachádzajú na území niektorého z členských štátov Únie, a na základe toho teda podliehajú plnej právomoci Únie. Súdny dvor ďalej spresnil, že normotvorca Únie sa v zásade môže rozhodnúť, že výkon obchodnej činnosti, v danom prípade leteckej dopravy, na území Únie povolí len za podmienky, že ekonomické subjekty budú dodržiavať kritériá stanovené Úniou smerujúce k splneniu cieľov, ktoré si stanovila v oblasti ochrany životného prostredia, najmä keď tieto ciele nadväzujú na také medzinárodné dohody, ktoré Únia schválila, ako sú rámcový dohovor⁸¹ a Kjótsky protokol. Podľa odôvodnenia Súdneho dvora skutočnosť, že v rámci uplatňovania právnej úpravy Únie v oblasti životného prostredia niektoré faktory prispievajúce k znečisťovaniu ovzdušia, mora alebo zemskeho povrchu členských štátov majú pôvod v udalosti, ktorá čiastočne nastala mimo tohto územia, nemôže z hľadiska zásad medzinárodného obyčajového práva spochybniť plnú uplatniteľnosť práva Únie na uvedenom území.

Vo veci *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen* (rozsudok z 12. mája 2011, vec C-115/09) sa Súdny dvor domnieval, že článok 10a smernice 85/337⁸² bráni takej právnej úprave, ktorá mimovládny organizáciám podporujúcim ochranu životného prostredia, uvedeným v článku 1 ods. 2 tejto smernice, nepriznáva možnosť uplatňovať pred súdom v rámci žaloby proti rozhodnutiu o povolení projektov, „ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie“ v zmysle článku 1 ods. 1 tejto smernice, porušenie pravidla vyplývajúceho z práva Únie, ktorého cieľom je ochrana životného prostredia, z dôvodu, že toto pravidlo chráni iba všeobecné záujmy a nie záujmy jednotlivcov.

Vo veciach *Boxus a i.* (rozsudok z 18. októbra 2011, spojené veci C-128/09 až C-131/09, C-134/09 a C-135/09) sa Súdny dvor domnieval, že článok 1 ods. 5 smernice 85/337⁸³ sa má vykladať v tom zmysle, že z pôsobnosti tejto smernice sú vylúčené iba projekty, ktoré sú podrobne upravené a prijaté prostredníctvom osobitného právneho predpisu, a to tak, aby ciele uvedenej smernice boli dosiahnuté prostredníctvom legislatívneho procesu. Vnútroštátnemu súdu prináleží preveriť, či tieto dve podmienky boli splnené, pričom zohľadní tak obsah prijatého právneho predpisu, ako aj celý legislatívny proces, ktorý viedol k jeho prijatiu. V tejto súvislosti právny predpis, ktorým sa výlučne „schvaľuje“ už existujúci správny akt, pričom sa v ňom uvádzajú iba naliehavé dôvody všeobecného záujmu, bez toho, aby sa predtým začal vecný legislatívny proces, prostredníctvom ktorého by mohli byť splnené uvedené podmienky, nemôže byť považovaný za osobitný právny predpis v zmysle tohto ustanovenia a nestačí na to, aby bol projekt vylúčený z pôsobnosti smernice 85/337. Pri výklade článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru⁸⁴ a článku 10a smernice 85/337 Súdny dvor rozhodol, že ak je projekt, ktorý patrí do ich pôsobnosti, prijatý prostredníctvom právneho predpisu, dodržanie podmienok stanovených v článku 1 ods. 5 uvedenej smernice musí podliehať preskúmaniu súdu alebo nezávislého a nestranného orgánu ustanoveného na základe zákona. Súdny dvor tiež pripomenul, že za predpokladu, že nie je možné proti takému aktu podať nijaký opravný prostriedok, prináleží vnútroštátnym súdom, ktoré rozhodujú v rámci svojej právomoci, aby vykonali takéto preskúmanie a prípadne tento právny predpis neuplatnili.

⁸¹ Rámcový dohovor OSN o klimatických zmenách podpísaný 9. mája 1992 v New Yorku.

⁸² Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40; Mim. vyd. 15/001, s. 248), zmenená a doplnená smernicou 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003 (Ú. v. EÚ L 156, s. 17; Mim. vyd. 15/007, s. 466).

⁸³ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

⁸⁴ Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1).

Víza, azyl a prisťahovalectvo

Vnútroštátne súdy poverené preskúmaním činnosti členských štátov v tejto osobitne citlivej oblasti viackrát uplatnili mechanizmus prejudiciálneho návrhu s cieľom, aby Súdny dvor spresnil požiadavky vyplývajúce z práva Únie v oblasti zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí by chceli získať pobyt na jej území.

Vo veci *El Dridi* (rozsudok z 28. apríla 2011, vec C-61/11 PPU) bola Súdnemu dvoru predložená otázka, či sa má smernica 2008/115⁸⁵ a najmä jej články 15 a 16 vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje uloženie trestu odňatia slobody cudzincovi, ktorý sa neoprávnene zdržiava na vnútroštátnom území len na základe toho, že v rozpore s príkazom na odsun z vnútroštátneho územia v stanovenej lehote zotrúva na uvedenom území bez legitímneho dôvodu. Súdny dvor, ktorý na návrh vnútroštátneho súdu prerokoval vec v rámci naliehavého prejudiciálneho konania, odpovedal kladne, keďže takýto trest môže najmä z dôvodu svojich podmienok a spôsobu uloženia ohroziť dosiahnutie cieľa sledovaného uvedenou smernicou, a to vytvorenie účinnej politiky odsunu a vydávania neoprávnene sa zdržiavajúcich príslušníkov tretích krajín.

Vec *Achughbabian* (rozsudok zo 6. decembra 2011, vec C-329/11) sa tiež týka výkladu smernice 2008/115⁸⁶ vo vzťahu k vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej trestné sankcie. Presnejšie bola Súdnemu dvoru predložená otázka, či bráni smernica 2008/115 vzhľadom na svoju pôsobnosť takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje uloženie trestu odňatia slobody štátnemu príslušníkovi tretej krajiny len za jeho neoprávnený vstup alebo pobyt na štátnom území. V prvom rade Súdny dvor konštatoval, že smernica 2008/115 sa vzťahuje výhradne na návrat štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členského štátu a na výkon týchto rozhodnutí. Jej cieľom teda nie je zosúladiť vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa pobytu cudzincov v celom rozsahu. Z toho podľa Súdneho dvora vyplýva, že táto smernica nebráni tomu, aby právny poriadok členského štátu označoval neoprávnený pobyt za trestný čin a stanovoval trestné sankcie slúžiace na odradenie od porušenia vnútroštátnych noriem v oblasti pobytu a na ich potlačenie. Smernica pri určovaní povahy oprávneného alebo neoprávneného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny ani nebráni jeho umiestneniu do väzby.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že smernica 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá potláča neoprávnený pobyt trestnými sankciami, pokiaľ umožňuje uväznenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území daného členského štátu a ktorý nemal možnosť opustiť územie dobrovoľne, pričom voči nemu neboli uplatnené donucovacie opatrenia v zmysle článku 8 tejto smernice a v prípade, že bol na čas prípravy a výkonu svojho odsunu zaistený, mu neuplynula maximálna doba na zaistenie. Ďalej Súdny dvor naopak spresnil, že táto smernica nebráni uvedenej právnej úprave, ak umožňuje uväznenie príslušníka tretej krajiny, voči ktorému bolo uplatnené konanie o návrate podľa smernice a ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu bez opodstatneného dôvodu nevrátiť sa. Hoci totiž členské štáty, pre ktoré je smernica 2008/115 záväzná, nemôžu stanoviť trest odňatia slobody štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, v prípade, keď budú tieto osoby podľa spoločných noriem a postupov uvedených v smernici odsunuté a môže sa voči nim počas prípravy a výkonu odsunu uplatniť nanajvýš zaistenie, nevylučuje sa možnosť členských štátov v súlade so zásadami uvedenými v smernici a s jej cieľom prijať alebo

⁸⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98).

⁸⁶ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

ponechať v platnosti ustanovenia trestnoprávnej povahy upravujúce situáciu, v ktorej donucovacie opatrenia neumožnili odsun štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa na ich území zdržiava neoprávnene.

Vec *Samba Diouf* (rozsudok z 28. júla 2011, vec C-69/10) sa týkala štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorému sa v zrýchlenom konaní zamietla žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podal orgánom členského štátu. Preto podal žalobu, ktorej cieľom je najmä zrušenie rozhodnutia o zamietnutí jeho žiadosti, a to v rozsahu, v ktorom vnútroštátne orgány rozhodli, že o dôvodnosti jeho žiadosti sa rozhodne v rámci zrýchleného konania, ako aj zmena či zrušenie uvedeného rozhodnutia v rozsahu, v ktorom mu týmto rozhodnutím bola odmietnutá medzinárodná ochrana. Pri skúmaní prípustnosti žaloby, ktorej cieľom je zrušenie rozhodnutia vnútroštátnych orgánov o tom, že sa rozhodne v zrýchlenom konaní, sa vnútroštátny súd domnieval, že uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej nie je možné proti takémuto rozhodnutiu podať nijaký opravný prostriedok, vyvoláva otázky týkajúce sa výkladu článku 39 smernice 2005/85 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca⁸⁷ v súvislosti s uplatňovaním všeobecnej zásady práva na účinný opravný prostriedok. Súdny dvor na základe prejudiciálneho návrhu rozhodol, že článok 39 uvedenej smernice a zásada účinnej súdnej ochrany sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej nemožno podať nijaký samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu príslušného vnútroštátneho orgánu o preskúmaní žiadosti o azyl v zrýchlenom konaní, ak možno dôvody, ktoré tento orgán viedli k preskúmaniu opodstatnenosti uvedenej žiadosti v rámci tohto konania, podrobiť súdnemu preskúmaniu v rámci opravného prostriedku, ktorý možno podať proti konečnému zamietajúcemu rozhodnutiu, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu. Podľa Súdneho dvora totiž rozhodnutie o tom, aké konanie sa použije na preskúmanie žiadosti o azyl, prijaté samostatne a nezávisle od konečného rozhodnutia, ktorým sa tejto žiadosti vyhovuje alebo sa táto žiadosť zamietla, predstavuje prípravný akt pre konečné rozhodnutie o tejto žiadosti. Za týchto podmienok nepredstavuje nemožnosť podať opravný prostriedok v uvedenom štádiu konania porušenie práva na účinný opravný prostriedok, ale len pod podmienkou, že zákonnosť konečného rozhodnutia prijatého v zrýchlenom konaní a najmä dôvody, ktoré príslušný orgán viedli k zamietnutiu žiadosti o azyl ako nedôvodnej, môžu byť predmetom hlbšieho preskúmania vnútroštátnym súdom na základe žaloby podanej proti rozhodnutiu o zamietnutí uvedenej žiadosti. Súdny dvor naopak spresnil, že účinnosť takéhoto opravného prostriedku nebude zaručená, ak z dôvodu nemožnosti uplatniť opravný prostriedok proti rozhodnutiu orgánu, ktorý má právomoc preskúmať žiadosť o azyl v takomto konaní, nebudú môcť dôvody, ktoré viedli tento orgán k rozhodnutiu o preskúmaní dôvodnosti žiadosti v zrýchlenom konaní, byť predmetom takého súdneho preskúmania, keďže ide o rovnaké dôvody ako dôvody, ktoré viedli k zamietnutiu tejto žiadosti. V takej situácii by bolo pre skutkové a právne prekážky nemožné preskúmať zákonnosť rozhodnutia. Je preto dôležité, aby tieto dôvody mohli byť neskôr účinne napadnuté pred vnútroštátnym súdom a preskúmané týmto súdom v rámci opravného prostriedku, ktorým môže byť napadnuté konečné rozhodnutie prijaté na konci konania o žiadosti o azyl.

Ďalej boli v oblasti azylového práva Súdneho dvoru vo veciach *NS* (rozsudok z 21. decembra 2011, spojené veci C-411/10 a C-493/10) predložené otázky, či členské štáty môžu odovzdať žiadateľov o azyl do iných členských štátov, pokiaľ hrozí nebezpečenstvo vážneho zásahu do práv, ktoré Charta základných práv Európskej únie zaručuje týmto žiadateľom o azyl. Na tento účel Súdny dvor

⁸⁷ Smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, s. 13).

rozhodol o tom, ako treba vykladať jednak články 1, 4, 18 a 47 Charty základných práv a jednak článok 3 nariadenia č. 343/2003⁸⁸.

Najskôr Súdny dvor vykladal článok 4 Charty základných práv Európskej únie v tom zmysle, že členským štátom vrátane vnútroštátnych súdov prislúcha, aby neodovzdali žiadateľa o azyl do „zodpovedného členského štátu“ v zmysle nariadenia č. 343/2003, pokiaľ nemôžu ignorovať, že systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému nebezpečenstvu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto ustanovenia. Z toho podľa Súdného dvora vyplýva, že právo Únie bráni uplatneniu nevyvrátiteľnej domnienky, podľa ktorej členský štát, ktorý článok 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003 označuje ako zodpovedný, dodržiava základné práva Európskej únie, čo predstavuje riešenie, ktoré články 1, 18 a 47 Charty základných práv nevyvracajú.

Ďalej Súdny dvor spresnil, že nemožnosť odovzdania žiadateľa do iného členského štátu Únie v prípade, že je tento štát identifikovaný ako zodpovedný členský štát na základe kritérií kapitoly III tohto nariadenia, ukladá členskému štátu, ktorý by mal uskutočniť toto odovzdanie, aby s výhradou možnosti vlastného preskúmania žiadosti upravenej v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 pokračoval v preskúmaní kritérií uvedenej kapitoly s cieľom overiť, či niektoré z nasledujúcich kritérií umožňuje identifikovať iný členský štát ako zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl. Podľa Súdného dvora je však potrebné, aby členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ o azyl, dbal o to, aby nezhoršil situáciu porušenia základných práv tohto žiadateľa neprimerane dlhým konaním o určenie zodpovedného členského štátu. V prípade potreby mu prináleží, aby sám posúdil túto žiadosť v súlade s možnosťami stanovenými v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003. Články 1, 18 a 47 Charty základných práv Európskej únie nevedú k odlišnej analýze.

Súdna spolupráca v občianskych veciach a medzinárodné právo súkromné

V roku 2011 Súdny dvor prijal viaceré rozhodnutia týkajúce sa nariadenia č. 44/2001⁸⁹, z ktorých dve si vyžadujú osobitnú pozornosť.

Prvé rozhodnutie *BVG* (rozsudok z 12. mája 2011, vec C-144/10) sa týkalo oblasti pôsobnosti článku 22 bodu 2 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého „výlučnú právomoc majú... bez ohľadu na bydlisko... v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zriadenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súdy členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie sídlo“. Podľa Súdného dvora sa toto pravidlo výlučnej právomoci neuplatní na spor, v rámci ktorého sa spoločnosť domáha neúčinnosti zmluvy voči sebe z dôvodu údajnej neplatnosti rozhodnutia svojich orgánov, ktoré viedlo k uzavretiu tejto zmluvy, zapríčinennej porušením stanov tejto spoločnosti. Akákoľvek otázka týkajúca sa platnosti rozhodnutia orgánov spoločnosti uzavrieť zmluvu sa totiž v rámci sporu zmluvnej povahy musí považovať za vedľajšiu. Predmet takého sporu zmluvnej povahy však nevyhnutne nepredstavuje osobitne úzky vzťah so súdom, v ktorého obvo-de má sídlo účastník konania, ktorý sa domáha údajnej neplatnosti rozhodnutia vlastných orgánov.

⁸⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109).

⁸⁹ Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

Bolo by teda v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti podriaďiť také spory výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom má jedna zo zmluvných spoločností sídlo.

Druhé rozhodnutie, ktoré sa týka vecí *eDate Advertising a i.* (rozsudok z 25. októbra 2011, spojené veci C-509/09 a C-161/10), poskytlo Súdnemu dvoru príležitosť spresniť, ako sa spojenie „miesto, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, použité v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001, musí vykladať v prípade údajného porušenia práv na ochranu osobnosti prostredníctvom obsahu informácií uverejnených na internetových stránkach. Súdny dvor najskôr pripomína, že tento výraz sa vzťahuje k miestu príčinnej udalosti a zároveň k miestu, kde došlo k škode. Ďalej konštatuje, že uverejnenie obsahu informácií na internetových stránkach sa odlišuje od územne obmedzeného šírenia tlače v tom, že s týmto obsahom sa môže okamžite oboznámiť neobmedzený počet užívateľov internetu kdekoľvek na svete. Preto svetové šírenie môže jednak zvýšiť závažnosť porušenia práv na ochranu osobnosti a jednak extrémne sťažiť určenie miest, kde došlo k škode vyplývajúcej z týchto zásahov. Vyvodil z toho, že z ťažkostí s uplatnením kritéria miesta, kde došlo k škode spočívajúcej v šírení informácií, vyplýva nevyhnutnosť prispôbiť tento hraničný ukazovateľ. Vzhľadom na to, že dopad obsahu uverejneného na internete na práva na ochranu osobnosti môže byť najlepšie posúdený súdom miesta, kde má údajný poškodený centrum svojich záujmov, Súdny dvor priznal právomoc tomuto súdu z titulu všetkých škôd spôsobených na území Európskej únie. V tomto kontexte Súdny dvor spresnil, že miestom, kde má osoba centrum svojich záujmov, je vo všeobecnosti miesto jej obvyklého pobytu. Súdny dvor ďalej uviedol, že táto osoba má navyše možnosť podať žalobu o náhradu celej škody, ktorá jej bola spôsobená, na súdoch členského štátu, v ktorom je vydavateľ obsahu uverejneného na internete usadený. Táto osoba môže tiež namiesto žaloby o náhradu celej škody, ktorá jej bola spôsobená, podať žalobu na súdy každého členského štátu, na ktorého území je alebo bol prístupný obsah informácie uverejnenej na internete, pričom tieto súdy majú právomoc rozhodovať len o škode spôsobenej na území členského štátu sídla súdu, na ktorý je žaloba podaná.

Ďalej v tomto rozhodnutí Súdny dvor rozhodol o metodologickom dosahu, ktorý treba priznať článku 3 smernice 2000/31⁹⁰. Hoci tento článok podľa Súdneho dvora neukladá prebratie do vnútroštátneho právneho poriadku vo forme osobitného kolízneho pravidla, členské štáty musia zabezpečiť, aby v koordinovanej oblasti a s výhradou výnimiek povolených v súlade s podmienkami stanovenými v článku 3 ods. 4 uvedenej smernice poskytovateľ služby elektronického obchodu nepodliehal prísnejším požiadavkám, než sú tie, ktoré stanovuje hmotné právo uplatniteľné v členskom štáte, v ktorom je tento poskytovateľ usadený.

Ďalej Súdny dvor musel po prvýkrát vo veci *Koelzsch* (rozsudok z 15. marca 2011, vec C-29/10) rozhodnúť o žiadosti o výklad článku 6 Rímskeho dohovoru z 19. júna 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky⁹¹, ktorý sa týka individuálnych pracovných zmlúv, a v tomto rámci o medzinárodnom spore, ktorý vznikol z dôvodu rozviazania pracovnej zmluvy šoféra nákladných vozidiel. Podľa článku 6 ods. 1 uvedeného dohovoru „nemôžu účastníci pracovnej zmluvy svojou voľbou rozhodného práva zbaviť zamestnanca ochrany, ktorú mu poskytujú imperatívne normy právneho poriadku uplatniteľného podľa odseku 2 pri absencii voľby“. Súdny dvor musel v prejednávanej veci vykladať hraničný ukazovateľ podľa článku 6 ods. 2 písm. a) Rímskeho dohovoru. Rozhodol, že toto ustanovenie sa má vykladať tak, že za predpokladu, že zamestnanec vykonáva svoje činnosti vo

⁹⁰ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

⁹¹ Rímsky dohovor z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (konsolidované znenie) (Ú. v. ES C 27, 1998, s. 34).

viac ako jednom zmluvnom štáte, je štátom, v ktorom zamestnanec pri plnení zmluvy obvykle vykonáva svoju prácu v zmysle tohto ustanovenia, štát, v ktorom alebo z ktorého vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré sú príznačné pre túto činnosť, plní zamestnanec podstatnú časť svojich povinností vo vzťahu k zamestnávateľovi. Kritérium stanovené týmto ustanovením sa má totiž uplatňovať rovnako za predpokladu, že zamestnanec vykonáva svoje činnosti vo viac ako jednom zmluvnom štáte, ak môže súd, ktorému bol spor predložený, určiť štát, s ktorým má práca významnú spojitost'. Súdny dvor tiež spresnil, že vzhľadom na cieľ článku 6 Rímskeho dohovoru, ktorým je zaistiť primeranú ochranu zamestnanca, kritérium štátu obvyklého výkonu práce uvedené v odseku 2 písm. a) tohto článku sa musí vykladať extenzívne. Po vzore výkladu uskutočneného Súdnym dvorom v rámci Bruselského dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach⁹² v súvislosti s jeho článkom 5 bodom 1 treba kritérium štátu obvyklého výkonu práce chápať tak, že odkazuje na miesto, v ktorom alebo z ktorého zamestnanec skutočne vykonáva svoje pracovné činnosti, a v prípade neexistencie strediska činností na miesto, kde vykonáva väčšinu svojich činností. Takýto výklad je tiež v súlade so znením nového ustanovenia o kolíznych normách týkajúcich sa individuálnych pracovných zmlúv, ktoré je stanovené nariadením č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)⁹³, a najmä s jeho článkom 8.

Súdny dvor nakoniec doplnil, že pokiaľ ide o prácu vykonávanú v odvetví medzinárodnej dopravy, vnútroštátny súd musí na účely určenia štátu, v ktorom pracovník obvykle vykonáva svoju prácu, zohľadniť všetky osobitné okolnosti príznačné pre túto činnosť. Na tieto účely musí najmä posúdiť, v ktorom členskom štáte sa nachádza miesto, z ktorého zamestnanec vykonáva svoje úlohy spojené s dopravou, získava pokyny o svojich úlohách a organizuje svoju prácu, ako aj miesto, kde sa nachádzajú pracovné prostriedky. Rovnako musí preveriť, do ktorých miest sa v prevažnej miere uskutočňuje doprava, na ktorých miestach sa vykladá tovar, ako aj to, do ktorého miesta sa zamestnanec vracia po splnení úloh.

Policijná a súdna spolupráca v trestných veciach

V tejto oblasti zameriame pozornosť len na veci *Gueye a Salmerón Sánchez* (rozsudok z 15. septembra 2011, spojené veci C-483/09 a C-1/10), v ktorých Súdny dvor vykladal články 2, 3, 8 a 10 rámcového rozhodnutia 2001/220⁹⁴ o postavení obetí v trestnom konaní, pričom najmä spresnil rozsah práva výsluchu obete priznaného rámcovým rozhodnutím a jeho účinky na tresty, ktoré sa majú uložiť páchateľom trestných činov.

V prvom rade Súdny dvor rozhodol, že články 2, 3 a 8 uvedeného rámcového rozhodnutia nebránia tomu, aby sa uložil páchateľovi, ktorý sa dopustil násilného konania v rodinnom prostredí, obligatórny trest zákazu priblíženia sa k obeti počas minimálnej doby, ktorý stanovuje trestné právo členského štátu ako vedľajší trest, i keď proti aplikácii tohto trestu namietajú samotné jeho obete.

Súdny dvor totiž na jednej strane uviedol, že cieľom povinností uvedených v článku 2 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia je zabezpečiť, aby sa obeť mohla primeraným spôsobom skutočne zúčastniť na trestnom konaní, čo však neznamená, že by proti jej názoru nebolo možné uložiť obligatórne opatrenie zákazu priblíženia sa k obeti. Na druhej strane procesné právo byť vypočutý

⁹² Bruselský dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32).

⁹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, s. 6).

⁹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní (Ú. v. ES L 82, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 72).

v zmysle článku 3 prvého odseku rámcového rozhodnutia nepriznáva obetiam nijaké právo, čo sa týka výberu druhu trestu, ani čo sa týka výmery týchto trestov. Následne Súdny dvor spresnil, že trestnoprávna ochrana proti domácemu násiliu chráni nielen záujmy obete, ale aj iné, všeobecnejšie záujmy spoločnosti. Nakoniec ochranu podľa článku 8 tohto rámcového rozhodnutia, ktorej cieľom je najmä vhodným spôsobom chrániť obeť pred páchatelom trestného činu počas trestného konania, nemožno chápať v tom zmysle, že členské štáty sú povinné chrániť obeť aj proti nepriamym účinkom, ktoré vznikajú v neskoršom štádiu v dôsledku trestov, ktoré uložili vnútroštátne súdy.

Ďalej Súdny dvor rozhodol, že povinnosť uložiť opatrenie zákazu priblíženia sa k obeti v súlade s predmetným hmotným právom vo veci samej nepatrí do pôsobnosti tohto rámcového rozhodnutia.

V druhom rade sa Súdny dvor domnieval, že článok 10 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že oprávňuje členské štáty v súvislosti s osobitnou kategóriou trestných činov spáchaných v rodinnom prostredí vylúčiť použitie mediácie vo všetkých trestných konaniach týkajúcich sa týchto trestných činov.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika

Súdny dvor v rámci svojich obmedzených právomocí v tejto oblasti prijal tri rozhodnutia, ktoré si obzvlášť zaslúžia pozornosť.

V rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Súdny dvor na základe odvolania Francúzskej republiky (rozsudok z 21. decembra 2011, *Francúzsko/People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P) podaného proti rozsudku Súdu prvého stupňa⁹⁵, ktorý v časti týkajúcej sa *People's Mojahedin Organization of Iran* zrušil rozhodnutie 2008/583⁹⁶ (ďalej len „sporné rozhodnutie“), pripomenul, že v prípade prvého rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov nie je inštitúcia povinná dotknutej osobe alebo subjektu vopred oznámiť dôvody, pre ktoré chce zaradiť meno tejto osoby alebo subjektu do zoznamu uvedeného v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 2580/2001⁹⁷. Také opatrenie, aby neprišlo o svoju účinnosť, totiž musí mať na základe svojej povahy možnosť využiť účinkov prekvapenia a uplatniť sa ihneď. Naopak, v prípade každého ďalšieho rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov, ktorým sa meno osoby alebo subjektu už zaradeného do zoznamu uvedeného v článku 2 ods. 3 uvedeného nariadenia na tomto zozname ponechá, tento účinok prekvapenia na zabezpečenie účinnosti opatrenia nie je nevyhnutný, takže pred prijatím takého rozhodnutia v zásade musia byť dotknutej osobe alebo subjektu oznámené skutočnosti, ktoré sa proti nej/nemu uplatňujú, a takisto musí byť dotknutej osobe alebo subjektu poskytnutá možnosť byť vypočutý. Súdny dvor sa preto domnieval, že Súd prvého stupňa správne usúdil, že vzhľadom na to, že sporným rozhodnutím bolo meno *People's Mojahedin Organization of Iran* (ďalej len „PMOI“) ponechané v zozname uvedenom v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 2580/2001, Rada mohla oznámiť nové dôkazy v neprospech PMOI, ktoré boli proti nej uplatnené až zároveň s prijatím sporného rozhodnutia. Rada mala nevyhnutne zabezpečiť dodržanie práv na obhajobu PMOI, čiže oznámiť skutočnosti uplatnené proti nej a zabezpečiť výkon práva byť vypočutý pred prijatím

⁹⁵ Rozsudok zo 4. decembra 2008, *People's Mojahedin Organization of Iran/Rada*, T-284/08.

⁹⁶ Rozhodnutie Rady 2008/583/ES z 15. júla 2008, ktorým sa vykonáva článok 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2580/2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2007/868/ES (Ú. v. EÚ L 188, s. 21).

⁹⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, s. 70; Mim. vyd. 18/001, s. 207).

daného rozhodnutia. V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že ochrana, ktorá sa zakladá na požiadavke oznámenia dôkazov v neprospech a práva predložiť pripomienky pred prijatím opatrenia, akým je sporné rozhodnutie vedúce k uplatneniu obmedzujúcich opatrení, je základnou a nevyhnutnou súčasťou práva na obhajobu. To platí tým skôr, že takéto opatrenia majú významný vplyv na práva a slobody osôb a skupín, ktorých sa týkajú.

Nakoniec vzhľadom na zásadnú dôležitosť, ktorú je nutné priznať dodržaniu práva na obhajobu výslovne zakotveného v článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv Európskej únie počas konania pred prijatím takeého rozhodnutia, akým je sporné rozhodnutie, sa Súd prvého stupňa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď usúdil, že Rada nepreukázala, že sporné rozhodnutie bolo potrebné prijať tak naliehavo, že by táto inštitúcia nemohla PMOI oznámiť nové skutočnosti, ktoré boli proti nej uplatnené, a že jej nemohla umožniť ústne sa k nim vyjadriť pred prijatím sporného rozhodnutia.

Čo sa týka tentokrát reštriktívnych opatrení voči Iránskej islamskej republike s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní, Súdnemu dvoru bolo predložené odvolanie Bank Melli Iran, iránskej banky vo vlastníctve iránskeho štátu, ktorého cieľom bolo zrušenie rozsudku Súdu prvého stupňa⁹⁸, ktorým Súd prvého stupňa zamietol jej návrh⁹⁹ na zrušenie opatrení smerujúcich proti nej (rozsudok zo 16. novembra 2011, *Bank Melli Iran/Rada*, C-548/09 P). Súdny dvor sa domnieval, že zásada účinnej súdnej ochrany znamená, že orgán Únie, ktorý prijíma rozhodnutie spôsobujúce reštriktívne opatrenia vo vzťahu k určitej osobe alebo subjektu, oznámi dôvody, z ktorých tento akt vychádza, v celej možnej miere buď v okamihu jeho prijatia, alebo čo najrýchlejšie po jeho prijatí, aby sa týmto osobám alebo subjektom umožnil výkon ich práva podať opravný prostriedok. Práve z hľadiska dodržiavania tejto zásady stanovuje článok 15 ods. 3 nariadenia č. 423/2007¹⁰⁰ Rade povinnosť uviesť pri rozhodnutiach prijímaných v súlade s článkom 7 ods. 2 tohto nariadenia individuálne a osobitné dôvody a oznámiť ich dotknutým osobám, subjektom a orgánom. Zmrazenie finančných prostriedkov má totiž pre dotknuté subjekty závažné dôsledky, pretože je spôsobilé obmedziť výkon ich základných práv. Z toho vyplýva, že Rada si musí splniť povinnosť, ktorú jej stanovuje toto ustanovenie, individuálnym oznámením. Hoci individuálne oznámenie je v zásade nevyhnutné, stačí konštatovať, že článok 15 ods. 3 tohto nariadenia, ktorý uvádza povinnosť „oznámiť“, nevyžaduje nijakú osobitnú formu. Tomuto ustanoveniu sa musí priznať potrebný účinok, t. j. účinná súdna ochrana osôb a subjektov, ktoré sú dotknuté reštriktívnymi opatreniami prijatými na základe článku 7 ods. 2 uvedeného nariadenia.

Súdny dvor navyše rozhodol, že voľba právneho základu aktu musí byť založená na objektívnych prvkoch, ktoré možno preskúmať v rámci súdneho preskúmania, medzi ktoré patria predovšetkým cieľ a obsah aktu. Nariadenie č. 423/2007 sa podľa svojho názvu týka prijatia reštriktívnych opatrení voči Iránskej islamskej republike. Z odôvodnení a ustanovení tohto nariadenia ako celku vyplýva, že jeho účelom je zabrániť politike tohto štátu v jadrovej oblasti alebo ju spomaliť vzhľadom na nebezpečenstvo, ktoré predstavuje, prostredníctvom reštriktívnych opatrení v oblasti hospodárstva. Nevystupuje sa všeobecne proti šíreniu jadrových zbraní, ale proti nebezpečenstvám vlastným iránskemu programu šírenia jadrových zbraní. Cieľom a obsahom predmetného aktu je jednoznačne prijatie hospodárskych opatrení týkajúcich sa Iránskej islamskej republiky, takže odvolávanie sa na článok 308 ES nie je potrebné, lebo článok 301 ES predstavuje dostatočný právny základ, keďže umožňuje akciu Únie smerujúcu k úplnému alebo čiastočnému prerušeniu alebo utlmeniu

⁹⁸ Rozsudok zo 14. októbra 2009, *Bank Melli Iran/Rada*, T-390/08.

⁹⁹ Žaloba o zrušenie bodu 4 časti B prílohy rozhodnutia Rady 2008/475/ES z 23. júna 2008, ktorým sa vykonáva článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 423/2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 163, s. 29).

¹⁰⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007, o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 103, s. 1).

hospodárskych vzťahov s jedným alebo viacerými tretími štátmi, pričom táto akcia môže zahŕňať opatrenia spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov subjektov, ako je Bank Melli Iran, ktoré sú spojené s režimom dotknutého tretieho štátu. Pokiaľ ide o nevyhnutnosť zahrnúť do právneho základu spoločnú pozíciu 2007/140¹⁰¹, článok 301 ES stanovuje, že na to, aby mohli byť prijaté opatrenia Spoločenstva, musí existovať spoločná pozícia alebo spoločná akcia, ale neuvádza, že tieto opatrenia musia vychádzať z tejto spoločnej pozície alebo jednotnej akcie. V každom prípade však spoločná pozícia neslúži ako právny základ aktu Spoločenstva. Spoločné pozície Rady v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), ako sú spoločné pozície 2007/140 a 2008/479¹⁰², sú totiž prijímané v rámci uvedenej Zmluvy EÚ v súlade s jej článkom 15, zatiaľ čo nariadenia Rady, ako je nariadenie č. 423/2007, sú prijímané v rámci Zmluvy ES. V dôsledku toho Rada tak môže prijať akt Spoločenstva len vtedy, ak vychádza z právomocí, ktoré jej priznáva Zmluva ES, t. j. v danom prípade článku 60 ES a 301 ES.

Nadalej v súvislosti s nariadením Rady č. 423/2007¹⁰³ o reštriktívnych opatreniach voči Iránu Súdny dvor na základe návrhu Oberlandesgericht Düsseldorf poskytol svoj výklad článku 7 ods. 3 a 4 tohto nariadenia (rozsudok z 21. decembra 2011, *Afrasiabi a i.*, C-72/11).

Súdny dvor rozhodol, že článok 7 ods. 3 uvedeného nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že zákaz nepriameho sprístupnenia hospodárskeho zdroja v zmysle článku 1 písm. i) tohto nariadenia sa vzťahuje na úkony spojené s dodávkou a montážou funkčnej vitrifikáčnej pece v Iráne, ktorá však ešte nie je pripravená na používanie, v prospech tretej osoby, ktorá koná v mene, pod kontrolou a podľa pokynov osoby, subjektu alebo orgánu uvedených v prílohách IV a V tohto nariadenia a ktorá sleduje zámer pomocou tejto pece vyrábať tovary v prospech tejto osoby, subjektu alebo orgánu, ktoré môžu prispieť k šíreniu jadrových zbraní v tomto štáte. Navyše sa Súdny dvor domnieval, že článok 7 ods. 4 tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že: a) sa vzťahuje na činnosti, ktoré z formálneho hľadiska zdanlivo nenapĺňajú skutkovú podstatu porušenia článku 7 ods. 3 tohto nariadenia, avšak ich predmetom alebo dôsledkom je priamo alebo nepriamo zabrániť uplatneniu zákazu uvedeného v tomto článku 7 ods. 3; b) pojmy „vedomá“ a „úmyselná“ zahŕňajú kumulatívne prvky znalosti a vôle, ktoré sú splnené, ak osoba zúčastnená na činnosti s takýmto cieľom alebo s takýmto dôsledkom zámerne sleduje uvedený cieľ alebo dôsledok, respektíve aspoň považuje za možné, že jej účasťou na takejto činnosti sa dosiahne takýto cieľ alebo takýto dôsledok, a túto možnosť akceptuje.

¹⁰¹ Spoločná Pozícia Rady 2007/140/SZBP z 27. februára 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 61, s. 49).

¹⁰² Spoločná pozícia Rady 2008/479/SZBP z 23. júna 2008, ktorou sa mení a dopĺňa spoločná pozícia 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 163, s. 43).

¹⁰³ Pozri poznámku pod čiarou 100.

C – Zloženie Súdneho dvora

(Protokolárny poriadok k 7. októbru 2011)

Prvý rad zľava doprava:

Predseda komory U. Løhmus, prvý generálny advokát J. Mazák, predsedovia komôr K. Lenaerts a A. Tizzano, predseda Súdneho dvora V. Skouris, predsedovia komôr J. N. Cunha Rodrigues, J.-C. Bonichot, J. Malenovský a M. Safjan.

Druhý rad zľava doprava:

Sudcovia A. Borg Barthet a E. Juhász, generálna advokátka J. Kokott, sudca A. Rosas, predsedníčka komory A. Prechal, sudkyňa R. Silva de Lapuerta, sudcovia K. Schiemann, G. Arestis a M. Ilešič.

Tretí rad zľava doprava:

Generálni advokáti V. Trstenjak, Y. Bot, E. Sharpston, sudcovia A. Ó Caoimh, E. Levits a L. Bay Larsen, generálny advokát P. Mengozzi, sudcovia T. von Danwitz, A. Arabadžev.

Štvrtý rad zľava doprava:

Sudca C. G. Fernlund, generálny advokát P. Cruz Villalón, sudkyňa M. Berger, sudcovia J.-J. Kasel, C. Toader, D. Šváby, generálny advokát N. Jääskinen, sudca E. Jarašiūnas, tajomník A. Calot Escobar.

1. Členovia Súdneho dvora

(podľa poradia nástupu do funkcie)

Vassilios Skouris

narodený v roku 1948; diplom z práva na Právnickej fakulte Slobodnej univerzity v Berlíne (1970); doktor ústavného a správneho práva na univerzite v Hamburgu (1973); profesor na univerzite v Hamburgu (1972 – 1977); profesor verejného práva na univerzite v Bielefelde (1978); profesor verejného práva na univerzite v Solúne (1982); minister vnútra (v rokoch 1989 a 1996); člen správnej rady Krétskej univerzity (1983 – 1987); riaditeľ Centra medzinárodného a európskeho hospodárskeho práva v Solúne (1997 – 2005); predseda Gréckeho združenia pre európske právo (1992 – 1994); člen Gréckeho národného výboru pre výskum (1993 – 1995); člen Vyššieho výboru pre výber gréckych úradníkov (1994 – 1996); člen vedeckej rady Akadémie európskeho práva v Trieri (od roku 1995); člen správnej rady Gréckej národnej justičnej akadémie (1995 – 1996); člen vedeckej rady ministerstva zahraničných vecí (1997 – 1999); predseda Gréckej ekonomickej a sociálnej rady v roku 1998; sudca Súdneho dvora od 8. júna 1999; predseda Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Antonio Tizzano

narodený v roku 1940; profesor práva Európskej únie na univerzite La Sapienza v Ríme; profesor na univerzitách Istituto Orientale (1969 – 1979) a Federico II v Neapoli (1979 – 1992), Katánii (1969 – 1977) a Mogadiše (1967 – 1972); advokát na talianskom kasačnom súde; právny poradca stáleho talianskeho zastúpenia pri Európskych spoločenstvách (1984 – 1992); člen talianskej delegácie na rokovaníach týkajúcich sa pristúpenia Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky k Európskym spoločenstvám a rokovaníach týkajúcich sa Jednotného európskeho aktu a Zmluvy o Európskej únii; autor mnohých publikácií vrátane komentárov k európskym zmluvám a kódexov Európskej únie; zakladateľ a od roku 1996 riaditeľ revue *Il Diritto dell'Unione Europea*; člen riadiacich alebo redakčných výborov viacerých právnických periódík; prednášajúci na mnohých medzinárodných kongresoch; konferencie a vyučovania na viacerých medzinárodných inštitúciách vrátane Akadémie medzinárodného práva v Haagu (1987); člen skupiny nezávislých expertov určených na preskúmanie hospodárenia Európskej komisie (1999); generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2000 do 3. mája 2006; sudca Súdneho dvora od 4. mája 2006.

José Narciso da Cunha Rodrigues

narodený v roku 1940; rôzne súdne funkcie (1964 – 1977); poverenec vlády pre rôzne úlohy súvisiace s uskutočnením a koordináciou štúdií o reforme súdnictva; zástupca vlády pri Európskej komisii pre ľudské práva a pred Európskym súdom pre ľudské práva (1980 – 1984); expert riadiaceho výboru pre ľudské práva Rady Európy (1980 – 1985); člen komisie pripravujúcej novelu trestného zákona a trestného poriadku; Procurador-Geral da República (1984 – 2000); člen kontrolného výboru Európskeho úradu pre boj proti podvodom – OLAF (1999 – 2000); sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2000.

Allan Rosas

narodený v roku 1948; doktor práv na Turkuskej univerzite (Fínsko); profesor práva na Turkuskej univerzite (1978 – 1981) a v Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981 – 1996); riaditeľ Inštitútu ľudských práv Åbo Akademi (1985 – 1995); rôzne univerzitné posty a národné a medzinárodné funkcie; člen vedeckých spoločností; koordinátor niekoľkých národných a medzinárodných výskumných projektov, najmä v oblastiach európskeho práva, medzinárodného práva, ľudských práv a základných práv, ústavného práva a komparatívneho správneho práva; zástupca fínskej vlády ako člen alebo poradca na mnohých medzinárodných konferenciách a stretnutiach; expert na fínsky právny systém, najmä vo vládných alebo parlamentných právnych komisiách, ako aj pri OSN, UNESCO, OBSE a pri Rade Európy; od roku 1995 hlavný právny poradca právneho oddelenia Európskej komisie, poverený externými vzťahmi; od marca 2001 zástupca generálneho riaditeľa právneho oddelenia Európskej komisie; sudca Súdneho dvora od 17. januára 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

narodená v roku 1954; skončené právnické vzdelanie (Univerzita Complutense v Madride); abogado del Estado v Malage; abogado del Estado právneho oddelenia ministerstva dopravy, turistického ruchu a komunikácie, neskôr právneho oddelenia ministerstva zahraničných vecí; abogado del Estado-Jefe právneho oddelenia zastupujúceho štát v konaní pred Súdnym dvorom a zástupkyňa generálneho riaditeľa oddelenia právnej pomoci ministerstva spravodlivosti na medzinárodnej a európskej úrovni; členka poradnej skupiny Komisie zaoberajúcej sa perspektívou vývoja súdneho systému Spoločenstva; vedúca španielskej delegácie skupiny Priatelí predsedníctva pre reformu súdneho systému Spoločenstva zmluvou v Nice a *ad hoc* skupiny pre Súdny dvor vytvorenej Radou; profesorka európskeho práva na Diplomatickej škole v Madride; spoluriaditeľka časopisu *Noticias de la Unión Europea*; sudkyňa Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Koen Lenaerts

narodený v roku 1954; skončené právnické vzdelanie a doktor práv (Katolícka univerzita v Leuvene); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvardova univerzita); asistent (1979 – 1983), neskôr profesor európskeho práva na Katolíckej univerzite v Leuvene (od 1983); referendár na Súdnom dvore (1984 – 1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggách (1984 – 1989); advokát Bruselskej advokátskej komory (1986 – 1989); hosťujúci profesor na Harvard Law School (1989); sudca Súdu prvého stupňa od 25. septembra 1989 do 6. októbra 2003; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Juliane Kokott

narodená v roku 1957; štúdium práva na univerzitách v Bonne a Ženeve; LL. M. (American University/Washington DC); doktorka práv (univerzita v Heidelbergu, 1985; Harvardova univerzita, 1990); hosťujúca profesorka na univerzite v Berkeley (1991); profesorka nemeckého a medzinárodného verejného práva a európskeho práva na univerzitách v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) a Düsseldorfe (1994); zastupujúca sudkyňa nemeckej vlády na Medzinárodnom zmierovacom a arbitrážnom súde pri OBSE; viceprezidentka Spolkovej poradnej rady pre globálne zmeny životného prostredia (WBGU, 1996); profesorka medzinárodného práva, medzinárodného obchodného práva a európskeho práva na univerzite v St. Gallene (1999); riaditeľka Inštitútu európskeho práva a medzinárodného obchodného práva na univerzite v St. Gallene (2000); zástupkyňa riaditeľa študijného odboru špecializovaného na obchodné právo na univerzite v St. Gallene (2001); generálna advokátka Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

narodený v roku 1937; štúdium práva v Cambridgei; barrister (1964 – 1980); Queen's Counsel (1980 – 1986); sudca na High Court of England and Wales (1986 – 1995); Lord Justice of Appeal (1995 – 2003); od roku 1985 člen senior a v roku 2003 pokladník Honourable Society of the Inner Temple; sudca Súdneho dvora od 8. januára 2004.

Endre Juhász

narodený v roku 1944; diplom z práva na univerzite v Szegede, Maďarsko (1967); advokátske skúšky (1970); postgraduálne štúdium porovnávacieho práva na Štrasburskej univerzite, Francúzsko (1969, 1970, 1971, 1972); úradník právneho oddelenia ministerstva zahraničného obchodu (1966 – 1974), riaditeľ legislatívneho odboru (1973 – 1974); prvý obchodný atašé maďarského veľvyslanectva v Bruseli, zodpovedný za otázky týkajúce sa Spoločenstva (1974 – 1979); riaditeľ na ministerstve zahraničného obchodu (1979 – 1983); prvý obchodný atašé, potom obchodný poradca maďarského veľvyslanectva vo Washingtone, Spojené štáty (1983 – 1989); generálny riaditeľ ministerstva obchodu a ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov (1989 – 1991); hlavný vyjednávač asociačnej dohody medzi Maďarskou republikou, Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi (1990 – 1991); generálny tajomník ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov, riaditeľ úradu európskych záležitostí (1992); štátny tajomník ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov (1993 – 1994); štátny tajomník, predseda úradu pre európske záležitosti ministerstva priemyslu a obchodu (1994); mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec, vedúci diplomatickej misie Maďarskej republiky pri Európskej únii (január 1995 – máj 2003); hlavný vyjednávač pre prístupenie Maďarskej republiky k Európskej únii (júl 1998 – apríl 2003); minister bez kresla pre koordináciu otázok európskej integrácie (od mája 2003); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

George Arestis

narodený v roku 1945; diplom z práva na univerzite v Aténach (1968); M. A. Comparative Politics and Government na Kentskej univerzite v Canterbury (1970); vykonávanie advokátskeho povolania na Cypre (1972 – 1982); v roku 1982 vymenovaný za sudcu District Court, v roku 1995 za predsedu District Court; Administrative President District Court Nikózie (1997 – 2003); sudca Najvyššieho súdu Cypru (2003); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

narodený v roku 1947; doktorát z práva na Maltskej kráľovskej univerzite v roku 1973; vstup do štátnej správy ako Notary to Government v roku 1975; poradca republiky v roku 1978, prvý poradca republiky v roku 1979, zástupca Attorney General v roku 1988, v roku 1989 vymenovaný maltským prezidentom za Attorney General; vyučujúci občianskeho práva na polovičný úväzok na Maltskej univerzite (1985 – 1989); člen Maltskej univerzitnej rady (1998 – 2004); člen komisie pre správu spravodlivosti (1994 – 2004); člen výboru guvernérov Arbitrážneho centra Malty (1998 – 2004); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Marko Ilešič

narodený v roku 1947; doktor práv (Univerzita v Ľublani); špecializácia na porovnávacie právo (univerzity v Štrasburgu a Coimbre); justičná skúška; profesor občianskeho, obchodného a medzinárodného súkromného práva; prodekan (1995 – 2001) a dekan Právnickej fakulty Univerzity v Ľublani (2001 – 2004); autor mnohých právnych publikácií; honorárny sudca a predseda senátu Pracovného súdu v Ľublani (1975 – 1986); predseda Športového súdu Slovinska (1978 – 1986); predseda Arbitrážnej komory Burzy v Ľublani; rozhodca pri Obchodnej komore Juhoslávie (do roku 1991) a Slovinska (od roku 1991); rozhodca Medzinárodnej obchodnej komory v Paríži; sudca odvolacieho súdu UEFA a FIFA; predseda Únie združení slovinských advokátov (1993 – 2005); člen International Law Association, Medzinárodného námorného výboru a niekoľkých ďalších medzinárodných právnych združení; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Jiří Malenovský

narodený v roku 1950; doktor práv na Karlovej univerzite v Prahe (1975); odborný asistent (1974 – 1990), prodekan (1989 – 1991) a vedúci katedry medzinárodného a európskeho práva (1990 – 1992) na Masarykovej univerzite v Brne; sudca Ústavného súdu ČSFR (1992); veľvyslanec pri Rade Európy (1993 – 1998); predseda Výboru delegátov ministrov Rady Európy (1995); generálny riaditeľ ministerstva zahraničných vecí (1998 – 2000); predseda českej a slovenskej sekcie Asociácie medzinárodného práva (1999 – 2001); sudca Ústavného súdu (2000 – 2004); člen Legislatívnej rady (1998 – 2000); člen Stáleho arbitrážneho súdu v Haagu (od roku 2000); profesor medzinárodného verejného práva na Masarykovej univerzite v Brne (2001); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Uno Lõhmus

narodený v roku 1952, doktorát z práva v roku 1986; člen advokátskej komory (1977 – 1998); hosťujúci profesor trestného práva na Tartuskej univerzite; sudca Európskeho súdu pre ľudské práva (1994 – 1998); predseda Najvyššieho súdu Estónska (1998 – 2004); člen právnej komisie pre ústavu; poradca výboru pripravujúceho trestný zákonník; člen pracovnej skupiny pripravujúcej trestný poriadok; autor niekoľkých publikácií o ľudských právach a ústavnom práve; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Egils Levits

narodený v roku 1955; diplom z práva a politických vied na Hamburgskej univerzite; vedecký spolupracovník na právnickej fakulte univerzity v Kieli; poradca lotyšského parlamentu pre otázky medzinárodného práva, ústavného práva a legislatívnej reformy; veľvyslanec Lotyšska v Nemecku a vo Švajčiarsku (1992 – 1993), v Rakúsku, vo Švajčiarsku a v Maďarsku (1994 – 1995); podpredseda vlády a minister spravodlivosti poverený funkciou ministra zahraničných vecí (1993 – 1994); zmierovací sudca Zmierovacieho a arbitrážneho súdu pre OBSE (od roku 1997); člen Stáleho arbitrážneho súdu (od roku 2001); zvolený za sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva v roku 1995; znovuzvolený v rokoch 1998 a 2001; autor mnohých publikácií v oblasti ústavného a správneho práva, legislatívnej reformy a práva Spoločenstva; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Aindrias Ó Caoimh

narodený v roku 1950; bakalár občianskeho práva (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diplom z vyšších štúdií európskeho práva (University College Dublin, 1977); barrister zapísaný v írskej komore (1972 – 1999); prednášateľ európskeho práva (King's Inns v Dubline); Senior Counsel (1994 – 1999); zástupca írskej vlády v mnohých veciach prejednávaných Súdnyim dvorom Európskych spoločenstiev; sudca High Court Írska (od roku 1999); bencher (dekan) Honorable Society of King's Inns (od roku 1999); podpredseda Írskej spoločnosti pre európske právo; člen Asociácie pre medzinárodné právo (írsky pobočka); syn Andreasa O'Keeffeho (Aindrias Ó Caoimh), sudcu Súdneho dvora v rokoch 1974 – 1985; sudca Súdneho dvora od 13. októbra 2004.

Lars Bay Larsen

narodený v roku 1953; diplom z politických vied (1976) a práva (1983) na Kodanskej univerzite; úradník ministerstva spravodlivosti (1983 – 1985); prednášajúci (1984 – 1991), neskôr pridružený profesor rodinného práva na Kodanskej univerzite; vedúci sekcie v Advokatsamfund (1985 – 1986); vedúci oddelenia (1986 – 1991) na ministerstve spravodlivosti; prijatý do komory (1991); vedúci divízie (1991 – 1995), vedúci oddelenia polície (1995 – 1999) a vedúci právneho oddelenia (2000 – 2003) ministerstva spravodlivosti; zástupca Dánska vo Výbore K-4 (1995 – 2000), v Schengen Central Group (1996 – 1998) a Europol Management Board (1998 – 2000); sudca Højesteret (2003 – 2006); sudca Súdneho dvora od 11. januára 2006.

Eleanor Sharpston

narodená v roku 1955; štúdium ekonómie, jazykov a práva na King's College v Cambridgei (1973 – 1977); asistentka a vedecká pracovníčka v Corpus Christi College v Oxforde (1977 – 1980); prijatá do komory (Middle Temple, 1980); barrister (1980 – 1987 a 1990 – 2005); referendárka u generálneho advokáta, neskôr u sudcu sira Gordona Slynnu (1987 – 1990); profesorka európskeho a porovnávacieho práva (Director of European Legal Studies) na University College London (1990 – 1992); profesorka (Lecturer) na právnickej fakulte (1992 – 1998), neskôr pridružená profesorka (Affiliated Lecturer) (1998 – 2005) na Cambridgeskej univerzite; Fellow of King's College v Cambridgei (1992 – 2010); Emeritus Fellow of King's College v Cambridgei (od roku 2011); pridružená profesorka a vedecká pracovníčka (Senior Research Fellow) v Centre for European Legal Studies na Cambridgeskej univerzite (1998 – 2005); Queen's Counsel (1999); bencher of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College v Oxforde (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) a Nottingham Trent (2011); generálna advokátka Súdneho dvora od 11. januára 2006.

Paolo Mengozzi

narodený v roku 1938; profesor medzinárodného práva a vedúci katedry Jeana Monneta pre právo Európskych spoločenstiev na Bolonskej univerzite; doktor *honoris causa* univerzity Carlos III v Madride; hosťujúci profesor na univerzitách Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), v Georgtowne, Paris II, na Georgijskej univerzite (Atény) a na Medzinárodnom univerzitnom inštitúte (Luxemburg); koordinátor European Business Law Pallas Program organizovaného na pôde univerzity v Nijmegene; člen poradného výboru Komisie Európskych spoločenstiev pre verejné obstarávanie; zástupca štátneho tajomníka pre oblasť priemyslu a obchodu v súvislosti s talianskym predsedníctvom Rady; člen analytickej skupiny Európskeho spoločenstva pre Svetovú obchodnú organizáciu (WTO) a v akademickom roku 1997 riaditeľ vo výskumnom centre Akadémie medzinárodného práva v Haagu venovaného WTO; sudca Súdu prvého stupňa od 4. marca 1998 do 3. mája 2006; generálny advokát Súdneho dvora od 4. mája 2006.

Pernilla Lindh

narodená v roku 1945; skončené právnické vzdelanie na Lundskej univerzite; právna referentka a sudkyňa Súdu prvého stupňa v Trollhättane (1971 – 1974); právna referentka na Odvolacom súde v Štokholme (1974 – 1975); sudkyňa na Súde prvého stupňa v Štokholme (1975); poradkyňa predsedu Odvolacieho súdu v Štokholme pre právne a administratívne veci (1975 – 1978); splnomocnenkyňa v Domstolverket (národná správa súdnictva) (1977); poradkyňa na úrade kancelára pre súdnictvo (Justice Chancellor) (1979 – 1980); prísediaca sudkyňa na Odvolacom súde v Štokholme (1980 – 1981); právna poradkyňa na ministerstve obchodu (1981 – 1982); právna poradkyňa, neskôr riaditeľka a generálna riaditeľka pre právne veci na ministerstve zahraničných vecí (1982 – 1995); hodnosť veľvyslankyne v roku 1992; podpredsedníčka Swedish Market Court; zodpovedná za právne a inštitucionálne otázky pri rokovaní EHP (podpredsedníčka, neskôr predsedníčka skupiny EZVO) a pri rokovaní o pristúpení Švédskeho kráľovstva k Európskemu spoločenstvu; sudkyňa na Súde prvého stupňa od 18. januára 1995 do 6. októbra 2006; sudkyňa na Súdnom dvore od 7. októbra 2006 do 6. októbra 2011.

Yves Bot

narodený v roku 1947; diplom na Právnickej fakulte v Rouene; doktor práv (univerzita Paris II Panthéon-Assas); pridružený profesor na právnickej fakulte v Le Mans; prokurátor, neskôr prvý prokurátor na prokuratúre v Le Mans (1974 – 1982); prokurátor na Tribunal de grande instance v Dieppe (1982 – 1984); námestník prokurátora na Tribunal de grande instance v Štrasburgu (1984 – 1986); prokurátor na Tribunal de grande instance v Bastii (1986 – 1988); generálny advokát na Odvolacom súde v Caen (1988 – 1991); prokurátor na Tribunal de grande instance v Le Mans (1991 – 1993); chargé de mission na ministerstve spravodlivosti (1993 – 1995); prokurátor na Tribunal de grande instance v Nanterre (1995 – 2002); prokurátor na Tribunal de grande instance v Paríži (2002 – 2004); generálny prokurátor na odvolacom súde v Paríži (2004 – 2006); generálny advokát na Súdnom dvore od 7. októbra 2006.

Ján Mazák

narodený v roku 1954; doktor práv (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 1978); profesor občianskeho práva (1994) a práva Spoločenstva (2004); riaditeľ Ústavu európskeho práva na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach (2004); sudca na Krajskom súde v Košiciach (1980); podpredseda (1982) a predseda (1990) Mestského súdu v Košiciach; člen Slovenskej advokátskej komory (1991); právny poradca Ústavného súdu (1993 – 1998); štátny tajomník ministerstva spravodlivosti (1998 – 2000); predseda Ústavného súdu (2000 – 2006); člen Benátskej komisie (2004); generálny advokát na Súdnom dvore od 7. októbra 2006.

Jean-Claude Bonichot

narodený v roku 1955; skončené právnické vzdelanie na univerzite v Metz, diplom na Inštitúte politických vied v Paríži, bývalý študent École nationale d'administration; spravodajca (1982 – 1985), vládny komisár (1985 – 1987 a 1992 – 1999); prísediaci (1999 – 2000); predseda šiestej podsekcie sporového kolégia na Conseil d'État (2000 – 2006); súdny referendár na Súdnom dvore (1987 – 1991); riaditeľ kancelárie ministra práce, zamestnanosti a odborného vzdelávania, neskôr riaditeľ kancelárie štátneho ministra, ministra pre verejnú službu a modernizáciu správy (1991 – 1992); vedúci právnej misie Conseil d'État v Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés (2001 – 2006); pridružený profesor na univerzite v Metz (1988 – 2000), neskôr na univerzite Paris I Panthéon-Sorbonne (od roku 2000); autor viacerých publikácií v odbore správneho práva, práva Spoločenstva a európskeho práva ľudských práv; zakladateľ a predseda redakčného výboru *Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme*, spoluzakladateľ a člen redakčného výboru *Bulletin juridique des collectivités locales*, predseda vedeckého výboru pre výskum týkajúci sa inštitúcií a práva urbanizmu a bývania; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2006.

Thomas von Danwitz

narodený v roku 1962; štúdiá v Bonne, Ženeve a Paríži; štátna skúška z práva (1986 a 1992); doktor práv (univerzita v Bonne, 1988); medzinárodný diplom z verejnej správy (École nationale d'administration, 1990); habilitácia (univerzita v Bonne, 1996); profesor nemeckého verejného práva a európskeho práva (1996 – 2003), dekan právnickej fakulty na Ruhrskej univerzite v Bochume (2000 – 2001); profesor nemeckého verejného práva a európskeho práva (Univerzita v Kolíne nad Rýnom, 2003 – 2006); riaditeľ inštitútu verejného práva a správnej vedy (2006); hosťujúci profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na Univerzite François Rabelaisa (Tours 2001 – 2006) a na univerzite Paris I Panthéon-Sorbonne (2005 – 2006); titul doktor *honoris causa* na Univerzite François Rabelaisa (Tours 2010); sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2006.

Verica Trstenjak

narodená v roku 1962; justičná skúška (1987); doktorka práv na Univerzite v Ľubláne (1995); profesorka teórie štátu a práva (právnej vedy) a súkromného práva (od roku 1996); vedecká pracovníčka; doktorandské štúdium na Zürišskej univerzite, na Inštitúte pre porovnávacie právo vo Viedni, na Inštitúte Maxa Plancka pre medzinárodné právo súkromné v Hamburgu, na Slobodnej univerzite v Amsterdame; hostujúca profesorka na univerzitách vo Viedni a Freiburgu (Nemecko) a na právnickej škole Bucerius v Hamburgu; vedúca právnej sekcie (1994 – 1996) a štátna tajomníčka ministerstva vedy a techniky (1996 – 2000); generálna tajomníčka vlády (2000); od roku 2003 členka pracovnej skupiny pre európsky občiansky zákonník (Study Group on European Civil Code); vedúca výskumného projektu Humboldt (Humboldt Stiftung), uverejnenie viac než sto právnych článkov a viaceré knihy o európskom a súkromnom práve; cena Združenia slovinských právnikov „právnik roka 2003“; členka redakčnej rady viacerých právnických časopisov; generálna tajomníčka Združenia slovinských právnikov, členka viacerých právnických združení, okrem iných aj Gesellschaft für Rechtsvergleichung; sudkyňa Súdu prvého stupňa od 7. júla 2004 do 6. októbra 2006; generálna advokátka Súdneho dvora od 7. októbra 2006.

Alexander Arabadžev

narodený v roku 1949; štúdium práva (Univerzita Sv. Klimenta Ochridského v Sofii); sudca na Súde prvého stupňa v Blagoevgrade (1975 – 1983); sudca na Krajskom súde v Blagoevgrade (1983 – 1986); sudca na Najvyššom súde (1986 – 1991); sudca na Ústavnom súde (1991 – 2000); člen Európskej komisie pre ľudské práva (1997 – 1999); člen Európskeho konventu o budúcnosti Európy (2002 – 2003); poslanec (2001 – 2006); pozorovateľ pri Európskom parlamente; sudca Súdneho dvora od 12. januára 2007.

Camelia Toader

narodená v roku 1963; skončené právnické vzdelanie (1986), doktorka práv (1997) (Bukureštská univerzita); justičná čakateľka na Súde prvého stupňa v Buftey (1986 – 1988); sudkyňa Súdu prvého stupňa 5. obvodu v Bukurešti (1988 – 1992); zapísaná do advokátskej komory v Bukurešti (1992); docentka (1992 – 2005), neskôr od roku 2005 profesorka občianskeho práva a európskeho zmluvného práva na Bukureštskej univerzite; viaceré doktorandské a výskumné štúdie v Inštitúte Maxa Plancka pre medzinárodné súkromné právo v Hamburgu (1992 – 2004); vedúca odboru európskej integrácie na ministerstve spravodlivosti (1997 – 1999); sudkyňa Najvyššieho súdu (1999 – 2007); hostujúca profesorka na Viedenskej univerzite (2000 a 2011); lektorka práva Spoločenstva v Národnom justičnom inštitúte (2003, 2005 – 2006); členka redakčnej rady niekoľkých právnych časopisov; od roku 2010 pridružená členka Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva a honorárna výskumníčka Centra pre štúdie európskeho práva Inštitútu pre právny výskum rumunskej Akadémie vied; sudkyňa Súdneho dvora od 12. januára 2007.

Jean-Jacques Kasel

narodený v roku 1946; doktor práv, osobitný diplom zo správneho práva (ULB, 1970); diplom z IEP v Paríži (Ecofin, 1972); advokátsky koncipient; právny poradca Banque de Paris et des Pays-Bas (1972 – 1973); atašé, neskôr vyslanec tajomník na ministerstve zahraničných vecí (1973 – 1976); predseda pracovných skupín Rady ministrov (1976); prvý tajomník zastupiteľského úradu (Paríž), zástupca stáleho predstaviteľa pri OECD (styčný diplomat pre UNESCO, 1976 – 1979); vedúci kancelárie podpredsedu vlády (1979 – 1980); predseda pracovných skupín EPS (Ázia, Afrika, Latinská Amerika); poradca a neskôr zástupca vedúceho kancelárie predsedu Komisie Európskych spoločenstiev (1981); riaditeľ pre záležitosti rozpočtu a služobného poriadku na generálnom sekretariáte Rady ministrov (1981 – 1984); radca pri stálom zastúpení pri Európskych spoločenstvách (1984 – 1985); predseda rozpočtového výboru; splnomocnený vyslanec, riaditeľ pre politické a kultúrne záležitosti (1986 – 1991); diplomatický poradca predsedu vlády (1986 – 1991); veľvyslanec v Grécku (1989 – 1991, nerezidentný), predseda politického výboru (1991); veľvyslanec, stály zástupca pri Európskych spoločenstvách (1991 – 1998); predseda Coreper (1997); veľvyslanec (Brusel 1998 – 2002); stály predstaviteľ pri NATO (1998 – 2002); dvorný maršal a vedúci kancelárie jeho kráľovskej výsosti veľkovojvodu (2002 – 2007); sudca Súdneho dvora od 15. januára 2008.

Marek Safjan

narodený v roku 1949; doktor práv (Varšavská univerzita, 1980); doktor právnych vied (Varšavská univerzita, 1990); profesor práva (1998); riaditeľ Inštitútu občianskeho práva Varšavskej univerzity (1992 – 1996); proktor Varšavskej univerzity (1994 – 1997); generálny tajomník poľskej sekcie združenia Priatelia francúzskej právnej kultúry Henriho Capitanta (1994 – 1998); zástupca Poľska vo výbore pre bioetiku Rady Európy (1991 – 1997); sudca Ústavného súdu (1997 – 1998), neskôr jeho predseda (1998 – 2006); člen Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva (od roku 1994) a jej podpredseda (od roku 2010), člen Medzinárodného združenia pre právo, etiku a vedu (od roku 1995), člen Poľského helsinského výboru; člen poľskej Akadémie umenia a literatúry; vyznamenanie za zásluhy udelené generálnym tajomníkom Rady Európy (2007); autor mnohých publikácií v oblasti občianskeho práva, lekárskeho práva a európskeho práva; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Daniel Šváby

narodený v roku 1951; doktor práv (univerzita v Bratislave); sudca Okresného súdu v Bratislave; sudca odvolacieho súdu poverený občianskoprávnou agendou a podpredseda Krajského súdu v Bratislave; člen sekcie občianskeho a rodinného práva pri Inštitúte práva ministerstva spravodlivosti; dočasný sudca Najvyššieho súdu poverený obchodnou agendou; člen Európskej komisie pre ľudské práva (Štrasburg); sudca Ústavného súdu (2000 – 2004); sudca Súdu prvého stupňa od 12. mája 2004 do 6. októbra 2009; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Maria Berger

narodená v roku 1956; štúdium práva a ekonómie (1975 – 1979), doktorka práv; asistentka a vyučujúca na Inštitúte verejného práva a politických vied Innsbruckej univerzity (1979 – 1984); úradníčka spolkového ministerstva pre vedu a výskum, nakoniec zástupkyňa vedúceho sekcie (1984 – 1988); úradníčka poverená otázkami týkajúcimi sa EÚ na Úrade spolkového kancelára (1988 – 1989); vedúca odboru európskej integrácie Úradu spolkového kancelára (príprava pristúpenia Rakúska k Európskej únii) (1989 – 1992); riaditeľka Dozorného úradu EZVO v Ženeve a Bruseli (1993 – 1994); podpredsedníčka Donau-Universität v Kremse (1995 – 1996); poslankyňa Európskeho parlamentu (november 1996 – január 2007 a december 2008 – júl 2009) a členka právneho výboru; náhradníčka v Európskom konvente o budúcnosti Európy (február 2002 – júl 2003); členka mestskej rady mesta Perg (september 1997 – september 2009); spolková ministerka spravodlivosti (január 2007 – december 2008); sudkyňa Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Niilo Jääskinen

narodený v roku 1958; skončené právnické vzdelanie (1980), diplom z práva (1982), doktorát na Helsinskej univerzite (2008); vyučujúci na Helsinskej univerzite (1980 – 1986); referendár a dočasný sudca Súdu prvého stupňa v Rovaniemi (1983 – 1984); právny poradca (1987 – 1989), neskôr vedúci sekcie európskeho práva ministerstva spravodlivosti (1990 – 1995); právny poradca ministerstva zahraničných vecí (1989 – 1990); poradca a tajomník pre európske záležitosti Veľkého výboru Fínskeho parlamentu (1995 – 2000); dočasný sudca (júl 2000 – december 2002), neskôr sudca (január 2003 – september 2009) Najvyššieho správneho súdu; zodpovedný za právne a ústavné otázky v rámci rokovaní o pristúpení Fínskej republiky k Európskej únii; generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Pedro Cruz Villalón

narodený v roku 1946; diplom z práva (1963 – 1968) a doktor práv na Sevillskej univerzite (1975); postgraduálne štúdium na univerzite vo Freiburgu im Breisgau (1969 – 1971); asociovaný profesor ústavného práva na Sevillskej univerzite (1978 – 1986); vedúci katedry ústavného práva na Sevillskej univerzite (1986 – 1992); referendár na Ústavnom súde (1986 – 1987); sudca Ústavného súdu (1992 – 1998); predseda Ústavného súdu (1998 – 2001); výskumný pracovník na Wissenschaftskolleg v Berlíne (2001 – 2002); vedúci katedry ústavného práva na Autonómnej univerzite v Madride (2002 – 2009); volený poradca Štátnej rady (2004 – 2009); autor mnohých publikácií; generálny advokát Súdneho dvora od 14. decembra 2009.

Alexandra (Sacha) Prechal

narodená v roku 1959; štúdium práva na Groningenskej univerzite (1977 – 1983); doktorka práv na Amsterdamskej univerzite (1995); vyučujúca na právnickej fakulte v Maastrichte (1983 – 1987); referendárka na Súdnom dvore Európskych spoločností (1987 – 1991); vyučujúca v Inštitúte Európa Právnickej fakulty Amsterdamskej univerzity (1991 – 1995); profesorka európskeho práva na Tilburskej univerzite (1995 – 2003); profesorka európskeho práva na Právnickej fakulte Utrechtskej univerzity a členka správnej rady Inštitútu Európa Utrechtskej univerzity (od roku 2003); členka redakčných rád niekoľkých národných a medzinárodných právnických časopisov; autorka početných publikácií; členka holandskej Kráľovskej akadémie vied; sudkyňa Súdneho dvora od 10. júna 2010.

Egidijus Jarašiūnas

narodený v roku 1952; diplom z práva na Vilniuskej univerzite (1974 – 1979); doktor právnych vied na Litovskej akadémii práva (1999); advokát Litovskej advokátskej komory (1979 – 1990); poslanec Najvyššej rady (parlament) Litovskej republiky (1990 – 1992), neskôr člen Seimas (parlament) Litovskej republiky a člen Komisie štátu a práva (1992 – 1996); sudca Ústavného súdu Litovskej republiky (1996 – 2005), neskôr poradca predsedu litovského Ústavného súdu (od roku 2006); asistent na katedre ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Mykolasa Romerisa (1997 – 2000), neskôr pridružený profesor (2000 – 2004), profesor (od roku 2004) a nakoniec vedúci katedry ústavného práva (2005 – 2007); dekan Právnickej fakulty Univerzity Mykolasa Romerisa (2007 – 2010); člen Benátskej komisie (2006 – 2010), signatár aktu obnovenia nezávislosti Litvy z 11. marca 1990; autor mnohých právnych publikácií; sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2010.

Carl Gustav Fernlund

narodený v roku 1950; diplom z práva na Lundskej univerzite (1975); tajomník Súdu prvého stupňa v Landskrone (1976 – 1978); prísediaci na odvolacom správnom súde (1978 – 1982); zastupujúci sudca na odvolacom správnom súde (1982); právny poradca v stálom ústavnom výbore švédskeho parlamentu (1983 – 1985); právny poradca na ministerstve financií (1985 – 1990); riaditeľ odboru dane z príjmov fyzických osôb na ministerstve financií (1990 – 1996); riaditeľ odboru spotrebných daní na ministerstve financií (1996 – 1998); daňový poradca na stálom zastúpení Švédska pri Európskej únii (1998 – 2000); generálny riaditeľ pre právne záležitosti na daňovej a colnej sekcii ministerstva financií (2000 – 2005); sudca Najvyššieho správneho súdu (2005 – 2009); predseda odvolacieho správneho súdu v Göteborgu (2009 – 2011); sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2011.

Alfredo Calot Escobar

narodený v roku 1961; skončené právnické vzdelanie na Valencijskej univerzite (1979 – 1984); obchodný analytik v Rade obchodných komôr autonómnej oblasti Valencie (1986); právnik lingvista na Súdnom dvore (1986 – 1990); právnik lingvista poverený revíziou prekladov právnych textov na Súdnom dvore (1990 – 1993); administratívny pracovník na oddelení pre tlač a informácie Súdneho dvora (1993 – 1995); administratívny pracovník na sekretariáte inštitucionálneho výboru Európskeho parlamentu (1995 – 1996); atašé tajomníka Súdneho dvora (1996 – 1999); referendár na Súdnom dvore (1999 – 2000); vedúci prekladateľskej sekcie španielskeho jazyka na Súdnom dvore (2000 – 2001); riaditeľ, neskôr generálny riaditeľ prekladateľského oddelenia na Súdnom dvore (2001 – 2010); tajomník Súdneho dvora od 7. októbra 2010.

2. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2011

Slávnostné zasadnutie zo 6. októbra 2011

V dôsledku odstúpenia pani Pernilly Lindhovej bol rozhodnutím zástupcov vlád členských štátov Európskej únie z 8. septembra 2011 za sudcu Súdneho dvora Európskej únie na zostávajúcu časť jej funkčného obdobia, čiže na obdobie do 6. októbra 2012, vymenovaný pán Carl Gustav Fernlund.

3. Protokolárne poriadky

od 1. januára 2011 do 6. októbra 2011

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
J. N. CUNHA RODRIGUES, predseda druhej komory
K. LENAERTS, predseda tretej komory
J.-C. BONICHOT, predseda štvrtej komory
Y. BOT, prvý generálny advokát
K. SCHIEMANN, predseda ôsmej komory
A. ARABADŽEV, predseda šiestej komory
J.-J. KASEL, predseda piatej komory
D. ŠVÁBY, predseda siedmej komory
A. ROSAS, sudca
R. SILVA de LAPUERTA, sudkyňa
J. KOKOTT, generálna advokátka
E. JUHÁSZ, sudca
G. ARESTIS, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
M. ILEŠIČ, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
U. LÖHMUS, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
L. BAY LARSEN, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
M. P. MENGZZI, generálny advokát
P. LINDH, sudkyňa
J. MAZÁK, generálny advokát
T. von DANWITZ, sudca
V. TRSTENJAK, generálna advokátka
C. TOADER, sudkyňa
M. SAFJAN, sudca
M. BERGER, sudkyňa
N. JÄÄSKINEN, generálny advokát
P. CRUZ VILLALÓN, generálny advokát
A. PRECHAL, sudkyňa
E. JARAŠIŪNAS, sudca

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

od 7. októbra 2011 do 31. decembra 2011

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
J. N. CUNHA RODRIGUES, predseda druhej komory
K. LENAERTS, predseda tretej komory
J.-C. BONICHOT, predseda štvrtej komory
J. MAZÁK, prvý generálny advokát
J. MALENOVSKÝ, predseda siedmej komory
U. LÖHMUS, predseda šiestej komory
M. SAFJAN, predseda piatej komory
A. PRECHAL, predsedníčka ôsmej komory
A. ROSAS, sudca
R. SILVA de LAPUERTA, sudkyňa
J. KOKOTT, generálna advokátka
K. SCHIEMANN, sudca
E. JUHÁSZ, sudca
G. ARESTIS, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
M. ILEŠIČ, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
L. BAY LARSEN, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
T. von DANWITZ, sudca
V. TRSTENJAK, generálna advokátka
A. ARABADŽEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
J.-J. KASEL, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
M. BERGER, sudkyňa
N. JÄÄSKINEN, generálny advokát
P. CRUZ VILLALÓN, generálny advokát
E. JARAŠIŪNAS, sudca
C. G. FERNLUND, sudca

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

4. Bývalí členovia Súdneho dvora

Massimo Pilotti, sudca (1952 – 1958), predseda od roku 1952 do roku 1958
Petrus Serrarens, sudca (1952 – 1958)
Adrianus Van Kleffens, sudca (1952 – 1958)
Jacques Rueff, sudca (1952 – 1959 a 1960 – 1962)
Otto Riese, sudca (1952 – 1963)
Maurice Lagrange, generálny advokát (1952 – 1964)
Louis Delvaux, sudca (1952 – 1967)
Charles Léon Hammes, sudca (1952 – 1967), predseda od roku 1964 do roku 1967
Karl Roemer, generálny advokát (1953 – 1973)
Nicola Catalano, sudca (1958 – 1962)
Rino Rossi, sudca (1958 – 1964)
Andreas Matthias Donner, sudca (1958 – 1979), predseda od roku 1958 do roku 1964
Alberto Trabucchi, sudca (1962 – 1972), potom generálny advokát (1973 – 1976)
Robert Lecourt, sudca (1962 – 1976), predseda od roku 1967 do roku 1976
Walter Strauss, sudca (1963 – 1970)
Joseph Gand, generálny advokát (1964 – 1970)
Riccardo Monaco, sudca (1964 – 1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, sudca (1967 – 1984), predseda od roku 1980 do roku 1984
Pierre Pescatore, sudca (1967 – 1985)
Alain Louis Dutheillet de Lamothe, generálny advokát (1970 – 1972)
Hans Kutscher, sudca (1970 – 1980), predseda od roku 1976 do roku 1980
Henri Mayras, generálny advokát (1972 – 1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sudca (1973 – 1974)
Max Sørensen, sudca (1973 – 1979)
Gerhard Reischl, generálny advokát (1973 – 1981)
Jean-Pierre Warner, generálny advokát (1973 – 1981)
Stuart Alexander J. Mackenzie, sudca (1973 – 1988), predseda od roku 1984 do roku 1988
Aindrias O'Keeffe, sudca (1974 – 1985)
Adolphe Touffait, sudca (1976 – 1982)
Francesco Capotorti, sudca (1976), potom generálny advokát (1976 – 1982)
Giacinto Bosco, sudca (1976 – 1988)
Thymen Koopmans, sudca (1979 – 1990)
Ole Due, sudca (1979 – 1994), predseda od roku 1988 do roku 1994
Ulrich Everling, sudca (1980 – 1988)
Alexandros Chloros, sudca (1981 – 1982)
Simone Rozès, generálna advokátka (1981 – 1984)
Pieter Verloren van Themaat, generálny advokát (1981 – 1986)
sir Gordon Slynn, generálny advokát (1981 – 1988), potom sudca (1988 – 1992)
Fernand Grévisse, sudca (1981 – 1982 a 1988 – 1994)
Kai Bahlmann, sudca (1982 – 1988)
Yves Galmot, sudca (1982 – 1988)
Federico G. Mancini, generálny advokát (1982 – 1988), potom sudca (1988 – 1999)
Constantinos Kakouris, sudca (1983 – 1997)

Marco Darmon, generálny advokát (1984 – 1994)
René Joliet, sudca (1984 – 1995)
Carl Otto Lenz, generálny advokát (1984 – 1997)
Thomas Francis O'Higgins, sudca (1985 – 1991)
Fernand Schockweiler, sudca (1985 – 1996)
José Luís da Cruz Vilaça, generálny advokát (1986 – 1988)
José Carlos de Carvalho Moithinho de Almeida, sudca (1986 – 2000)
Jean Mischo, generálny advokát (1986 – 1991 a 1997 – 2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sudca (1986 – 2003), predseda od roku 1994 do roku 2003
Manuel Diez de Velasco, sudca (1988 – 1994)
Manfred Zuleeg, sudca (1988 – 1994)
Walter van Gerven, generálny advokát (1988 – 1994)
Giuseppe Tesauro, generálny advokát (1988 – 1998)
Francis Geoffrey Jacobs, generálny advokát (1988 – 2006)
Paul Joan George Kapteyn, sudca (1990 – 2000)
John L. Murray, sudca (1991 – 1999)
Claus Christian Gulmann, generálny advokát (1991 – 1994), potom sudca (1994 – 2006)
Edward David Alexander Ogilvy, sudca (1992 – 2004)
Michael Bendik Elmer, generálny advokát (1994 – 1997)
Günter Hirsch, sudca (1994 – 2000)
Georges Cosmas, generálny advokát (1994 – 2000)
Antonio Mario La Pergola, sudca (1994 a 1999 – 2006), generálny advokát (1995 – 1999)
Jean-Pierre Puissochet, sudca (1994 – 2006)
Philippe Léger, generálny advokát (1994 – 2006)
Hans Ragnemalm, sudca (1995 – 2000)
Nial Fennelly, generálny advokát (1995 – 2000)
Leif Sevón, sudca (1995 – 2002)
Melchior Wathelet, sudca (1995 – 2003)
Peter Jann, sudca (1995 – 2009)
Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, generálny advokát (1995 – 2009)
Romain Schintgen, sudca (1996 – 2008)
Krateros Ioannou, sudca (1997 – 1999)
Siegbert Alber, generálny advokát (1997 – 2003)
Antonio Saggio, generálny advokát (1998 – 2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sudkyňa (1999 – 2004)
Stig von Bahr, sudca (2000 – 2006)
Ninon Colneric, sudkyňa (2000 – 2006)
Leendert A. Geelhoed, generálny advokát (2000 – 2006)
Christine Stix-Hackl, generálna advokátka (2000 – 2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, sudca (2000 – 2010)
Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro, generálny advokát (2003 – 2009)
Jerzy Makarczyk, sudca (2004 – 2009)
Ján Klučka, sudca (2004 – 2009)
Pranas Kūris, sudca (2004 – 2010)
Pernilla Lindh, sudkyňa (2006 – 2011)

Predsedomia

Massimo Pilotti (1952 – 1958)
Andreas Matthias Donner (1958 – 1964)
Charles Léon Hammes (1964 – 1967)
Robert Lecourt (1967 – 1976)
Hans Kutscher (1976 – 1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980 – 1984)
Stuart Alexander John Mackenzie (1984 – 1988)
Ole Due (1988 – 1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglésias (1994 – 2003)

Tajomníci

Albert van Houtte (1953 – 1982)
Paul Heim (1982 – 1988)
Jean-Guy Giraud (1988 – 1994)
Roger Grass (1994 – 2010)

D – Súdne štatistiky Súdneho dvora

Činnosť Súdneho dvora vo všeobecnosti

1. Začaté, skončené a prebiehajúce konania (2007 – 2011)

Začaté konania

2. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
3. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)
4. Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2007 – 2011)

Skončené konania

5. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
6. Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2011)
7. Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)
8. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej (2007 – 2011)
9. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)
10. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)
11. Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2007 – 2011)
12. Dĺžka konaní (rozsudky a uznesenia vo veci samej) (2007 – 2011)

Prebiehajúce konania k 31. decembru

13. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
14. Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)

Rôzne

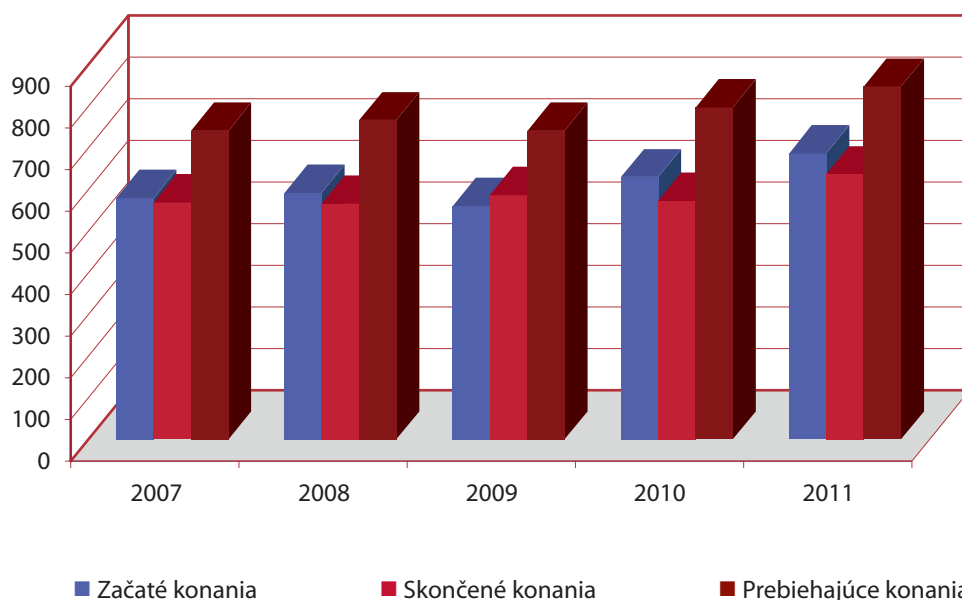
15. Skrátené súdne konania (2007 – 2011)
16. Naliehavé prejudiciálne konania (2008 – 2011)
17. Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia (2011)

Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2011)

18. Začaté konania a rozsudky
19. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa rokov)
20. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa súdnych orgánov)
21. Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom

1. Činnosť Súdneho dvora vo všeobecnosti

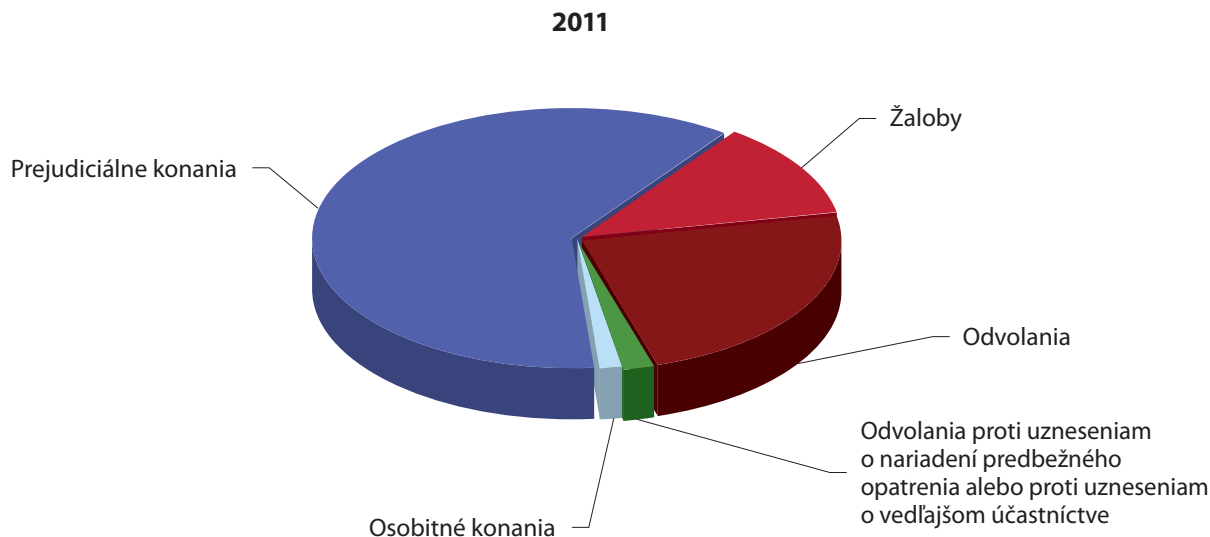
Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Začaté konania	581	593	562	631	688
Skončené konania	570	567	588	574	638
Prebiehajúce konania	742	768	742	799	849

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2. Začaté konania – Charakteristika konaní (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Prejudiciálne konania	265	288	302	385	423
Žaloby	222	210	143	136	81
Odvolania	79	78	105	97	162
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	8	8	2	6	13
Stanoviská		1	1		
Osobitné konania ²	7	8	9	7	9
Spolu	581	593	562	631	688
Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	3	3	2	2	3

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

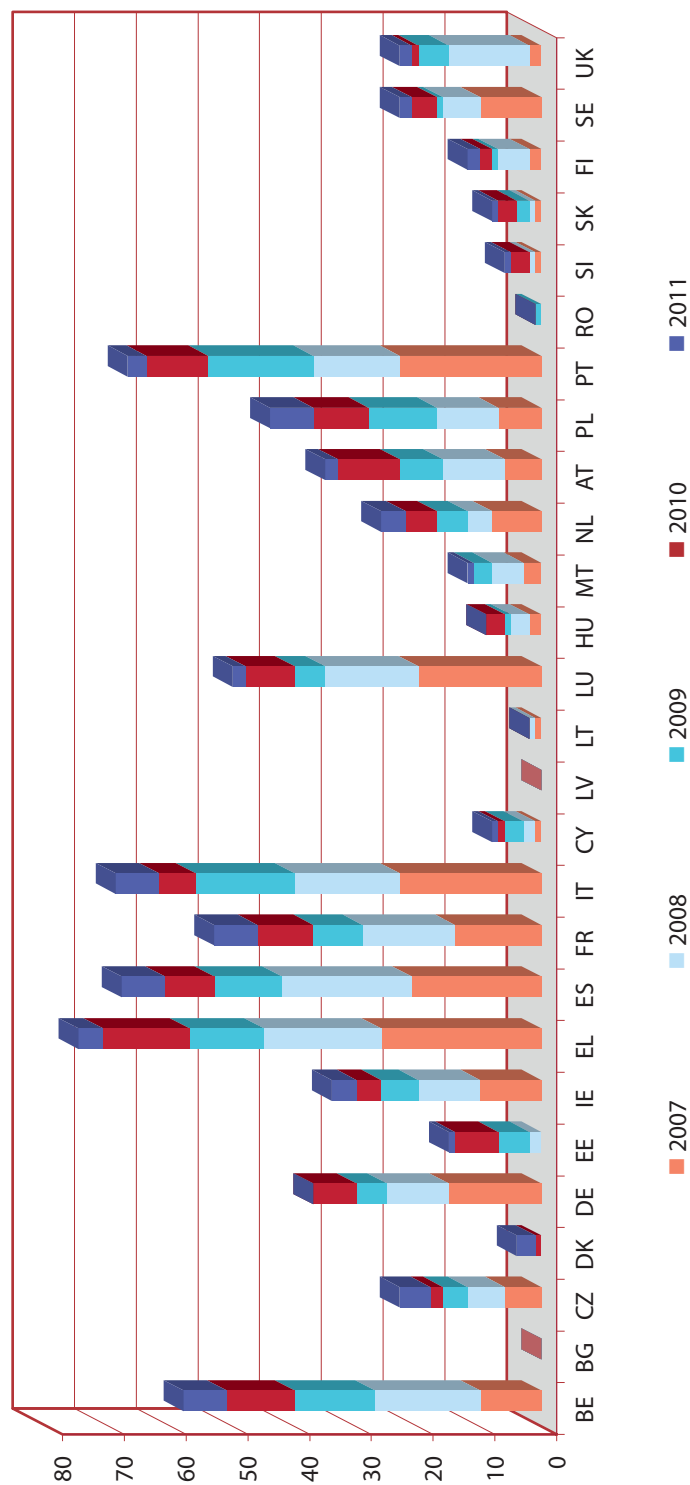
² Za „osobitné konania“ sa považujú: oprava rozsudku (článok 66 rokovacieho poriadku); určenie výšky trov konania (článok 74 rokovacieho poriadku); pomoc súvisiaca s trovami konania (článok 76 rokovacieho poriadku); návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (článok 94 rokovacieho poriadku); návrh tretej osoby na zmenu rozsudku (článok 97 rokovacieho poriadku); obnova konania (článok 98 rokovacieho poriadku); výklad rozsudku (článok 102 rokovacieho poriadku); preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu (článok 62 Štatútu Súdneho dvora); konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom (protokol o výsadách a imunitách); konania vo veci imunity (protokol o výsadách a imunitách).

3. Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)¹

	Žaloby	Prejudiciálne konania	Odvolať	Odvolať proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Spolu	Osobitné konania
Aproximácia právnych predpisov		15			15	
Cestovný ruch		1			1	
Colná únia a spoločný colný sadzobník		19			19	
Dane	19	66			85	
Doprava	2	19			21	
Duševné a priemyselné vlastníctvo	2	17	39		58	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	1	3			4	
Hospodárska a menová politika			1		1	
Hospodárska súťaž		7	52	1	60	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť		2	4		6	
Inštitucionálne právo	7	2	17	10	36	1
Obchodná politika		2	2		4	
Občianstvo Únie	1	12			13	
Ochrana spotrebiteľa	2	21			23	
Podnikové právo	2	1			3	
Poľnohospodárstvo	3	23	5		31	
Priemyselná politika	3	7			10	
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti		44			44	
Prístup k dokumentom			6		6	
Prístup k novým štátom		2			2	
Sloboda usadiť sa	4	11			15	
Slobodné poskytovanie služieb	1	12	3		16	
Sociálna politika	3	37	1		41	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		11			11	
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	1	9	6	1	17	
Štátna pomoc	2	3	14		19	
Verejné obstarávanie		9	3		12	
Verejné zdravie		2			2	
Voľný pohyb kapitálu	3	19			22	
Voľný pohyb osôb	1	11	2		14	
Voľný pohyb tovaru	3	2			5	
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1	5	1		7	
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1			1	
Zásady práva Únie		9	2		11	
Životné prostredie	20	19	3		42	
ZFEÚ	81	423	161	12	677	1
Inštitucionálne právo				1	1	
Konanie						7
Služobný poriadok úradníkov			1		1	
Výsady a imunity						1
Rôzne			1	1	2	8
SPOLU CELKOVO	81	423	162	13	679	9

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

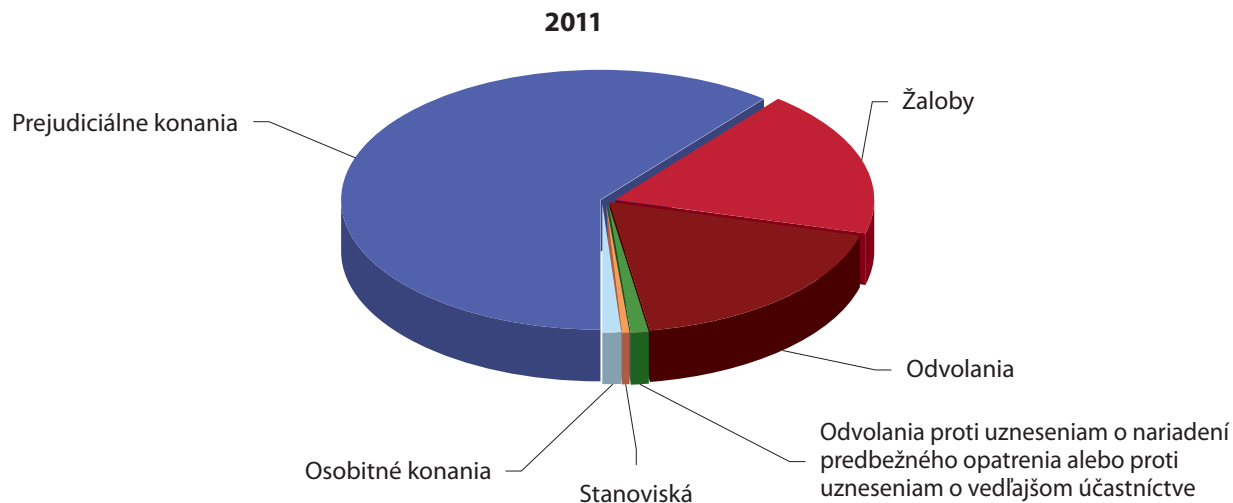
4. Začaté konania – Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Belgicko	10	17	13	11	7
Bulharsko					
Česká republika	6	6	4	2	5
Dánsko				1	3
Nemecko	15	10	5	7	
Estónsko		2	5	7	1
Írsko	10	10	6	4	4
Grécko	26	19	12	14	4
Španielsko	21	21	11	8	7
Francúzsko	14	15	8	9	7
Taliansko	23	17	16	6	7
Cyprus	1	2	3	1	1
Lotyšsko					
Litva	1	1			
Luxembursko	20	15	5	8	2
Maďarsko	2	3	1	3	
Malta	3	5	3		1
Holandsko	8	4	5	5	4
Rakúsko	6	10	7	10	2
Poľsko	7	10	11	9	7
Portugalsko	23	14	17	10	3
Rumunsko			1		
Slovinsko	1	1		3	1
Slovensko	1	1	2	3	1
Fínsko	2	5	1	2	2
Švédsko	10	6	1	4	2
Spojené kráľovstvo	2	13	5	1	2
Spolu	212	207	142	128	73

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

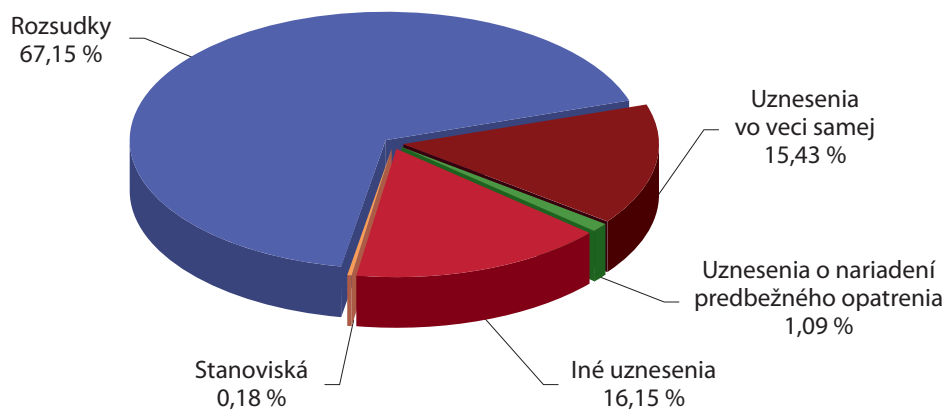
5. Skončené konania – Charakteristika konaní (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Prejudiciálne konania	235	301	259	339	388
Žaloby	241	181	215	139	117
Odvolania	88	69	97	84	117
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	2	8	7	4	7
Stanoviská			1		1
Osobitné konania	4	8	9	8	8
Spolu	570	567	588	574	638

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

6. Skončené konania – Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2011)¹

	Rozsudky	Uznesenia vo veci samej ²	Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia ³	Iné uznesenia ⁴	Stanoviská	Spolu
Prejudiciálne konania	237	38		45		320
Žaloby	82	1		34		117
Odvolania	51	41	2	5		99
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve			4	3		7
Stanoviská					1	1
Osobitné konania		5		2		7
Spolu	370	85	6	89	1	551

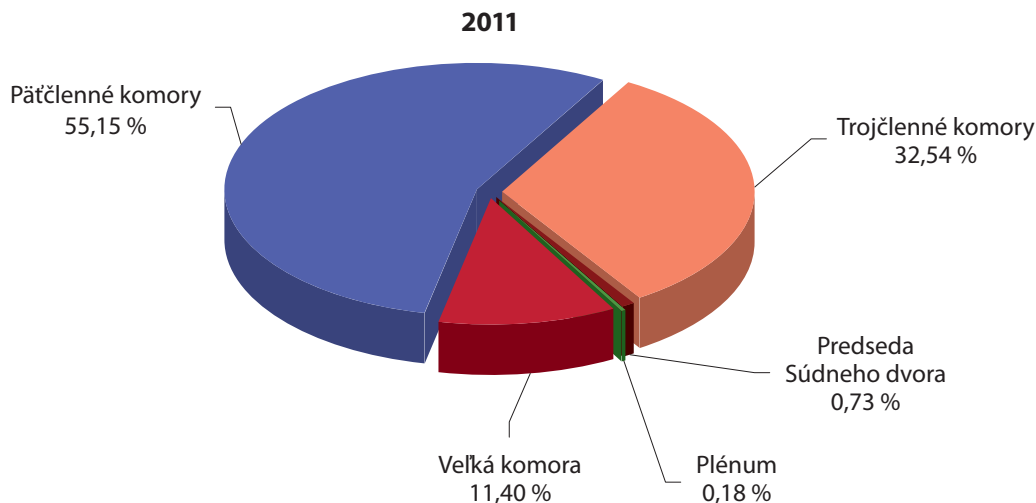
¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

³ Uznesenia vydané v nadväznosti na návrh podľa článkov 278 ZFEÚ a 279 ZFEÚ (predtým články 242 ES a 243 ES), podľa článku 280 ZFEÚ (predtým článok 244 ES), podľa príslušných ustanovení ZESAE alebo v nadväznosti na odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia či proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

⁴ Uznesenia ukončujúce konanie výmazom, zastavením alebo vrátením veci Všeobecnému súdu.

7. Skončené konania – Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)¹

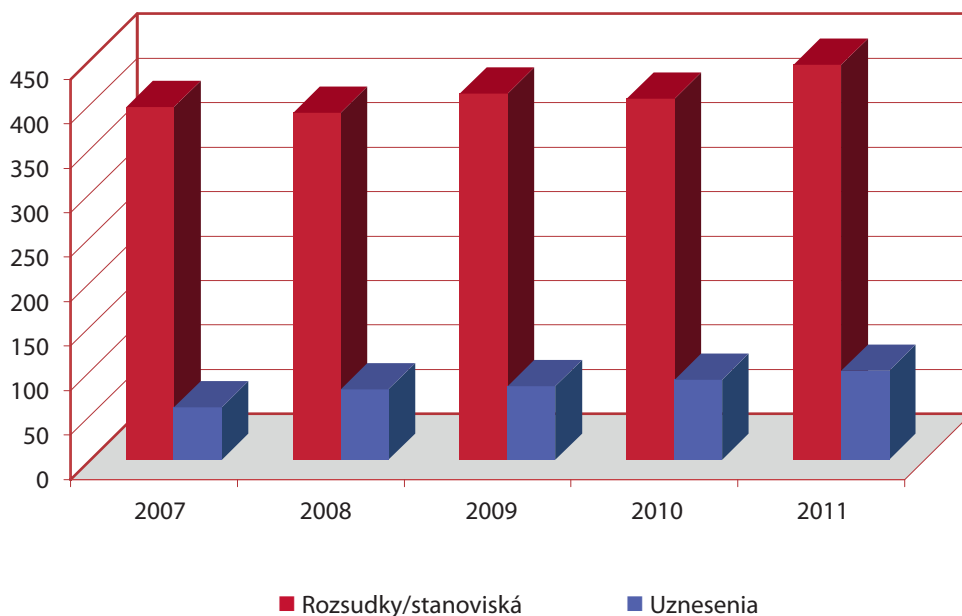

	2007			2008			2009			2010			2011		
	Rozsudky/stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Plénum													1		1
Veľká komora	51		51	66		66	41		41	70	1	71	62		62
Pätčlenné komory	241	8	249	259	13	272	275	8	283	280	8	288	290	10	300
Trojčlenné komory	105	49	154	65	59	124	96	70	166	56	76	132	91	86	177
Predseda Súdneho dvora		2	2		7	7		5	5		5	5		4	4
Spolu	397	59	456	390	79	469	412	83	495	406	90	496	444	100	544

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

8. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)^{1 2}

	2007	2008	2009	2010	2011
Rozsudky/Stánoviská	397	390	412	406	444
Uznesenia	59	79	83	90	100
Spolu	456	469	495	496	544

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

9. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Aproximácia právnych predpisov	21	21	32	15	15
Bruselský dohovor	2	1	2		
Colná únia a spoločný colný sadzobník ⁴	12	8	5	15	19
Dane	44	38	44	66	49
Doprava	6	4	9	4	7
Duševné a priemyselné vlastníctvo	21	22	31	38	47
Energia	4	4	4	2	2
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ²				1	4
Hospodárska a menová politika	1	1	1	1	
Hospodárska súťaž	17	23	28	13	19
Inštitucionálne právo	6	15	29	26	20
Obchodná politika	1	1	5	2	2
Občianstvo Únie	2	7	3	6	7
Ochrana spotrebiteľa ³				3	4
Podnikové právo	16	17	17	17	8
Poľnohospodárstvo	23	54	18	15	23
Priemyselná politika	11	12	6	9	9
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	17	4	26	24	23
Prístup k dokumentom					2
Pristúpenie nových štátov	1		1		1
Regionálna politika	7	1	3	2	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)					1
Rímsky dohovor			1		
Rozpočet Spoločenstiev ²				1	
Sloboda usadiť sa	19	29	13	17	21
Slobodné poskytovanie služieb	24	8	17	30	27
Sociálna politika	26	25	33	36	36
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	7	5	3	6	8
Spoločná politika rybolovu	6	6	4	2	1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	4	2	2	2	4
Spoločný colný sadzobník ⁴	10	5	13	7	2
Spravodlivosť a vnútorné záležitosti		1			
Štátna pomoc	9	26	10	16	48
Verejné obstarávanie					7
Verejné zdravie					3
Vlastné zdroje Spoločenstiev ²	3		10	5	2
Voľný pohyb kapitálu	13	9	7	6	14
Voľný pohyb osôb	19	27	19	17	9
Voľný pohyb tovaru	14	12	13	6	8
Vonkajšia činnosť Európskej únie	9	8	8	10	8
Výsady a imunity	1	2			

>>>

	2007	2008	2009	2010	2011
Výskum, informácie, vzdelávanie, štatistiky				1	
Zásady práva Únie	4	4	4	4	15
Životné prostredie ³				9	35
Životné prostredie a spotrebitelia ³	50	43	60	48	25
Zmluva ES/ZFEÚ	430	445	481	482	535
Zmluva EÚ	4	6	1	4	1
Zmluva UO	1	2			1
Zmluva AE	1				
Konanie	3	5	5	6	5
Služobný poriadok úradníkov	17	11	8	4	
Výsady a imunity					2
Rôzne	20	16	13	10	7
SPOLU CELKOVO	456	469	495	496	544

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

³ Položka „Životné prostredie a spotrebitelia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

⁴ Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

10. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)¹

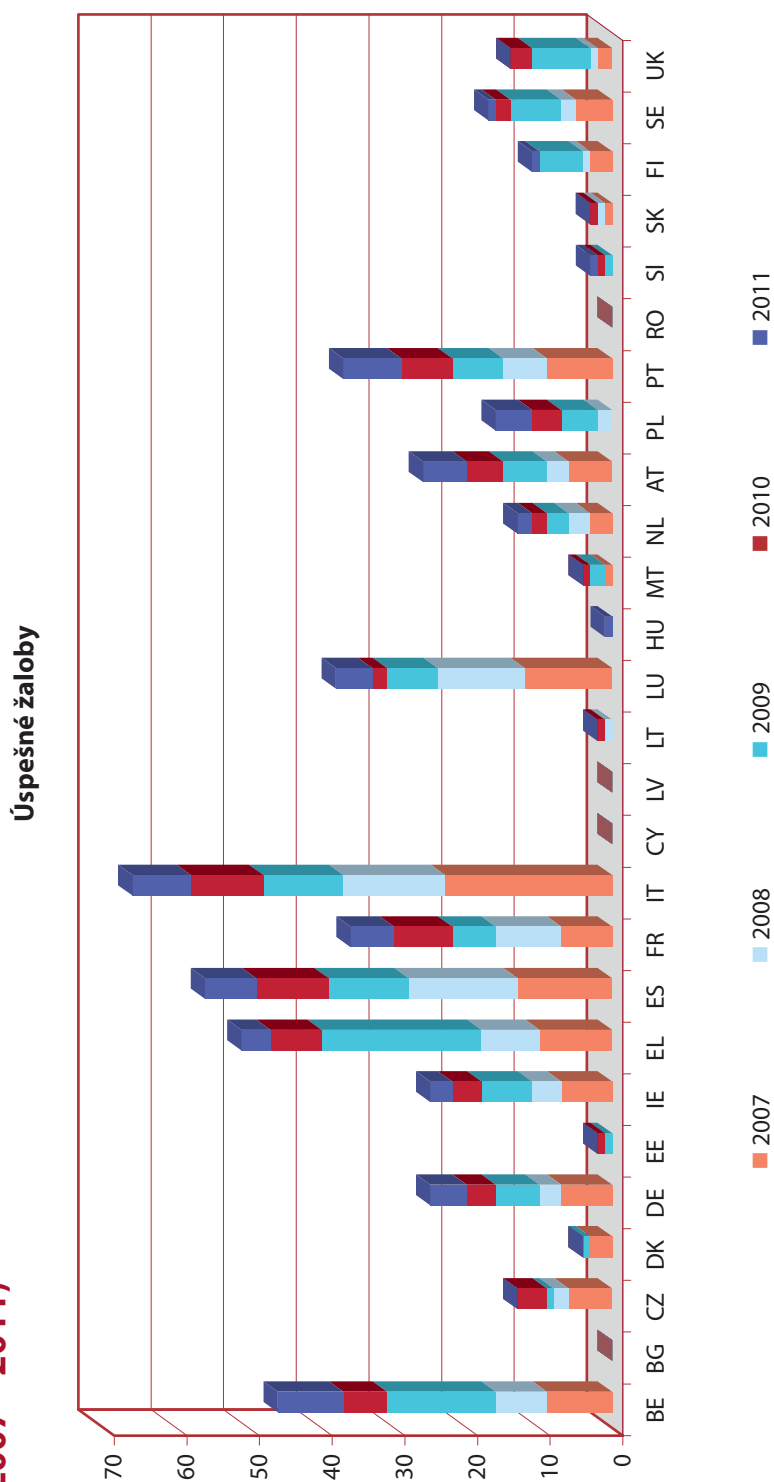
	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Aproximácia právnych predpisov	13	2	15
Colná únia a spoločný colný sadzobník ⁵	18	1	19
Dane	39	10	49
Doprava	6	1	7
Duševné vlastníctvo	26	21	47
Energia	2		2
Európske občianstvo	7		7
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ³	4		4
Hospodárska súťaž	17	2	19
Inštitucionálne právo	8	12	20
Obchodná politika	2		2
Ochrana spotrebiteľa ⁴	2	2	4
Podnikové právo	7	1	8
Poľnohospodárstvo	21	2	23
Priemyselná politika	8	1	9
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	22	1	23
Prístup k dokumentom		2	2
Pristúpenie nových štátov	1		1
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)	1		1
Sloboda usadiť sa	20	1	21
Slobodné poskytovanie služieb	26	1	27
Sociálna politika	28	8	36
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	8		8
Spoločná politika rybolovu	1		1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	4		4
Spoločný colný sadzobník ⁵	2		2
Štátna pomoc	42	6	48
Verejné obstarávanie	3	4	7
Verejné zdravie	1	2	3
Vlastné zdroje Spoločenstiev ³	2		2
Voľný pohyb kapitálu	13	1	14
Voľný pohyb osôb	9		9
Voľný pohyb tovaru	8		8
Vonkajšia činnosť Európskej únie	7	1	8
Zásady práva Únie	7	8	15
Životné prostredie a spotrebiteľia ⁴	21	4	25
Životné prostredie ⁴	34	1	35

>>>

Zmluva ES/ZFEÚ	440	95	535
Zmluva EÚ	1		1
Zmluva UO	1		1
Konanie		5	5
Výsady a imunity	2		2
Rôzne	2	5	7
SPOLU CELKOVO	444	100	544

- ¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).
- ² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.
- ³ Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.
- ⁴ Položka „Životné prostredie a spotrebitelia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.
- ⁵ Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

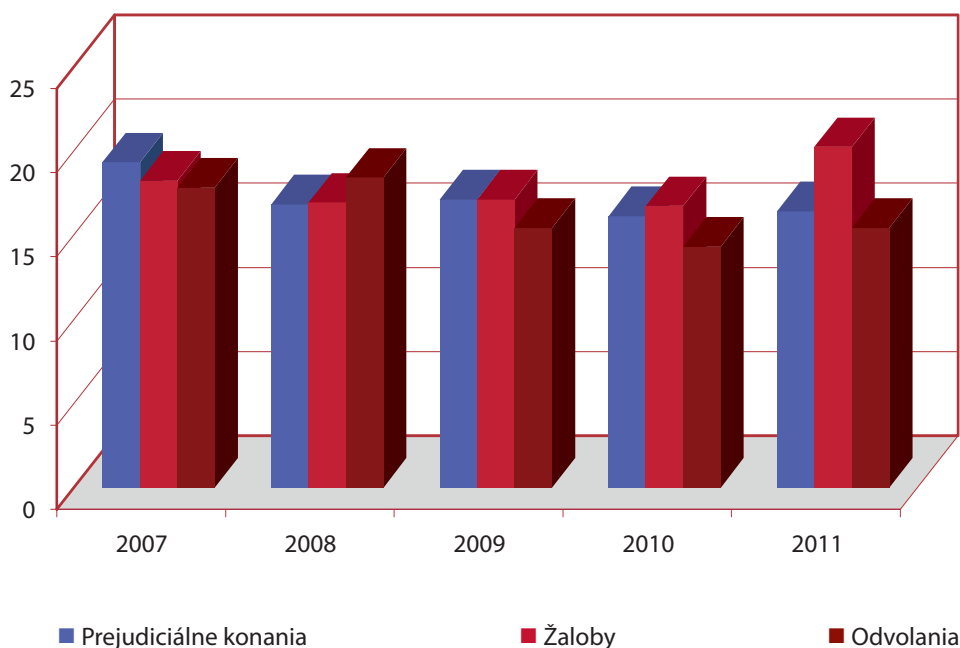
11. Skončené konania – Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2007 – 2011)¹

	2007			2008			2009			2010			2011		
	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Úspešné	Zamietnuté	Zamietnuté
Belgicko	9	1	7			15	1	6	1	9	1				1
Bulharsko															
Česká republika	6		2			1		4							
Dánsko	3					1									
Nemecko	7	1	3	3		6	2	4	2	5					
Estónsko						1		1							
Írsko	7	2	4			7		4		3					
Grécko	10	3	8	1		22		7		4					
Španielsko	13	1	15	1		11		10	2	7					1
Francúzsko	7		9	1		6		8	2	6					
Taliansko	23	2	14	1		11	4	10		8					1
Cyprus															1
Lotyšsko															
Litva			1					1							
Luxembursko	12		12			7		2		5					
Maďarsko										1					1
Malta	1					2		1	1						1
Holandsko	3	1	3			3		2	1	2					
Rakúsko	6		3			6		5		6					
Poľsko			2			5		4	1	5					
Portugalsko	9		6			7	1	7	1	8					1
Rumunsko															1
Slovínsko						1		1		1					
Slovensko	1		1					1							1
Fínsko	3	1	1	1		6	1			1					
Švédsko	5		2	1		7		2		1					
Spojené kráľovstvo	2	4	1			8	1	3	1						
Spolu	127	16	94	9	9	133	10	83	12	72	9				

¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

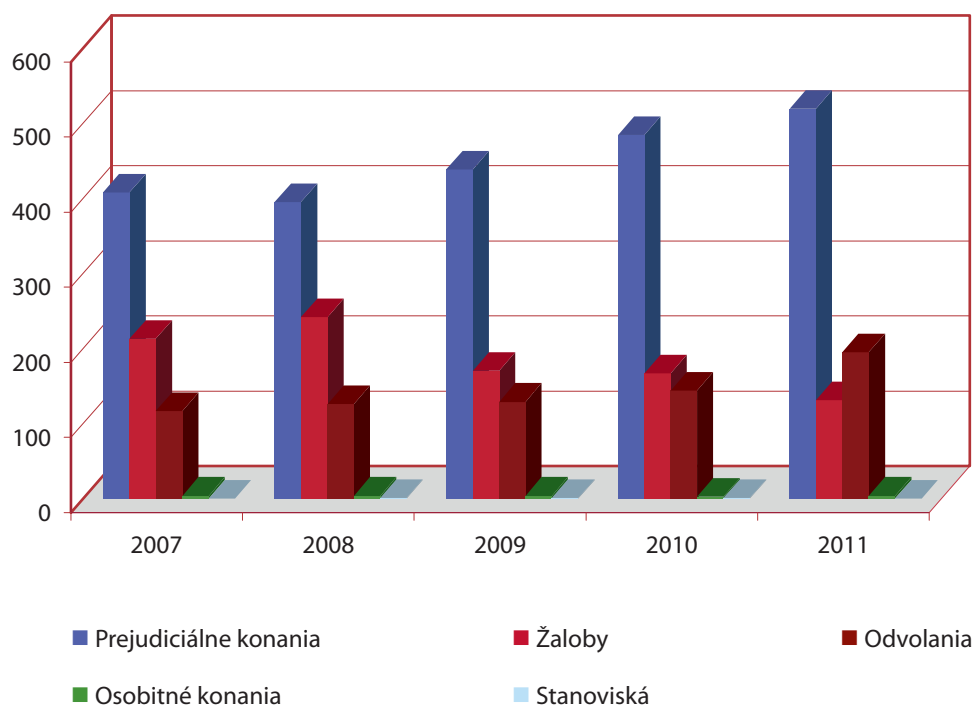
12. Skončené konania – Dĺžka konaní (2007 – 2011)¹ (rozsudky a uznesenia vo veci samej)

	2007	2008	2009	2010	2011
Prejudiciálne konania	19,3	16,8	17,1	16,1	16,4
Naliehavé prejudiciálne konania		2,1	2,5	2,1	2,5
Žaloby	18,2	16,9	17,1	16,7	20,2
Odvolania	17,8	18,4	15,4	14,3	15,4

¹ Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.
Z výpočtu dĺžky trvania konaní sú vylúčené: konania zahŕňajúce medzitýmny rozsudok alebo vykonanie dôkazu; stanoviská; osobitné konania (konkrétne: určenie výšky trov konania, pomoc súvisiaca s trovami konania, návrh na zrušenie rozsudku, návrh tretej osoby na zmenu rozsudku, výklad rozsudku, obnova konania, oprava rozsudku, konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom); veci končiace sa uznesením o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu; konania o nariadení predbežného opatrenia, ako aj odvolania proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia a proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

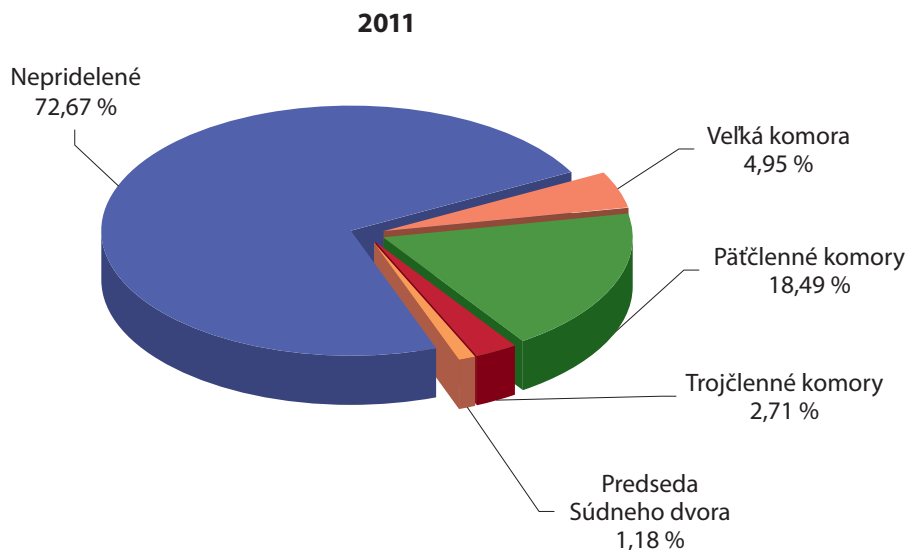
13. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Prejudiciálne konania	408	395	438	484	519
Žaloby	213	242	170	167	131
Odvolania	117	126	129	144	195
Osobitné konania	4	4	4	3	4
Stanoviská		1	1	1	
Spolu	742	768	742	799	849

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

14. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Nepridelené	481	524	490	519	617
Plénium				1	
Velká komora	59	40	65	49	42
Päťčlenné komory	170	177	169	193	157
Trojčlenné komory	24	19	15	33	23
Predseda Súdneho dvora	8	8	3	4	10
Spolu	742	768	742	799	849

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

15. Rôzne – Skrátené súdne konania (2007 – 2011)¹

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Žaloby		1						1		
Prejudiciálne konania		5	2	6	1	3	4	7	2	6
Odvolania		1				1				5
Osobitné konania						1				
Spolu		7	2	6	1	5	4	8	2	11

16. Rôzne – Naliehavé prejudiciálne konania (2008 – 2011)²

	2008		2009		2010		2011	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Poľnohospodárstvo		1						
Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach	2	1		1				
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	1	1	2		5	1	2	3
Spolu	3	3	2	1	5	1	2	3

¹ Od 1. júla 2000 môže byť vec na základe ustanovení článkov 62a a 104a rokovacieho poriadku prejednaná v skrátanom súdnom konaní.

² Od 1. marca 2008 možno návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veciach týkajúcich sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prejednať v naliehavom konaní podľa ustanovení článku 104b rokovacieho poriadku.

17. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2011)¹

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Výsledok rozhodnutia		
			Zamietnutie	Povolenie	Výmaz alebo zastavenie konania
Duševné a priemyselné vlastníctvo	2				
Hospodárska súťaž		1			1
Inštitucionálne právo		11	3		1
Obchodná politika					1
Prístup k dokumentom			1		
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		1			
Štátna pomoc			1		
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1				
Životné prostredie					1
SPOLU CELKOVO	3	13	5		4

¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

18. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2011) – Začaté konania a rozsudky

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/stanoviská ²
	Žaloby	Prejudiciálne konania	Odvola	Odvola proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1953	4					4		
1954	10					10		2
1955	9					9	2	4
1956	11					11	2	6
1957	19					19	2	4
1958	43					43		10
1959	46				1	47	5	13
1960	22				1	23	2	18
1961	24	1			1	26	1	11
1962	30	5				35	2	20
1963	99	6				105	7	17
1964	49	6				55	4	31
1965	55	7				62	4	52
1966	30	1				31	2	24
1967	14	23				37		24
1968	24	9				33	1	27
1969	60	17				77	2	30
1970	47	32				79		64
1971	59	37				96	1	60
1972	42	40				82	2	61
1973	131	61				192	6	80
1974	63	39				102	8	63
1975	61	69			1	131	5	78
1976	51	75			1	127	6	88
1977	74	84				158	6	100
1978	146	123			1	270	7	97
1979	1 218	106				1 324	6	138
1980	180	99				279	14	132
1981	214	108				322	17	128
1982	217	129				346	16	185
1983	199	98				297	11	151
1984	183	129				312	17	165

>>>

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/stanoviská ²
	Žaloby	Prejudiciálne konania	Odvolaania	Odvolaania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1985	294	139				433	23	211
1986	238	91				329	23	174
1987	251	144				395	21	208
1988	193	179				372	17	238
1989	244	139				383	19	188
1990	221	141	15	1		378	12	193
1991	140	186	13	1	2	342	9	204
1992	251	162	24	1	2	440	5	210
1993	265	204	17			486	13	203
1994	125	203	12	1	3	344	4	188
1995	109	251	46	2		408	3	172
1996	132	256	25	3		416	4	193
1997	169	239	30	5		443	1	242
1998	147	264	66	4		481	2	254
1999	214	255	68	4		541	4	235
2000	197	224	66	13	2	502	4	273
2001	187	237	72	7		503	6	244
2002	204	216	46	4		470	1	269
2003	277	210	63	5	1	556	7	308
2004	219	249	52	6	1	527	3	375
2005	179	221	66	1		467	2	362
2006	201	251	80	3		535	1	351
2007	221	265	79	8		573	3	379
2008	210	288	77	8	1	584	3	333
2009	143	302	104	2	1	552	1	377
2010	136	385	97	6		624	2	370
2011	81	423	162	13		679	3	371
Spolu	8 682	7 428	1 280	98	19	17 507	354	9 008

¹ Približné číselné údaje nezahŕňajú osobitné konania.

² Presné číselné údaje.

**19. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2011) –
Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa rokov)¹⁾**

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹⁾	Spolu
1961																		1											1
1962																		5											5
1963																1		5											6
1964																		4											6
1965					4					2								1											7
1966																		1											1
1967	5				11					3					1			3											23
1968	1				4					1	1							2											9
1969	4				11					1					1														17
1970	4				21					2	2							3											32
1971	1				18					6	5				1			6											37
1972	5				20					1	4							10											40
1973	8				37					4	5				1			6											61
1974	5				15					6	5							7								1			39
1975	7			1	26					15	14				1			4									1		69
1976	11				28					8	12							14									1		75
1977	16			1	30		2			14	7							9								5			84
1978	7			3	46		1			12	11							38									5		123
1979	13			1	33		2			18	19				1			11									8		106
1980	14			2	24		3			14	19							17									6		99
1981	12			1	41					17	11				4			17									5		108
1982	10			1	36					39	18							21									4		129
1983	9			4	36		2			15	7							19									6		98
1984	13			2	38		1			34	10							22									9		129
1985	13				40		2			45	11				6			14									8		139
																													>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné¹	Spolu
1986	13			4	18		4	2	1	19	5				1			16									8		91
1987	15			5	32		2	17	1	36	5				3			19									9		144
1988	30			4	34				1	38	28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28	10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21	25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29	36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15	22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22	24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36	46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43	58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24	70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10	50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16	39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17	43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12	50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15	40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8	37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9	45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21	48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24	34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26	43			1	2			19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28	29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33	49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31	44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
Spolu	685	40	20	141	1 885	7	62	160	271	847	1 100	2	20	11	75	46	1	789	387	43	88	33	4	11	76	91	531	2	7 428

¹ Vec C-265/00, Campina Melkunie (Cour de justice Benelux/Súdny dvor Benelux/Benelux Gerechthof).
Vec C-196/09, Miles a i. (Chambre de recours des écoles européennes/Rada pre sťažnosti európskych škôl).

**20. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2011) –
Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania
(podľa členských štátov a podľa súdov)**

			Spolu
Belgicko	Cour constitutionnelle	21	
	Cour de cassation	85	
	Conseil d'État	64	
	Iné súdne orgány	515	685
Bulharsko	Софийски градски съд Търговско отделение	1	
	Iné súdne orgány	39	40
Česká republika	Nejvyšší soud		
	Nejvyšší správní soud	10	
	Ústavní soud		
	Iné súdne orgány	10	20
Dánsko	Højesteret	30	
	Iné súdne orgány	111	141
Nemecko	Bundesgerichtshof	148	
	Bundesverwaltungsgericht	105	
	Bundesfinanzhof	279	
	Bundesarbeitsgericht	23	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Iné súdne orgány	1 255	1 885
Estónsko	Riigikohus	2	
	Iné súdne orgány	5	7
Írsko	Supreme Court	19	
	High Court	20	
	Iné súdne orgány	23	62
Grécko	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	50	
	Iné súdne orgány	100	160
Španielsko	Tribunal Supremo	46	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Iné súdne orgány	217	271
Francúzsko	Cour de cassation	95	
	Conseil d'État	75	
	Iné súdne orgány	677	847
Taliansko	Corte suprema di Cassazione	110	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	75	
	Iné súdne orgány	914	1 100
Cyprus	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Iné súdne orgány		2

>>>

			Spolu
Lotyšsko	Augstākā tiesa	18	
	Satversmes tiesa		
	Iné súdne orgány	2	20
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis	3	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	3	
	Iné súdne orgány	4	11
Luxembursko	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	8	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	8	
	Iné súdne orgány	36	75
Maďarsko	Legfelsőbb Bíróság	3	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Iné súdne orgány	40	46
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti tal-Appell		
	Iné súdne orgány	1	1
Holandsko	Raad van State	74	
	Hoge Raad der Nederlanden	207	
	Centrale Raad van Beroep	49	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	140	
	Tariefcommissie	34	
	Iné súdne orgány	285	789
Rakúsko	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	87	
	Oberster Patent- und Markensenat	3	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	66	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Iné súdne orgány	199	387
Poľsko	Sąd Najwyższy	5	
	Naczelny Sąd Administracyjny	15	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Iné súdne orgány	23	43
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	2	
	Supremo Tribunal Administrativo	45	
	Iné súdne orgány	41	88
Rumunsko	Tribunal Dâmbovița	3	
	Curtea de Apel	14	
	Iné súdne orgány	16	33

>>>

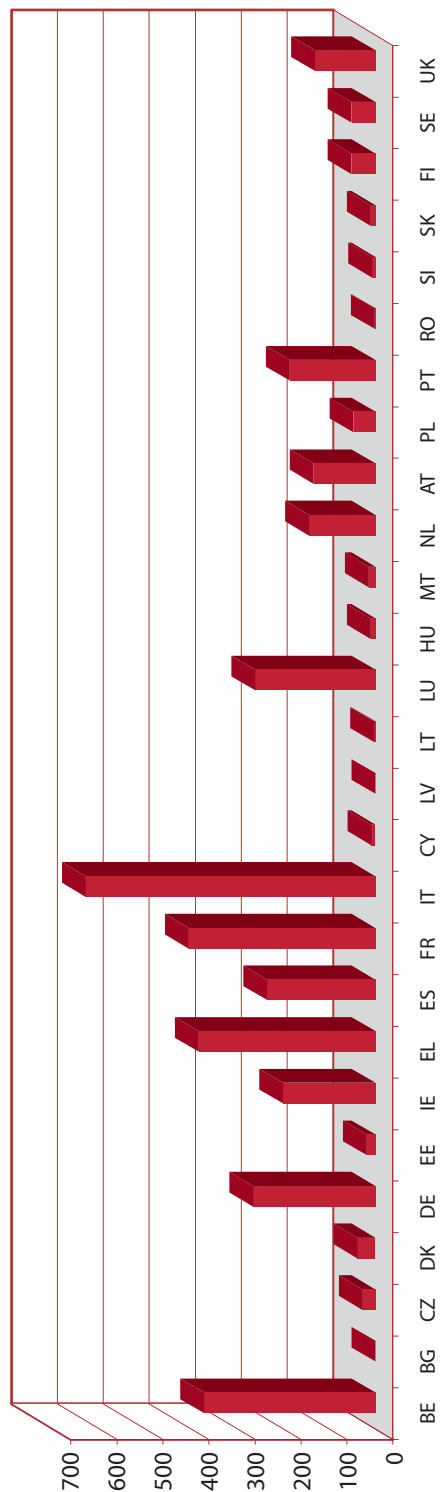
			Spolu
Slovinsko	Vrhovno sodišče	1	
	Ustavno sodišče		
	Iné súdne orgány	3	4
Slovensko	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	6	
	Iné súdne orgány	5	11
Fínsko	Korkein hallinto-oikeus	38	
	Korkein oikeus	12	
	Iné súdne orgány	26	76
Švédsko	Högsta Domstolen	14	
	Marknadsdomstolen	5	
	Regeringsrätten	24	
	Iné súdne orgány	48	91
Spojené kráľovstvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	3	
	Court of Appeal	69	
	Iné súdne orgány	419	531
Iné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	1
	Rada pre sťažnosti európskych škôl ²	1	1
Spolu			7 428

¹ Vec C-265/00, Campina Melkunie.

² Vec C-196/09, Miles a i.

21. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2011) – Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom

1952-2011

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Spolu
1952-2011	371		27	38	265	18	200	383	234	405	628	8		2	260	9	14	143	133	47	185	1	6	10	52	52	131	3 622

Kapitola II

Všeobecný súd

A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2011

Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu Marc Jaeger

Hoci rok 2011 nebol rokom čiastočnej obmeny sudcov, z hľadiska zloženia súdneho kolégia nebol tento rok pre Všeobecný súd rokom, v ktorom by nedošlo k žiadnym zmenám. Všeobecný súd prijal M. Kančevu vymenovanú na miesto T. Čipeva, ktorý zo svojej funkcie odstúpil už v júni 2010, a s ľútosťou sa rozlúčil s E. Moaverom Milanésim. Tieto zmeny, ku ktorým došlo nad rámec stanoveného kalendára personálnych obmien, ktoré sa konajú každé tri roky, sa stali bežnou súčasťou života súdu a treba na ne reagovať vhodnými opatreniami v oblasti súdnej organizácie a správy.

Zo štatistického hľadiska možno rok 2011 nepochybne označiť za rekordný rok. Celkový počet 722 nových podaných vecí predstavuje nárast o skoro 15 % oproti roku 2010 (636 podaných vecí), nehovoriac o tom, že už v roku 2010 bol v tomto smere zaznamenaný dovtedy nevídaný počet podaných vecí. Rovnako pozoruhodný nárast počtu rozhodnutých vecí (+ 35 %) predstavoval bezprecedentnú aktivitu súdu – 714 ukončených vecí (v porovnaní s 527 v roku 2010), ku ktorým treba pripočítať 52 vecí týkajúcich sa predbežných opatrení. Tento úspech treba vnímať ako výsledok hĺbkových reforiem, ktoré Všeobecný súd vykonal tak v oblasti *case management* v širokom slova zmysle, ako aj v oblasti rozvoja nástrojov IT a redakčných metód.

Hoci sa má súd snažiť o trvalé udržanie tempa, v akom pracoval v roku 2011, vzhľadom na konjunktúrne faktory nemožno vždy zaručiť, že takéto tempo sa bude z roka na rok opakovať. Je teda potrebné pokračovať v reformách, aby Všeobecný súd mohol nielen reagovať na systémový nárast počtu sporov, ale aj znižovať počet nevybavených vecí. Napriek mimoriadnym výsledkom uvedeným vyššie počet nevybavených vecí vzrástol na 1 308 vecí a dĺžka konania sa predlžovala, pričom priemerná dĺžka predstavovala 26,7 mesiaca (v porovnaní s 24,7 mesiaca v roku 2010).

Keďže možnosti interných reforiem už boli úplne využité, treba sa teraz zamerať na modernizáciu procesných pravidiel Všeobecného súdu v záujme zaistenia väčšej efektivity a flexibility procesného spracovania rôznych vecí pred Všeobecným súdom pri súčasnom rešpektovaní procesných práv účastníkov konania. Nad rámec týchto nepochybne potrebných zlepšení však zo štatistickej bilancie za rok 2011 hlavne vyplýva, že budúcnosť Všeobecného súdu závisí na štrukturálnych zmenách a na zaistení nových zdrojov v ekonomickom, finančnom a rozpočtovom kontexte, ktorý však nie je priaznivý.

Z hľadiska svojej povahy sa súdna agenda Všeobecného súdu v roku 2011 vyznačovala nárastom sporov v oblasti štátnej pomoci (67 začatých vecí), potvrdením vysokého podielu vecí týkajúcich sa duševného vlastníctva (219 vecí, teda 30 % všetkých sporov) a náhlým a významným nárastom žalôb súvisiacich s obmedzujúcimi opatreniami prijatými Európskou úniou vo vzťahu k situácii v niektorých tretích štátoch (93 začatých vecí), čo osobitne názorným spôsobom ilustruje priamy vplyv legislatívnej a regulačnej činnosti Únie na situáciu súdu. Vo všeobecnosti sa súdna agenda vyznačovala aj narastajúcou diverzifikáciou a čoraz väčšou zložitosťou, o čom svedčí nasledujúci text venovaný rôznym oblastiam pôsobnosti Všeobecného súdu ako súdu, ktorý rozhoduje o otázkach zákonnosti (I), náhrade škody (II), odvolaniach (III) a predbežných opatreniach (IV).

I. Súdna agenda v oblasti preskúmania zákonnosti

Prípustnosť žalôb podaných podľa článku 263 ZFEÚ

1. Lehota na podanie žaloby

Prípustnosť žalôb o neplatnosť je podmienená dodržaním lehoty stanovenej v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ, podľa ktorého musia byť žaloby o neplatnosť podané v lehote dvoch mesiacov buď od uverejnenia aktu, alebo od jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak akt nebol uverejnený ani oznámený, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel. Podľa článku 102 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu platí, že ak sa napadnutý akt uverejňuje, lehota sa počíta od konca štrnásteho dňa po uvedenom uverejnení.

Vo veci *PPG a SNF/ECHA* (uznesenie z 21. septembra 2011, T-268/10, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní, vydané v rozšírenom rozhodovacom zložení) bolo napadnuté rozhodnutie Európskej chemickej agentúry, ktoré bolo v súlade s povinnosťou uloženou tejto agentúre podľa nariadenia REACH¹ uverejnené na jej internetovej stránke. Všeobecný súd rozhodol, že článok 102 ods. 1 rokovacieho poriadku sa vzťahuje len na rozhodnutia uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* a že v predmetnej veci žiadne ustanovenie nevyžaduje uverejnenie napadnutého rozhodnutia v úradnom vestníku (na rozdiel napríklad od rozhodnutí týkajúcich sa štátnej pomoci), a určil, že predĺženie lehoty o štrnásť dní sa neuplatní. Dospel teda k záveru, že žaloba je neprípustná.

Ďalej v uznesení z 1. apríla 2011, *Doherty/Komisia* (T-468/10, zatiaľ neuverejnené), Všeobecný súd rozhodol, že čas, ktorý sa berie do úvahy pri podávaní žaloby faxom, je čas zapísaný kanceláriou Všeobecného súdu, a to s ohľadom na ustanovenia článku 43 ods. 3 rokovacieho poriadku (ktorý stanovuje, že s ohľadom na procesné lehoty sa prihliada jedine na dátum doručenia návrhu do kancelárie). Keďže Súdny dvor Európskej únie má v súlade s protokolom č. 6 Zmluvy o FEÚ svoje sídlo v Luxemburgu, je potrebné prihliadať na luxemburský čas.

Napokon v uznesení z 22. júna 2011, *Evropaiki Dynamiki/Komisia* (T-409/09, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že desaťdňová lehota zohľadňujúca vzdialenosť podľa článku 102 ods. 2 rokovacieho poriadku sa týka iba procesných lehôt, a nie päťročnej premlčacej lehoty stanovenej v článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktorej uplynutím sa premlčuje možnosť podať žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť. Procesné lehoty, akými sú lehoty stanovené na podanie žaloby a päťročná premlčacia lehota stanovená na podanie žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť Únie, sú lehotami, ktoré sa vo svojej povahe líšia. Lehoty stanovené na podanie žaloby sú totiž kogentné a účastníci konania ani súd ich nemôžu meniť, pretože boli stanovené s cieľom zabezpečiť jasnosť a istotu právnych vzťahov. Z tohto dôvodu musí súd Únie *ex officio* preskúmať, či žaloba bola podaná v stanovenej lehote. Naopak, súd nemôže *ex officio* skúmať otázku týkajúcu sa uplynutia lehoty na podanie žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, s. 1).

2. Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ – prvé prípady uplatnenia tohto ustanovenia

a) Pojem regulačný akt

Podľa článku 230 štvrtého odseku ES podlieha prípustnosť žalôb podaných jednotlivcami proti aktom, ktoré im nie sú určené, dvojitej podmienke, a to, že napadnutý akt sa žalobcov priamo a osobne dotýka. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že iné osoby ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne dotýka, iba vtedy, keď sa ich dotýka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené.²

Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 došlo k zmene podmienok prípustnosti žaloby o neplatnosť. Podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ môže akákoľvek fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne dotýkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo dotýkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia. Toto nové ustanovenie, ktoré je určené na zjednodušenie prístupu jednotlivcov k súdu Únie, Všeobecný súd vykladal prvýkrát.

Vo veci *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada* (uznesenie zo 6. septembra 2011, T-18/10, zatiaľ neuverejnené, vydané v rozšírenom rozhodovacom zložení) Všeobecný súd po prvýkrát definoval pojem „regulačný akt“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Pri výklade tohto ustanovenia uviedol, že hoci v tomto ustanovení nie je uvedený pojem „rozhodnutie“, umožňuje podať žalobu po prvé proti individuálnym aktom, po druhé proti všeobecne platným aktom, ktoré sa priamo a osobne dotýkajú fyzickej alebo právnickej osoby, ako aj proti regulačným aktom, ktoré nevyžadujú vykonávacie opatrenia. Podľa Všeobecného súdu z bežného významu pojmu „regulačný“ vyplýva, že akty, na ktoré sa vzťahuje táto tretia možnosť, sú všeobecne platné. Táto možnosť sa však netýka všetkých všeobecne platných aktov, ale len tých, ktoré nemajú legislatívnu povahu, ako to vyplýva zo štruktúry článku 263 a z procesu, ktorý viedol k prijatiu tohto ustanovenia, pôvodne navrhnutého ako článok III-365 štvrtý odsek návrhu Zmluvy o ústave pre Európu. Všeobecný súd, ktorý vykonal teleologickú analýzu, dodáva, že je v súlade s účelom tohto ustanovenia – konkrétne umožniť jednotlivcovi, aby podal žalobu proti všeobecne platným aktom, ktoré nemajú legislatívnu povahu, a zabrániť tak prípadom, keď by tento jednotlivec musel porušiť právo, aby mal prístup k súdu –, ak podmienky prípustnosti žaloby proti legislatívnemu aktu budú prísnejšie než podmienky prípustnosti žaloby proti regulačnému aktu.

V predmetnej veci Všeobecný súd uvádza, že napadnutý akt, konkrétne nariadenie o obchodovaní s výrobkami z tuleňov³, bol prijatý spolurozhodovacím postupom na základe Zmluvy ES (článok 251 ES). Všeobecný súd zdôraznil, že z článku 289 ZFEÚ vyplýva, že akty prijaté podľa postupu stanoveného v článku 294 ZFEÚ (riadny legislatívny postup) sú legislatívne akty a že v rámci tohto postupu sa v podstate uplatní spolurozhodovací postup, a dospel k záveru, že z hľadiska jednotlivých kategórií právnych aktov upravených Zmluvou o FEÚ treba napadnuté nariadenie kvalifikovať ako legislatívny akt. Kvalifikácia aktu ako legislatívneho alebo regulačného aktu podľa Zmluvy o FEÚ tak závisí od toho, či bol, alebo nebol prijatý legislatívnym postupom. Prípustnosť žaloby podanej žalobcami v predmetnej veci teda závisí od toho, či preukážu, že toto nariadenie sa ich priamo a osobne dotýka v zmysle druhého z prípadov uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

² Rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 1963, *Plaumann/Komisija*, 25/62, Zb. s. 197, 223.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 zo 16. septembra 2009 o obchodovaní s výrobkami z tuleňov (Ú. v. EÚ L 286, s. 36).

b) Priama dotknutosť a pojem akt vyžadujúci vykonávacie opatrenia

Na základe tejto definície pojmu regulačný akt dospel Všeobecný súd v rozsudku z 25. októbra 2011, *Microban International a Microban (Europe)/Komisia* (T-262/10, zatiaľ neuverejnený), k záveru, že žaloba podaná proti rozhodnutiu Komisie týkajúcemu sa nezaradenia triklozán, chemickej látky vyrábanej žalobcami, do zoznamu prídavných látok, ktoré sa môžu používať na výrobu plastových materiálov a výrobkov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, je prípustná.

Všeobecný súd konštatuje, po prvé, že napadnuté rozhodnutie bolo Komisiou prijaté pri výkone výkonnej právomoci, a nie legislatívnej právomoci, a po druhé, že napadnuté rozhodnutie má všeobecnú platnosť, pretože sa uplatňuje na objektívne určené situácie a má právne účinky na kategóriu osôb určených všeobecným a abstraktným spôsobom. Na základe uvedeného treba dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie predstavuje regulačný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

Všeobecný súd pripomenul, že článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ tým, že fyzickej alebo právnickej osobe umožňuje podať žalobu proti regulačným aktom, ktoré sa jej priamo dotýkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia, sleduje cieľ, ktorým je poskytnúť príležitosť na podanie priamych žalôb, a rozhodol, že pojem priama dotknutosť, ako je po novom stanovený v tomto ustanovení, v nijakom prípade nemožno vykladať reštriktívnejšie než pojem priama dotknutosť, ktorý bol uvedený v článku 230 štvrtom odseku ES. Keďže bolo preukázané, že žalobcovia boli priamo dotknutí napadnutým rozhodnutím v zmysle pojmu priama dotknutosť stanoveného v článku 230 štvrtom odseku ES, Všeobecný súd dospel k záveru, že sú rovnako priamo dotknutí napadnutým rozhodnutím v zmysle pojmu priama dotknutosť, ako bol po novom stanovený v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

Pokiaľ ide o otázku, či napadnuté rozhodnutie vyžaduje vykonávacie opatrenia, Všeobecný súd konštatuje, že podľa smernice 2002/72/ES⁴ sa po 1. januári 2010 môžu naďalej používať len prídavné látky zahrnuté do dočasného zoznamu. Navyše v súlade so znením tejto smernice sa prídavná látka odstráni z dočasného zoznamu, ak Komisia rozhodne o jej nezaradení do pozitívneho zoznamu. Preto rozhodnutie o nezaradení bezprostredne viedlo k tomu, že triklozán bol z dočasného zoznamu odstránený a bolo zakázané uvádzať ho na trh bez toho, aby členské štáty museli prijať akékoľvek vykonávacie opatrenie. Okrem toho v rozsahu, v akom prechodné opatrenie umožňovalo predĺžiť uvádzanie triklozán na trh až do 1. novembra 2011, samo osebe nevyžadovalo nijaké vykonávacie opatrenie zo strany členských štátov, lebo prípadný zásah zo strany týchto štátov s cieľom presunúť termín z 1. novembra 2011 na skorší dátum bol len fakultatívny. Napokon Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci v poslednom uvedenom prípade mohlo prechodné opatrenie viesť k prijatiu vykonávacích opatrení členskými štátmi, cieľom uvedeného prechodného opatrenia bolo len uľahčiť vykonanie napadnutého rozhodnutia. Ide teda o vedľajšiu úlohu v porovnaní s hlavným cieľom napadnutého rozhodnutia, ktorým je zákaz uvádzania triklozán na trh.

Všeobecný súd konštatoval, že napadnutý akt predstavuje regulačný akt, ktorý sa žalobcov priamo dotýka a nevyžaduje vykonávacie opatrenia, a na základe nových ustanovení článku 263 ZFEÚ vyhlásil žalobu za prípustnú.

⁴ Smernica 2002/72/ES zo 6. augusta 2002, ktorá sa týka plastových materiálov a výrobkov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami (Ú. v. ES L 220, s. 18; Mim. vyd. 13/029, s. 535).

3. Právomoc Všeobecného súdu zrušiť rozhodnutia, ktorými sa vykonávajú rozhodnutia Súdneho dvora o uložení penále za to, že sa nevyhovelo rozsudku o nesplnení povinnosti

Vo veci *Portugalsko/Komisia* (rozsudok z 29. marca 2011, T-33/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bol na Všeobecný súd podaný návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie týkajúceho sa návrhu na zaplatenie penále dlžného na základe rozsudku Súdneho dvora z 10. januára 2008, *Komisia/Portugalsko*⁵, ktorý nadväzoval na prvý rozsudok⁶, ktorým bolo určené, že tento štát si nesplnil svoje povinnosti tým, že nezrušil vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá podmieňuje poskytnutie náhrady škody osobám, ktoré boli poškodené porušením práva Únie v oblasti verejného obstarávania, predložením dôkazu o nedbanlivosti alebo úmysle.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatoval, že Zmluva neobsahuje žiadne osobitné ustanovenia, pokiaľ ide o riešenie sporov medzi členským štátom a Komisiou v súvislosti s vymáhaním súm, ktoré sa majú zaplatiť v rámci vykonania rozsudku Súdneho dvora o nesplnení povinnosti, ktorým sa nariaďuje členskému štátu, aby zaplatil Komisii penále v prípade nevykonania prvého rozsudku o nesplnení povinnosti. Z toho vyplýva, že sa uplatnia procesné prostriedky stanovené Zmluvou a že rozhodnutie, ktorým Komisia stanovuje dlžnú sumu členského štátu z dôvodu penále, ktoré sa mu uložilo, môže byť predmetom žaloby o neplatnosť, ktorá patrí do právomoci Všeobecného súdu.

Všeobecný súd ale nesmie pri výkone tejto právomoci zasahovať do výlučnej právomoci, ktorá je v oblasti nesplnenia povinnosti vyhradená Súdnemu dvoru. Nemôže tak v rámci žaloby o neplatnosť smerujúcej proti rozhodnutiu Komisie, ktoré sa týka vykonania rozsudku Súdneho dvora, rozhodnúť o otázke týkajúcej sa nesplnenia povinností členským štátom, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy, o ktorej Súdny dvor predtým nerozhodol.

Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že v rámci výkonu rozhodnutia Súdneho dvora, ktorým sa ukladá členskému štátu penále, musí mať Komisia možnosť posúdiť opatrenia prijaté členským štátom na vyhovie rozsudku Súdneho dvora bez toho, aby zasahovala do práv členských štátov alebo do výlučnej právomoci Súdneho dvora rozhodovať o súlade vnútroštátnej právnej úpravy s právom Únie. Komisia je teda povinná pred tým, než začne vymáhať penále, overiť, či výhrady, ktoré Súdny dvor uviedol v rozsudku vydanom v konaní o nesplnení povinnosti, naďalej trvajú ku dňu uplynutia lehoty stanovenej Súdnym dvorom členskému štátu, aby neplnenie povinnosti ukončil. Komisia však nemôže v tomto rámci rozhodnúť, že opatrenia prijaté členským štátom na vykonanie rozsudku nie sú v súlade s právom Únie, a potom z toho vyvodíť dôsledky pre vypočítanie penále stanoveného Súdnym dvorom. Ak sa domnieva, že právna úprava zavedená novým zákonom aj naďalej nepredstavuje správne prebratie smernice, musí začať konanie o nesplnení povinnosti.

V predmetnej veci Všeobecný súd pripomína, že z rozsudku Súdneho dvora z 10. januára 2008, *Komisia/Portugalsko* (C-70/06), vyplýva, že tento členský štát mal zrušiť spornú vnútroštátnu úpravu a že penále sa dlhovalo až do dátumu tohto zrušenia. Táto právna úprava bola zrušená zákonom, ktorý nadobudol účinnosť 30. januára 2008. Komisia však nedospela k záveru, že nesplnenie povinnosti bolo ukončené k tomuto dátumu, ale domnievala sa, že nesplnenie povinnosti bolo ukončené 18. júla 2008, keď nadobudla účinnosť nová právna úprava. Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nedodrжала výrok uvedeného rozsudku, a napadnuté rozhodnutie zrušil.

⁵ C-70/06, Zb. s. I-1. V spore rovnakej povahy bol vydaný rozsudok z 19. októbra 2011, *Francúzsko/Komisia* (T-139/06, zatiaľ neuverejnený).

⁶ Rozsudok Súdneho dvora zo 14. októbra 2004, *Komisia/Portugalsko*, C-275/03, neuverejnený v Zbierke.

Pravidlá hospodárskej súťaže platné pre podniky

1. Všeobecné poznámky

a) Pojem podnik

V spojených veciach *Gosselin/Komisia a Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* (rozsudok zo 16. júna 2011, T-208/08 a T-209/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd spresňuje podmienky uplatňovania judikatúry, podľa ktorej priame alebo nepriame zasahovanie subjektu do hospodárskej činnosti podniku, v ktorom vlastní kontrolné podiely, umožňuje kvalifikovať tento subjekt ako podnik v zmysle práva v oblasti hospodárskej súťaže. Vo svojom rozhodnutí dospela Komisia k záveru, že Portielje, nadácia, ktorá spravuje akcie Gosselin, sa nepriamo podieľa na hospodárskej činnosti vykonávanej touto spoločnosťou. Všeobecný súd však uvádza, že keďže judikatúra nestanovila domnienku „zasahovania“ do riadenia podniku, dôkazné bremeno, pokiaľ ide o túto skutočnosť, prináleží Komisii. V predmetnej veci sa pritom domnieva, že Komisia uviedla iba štrukturálne tvrdenia – konkrétne uviedla, že Portielje vlastní takmer celé základné imanie spoločnosti Gosselin a že traja najdôležitejší členovia jej vedenia boli zároveň členmi predstavenstva spoločnosti Gosselin – a nepredložila žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že Portielje skutočne zasahovala do riadenia spoločnosti Gosselin. Preto Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nepreukázala, že Portielje je podnikom.

b) Obmedzenie hospodárskej súťaže – potenciálna hospodárska súťaž

Vo veci *Visa Europe a Visa International Service/Komisia* (rozsudok zo 14. apríla 2011, T-461/07, zatiaľ neuverejnený), žalobcovia vytýkali Komisii, že účinky protiprávneho správania, ktoré im bolo vytýkané, na hospodársku súťaž vyhodnotila z hľadiska možnosti zintenzívniť hospodársku súťaž, ktorá je na relevantnom trhu, teda kritéria, ktoré bolo ekonomicky a právne nesprávne. Všeobecný súd toto tvrdenie odmietol, lebo skutočnosť, že Komisia uznala, že hospodárska súťaž na relevantnom trhu nie je neúčinná, jej nebráni v tom, aby sankcionovala správanie, ktoré viedlo k vylúčeniu potenciálneho konkurenta. Podmienky hospodárskej súťaže na danom trhu sa totiž skúmajú nielen s ohľadom na skutočnú hospodársku súťaž medzi podnikmi, ktoré už pôsobia na relevantnom trhu, ale aj s ohľadom na potenciálnu hospodársku súťaž. Všeobecný súd teda potvrdil prístup Komisie založený na posúdení obmedzujúcich účinkov súťaže na potenciálnu hospodársku súťaž a na štruktúru relevantného trhu.

Tento rozsudok tiež Všeobecnému súdu umožnil lepšie vymedziť pojem potenciálny konkurent. Uvádza, že hoci zámer podniku vstúpiť na trh je eventuálne relevantný na účely preverenia, či ho možno považovať za potenciálneho konkurenta na uvedenom trhu, podstatný prvok, na ktorom sa musí zakladať takéto posúdenie, je jeho schopnosť vstúpiť na uvedený trh.

c) Primeraná lehota

V rozsudkoch zo 16. júna 2011, *Heineken Nederland a Heineken/Komisia a Bavaria/Komisia* (T-240/07 a T-235/07, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), vydaných v rámci kartelu holandských pív, Komisia priznala každému z podnikov zníženie pokuty o 100 000 eur z dôvodu, že v predmetnej veci bola dĺžka správneho konania, ktoré od vykonania kontrol trvalo viac než sedem rokov, neprimeraná. V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že dĺžka správneho konania viedla k porušeniu zásady primeranej lehoty a že zníženie pokuty poskytnuté Komisiou nazohľadnilo výšku pokút uložených týmto podnikom – teda 219,28 milióna eur spoločnosti Heineken NV a jej dcérskej spoločnosti a 22,85 milióna eur spoločnosti Bavaria NV – takže toto zníženie

nemôže primeraným spôsobom napraviť toto porušenie. Všeobecný súd preto stanovil zníženie pokuty na 5 % výšky pokuty.

2. Prínosy v oblasti článku 101 ZFEÚ

a) Zabezpečovanie dôkazov

Rozsudky vydané vo veci kartelu s rozvádzačmi izolovanými plynom umožnili Všeobecnému súdu v určitom rozsahu spresniť režim dokazovania v oblasti kartelov.

– Prípustnosť

Vo veci *Fuji Electric/Komisia* (rozsudok z 12. júla 2011, T-132/07, zatiaľ neuverejnený) Komisia tvrdila, že výhrady, ktoré žalobkyňa neuviedla v priebehu správneho konania, a dokumenty, ktoré nepredložila v priebehu správneho konania, ale uviedla a predložila ich až pred Všeobecným súdom, sú neprípustné. Všeobecný súd tento prístup odmietol a zdôraznil, že pravidlá, ktoré zakotvujú práva a povinnosti podnikov v rámci správneho konania upraveného právom hospodárskej súťaže, nemožno vykladať v tom zmysle, že by určitej osobe ukladali povinnosť spolupracovať a pritom uplatniť v odpovedi na oznámenie o výhradách, ktoré jej zaslala Komisia, už vo fáze správneho konania všetky výhrady, ktoré si priala uviesť na podporu žaloby o neplatnosť.

Komisia tiež navrhovala, aby boli výhrady, ktorými boli spochybnené skutkové či právne okolnosti, ktoré žalobkyňa výslovne uznala v priebehu správneho konania, vyhlásené za neprípustné. Všeobecný súd však uviedol, že pokiaľ sa dotknutá osoba dobrovoľne rozhodne spolupracovať a v priebehu správneho konania výslovne či mlčky uzná okolnosti, ktoré odôvodňujú, aby jej bolo porušenie pripísané, nie je obmedzená vo výkone práva podať žalobu, ktoré jej prináleží na základe Zmluvy. Bez výslovne stanoveného právneho základu na tento účel je toto obmedzenie v rozpore so základnými zásadami zákonnosti a dodržania práva na obhajobu.

– Svedectvá

V rozsudku z 12. júla 2011, *Hitachi a i./Komisia* (T-112/07, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd najskôr pripomína, že vyhlásenie podniku, ktorému sa vytýka, že sa zúčastnil kartelu, ktorého správnosť popierajú viaceré ďalšie dotknuté podniky, nemožno považovať za dostatočný dôkaz existencie porušenia spáchaného týmito podnikmi bez toho, aby bolo podporené inými dôkazmi. Všeobecný súd ďalej spresňuje, že písomné svedectvá zamestnancov spoločnosti vypracované pod jej dohľadom a predložené touto spoločnosťou na účely obhajoby v správnom konaní vedenom Komisiou v zásade nemožno kvalifikovať ako dôkazy, ktoré sú od vyhlásení tejto spoločnosti odlišné a na nich nezávislé. Tieto svedectvá skôr dopĺňujú uvedené vyhlásenia, lebo môžu spresniť a konkretizovať ich obsah. Musia byť teda podporené aj ďalšími dôkazmi.

– Kontextuálne okolnosti

V rozsudkoch z 12. júla 2011, *Hitachi a i./Komisia*, už citovaný, *Toshiba/Komisia* (T-113/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *Mitsubishi Electric/Komisia* (T-133/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že pokiaľ Komisia dospela k záveru, že došlo k porušeniu, len na základe správania predmetných podnikov na trhu stačí, aby tieto podniky preukázali existenciu okolností, ktoré stavajú skutkový stav zistený Komisiou do iného svetla a tak umožňujú nahradiť vysvetlenie skutkového stavu, ktoré použila Komisia, iným prijateľným vysvetlením. Hoci teda neexistencia listinných dôkazov môže byť relevantná pri celkovom posudzovaní súboru nepriamych dôkazov, o ktoré sa Komisia opiera, samotná

táto neexistencia dotknutému podniku neumožňuje spochybniť tvrdenia Komisie tým, že predloží alternatívne vysvetlenie skutkových okolností. To platí len vtedy, keď dôkazy predložené Komisiou neumožňujú jednoznačne a bez toho, aby bol potrebný ich výklad, preukázať existenciu porušenia.

– Preskúmanie Všeobecným súdom

V už citovanej veci *Mitsubishi Electric/Komisia* žalobkyňa spochybňovala judikatúru, podľa ktorej je v prípade, keď Komisia čelí ťažkostiam pri preukazovaní porušenia, prípustné uplatňovanie menej prísnych pravidiel týkajúcich sa dokazovania. Na podporu svojej argumentácie uviedla, že v posledných rokoch pokuty ukladané vo veciach kartelov neustále rástli, čo musí ovplyvniť intenzitu preskúmania rozhodnutí Komisie. Všeobecný súd toto tvrdenie odmietol s tým, že hoci zvýšenie pokút môže mať závažnejšie dôsledky pre účastníkov kartelov, ktorým sa tieto pokuty ukladajú, vedie vzhľadom na to, že iniciatíva Komisie je v tomto zmysle všeobecne známa, k tomu, že pokiaľ sa podniky stanú zodpovednými za porušenie, vynaložia ešte väčšie úsilie, aby vytvorili čo najmenej použiteľných dôkazov, čo sťažuje úlohu Komisie.

Všeobecný súd tiež v rozsudku z 25. októbra 2001, *Aragonesas Industrias y Energía/Komisia* (T-348/08, zatiaľ neuvverejnený), pripomenul, že keďže mu prináleží posúdiť, či dôkazy a iné údaje uvedené Komisiou v napadnutom rozhodnutí stačia na zistenie existencie porušenia, prináleží mu tiež zistiť dôkazy uvedené Komisiou na účely preukázania účasti žalobkyne na dotknutom porušení. Na tento účel sa vyhľadávanie uvedených dôkazov môže týkať len tej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorej Komisia opisuje kontradiktórnu fázu správneho konania.

b) Účasť na jedinom a nepretržitom porušení

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Verhuizingen Coppens/Komisia* (T-210/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že aby bolo možné rozhodnúť o zodpovednosti určitého podniku za jediné a nepretržité porušenie, vyžaduje sa vedomosť o protiprávnom správaní ostatných účastníkov porušenia. Všeobecný súd pritom najskôr uvádza, že hoci sa v predmetnej veci žalobkyňa skutočne zúčastnila na vypracovaní fiktívnych ponúk sťahovania, nevedela o protisúťažných činnostiach ostatných podnikov týkajúcich sa dohôd o systéme peňažných náhrad za odmietnuté ponuky alebo za prípady, keď ponuky nebudú predložené. Keďže z odôvodnenia rozhodnutia – bez ohľadu na jeho výrok – jasne vyplýva, že Komisia dospela k záveru, že tieto postupy predstavovali jediné a nepretržité porušenie, Všeobecný súd zrušil záver o existencii porušenia aj uloženú pokutu.

c) Stanovovanie výšky pokuty

Rok 2011 sa niesol v znamení veľmi veľkého počtu vecí týkajúcich sa kartelových dohôd, ktoré nasťahovali celý rad problémov spojených s výpočtom ukladanej pokuty, a prvých prípadov výkladu usmernení z roku 2006 Všeobecným súdom⁷.

– Hodnoty predajov

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Team Relocations a i./Komisia* (T-204/08 a T-212/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), mal Všeobecný súd príležitosť spresniť výklad pojmu „predaj“, ktorý sa zohľadňuje pri uplatňovaní usmernení z roku 2006. Všeobecný súd

⁷ Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 prijaté 1. septembra 2006 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2).

v tejto súvislosti odmietol stanovisko žalobkyne, že pri výpočte relevantnej hodnoty predaja možno zohľadniť iba hodnotu predaja služieb, ktoré boli skutočne ovplyvnené protiprávnymi praktikami. Rozhodol, že podľa usmernení treba za hodnotu predaja považovať predaj dosiahnutý na relevantnom trhu.

– Závažnosť

Vo veci *Ziegler/Komisia* (rozsudok zo 16. júna 2011, T-199/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) žalobkyňa poukazovala na nedostatok odôvodnenia, ktorý ovplyvnil výpočet základnej čiastky pokuty. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že usmernenia z roku 2006 viedli k „zásadnej metodologickej zmene výpočtu pokút“. Konkrétne bolo zrušené členenie porušení na tri kategórie („málo závažné“, „závažné“ a „veľmi závažné“) a v záujme presnejšej diferenciacie bola zavedená stupnica od 0 do 30 %. Okrem toho základná čiastka pokuty v súčasnosti „súvis[í] s určitou časťou hodnoty predaja stanovenou v závislosti od stupňa závažnosti porušenia a vynásobenou počtom rokov, v ktorých porušenie trvalo“. Vo väčšine prípadov sa „zohľadňovaná časť hodnoty predaja stanoví na úrovni, ktorá môže dosiahnuť až 30 %“. Pokiaľ ide o horizontálne dohody o stanovení cien, rozdelení trhu a obmedzení produkcie, ktoré „svojou povahou“ patria medzi „najzávažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže“, podiel predaja, ktorý sa berie do úvahy, sa musí spravidla stanoviť „v hornej časti stupnice“. Za týchto podmienok a ako logický dôsledok toho, že Komisia v danej oblasti disponuje voľnou úvahou, musí Komisia odôvodniť zohľadnený podiel predaja a nemôže sa uspokojiť len s odôvodnením kvalifikácie porušenia ako „veľmi závažného“. Vo všeobecnosti Všeobecný súd zdôraznil – hoci súčasne uznal, že rozhodnutie bolo v tomto ohľade z hľadiska existujúcej judikatúry dostatočne odôvodnené – že uvedená judikatúra bola vypracovaná najmä vo vzťahu k predchádzajúcim usmerneniam, a vyzýva teda Komisiu, aby pri uplatňovaní usmernení z roku 2006 posilnila časť odôvodnenia týkajúcu sa výpočtu pokút tak, aby podniky boli schopné podrobne sa oboznámiť so spôsobom výpočtu pokuty, ktorá im bola uložená.

Všeobecný súd v už citovanom rozsudku *Team Relocations a i./Komisia* konštatoval, že usmernenia z roku 2006 zrušili tak členenie porušení na kategórie, ako aj paušálne sumy a zaviedli systém umožňujúci presnejšiu diferenciaciu v závislosti od závažnosti porušenia, a rozhodol, že Komisia môže zohľadniť rozsah závažnosti účasti každého podniku na porušení buď pri určení percentuálneho podielu hodnoty zohľadnených predajov, alebo pri posudzovaní poľahčujúcich či priťažujúcich okolností. V poslednom uvedenom prípade však musí posúdenie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností umožniť primerané zohľadnenie relatívnej závažnosti účasti na jedinom porušení, ako aj prípadnej zmeny tejto závažnosti v čase.

– Dĺžka trvania

V už citovaných spojených veciach *Team Relocations a i./Komisia* sa spochybňovalo systematické násobenie sumy určenej na základe hodnoty predaja počtom rokov účasti podniku na porušení, ako je upravené v usmerneniach z roku 2006, lebo tento systém priznáva údajnej dĺžke trvania porušenia neprimeraný význam v porovnaní s ostatnými relevantnými faktormi a najmä so závažnosťou porušenia. Ako už bolo uvedené v súvislosti so závažnosťou porušenia, Všeobecný súd síce uviedol, že nový prístup Komisie predstavuje aj v tomto smere zásadnú zmenu metodológie, lebo násobenie počtom rokov účasti na porušení sa rovná zvýšeniu sumy o 100 % za rok, zdôraznil však, že takýto vývoj nie je v rozpore s článkom 23 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2003⁸.

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

Naopak, v už citovanom rozsudku z rovnakého dňa *Gosselin Group a Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* Všeobecný súd vyvodil z tejto zmeny dôsledky pre prácu Komisie. Všeobecný súd tak spresnil, že podľa ustálenej judikatúry dôkazné bremeno týkajúce sa porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ prináleží Komisii a Komisia musí predložiť presné a zhodujúce sa dôkazy, ktoré odôvodňujú pevné presvedčenie, že došlo k údajnému porušeniu, čo osobitne platí pre dôkazy týkajúce sa kritéria dĺžky trvania porušenia, ktorého význam sa v usmerneniach z roku 2006 podstatne zvýšil.

– Rovnosť zaobchádzania – zohľadňovaný obrat

V už citovaných rozsudkoch *Toshiba/Komisia* a *Mitsubishi Electric/Komisia* Všeobecný súd uvádza, že Komisia zvolila rok 2001 za referenčný rok na stanovenie hodnoty celosvetového predaja a ako základ pre výpočet východiskovej sumy pokuty spoločností Toshiba a Mitsubishi Electric, ktorých činnosti v odvetví rozvádzačov izolovaných plynom prevzal od roku 2002 ich spoločný podnik TM T & D, zatiaľ čo v prípade európskych výrobcov použila ako referenčný rok 2003, čiže posledný celý rok porušenia. Podľa Komisie bolo toto rozlišovanie odrazom jej úmyslu zohľadniť skutočnosť, že počas prevažnej časti trvania porušenia mala spoločnosť Toshiba oveľa menší podiel na celosvetovom trhu s týmto výrobkom ako spoločnosť Mitsubishi. Hoci Všeobecný súd považuje tento cieľ za legitímny, domnieva sa, že na dosiahnutie tohto cieľa mohli byť použité iné nediskriminačné metódy, napríklad rozdelenie východiskovej sumy vypočítanej na základe obratu za rok 2003 podľa pomeru predaja dotknutého výrobku počas roka predchádzajúceho založeniu spoločného podniku. Keďže Komisia porušila zásadu rovnosti zaobchádzania a neexistujú skutočnosti, na základe ktorých by mohla vypočítať novú sumu pokuty, Všeobecný súd pokuty uložené obom týmto podnikom zrušil.

– Odstrašenie

Vo veci *Arkema France a i./Komisia* (rozsudok zo 7. júna 2011, T-217/06, zatiaľ neuverejnený) Komisia uplatnila zvýšenie o 200 %, aby peňažnej sankcii zaistila dostatočný odstrašujúci účinok vzhľadom na veľkosť a hospodársku silu dotknutého podniku. Toto zvýšenie sa zakladalo na celosvetovom obrate spoločnosti Total, ktorá je materskou spoločnosťou žalobkyne. Všeobecný súd však poukázal na skutočnosť, že niekoľko dní pred prijatím rozhodnutia Komisie prestala byť žalobkyňa ovládaná spoločnosťou Total, a dospel teda k názoru, že zvýšenie pokuty na účely odstrašujúceho účinku nie je dôvodné. Všeobecný súd pripomína, že potreba zabezpečiť dostatočne odstrašujúci účinok pokuty vyžaduje okrem iného úpravu výšky pokuty tak, aby mala požadovaný dosah na podnik, ktorému je uložená, a to tak, aby sa nestala zanedbateľnou alebo naopak neprimerane vysokou, predovšetkým s ohľadom na jeho finančné schopnosti. Tento odstrašujúci účinok možno preto právoplatne dosiahnuť, len ak sa zohľadní situácia podniku v deň, keď bola pokuta uložená. Keďže hospodárska jednotka tvorená spoločnosťami Arkema a Total zanikla pred dátumom prijatia napadnutého rozhodnutia, zdroje spoločnosti Total nemôžu byť zohľadnené pri určovaní násobiteľa uplatniteľného na spoločnosť Arkema a jej dcérske spoločnosti. Všeobecný súd preto rozhodol, že zvýšenie o 200 % je voči nim neprimerané a že 25 % zvýšenie je primerané na zaistenie dostatočne odstrašujúceho účinku pokuty, ktorá im bola uložená. Z tohto dôvodu Všeobecný súd rozhodol znížiť pokutu uloženú spoločnosti Arkema z 219,1 na 113,3 milióna eur.

– Spolupráca

V už citovanej veci *Fuji Electric/Komisia* Všeobecný súd spresňuje, že hoci je pravda, že dátum, ku ktorému sú dôkazy predložené Komisii, ovplyvňuje ich kvalifikáciu ako dôkazov s významnou pridanou hodnotou, lebo táto kvalifikácia závisí od dôkazov už obsiahnutých v spise Komisie ku dňu ich predloženia, samotná skutočnosť, že tieto dôkazy boli predložené po doručení oznámenia o výhradách nevyklučuje, že môžu mať aj napriek pokročilému štádiu správneho konania významnú

pridanú hodnotu. Najmä v žiadosti o priznanie výhod vyplývajúcich z oznámenia o spolupráci, ktorá je predložená po zaslaní oznámenia o výhradách, sa môže podnik sústrediť na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru neboli z právneho hľadiska dostatočne preukázané, aby poskytol významnú pridanú hodnotu oproti dôkazom, ktorými už Komisia disponuje.

Vo veci *Deltafina/Komisia* (rozsudok z 9. septembra 2011, T-12/06, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), sa Komisia prvýkrát rozhodla priznať žalobkyni podmienené oslobodenie od pokút v rámci oznámenia o spolupráci. Všeobecný súd uvádza, že keďže poskytnutie úplného oslobodenia od pokút predstavuje výnimku zo zásady osobnej zodpovednosti podniku za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, je logické, že Komisia môže na oplátku vyžadovať od podniku, aby ju informoval o rozhodných skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel a ktoré môžu ovplyvniť priebeh správneho konania a účinnosť vyšetrovania. Všeobecný súd však uvádza, že žalobkyňa na stretnutí s konkurentmi dobrovoľne a bez informovania Komisie prezradila, že podala žiadosť o oslobodenie od pokút, a to predtým, ako mala Komisia možnosť začať prešetrovanie týkajúce sa dotknutého kartelu. Keďže takéto správanie nemožno považovať za prejav ducha skutočnej spolupráce, Všeobecný súd rozhodol, že Komisia sa nedopustila pochybenia, keď spoločnosti Deltafina v napadnutom rozhodnutí neposkytla konečné oslobodenie od pokút.

– Príťažujúce okolnosti

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Arkema France/Komisia* (T-343/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd uvádza, že hoci žiadna premlčacia doba nebráni tomu, aby Komisia konštatovala stav opakovaného porušovania, nič to nemení na skutočnosti, že Komisia v súlade so zásadou proporcionality nemôže časovo neobmedzeným spôsobom zohľadniť jedno alebo viaceré skoršie rozhodnutia, ktorými boli podniku uložené sankcie. V predmetnej veci Všeobecný súd konštatuje, že žalobca opakovanou účasťou na karteloch od roku 1961 do mája 1984, za ktorú mu boli uložené sankcie najprv v roku 1984, neskôr v roku 1986 a nakoniec v roku 1994, porušoval pravidlá hospodárskej súťaže a že aj napriek sérii týchto rozhodnutí svoje protiprávne správanie zopakoval účasťou na novom karteli od 17. mája 1995 do 9. februára 2000, za ktorú mu boli uložené sankcie v napadnutom rozhodnutí. Komisia preto zvýšila východiskovú sumu pokuty, ktorá bola uložená žalobcovi. Všeobecný súd schvaľuje prístup Komisie a uvádza, že keďže táto séria rozhodnutí, ktoré boli prijaté v krátkom časovom rozpätí, pričom posledné uvedené rozhodnutie bolo prijaté rok predtým, ako sa žalobca dopustil porušenia, ktoré bolo sankcionované v napadnutom rozhodnutí, svedčí o jeho sklone porušovať pravidlá hospodárskej súťaže, Komisia neporušila zásadu proporcionality, keď túto sériu rozhodnutí zohľadnila v rámci posudzovania recidívneho správania žalobcu.

V rozhodnutí napadnutom v rámci vecí *ENI/Komisia a Polimeri Europa/Komisia* (rozsudky z 13. júla 2011, T-39/07 a T-59/07, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Komisia poznamenala, že podniku EniChem už boli v minulosti uložené sankcie za jeho účasť na dvoch kartelových dohodách, a rozhodla, že východisková suma pokuty uložená žalobkyniam, teda spoločnosti Eni a jej dcérskej spoločnosti Polimeri, musí byť zvýšená o 50 % z dôvodu príťažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovanom porušovaní. Hoci sa Komisia domnievala, že právnické osoby zúčastnené na dotknutých porušeniach neboli totožné, predmetného protiprávneho správania sa opakovane dopustil ten istý podnik. Všeobecný súd však uviedol, že keďže je v tomto prípade vývoj štruktúry a ovládania dotknutých spoločností zvlášť zložitý, Komisii prináleží, aby bola zvlášť presná a uviedla všetky podrobné informácie nevyhnutné na preukázanie, že spoločnosti uvedené v napadnutom rozhodnutí a spoločnosti uvedené v predchádzajúcich rozhodnutiach predstavovali ten istý „podnik“ v zmysle článku [101 ZFEÚ]. Všeobecný súd sa domnieva, že v predmetnej veci to tak nebolo, čiže opakované porušovanie nebolo preukázané. Znížil teda výšku pokuty z 272, 25 na 181,5 milióna eur.

V spojených veciach vyhlásených v ten istý deň, *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs a i./Komisia* (T-144/07, T-147/07 až T-150/07 a T-154/07, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že Komisia zvýšila výšku pokuty uloženej materskej spoločnosti ThyssenKrupp AG, jej dcérskej spoločnosti ThyssenKrupp Elevator AG, ako aj niektorým národným dcérskym spoločnostiam o 50 % z dôvodu opakovaného porušovania, lebo niektorým spoločnostiam zo skupiny ThyssenKrupp už boli v roku 1998 uložené sankcie z dôvodu ich účasti na karteli týkajúcom sa prirážky za legovanie. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že Komisia konštatovala v tomto rozhodnutí porušenie spáchané len spoločnosťami z tejto skupiny, ale nie ich materskými spoločnosťami v rozhodnom čase, ktorých hospodárskym a právnym nástupcom bola spoločnosť ThyssenKrupp AG. Komisia sa vtedy navyše nedomnievala, že dcérske spoločnosti a ich materské spoločnosti tvorili hospodársku jednotku. Všeobecný súd ďalej konštatuje, že dcérske spoločnosti, ktorým boli uložené pokuty v rámci kartelu v oblasti prirážky za legovanie, nepatrili medzi podniky, ktorým bola uložená sankcia v napadnutom rozhodnutí. Konštatované porušenia preto nemožno považovať za opakované porušenie spáchané tým istým podnikom.

– Poľahčujúce okolnosti

Vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Ziegler/Komisia*, sa žalobkyňa v súvislosti s poľahčujúcimi okolnosťami odvolávala na ukončenie protiprávneho konania. Všeobecný súd uvádza, že hoci usmernenia z roku 2006 stanovujú, že základná čiastka pokuty sa môže z tohto dôvodu znížiť, táto okolnosť „sa [nepoužije] v prípade dohôd alebo praktík tajnej povahy (najmä kartelov)“. Navyše túto poľahčujúcu okolnosť možno uplatniť iba v prípadoch, keď sa protiprávne konanie ukončí v nadväznosti na prvý zásah Komisie. Keďže Všeobecný súd konštatoval, že žalobkyňa sa podieľala na protiprávnom konaní do 8. septembra 2003, zatiaľ čo kontroly sa uskutočnili po tomto dni, konkrétne 16. septembra 2003, zamietol výhradu uvedenú žalobkyňou.

V rovnakej veci žalobkyňa tvrdí, že v dôsledku toho, že Komisia vedela o protiprávnom konaní a že ho celé roky tolerovala, žalobkyňa nadobudla síce nesprávne, ale legitímne presvedčenie, že toto konanie je dovoľené. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že samotná vedomosť o protisúťažnom správaní neznamena, že toto správanie bolo implicitne „povolené alebo podporované“ Komisiou v zmysle usmernení z roku 2006. Údajnú nečinnosť totiž nemožno posudzovať rovnako ako pozitívny akt, akým je povolenie alebo podporovanie, ktoré vedie k uznaniu poľahčujúcej okolnosti.

Vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Arkema France/Komisia*, žalobkyňa tvrdila, že Komisia sa dopustila chyby, keď jej nepriznala zníženie pokuty na základe spolupráce, ktorá šla nad rámec pôsobnosti oznámenia o spolupráci. Všeobecný súd spresňuje, že aby bol zachovaný potrebný účinok tohto typu usmernení, môže Komisii vzniknúť povinnosť znížiť podniku pokutu na inom základe len vo výnimočnej situácii. Domnieva sa, že je to tak najmä v prípade, keď je spolupráca podniku, ktorá presahuje rámec jeho právnej povinnosti bez toho, aby mal nárok na zníženie pokuty na základe uvedeného oznámenia o spolupráci, pre Komisiu objektívne užitočná. Takáto užitočnosť sa musí konštatovať vtedy, keď sa Komisia vo svojom konečnom rozsudku opiera o dôkazy, bez ktorých by Komisia nemohla za dotknuté porušenie čiastočne alebo v plnom rozsahu uložiť sankcie.

– Mimoriadne okolnosti

V už citovanom rozsudku *Ziegler/Komisia* Všeobecný súd posudzuje uplatnenie usmernení z roku 2006 v súvislosti so zohľadnením platobnej schopnosti daného podniku. V tejto súvislosti uvádza, že na priznanie výnimočného zníženia pokuty z dôvodu ekonomických ťažkostí podľa usmernení z roku 2006 musia byť okrem podania žiadosti splnené dve kumulatívne podmienky, konkrétne po prvé neprekonateľné ťažkosti so zaplatením pokuty a po druhé existencia „osobitného sociálneho

a ekonomického kontextu“. Pokiaľ ide o prvú podmienku, Komisia iba poznamenala, že keďže pokuta predstavovala iba 3,76 % celosvetového obratu podniku v roku 2006, táto pokuta nebola spôsobilá nenapraviteľne ohroziť jeho ekonomickú životaschopnosť. Všeobecný súd sa po prvé domnieva, že toto posúdenie je abstraktné a vôbec nezohľadňuje konkrétnu situáciu žalobkyne, a po druhé, že samotný výpočet percentuálneho podielu pokuty na celosvetovom obrate podniku nemôže odôvodniť záver, že táto pokuta nie je spôsobilá nenapraviteľne ohroziť ekonomickú životaschopnosť žalobkyne. Všeobecný súd však dospel k záveru, že keďže druhá podmienka splnená nebola, Komisia bola oprávnená zamietnuť tvrdenia žalobkyne.

– Horná hranica 10 % obratu

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Putters International/Komisia* (T-211/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd uvádza, že samotná skutočnosť, že pokuta, ktorá bola nakoniec uložená, dosahuje 10 % obratu žalobkyne, zatiaľ čo toto percento je pri ostatných účastníkoch kartelu nižšie, nemôže predstavovať porušenie zásady rovnosti zaobchádzania alebo zásady proporcionality. Tento dôsledok je totiž vnútorne spätý s výkladom, že horná hranica 10 % je jednoduchým pevným prahom, ktorý sa použije po prípadnom znížení pokuty z dôvodu poľahčujúcich okolností alebo zásady proporcionality. Uvádza však, že vynásobenie výšky určenej na základe hodnoty predaja počtom rokov účasti na porušení v rámci usmernení z roku 2006 môže znamenať, že horná hranica 10 % sa stane pre akýkoľvek podnik, ktorý je v zásade činný na jedinom trhu a bol účastníkom kartelu počas viac ako jedného roku, skôr pravidlom ako výnimkou. V tomto prípade sa akékoľvek rozlišovanie na základe závažnosti alebo poľahčujúcich okolností zvyčajne nebude môcť prejavovať na pokute, ktorá bola znížená, aby dosiahla 10 %. Všeobecný súd tým zdôrazňuje skutočnosť, že neexistencia rozlišovania konečnej pokuty, ktorá z toho vyplýva, predstavuje vzhľadom na zásadu individualizácie trestov a sankcií problém, ktorý je vnútorne spätý s novou metodológiou.

d) Pripísanie protiprávneho správania a uloženie solidárnej povinnosti

– Podmienky uplatnenia domnienky zodpovednosti materskej spoločnosti za konanie jej dcérskej spoločnosti

V rozsudku z 15. septembra 2011, *Koninklijke Grolsch/Komisia* (T-234/07, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd uvádza, že Komisia nepredložila dôkaz o priamej účasti žalobkyne na karteli. So žalobkyňou sa zaobchádzalo rovnako ako s jej dcérskou spoločnosťou (ktorú 100 % vlastnila) bez toho, aby Komisia rozlišovala medzi právnickými osobami alebo uviedla dôvody, prečo jej malo byť protiprávne správanie pripísané. Všeobecný súd dospel k záveru, že keďže Komisia nezohľadnila ekonomické, organizačné a právne väzby existujúce medzi žalobkyňou a jej dcérskou spoločnosťou, zbavila žalobkyňu možnosti, aby prípadne napadla dôvodnosť tohto pripísania zodpovednosti na Všeobecnom súde a vyvrátila domnienku, a zároveň neumožnila Všeobecnému súdu, aby v tejto súvislosti vykonal preskúmanie, čo odôvodňuje zrušenie rozhodnutia.

– Vyvrátenie domnienky

V rozsudkoch zo 16. júna 2011, *L’Air liquide/Komisia a Edison/Komisia* (T-185/06, zatiaľ neuverejnený, a T-196/06, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd najskôr uviedol, že Komisia mohla oprávnene predpokladať skutočný výkon rozhodujúceho vplyvu žalobkyň na ich dcérsku spoločnosť, a to so zreteľom na väzbu spočívajúcu v 100 % kontrole, ktorá spájala obe spoločnosti a ktorá nebola spochybňovaná. Ďalej uvádza, že žalobkyne predložili osobitnú argumentáciu s cieľom vyvrátiť uvedenú domnienku, pričom sa snažili preukázať nezávislosť ich dcérskej spoločnosti. Reakcia Komisie na tieto tvrdenia sa však obmedzila iba na odkaz na niektoré ďalšie dôkazy o tom, že žalobkyne vykonávali rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť.

Všeobecný súd sa domnieva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla dôvody, pre ktoré dospela k záveru, že dôkazy predložené žalobkyňami nestačia na vyvrátenie predmetnej domnienky. Povinnosť Komisie odôvodniť svoje rozhodnutie vo vzťahu k tejto otázke však jasne vyplýva z vyvrátiteľnej povahy predmetnej domnienky, ktorej vyvrátenie si vyžadovalo, aby žalobkyne predložili dôkaz o všetkých hospodárskych, organizačných a právnych väzbách medzi nimi a ich dcérskou spoločnosťou. Keďže Komisia sa k tejto súvislosti podrobne nevyjadрила, Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia.

V už citovaných spojených veciach *Gosselin/Komisia* a *Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* Komisia uplatnila domnienku skutočného výkonu rozhodujúceho vplyvu spoločnosti Portielje na spoločnosť Gosselin, lebo materská spoločnosť vlastnila skoro celé základné imanie svojej dcérskej spoločnosti. Všeobecný súd však uvádza, že dôkazy predložené spoločnosťou Portielje umožňovali vyvrátiť uvedenú domnienku. Medzi týmito dôkazmi osobitne zdôrazňuje skutočnosť, že jediná možnosť, ako mohla materská spoločnosť ovplyvňovať svoju dcérsku spoločnosť, spočívala vo využití hlasovacích práv spojených s akciami, ktoré vlastnila, na valnom zhromaždení tejto spoločnosti. Konštatuje ale, že v priebehu trvania porušenia sa nekonalo nijaké zhromaždenie akcionárov. Všeobecný súd preto rozhodol zrušiť rozhodnutie Komisie v rozsahu, v akom sa týka spoločnosti Portielje.

– Obmedzenie zodpovednosti

Vo veci *Tomkins/Komisia* (rozsudok z 24. marca 2011, T-382/06, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) bola žalobkyňi pripísaná zodpovednosť za protiprávne správanie jej dcérskej spoločnosti, spoločnosti Pegler, lebo vlastnila 100 % základného imania tejto spoločnosti. V rámci žalobných dôvodov spochybňovala účasť svojej dcérskej spoločnosti na karteli počas trvania porušenia. V rozsudku z rovnakého dňa *Pegler/Komisia* (T-386/06, zatiaľ neuverejnený) Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie, pokiaľ ide o účasť spoločnosti Pegler na karteli v oblasti medených tvaroviek počas časti obdobia trvania porušenia, ktorá presahovala obdobie trvania porušovania uvedené v žalobnom dôvode materskej spoločnosti Tomkins. V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že keďže súd Európskej únie nemôže rozhodnúť *ultra petitem*, zrušujúci výrok nemôže ísť nad rámec toho, čo požaduje žalobca. Z hľadiska práva hospodárskej súťaže však žalobkyňa tvorila jedinú entitu so svojou dcérskou spoločnosťou, ktorá mala čiastočný úspech v rámci žaloby o neplatnosť podanej v už citovanej veci *Pegler/Komisia*. Pripísanie zodpovednosti žalobkyňi, ktoré vykonala Komisia, teda znamená, že žalobkyňa má prospech z čiastočného zrušenia napadnutého rozhodnutia v uvedenej veci. Okrem toho žalobkyňa predložila jediný žalobný dôvod, ktorý spochybňuje dĺžku trvania účasti spoločnosti Pegler na porušovaní, a na základe tohto dôvodu navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd, ktorému bola predložená žaloba o neplatnosť samostatne materskou spoločnosťou a dcérskou spoločnosťou, nerozhodne *ultra petitem*, keď zohľadní výsledok žaloby podanej dcérskou spoločnosťou, keďže žalobné návrhy predložené materskou spoločnosťou majú rovnaký predmet.

Naopak, vo veci, v ktorej bol vydaný tento istý rozsudok, spoločnosť Tomkins výslovne vzala späť žalobný dôvod založený na nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o zvýšenie pokuty na účely odstránenia. Všeobecný súd z toho odvodil, že o tejto otázke nemôže rozhodnúť bez toho, aby išiel nad rámec sporu, ako ho vymedzili účastníci konania v prejednávanej veci, hoci vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Pegler/Komisia*, sa domnieval, že Komisia uplatnila tento násobiaci koeficient nesprávne.

– Solidárna zodpovednosť za zaplatenie pokuty

V rozsudku z 12. októbra 2011, *Alliance One International/Komisia* (T-41/05, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd dospel k záveru, že žalobkyňu nemožno považovať za zodpovednú za porušenie, ktorého sa dopustila spoločnosť Agroexpansió n v období predchádzajúcom 18. novembru 1997, pretože až od tohto dátumu tvorila žalobkyňa so spoločnosťou Agroexpansió n jeden hospodársky subjekt, a teda podnik v zmysle článku [101 ZFEÚ]. Keďže solidárnosť pri zaplatení pokuty sa môže týkať iba obdobia porušovania, počas ktorého materská spoločnosť a jej dcérska spoločnosť tvorili takýto podnik, Komisia nemohla uložiť žalobkyňi povinnosť zaplatiť solidárne so spoločnosťou Agroexpansió n celú sumu uloženú spoločnosti Agroexpansió n, teda 2 592 000 eur, čiže sumu, ktorá sa týka celého obdobia porušovania. Všeobecný súd preto rozhodol, že sa pokuta z dôvodu dĺžky trvania porušovania zvyšuje len o 35 %, a nie o 50 %.

e) Neobmedzená právomoc

Podľa článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003 Všeobecný súd disponuje neobmedzenou právomocou, aby okrem jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie, ktoré umožňuje len odmietnutie žaloby o neplatnosť alebo zrušenie napadnutého aktu, zmenil napadnutý akt, a to aj bez toho, aby ho zrušil, s prihliadnutím na všetky skutkové okolnosti, a to napríklad zmenou uloženej pokuty.⁹

V už citovanom rozsudku *Arkema France a i./Komisia* Všeobecný súd uvádza, že Komisia nespochybnila správnosť tvrdení žalobkyň, podľa ktorých od 18. mája 2006 už neboli ovládané zo strany Total a Elf Aquitaine, teda skutkovej okolnosti uvedenej už v žalobe. Všeobecný súd, ktorý žalobkyne vyzvali, aby uplatnil svoju neobmedzenú právomoc a znížil výšku pokuty s ohľadom na túto skutočnosť, rozhodol, že zvýšenie pokuty na zaistenie dostatočného odstrašujúceho účinku nebude predstavovať 200 %, ale 25 %, lebo ho považoval za nadmerné z dôvodu, že bolo vypočítané na základe celosvetového obratu materskej spoločnosti. V dôsledku toho sa výška pokuty uložená spoločnosti Arkema znížila o 105,8 milióna eur.

V už citovaných rozsudkoch *Ziegler/Komisia* a *Team Relocations a i./Komisia* Všeobecný súd spresnil, že cieľom hlbšieho odôvodnenia v súvislosti s výpočtom pokuty, ktoré sa stalo nevyhnutným z dôvodu zásadnej metodologickej zmeny výpočtu pokút vyplývajúcej z uplatnenia usmernení z roku 2006, je tiež uľahčiť Všeobecnému súdu výkon jeho neobmedzenej právomoci, v rámci ktorej musí mať možnosť posúdiť okrem zákonnosti napadnutého rozhodnutia aj primeranosť uloženej pokuty.

V už citovanom rozsudku *Putters International/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že neexistencia rozlišovania v súvislosti s konečnou pokutou, ktorá niekedy vyplynie z metodológie podľa usmernení z roku 2006, môže vyžadovať, aby v plnom rozsahu vykonal svoju neobmedzenú právomoc v jednotlivých prípadoch, v ktorých uplatnenie samotných usmernení z roku 2006 neumožňuje náležité rozlišovanie.

V rozsudku z 5. októbra 2011, *Romana Tabacchi/Komisia* (T-11/06, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd konštatoval, že Komisia sa po prvé dopustila nesprávneho posúdenia skutkových okolností, pokiaľ ide o dĺžku trvania účasti žalobkyne na karteli, a po druhé porušila zásadu rovnosti zaobchádzania pri posudzovaní špecifickej váhy tejto účasti, pričom túto situáciu napravit tým, že využil svoju neobmedzenú právomoc. Všeobecný súd sa tak domnieva, že vzhľadom na kumulatívny

⁹ Pozri najmä rozsudok Súdneho dvora z 15. októbra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 692.

účinnosť vyššie konštatovaných protiprávných postupov, ako aj na nízku platobnú schopnosť žalobkyne, treba spravodlivým posúdením všetkých skutkových okolností prípadu dospieť k záveru, že konečná suma pokuty uloženej žalobkyne sa stanovuje na 1 milión eur namiesto 2,05 milióna eur. V tejto súvislosti po prvé spresňuje, že sankcia v takejto výške umožňuje účinne postihnúť protiprávne správanie žalobkyne, pretože nie je zanedbateľná a má dostatočný odstrašujúci účinok, a po druhé, že akákoľvek vyššia suma pokuty, ako je uvedená suma, by bola vzhľadom na porušenie vytýkané žalobkyne, ktoré sa posudzuje v celkových súvislostiach, neprimeraná.

3. Prínosy v oblasti koncentrácií

Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 12. októbra 2011, *Association belge des consommateurs test-achats/Komisja* (T-224/10, zatiaľ neuverejnený), vykonal spresnenia, pokiaľ ide o podmienky prípustnosti žaloby podanej tretími osobami po prvé proti rozhodnutiu Komisie o zlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom (v predmetnej veci medzi EDF a Segebel) a po druhé proti zamietnutiu žiadosti podanej vnútroštátnymi orgánmi o čiastočné postúpenie predmetnej koncentrácie uvedeným orgánom (rozhodnutie o zamietnutí postúpenia).

a) Aktívna legitímácia tretích osôb

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že z judikatúry vyplýva, že v prípade rozhodnutí Komisie týkajúcich sa zlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom sa aktívna legitímácia oprávnených subjektov dotknutých koncentráciou musí posudzovať odlišne v závislosti od toho, či sa tieto osoby na jednej strane dovolávajú vád postihujúcich podstatu týchto rozhodnutí (dotknuté tretie osoby „prvej kategórie“), alebo na druhej strane tvrdia, že Komisia porušila procesné práva, ktoré im zverujú právne akty Európskej únie upravujúce kontrolu koncentrácií (dotknuté tretie osoby „druhej kategórie“).

Pokiaľ ide o prvú kategóriu, je potrebné, aby sa dotknuté rozhodnutie týkalo týchto tretích osôb na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe a individualizuje ich obdobným spôsobom, ako by bola individualizovaná osoba, ktorej je rozhodnutie určené. Žalobkyňa v predmetnej veci však nepatrí do prvej kategórie, lebo rozhodnutie Komisie sa jej osobne nedotýka. Pokiaľ ide o otázku, či žalobkyňa patrí do druhej kategórie, Všeobecný súd spresňuje, že spotrebiteľské združenia disponujú procesným právom, čiže právom byť vypočutý, v rámci správneho konania týkajúceho sa preskúmania koncentrácie pri dodržaní dvoch podmienok: po prvé, že ide o koncentráciu týkajúcu sa výrobkov alebo služieb užívaných konečnými spotrebiteľmi; po druhé, že združenie skutočne podalo písomnú žiadosť o vypočutie Komisiou v priebehu tohto konania o preskúmaní.

Všeobecný súd konštatuje, že žalobkyňa spĺňa prvú podmienku – predmetná koncentrácia mohla mať prinajmenšom druhotné účinky na spotrebiteľov –, ale nespĺňa druhú podmienku. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že kroky, ktoré musia tretie osoby podniknúť, aby sa mohli zúčastniť konania o preskúmaní koncentrácie, sa musia uskutočniť po formálnom oznámení koncentrácie. To umožňuje zabrániť v záujme tretích osôb tomu, aby predkladali žiadosti pred vymedzením predmetu konania o kontrole uskutočnenej Komisiou, ku ktorému dochádza v momente oznámenia predmetnej hospodárskej operácie. Táto skutočnosť okrem toho bráni tomu, aby musela Komisia systematicky spomedzi žiadostí, ktoré sú jej doručené, vytriedovať tie, ktoré sa týkajú hospodárskych operácií viazaných len na abstraktné prípady alebo jednoducho chýry, a tie, ktoré sa týkajú operácií, ktoré vedú k oznámeniu. V predmetnej veci žalobkyňa dva mesiace pred oznámením predmetnej koncentrácie informovala Komisiu o svojom prání byť vypočutá. Podľa Všeobecného súdu však táto skutočnosť nemôže napraviť neexistenciu opätovného podania žiadosti

alebo akejkolvek iniciatívy z jej strany, akonáhle sa hospodárska operácia, ktorú plánovali EDF a Segebel, stala fakticky riadne oznámenou koncentráciou.

b) Napadnuteľnosť rozhodnutia o zamietnutí postúpenia

Podľa ustálenej judikatúry je prípustné, aby tretia osoba dotknutá koncentráciou pred Všeobecným súdom spochybnila rozhodnutie, ktorým Komisia vyhovelá žiadosti o postúpenie podanej vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž. Všeobecný súd naproti tomu rozhodol, že dotknuté tretie osoby sú zbavené možnosti spochybniť rozhodnutie, ktorým sa zamietá postúpenie, teda rozhodnutie, ktorým Komisia zamietá žiadosť o postúpenie podanú vnútroštátnym orgánom. Procesné práva a súdna ochrana, ktoré právo Únie priznáva týmto tretím osobám, nie sú totiž nijako ohrozené rozhodnutím, ktorým sa zamietá postúpenie. Práve naopak, toto rozhodnutie zaručuje tretím osobám dotknutým koncentráciou s významom pre celé Spoločenstvo, že táto koncentrácia bude po prvé preskúmaná Komisiou z hľadiska práva Únie, a po druhé, že súdom, ktorý je príslušný rozhodnúť o prípadnej žalobe proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa konanie končí, bude Všeobecný súd.

Štátna pomoc

1. Prípustnosť

Tohoročná judikatúra spresnila najmä pojmy „akt so záväznými právnymi účinkami „ a „záujem na konaní“.

Vo svojom rozsudku z 8. decembra 2011, *Deutsche Post/Komisia* (T-421/07, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd vyhlásil žalobu podanú spoločnosťou Deutsche Post proti rozhodnutiu Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti so štátnou pomocou, ktorá jej bola poskytnutá Spolkovou republikou Nemecko, za neprípustnú. Všeobecný súd rozhodol, že napadnuté rozhodnutie, ktorému predchádzalo prvé rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania v roku 1999, nepredstavuje napadnuteľný akt.

Podľa Všeobecného súdu rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, teda akt, ktorý je prípravou na konečné rozhodnutie, zakladá samostatné právne účinky, a preto predstavuje napadnuteľný akt nielen v prípade, že žalobca napáda klasifikáciu pomoci ako novej pomoci, ale aj v prípade, že napáda samotnú kvalifikáciu spornej štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

V predmetnej veci však Všeobecný súd rozhodol, že napadnutý akt, ktorý spočíval v druhom rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, nebol napadnuteľným aktom, lebo nevyvolával samostatné právne účinky vo vzťahu k prvému rozhodnutiu o začatí konania. Napadnutý akt sa týkal rovnakých opatrení, aké boli predmetom predchádzajúceho rozhodnutia o začatí konania. Navyše Komisia už uviedla skutočnosť, že sporné opatrenia mohli spadať do pôsobnosti zákazu vyplývajúceho z článku 87 ods. 1 ES a že samostatné právne účinky spojené s predmetným napadnutým aktom už vznikli v dôsledku uvedeného rozhodnutia o začatí konania. Všeobecný súd tiež uviedol, že v čase prijatia napadnutého aktu ešte nebolo ukončené konanie vo veci formálneho zisťovania začaté v roku 1999 v súvislosti so spornými opatreniami a že napadnutý akt v čase jeho prijatia nezmenil ani právny dosah sporných opatrení, ani právnu situáciu žalobkyne.

V spojených veciach *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* (rozsudok z 24. marca 2011, spojené veci T-443/08 a T-455/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bola pred Všeobecným súdom napadnutá

kvalifikácia kapitálového vkladu ako štátnej pomoci dvoma žalobami proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa vyhlasuje, že štátna pomoc, ktorú chce Spolková republika Nemecko poskytnúť letisku Leipzig-Halle, je zlučiteľná so spoločným trhom, pričom prvú žalobu podali verejní akcionári podnikov spravujúcich letisko (vec T-443/08) a druhú obidva podniky spravujúce letisko (vec T-455/08).

Všeobecný súd vyhlásil žalobu podanú verejnými akcionármi vo veci T-443/08 za neprípustnú z dôvodu neexistencie záujmu na konaní. Na úvod pripomína, že žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou je prípustná iba v prípade, že žalobca má právny záujem na vyhlásení neplatnosti napadnutého aktu. Takýto právny záujem musí byť skutočný a posudzuje sa ku dňu, keď bola žaloba podaná. Všeobecný súd tiež uvádza, že samotná skutočnosť, že rozhodnutie Komisie vyhlasuje oznámenú pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom, čiže v podstate nezasahuje nepriaznivo do právneho postavenia podnikov prijímajúcich pomoc, nezbavuje súd Únie povinnosti preskúmať, či posúdenie Komisie spôsobuje záväzné právne účinky, ktorými môžu byť dotknuté záujmy uvedených podnikov.

Všeobecný súd po prvé rozhodol, že skutočnosť, že rozhodnutie nie je v súlade s postojom vyjadreným žalobkyňami počas správneho konania, nevyvoláva žiaden záväzný právny účinok, ktorý by mohol ovplyvniť ich záujmy, a nemôže teda sama osebe zakladať ich záujem na konaní. Konanie o preskúmaní štátnej pomoci je vzhľadom na svoju všeobecnú štruktúru konaním začatým proti členskému štátu, ktorý je vzhľadom na svoje povinnosti v Spoločenstve zodpovedný za poskytnutie pomoci. Podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, a miestne územnosprávne celky tohto štátu, ktoré poskytujú pomoc, ako aj konkurenti príjemcov pomoci sa považujú v tomto konaní len za „dotknuté osoby“. Všeobecný súd dodáva, že žalobkyne neboli zbavené účinnej súdnej ochrany proti rozhodnutiu Komisie, ktoré označuje kapitálový vklad za štátnu pomoc. Aj keby totiž žaloba o neplatnosť bola vyhlásená za neprípustnú, nič nebráni tomu, aby tieto žalobkyne požiadali vnútroštátny súd, aby v rámci sporu pred vnútroštátnym súdom, v ktorom budú prípadne napadnuté v súvislosti s dôsledkami údajnej neplatnosti kapitálového vkladu, ktorú uvádzajú, podal návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke podľa článku 234 ES s cieľom spochybniť platnosť rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom konštatuje, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc.

Všeobecný súd sa po druhé domnieva, pokiaľ ide o údajné negatívne dôsledky, ktoré spôsobuje označenie kapitálového vkladu za štátnu pomoc, že žalobca sa nemôže odvolávať na budúce a neisté situácie na odôvodnenie svojho záujmu na zrušení napadnutého aktu. Skutočnosť, že žalobca odkazuje na „možné“ dôsledky údajnej neplatnosti kapitálového vkladu v oblasti práva spoločností a platobnej neschopnosti, a nie na určité dôsledky, teda nestačí na uznanie takéhoto záujmu. Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že žalobcovia, verejní akcionári príjemcu pomoci, nepreukázali, že majú samostatný záujem, odlišný od záujmu príjemcu, požiadať o zrušenie rozhodnutia. Ak pritom osoba, ktorá vlastní časť základného imania podniku, nemôže uplatniť iný záujem na konaní, než má podnik dotknutý aktom Únie, môže brániť svoje záujmy dotknuté týmto aktom len ako spoločník tohto podniku.

V rozsudku z 20. septembra 2011, *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia* (spojené veci T-394/08, T-408/08, T-453/08 a T-454/08, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd zamietol námietku neprípustnosti vznesenú Komisiou a rozhodol, že skutočnosť, že žalobkyne a vedľajší účastníci konania nepodali v stanovenej lehote žalobu proti rozhodnutiu o zmene, ktoré má rovnaký predmet a cieľ ako rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, im nebráni uviesť žalobné dôvody, ktoré sa zakladajú na protiprávnosti posledného uvedeného rozhodnutia, proti konečnému rozhodnutiu Komisie.

Rozhodnutie, ktorým sa ukončuje fáza formálneho zisťovania, má totiž záväzné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy dotknutých osôb, pretože sa ním končí predmetné konanie a s konečnou

platnosťou sa rozhodne o zlučiteľnosti skúmaného opatrenia s uplatniteľnými pravidlami pre štátnu pomoc. Dotknuté osoby preto majú vždy možnosť napadnúť toto rozhodnutie a musia v tejto súvislosti mať možnosť spochybniť rôzne prvky, na ktorých sa zakladá konečné stanovisko prijaté Komisiou. Všeobecný súd dodáva, že táto možnosť nezávisí od toho, či rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania má, alebo nemá právne účinky, ktoré by mohli byť predmetom žaloby o neplatnosť. Proti uvedenému rozhodnutiu o začatí konania síce možno podať žalobu, pokiaľ zakladá konečné právne účinky, čo platí v prípade, keď Komisia začne konanie vo veci formálneho zisťovania voči opatreniu, ktoré predbežne posúdi ako novú pomoc. Táto možnosť napadnúť rozhodnutie o začatí konania však nemôže viesť k obmedzeniu procesných práv dotknutých strán tak, aby im to zabránilo napadnúť konečné rozhodnutie a odvolávať sa na podporu svojej žaloby na vady týkajúce sa všetkých častí konania vedúcich k tomuto rozhodnutiu.

2. Hmotnoprávne predpisy

a) Pojem štátna pomoc

V rozsudku z 12. mája 2011, *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisia* (spojené veci T-267/08 a T-279/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd ďalej spresnil pojem „štátne zdroje“ a najmä podmienku, podľa ktorej musia byť predmetné opatrenia pripísateľné štátu.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že skutočnosť, že zálohy poskytl regióny a zväzky obcí, teda samosprávne územné celky, a nie ústredné orgány štátnej správy, nemôže vylúčiť tieto opatrenia z pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Okrem toho Všeobecný súd spresňuje, že ani skutočnosť, že sporné opatrenia boli financované vlastnými zdrojmi regiónu a zväzkov obcí, ktoré nemajú daňovú alebo mimodaňovú povahu, nemôže viesť k vylúčeniu kvalifikácie týchto opatrení ako štátnej pomoci. Determinujúcim kritériom v oblasti štátnych zdrojov je totiž verejná kontrola, pričom článok 107 ods. 1 ZFEÚ zahŕňa všetky peňažné prostriedky, či už vyplývajú z povinných príspevkov alebo nie, ktoré môže verejný sektor účinne použiť na podporu podnikov.

V už citovanom rozsudku z 20. septembra 2011, *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia*, sa Komisii vytýkalo, že nesprávne kvalifikovala sporné opatrenia ako protiprávnu novú štátnu pomoc, lebo neboli oznámené, a nie ako zneužitie existujúcej pomoci.

Všeobecný súd pripomína, že keď zmena ovplyvňuje pôvodnú schému z hľadiska samotnej jej podstaty, znamená to, že sa táto schéma zmení na novú schému pomoci. Naopak, keď zmena nie je podstatná, možno za novú pomoc považovať len samotnú zmenu ako takú. V predmetnej veci sa v rozhodnutí o schválení výslovne uvádza podmienka, podľa ktorej musela byť žiadosť o pomoc podaná pred začatím realizácie investičných projektov. Keďže na základe schémy pomoci, ktorá nebola oznámená, mohol región Sardínia priznať pomoc pre projekty, ktorých realizácia začala pred podaním žiadostí o pomoc, Všeobecný súd rozhodol, že schéma, tak ako bola uplatnená, bola zmenená v porovnaní so schémou, ktorá bola schválená. Podľa Všeobecného súdu pritom nemožno túto zmenu posúdiť ako malú alebo bezvýznamnú. Keďže, ako vyplýva z usmernenia z roku 1998¹⁰, Komisia pravidelne podmieňuje schválenie regionálnej pomoci tým, že žiadosť o pomoc musí byť podaná pred začatím realizácie projektov, mohlo vypustenie tejto podmienky ovplyvniť posúdenie zlučiteľnosti opatrenia pomoci so spoločným trhom. Všeobecný súd z toho odvodil, že spornú pomoc treba považovať za novú pomoc a nie za existujúcu pomoc. Táto nová pomoc bola protiprávna, lebo zmena schválenej schémy pomoci nebola oznámená Komisii.

¹⁰ Usmernenie z 10. marca 1998 o národnej regionálnej pomoci (Ú. v. ES C 74, s. 9; Mim. vyd. 08/001, s. 226).

Napokon Všeobecný súd spresnil, že spornú pomoc nemožno kvalifikovať ako nesprávne uplatnenú pomoc, lebo táto kvalifikácia sa týka prípadu, keď príjemca použije pomoc v rozpore s rozhodnutím, ktorým bola schválená. V tomto prípade však porušenie rozhodnutia o schválení nemožno pripísať príjemcom, ale regiónu Sardínia.

b) Voľná úvaha Komisie – Posúdenie schémy pomoci – Nariadenie o oslobodení

V rozsudku zo 14. júla 2011, *Freistaat Sachsen/Komisia* (T-357/02 RENV, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zamietol žalobný dôvod žalobcu, podľa ktorého Komisia nevyužila voľnú úvahu pri posúdení schémy predmetnej pomoci a obmedzila sa na uplatnenie kritérií stanovených nariadením o oslobodení MSP¹¹.

Všeobecný súd konštatuje, že predmetom nariadenia o oslobodení je vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom niektoré druhy pomoci poskytnutej malým a stredným podnikom (MSP) a zároveň zbaviť štáty povinnosti oznamovať túto pomoc. To však neznamená, že žiadna pomoc v prospech malých a stredných podnikov nemôže byť v nadväznosti na oznámenie vykonané členským štátom vyhlásená za zlučiteľnú so spoločným trhom po preskúmaní uskutočnenom Komisiou vo vzťahu ku kritériám definovaným článkom 87 ods. 3 ES. Všeobecný súd tiež spresňuje, že hoci Komisia môže stanoviť všeobecné pravidlá upravujúce výkon voľnej úvahy podľa článku 87 ods. 3 ES, nemôže sa úplne vzdať uvedenej voľnej úvahy, keď posudzuje špecifický prípad, najmä pokiaľ ide o prípad, ktorý výslovne neupravila, respektíve opomenula upraviť v uvedených všeobecných vykonávacích pravidlách. Táto voľná úvaha sa teda nevyčerpáva prijatím takýchto všeobecných pravidiel a v zásade neexistuje prekážka pre prípadné individuálne posúdenie mimo rámca uvedených pravidiel, avšak za podmienky, že Komisia rešpektuje nadradené právne predpisy, ako sú pravidlá Zmluvy, ako aj všeobecné zásady práva Únie. V predmetnej veci Všeobecný súd konštatoval, že Komisia správne uplatnila túto voľnú úvahu, keď skúmala zlučiteľnosť podprogramu nielen so spoločným trhom vo vzťahu ku kritériám definovaným v nariadení o oslobodení MSP, ale aj na základe článku 87 ods. 3 ES.

c) Pojem závažné ťažkosti

Vo svojom rozsudku z 27. septembra 2011, *3F/Komisia* (T-30/03 RENV, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), žalobca navrhoval zrušenie rozhodnutia Komisie nevzniesť námietky vo vzťahu k dánskym daňovým opatreniam, o ktoré v danej veci išlo. Všeobecný súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že Komisia sa stretla so závažnými ťažkosťami a že mala povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania.

Podľa Všeobecného súdu je totiž konanie vo veci formálneho zisťovania nevyhnutné, pokiaľ sa Komisia stretne so závažnými ťažkosťami pri posúdení, či je pomoc zlučiteľná so spoločným trhom. Keďže pojem závažné ťažkosti má objektívny charakter, existencia takýchto ťažkostí musí byť skúmaná tak vo vzťahu k okolnostiam prijatia napadnutého aktu, ako aj vo vzťahu k jeho obsahu, a to objektívnym spôsobom, pričom treba dať do súvislosti odôvodnenie rozhodnutia s informáciami, ktorými Komisia disponovala v čase, keď sa vyjadrovala k zlučiteľnosti spornej pomoci so spoločným trhom. Z toho vyplýva, že preskúmanie zákonnosti, ktoré vykonáva Všeobecný súd, pokiaľ ide o existenciu závažných ťažkostí, je zo svojej podstaty hlbšie ako skúmanie zjavne nesprávneho posúdenia. Žalobca znáša dôkazné bremeno existencie vážnych ťažkostí, pričom takýto dôkaz môže

¹¹ Nariadenie Komisie č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom (Ú. v. ES L 10, s. 33; Mim. vyd. 08/002, s. 141).

predložiť prostredníctvom súboru súhlasných čiastkových dôkazov týkajúcich sa jednak okolností a dĺžky predbežného preskúmania a jednak obsahu napadnutého rozhodnutia.

Na účely preukázania existencie závažných ťažkostí bola uvedená najmä dĺžka predbežného preskúmania. V tejto súvislosti Všeobecný súd spresňuje, že hoci Komisia nemusí pristúpiť k predbežnému preskúmaniu, keď štátne opatrenia, tak ako v predmetnej veci, neboli oznámené, je povinná starostlivo a nestranne preskúmať sťažnosti, ktoré boli predložené v súvislosti s neoznámenými štátnymi opatreniami, a nemôže donekonečna predlžovať predbežné preskúmanie. Primeranosť dĺžky predbežného preskúmania sa musí posudzovať v závislosti od okolností každého prípadu.

V predmetnej veci sa Všeobecný súd domnieva, že hoci možno dĺžku predbežného preskúmania, ak sa posudzuje v celom rozsahu, považovať za dĺžku, ktorá prekračuje to, čo je zvyčajne spojené s prvým preskúmaním, táto dĺžka bola z veľkej časti odôvodnená okolnosťami a kontextom konania. Prihliadal najmä k skutočnosti, že predmetné daňové opatrenia boli predmetom legislatívnej zmeny, o ktorej sa mnoho rokovalo a ktorá viedla k početnej korešpondencii medzi členským štátom a Komisiou. Okrem toho, hoci dĺžka predbežného preskúmania môže naznačovať existenciu závažných ťažkostí, sama osebe nepostačuje na preukázanie existencie takýchto ťažkostí. Uplynutie obdobia značne presahujúceho lehotu, ktorá sa bežne uplatňuje pri prvom preskúmaní, môže viesť k uznaniu toho, že Komisia sa pri posúdení stretla so závažnými ťažkosťami spojenými s posúdením vyžadujúcimi začatie konania vo veci formálneho zisťovania len vtedy, ak je sprevádzané aj inými skutočnosťami.

d) Pojem hospodárska činnosť

V už citovaných veciach *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* sa mal Všeobecný súd vysloviť k otázke, či je výstavba letiskovej infraštruktúry, ktorá sa poskytne správcovi infraštruktúry, hospodárskou činnosťou.

V oblasti práva hospodárskej súťaže pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho postavenia a spôsobu financovania. Hospodárskou činnosťou je akákoľvek činnosť spočívajúca v ponúkaní tovarov alebo služieb na danom trhu. V tejto súvislosti Všeobecný súd po prvé konštatuje, že správa letiskovej infraštruktúry predstavuje hospodársku činnosť, najmä keď podnik ponúka letiskové služby za odplatu, ktorá pochádza najmä z letiskových poplatkov, pričom letiskové poplatky treba považovať za protihodnotu za služby poskytnuté koncesionárom letiska. Všeobecný súd tiež spresňuje, že skutočnosť, že podnik spravuje regionálne letisko a nie medzinárodné letisko, nemôže spochybniť hospodársky charakter jeho činnosti, lebo táto činnosť spočíva v poskytovaní služieb za odplatu na trhu regionálnych letiskových služieb. Prevádzkovanie dráhy sa podieľa na hospodárskej činnosti správcu, najmä ak sa prevádzkuje na obchodné účely. Po druhé sa Všeobecný súd domnieva, že pri posudzovaní hospodárskeho charakteru činnosti podniku v kontexte verejného financovania rozšírenia dráhy nie je vhodné oddeľovať výstavbu a rozšírenie infraštruktúry od jej neskoršieho používania, pričom otázka, či má neskoršie používanie vybudovanej infraštruktúry hospodársku povahu, alebo nie, nevyhnutne určuje povahu činnosti spočívajúcej v rozšírení infraštruktúry. Pristávacie a odletové dráhy sú totiž základnými predpokladmi na hospodárske činnosti vykonávané prevádzkovateľom letiska. Výstavba pristávacích a odletových dráh teda umožňuje letisku vykonávať jeho hlavnú hospodársku činnosť, alebo ak ide o výstavbu ďalšej dráhy alebo o rozšírenie existujúcej dráhy, túto činnosť rozvíjať.

e) Kritérium súkromného investora v trhovom hospodárstve

Vo svojom už citovanom rozsudku *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že Komisia v súlade so svojimi povinnosťami vykonala

analýzu, aby sa presvedčila, či príjemca pomoci nemohol získať úver za podobných podmienok na úverovom trhu. Pripomína, že na účely posúdenia, či štátne opatrenie predstavuje pomoc, treba určiť, či podnik, ktorý je príjemcom, získava ekonomickú výhodu, ktorú by nezískal za obvyklých trhových podmienok. Na tento účel je vhodné uplatniť kritérium založené na možnostiach podniku, ktorý je príjemcom pomoci, získať dané finančné sumy za podobných podmienok na kapitálovom trhu. Najmä je potrebné položiť si otázku, či by súkromný investor uskutočnil danú transakciu za rovnakých podmienok. Všeobecný súd v predmetnej veci konštatoval, že Komisia vychádzala z konštatovania, že spoločnosť Arbel Fauvet Rail vzhľadom na svoju finančnú situáciu nemohla na úverovom trhu získať finančné prostriedky za takých výhodných podmienok ako žalobkyne, lebo sporné zálohy boli poskytnuté bez akejkoľvek záruky za ich splatenie, zatiaľ čo uplatnené úrokové sadzby zodpovedali bežne zabezpečeným úverom. Okrem toho Všeobecný súd zdôraznil, že skutočnosť, že dlžník môže získať krátkodobý úver, neumožňuje posúdiť jeho možnosti získať dlhodobjší úver, ktorého splácanie bude závisieť od jeho schopnosti prežiť.

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Buczek Automotive/Komisia* (T-1/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že Komisia uplatnila kritérium hypotetického súkromného veriteľa v rozpore s článkom 87 ods. 1 ES, a že preto platne nepreukázala existenciu štátnej pomoci.

Všeobecný súd uvádza, že pokiaľ podnik čiaci výraznému zhoršeniu svojej finančnej situácie navrhne svojim veriteľom dohodu alebo sériu dohôd na reštrukturalizáciu svojho dlhu s cieľom ozdraviť vlastnú situáciu a vyhnúť sa likvidácii, každý veriteľ sa musí rozhodnúť medzi sumou, ktorá sa mu ponúka v rámci navrhnutej dohody, na jednej strane a sumou, o ktorej sa domnieva, že by ju mohol vymôcť pri možnom ukončení likvidácie podniku, na druhej strane. Jeho voľba je ovplyvnená radom faktorov, ako napríklad jeho postavením ako hypotekárneho veriteľa, prednostného alebo bežného, povahou a rozsahom možných záruk, ktoré mu patria, jeho zhodnotením možnosti ozdravenia podniku, ako aj prospechom, ktorý by mohol získať v prípade likvidácie. Z toho vyplýva, že je na Komisii, aby pri každom dotknutom verejnoprávnom subjekte a s prihliadnutím na spomínané faktory určila, či odpustenie dlhov, ktoré tento subjekt poskytol, zjavne presahovalo to, ktoré by poskytol hypotetický súkromný veriteľ nachádzajúci sa s ohľadom na tento podnik v porovnateľnej situácii ako dotknutý verejnoprávny subjekt, ktorý sa snaží dosiahnuť vrátenie dlžných súm.

V prejednávanej veci teda Komisia mala určiť, či by vzhľadom na tieto faktory súkromný veriteľ rovnako ako verejnoprávne subjekty uprednostnil zákonný postup vymáhania dlhov pred konkurzným konaním. Všeobecný súd pritom konštatuje, že Komisia nedisponovala v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia hmotnými dôkazmi umožňujúcimi prijať záver, že hypotetický súkromný veriteľ by sa rozhodol podať návrh na vyhlásenie konkurzu a nevyužil by zákonné postupy vymáhania pohľadávok. Uvádza, že pokiaľ ide o výhodu, ktorú mohol hypotetický súkromný veriteľ očakávať v rámci konkurzného konania, Komisia len uviedla, že „preto by dôkladné posúdenie výhod vyplývajúcich z odloženia splátky dlhu ukázalo, že potenciálna splátka by neprevýšila bezpečný výnos spojený s likvidáciou firmy“, bez toho, aby v napadnutom rozhodnutí uviedla hmotné dôkazy, na ktorých sa toto tvrdenie zakladá. Komisia v napadnutom rozhodnutí najmä neuviedla, či ako podklad k tomuto tvrdeniu mala k dispozícii analýzu porovnania výhod, ktoré by hypotetický súkromný veriteľ získal po skončení konkurzného konania – najmä s prihliadnutím na s ním spojené náklady –, v porovnaní s výhodami zákonného postupu vymáhania dlhov. Rovnako Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla, či mala k dispozícii štúdie a analýzy týkajúce sa porovnania dĺžky konkurzného konania a zákonného postupu vymáhania dlhov.

3. Procesné pravidlá

a) Povinnosť odôvodnenia

V už citovanom rozsudku *Buczek Automotive/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nedostatočne odôvodnila rozhodnutie, pokiaľ ide o splnenie podmienok týkajúcich sa vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a narušenie alebo hrozbu narušením hospodárskej súťaže.

Všeobecný súd pripomína, že Komisii neprislúcha vykonať hospodársku analýzu skutočnej situácie dotknutých odvetví, trhového podielu žalobkyne, postavenia konkurenčných podnikov a obchodných tokov dotknutých tovarov a služieb medzi členskými štátmi, pokiaľ vysvetlí, v čom sporná pomoc narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Aj v prípadoch, keď z okolností, za ktorých bola štátna pomoc poskytnutá, vyplýva, že pomoc je takej povahy, že môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením, však Komisii prináleží, aby tieto okolnosti aspoň spomenula v odôvodnení svojho rozhodnutia.

V predmetnej veci Všeobecný súd konštatuje, že Komisia sa v napadnutom rozhodnutí obmedzila len na jednoduché prebratie znenia článku 87 ods. 1 ES a neuviedla ani len krátke zhrnutie skutočností a právnych úvah, ktoré sa pri posúdení týchto podmienok zohľadnili. Navyše napadnuté rozhodnutie neobsahuje nijakú skutočnosť, na základe ktorej by sa dalo preukázať, že dotknutá pomoc môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže, a to ani v rámci opisu okolností, za ktorých sa pomoc poskytla.

V už citovanom rozsudku *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* Všeobecný súd z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia zrušil článok 1 rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom určil výšku štátnej pomoci, ktorú chcela Spolková republika Nemecko poskytnúť letisku Lipsko/Halle, na 350 miliónov eur.

Všeobecný súd rozhodol, že hoci Komisia pripúšťa, že určité náklady spojené s kapitálovým vkladom súvisia s plnením verejných úloh, a nemožno ich teda označiť za štátnu pomoc, v článku 1 predmetného rozhodnutia uviedla, že celý kapitálový vklad predstavuje štátnu pomoc.

Hoci žiadne ustanovenie práva Únie nevyžaduje, aby Komisia určila presnú výšku pomoci, ktorá má byť vrátená, Všeobecný súd zdôraznil, že keď sa Komisia rozhodne uviesť výšku štátnej pomoci, a to aj v prípadoch, keď je pomoc označená za zlučiteľnú so spoločným trhom, musí uviesť jej presnú výšku. V predmetnej veci pritom Všeobecný súd uviedol, že výška štátnej pomoci uvedená v článku 1 predmetného rozhodnutia je zrejme nesprávna, lebo náklady súvisiace s úlohami verejnej služby nepredstavujú štátnu pomoc, a je teda potrebné ich odčítať od celkovej hodnoty kapitálového vkladu.

b) Právo na obranu

V už citovanom rozsudku *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisia* Všeobecný súd pripomína ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa dotknuté osoby nemôžu dovolávať práva na obranu ako takého, ale majú iba právo byť vypočuté a zúčastniť sa konania v primeranom rozsahu so zreteľom na okolnosti prejednávaneho prípadu. Hoci nie je možné vylúčiť, že určitá entita pôsobiaca pod úrovňou štátu bude mať také postavenie, že bude dostatočne nezávislá od ústrednej vlády členského štátu a bude tak mať zásadnú úlohu pri definovaní politického a ekonomického prostredia, v ktorom podniky pôsobia, Všeobecný súd pripomína, že úloha iných zúčastnených strán než dotknutého členského štátu sa v rámci konania o preskúmaní štátnej

pomoci obmedzuje na úlohu zdroja informácií pre Komisiu. Také zúčastnené strany sa teda nemôžu samy domáhať kontradiktórnej diskusie s Komisiou.

c) Ochrana legitímnej dôvery

V už citovanom rozsudku *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia* Všeobecný súd zamietol výhradu založenú na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, pričom pripomenul, že ochrany legitímnej dôvery sa nemôže dovolávať osoba, ktorá zjavne porušila platnú právnu úpravu. O tento prípad šlo v danej veci, lebo región Sardínia zaviedol schému pomoci, ktorá bola protiprávna, pretože nebola oznámená Komisii. Toto porušenie bolo zjavné, pretože tak usmernenia z roku 1998, ako aj rozhodnutie o schválení¹² výslovne uvádzali podmienku podania žiadosti pred začatím prác.

V súvislosti s legitímnou dôverou príjemcov pomoci, ktorá vyplýva z existencie predchádzajúceho rozhodnutia o schválení, Všeobecný súd uvádza, že na legitímnu dôveru týkajúcu sa zákonnosti štátnej pomoci sa v zásade, a pokiaľ neexistujú mimoriadne okolnosti, možno odvolávať len vtedy, ak bola táto pomoc poskytnutá v súlade s postupom upraveným v článku 88 ES, pričom starostlivý hospodársky subjekt musí byť obvykle schopný sa o tom presvedčiť. V predmetnej veci Všeobecný súd uvádza, že v rozhodnutí o schválení bolo zreteľne uvedené, že schválenie Komisiou sa týkalo iba pomoci na projekty, ktorých realizácia sa začala po podaní žiadosti o pomoc. Príjemcovia spornej pomoci, ktorí nedodržali túto podmienku, sa v zásade nemohli dovolávať legitímnej dôvery v zákonnosť uvedenej pomoci. Hoci judikatúra nevyklučuje možnosť, že príjemcovia protiprávnej pomoci sa môžu v rámci konania o vymáhaní dovolávať mimoriadnych okolností s cieľom zabrániť vráteniu pomoci, môže k tomu dôjsť len na základe príslušných ustanovení vnútroštátneho práva v rámci konania o vymáhaní na vnútroštátnych súdoch, ktoré majú jedinú právomoc – v prípade potreby po tom, čo položili Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu – posúdiť predmetné okolnosti.

Ochranná známka Spoločenstva

Rozhodnutia týkajúce sa uplatnenia nariadenia (ES) č. 40/94, ktoré bolo nahradené nariadením (ES) č. 207/2009¹³, aj v roku 2011 predstavujú významnú časť sporov, o ktorých rozhodoval Všeobecný súd (240 vybavených vecí, 219 predložených vecí). Preto možno uviesť len stručný prehľad týchto rozhodnutí.

1. Absolútne dôvody zamietnutia

Rok 2011 sa vyznačoval najmä prvými dvoma prípadmi uplatnenia článku 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009. Všeobecný súd totiž zamietol dve žaloby podané proti zamietnutiu zápisu ochranných známok Spoločenstva odporujúcich verejnému poriadku a dobrým mravom. Všeobecný súd najprv v rozsudku z 20. septembra 2011, *Couture Tech/ÚHVT (Vyobrazenie sovietskeho štátneho znaku)* (T-232/10, zatiaľ neuverejnený), uviedol, že označenia, ktoré môže príslušná skupina verejnosti vnímať ako označenia v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi, nie sú rovnaké vo všetkých členských štátoch, najmä z jazykových, historických, spoločenských alebo kultúrnych dôvodov. Na základe toho dospel k záveru, že treba zohľadniť nielen okolnosti, ktoré sú spoločné pre

¹² Rozhodnutie Komisie SG(98) D/9547 z 12. novembra 1998, ktorým schválila schému pomoci „N 272/98 – Taliansko – pomoc v prospech hotelového priemyslu“.

¹³ Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), nahradené nariadením Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

všetky členské štáty Únie, ale rovnako aj osobitné okolnosti vlastné jednotlivým členským štátom, ktoré môžu ovplyvniť vnímanie príslušnej skupiny verejnosti nachádzajúcej sa na území týchto štátov. Všeobecný súd tvrdí, že okolnosti vyplývajúce z maďarského vnútroštátneho právneho poriadku, o aké ide v predmetnej veci, sa z dôvodu svojej normatívnej hodnoty neuplatňujú a nepredstavujú tak pravidlá, ktorými je Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) viazaný. Tieto okolnosti napriek tomu predstavujú skutkové znaky, ktoré umožňujú posúdiť vnímanie určitých druhov označení príslušnou skupinou verejnosti nachádzajúcou sa v dotknutom členskom štáte.

Po tom, čo konštatoval, že vzhľadom na to, že maďarský trestný zákon zakazuje určité spôsoby používania „symbolov despotickej režimov“ vrátane kosáku a kladiva a päťcípej červenej hviezdy, sa tento zákaz vzťahuje aj na používanie dotknutých označení ako ochranných známk, Všeobecný súd predovšetkým uvádza, že sémantický obsah štátneho znaku bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) nebol zmiernený ani sa nezmenil tak, že by už nebol vnímaný ako politický symbol. Všeobecný súd sa preto domnieva, že odvolací senát správne konštatoval, že podstatná časť príslušnej skupiny verejnosti nachádzajúca sa v Maďarsku bude vnímať používanie prihlasovaného označenia ako ochrannej známky ako používanie, ktoré je v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi v zmysle článku 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009.

Ďalej vo veci *PAKI Logistics/ÚHVT (PAKI)* (rozsudok z 5. októbra 2011, T-526/09, zatiaľ neuverejnený) išlo o označenie PAKI, v prípade ktorého odvolací senát zamietol zápis z dôvodu, že anglicky hovoriaca verejnosť v Európskej únii ho vníma ako rasistický výraz, ktorý ponížujúco a hanobne označuje Pakistancov, alebo všeobecnejšie osobu pochádzajúcu z indického subkontinentu a žijúcu najmä na území Spojeného kráľovstva. V tomto kontexte Všeobecný súd zdôraznil, že článok 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009 sa síce vzťahuje v prvom rade na akékoľvek označenie, ktorého používanie zakazuje ustanovenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva, jeho zápis ako ochrannej známky Spoločenstva však bude aj v prípade neexistencie takéhoto zákazu narážať na absolútny dôvod zamietnutia upravený týmto ustanovením, pokiaľ je označenie veľmi urážlivé. Existenciu tohto dôvodu zamietnutia treba posudzovať na základe kritérií racionálne uvažujúcej osoby, ktorá má priemerný prah citlivosti a tolerancie. Príslušnú skupinu verejnosti nemožno navyše obmedziť na verejnosť, ktorej sú výrobky a služby, o ktorých zápis sa žiada, priamo určené. Treba totiž zohľadniť skutočnosť, že označenia, na ktoré sa tento dôvod zamietnutia vzťahuje, budú šokovať nielen skupinu verejnosti, ktorej sú výrobky a služby s predmetným označením určené, ale aj ostatné osoby, ktoré, hoci nie sú uvedenými výrobkami a službami dotknuté, sa v bežnom živote budú s týmto označením náhodne stretávať. Všeobecný súd odmietol rôzne tvrdenia žalobkyne, ktorými sa snažila preukázať, že výraz „paki“ nie je vždy jednoznačný a diskriminačný, a dospel k záveru, že odvolací senát správne konštatoval, že tento výraz anglicky hovoriaca skupina verejnosti Únie vníma ako rasistickú urážku, a z toho dôvodu je jeho zápis v rozpore s verejným poriadkom a dobrými mravmi.

Okrem toho v rozsudku zo 6. júla 2011, *i-content/ÚHVT (BETWIN)* (T-258/09, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že odvolací senát z právneho hľadiska nedostatočne odôvodnil opisný charakter, ako aj neexistenciu rozlišovacej spôsobilosti prihlasovanej ochrannej známky pre niektoré služby uvedené v prihláške. V tejto súvislosti pripomína, že možnosť odvolacieho senátu vykonať súhrnné odôvodnenie pre sériu výrobkov alebo služieb sa môže vzťahovať len na výrobky a služby, medzi ktorými existuje dostatočne priamy a konkrétny vzťah, takže tvoria dostatočne homogénnu kategóriu, čo umožní, že všetky skutkové a právne úvahy, ktoré tvoria odôvodnenie predmetného rozhodnutia, na jednej strane dostatočne objasnia odôvodnenie odvolacieho senátu pre každý z výrobkov a každú zo služieb patriacich do tejto kategórie a na druhej strane by mohli byť uplatnené bez rozdielu na každý z predmetných výrobkov a služieb. V predmetnej veci pritom napadnuté rozhodnutie poskytuje len málo záchytných bodov na priradenie jednotlivých dôvodov zamietnutia k veľkému množstvu služieb označených prihlasovanou

ochrannou známkou. Všeobecný súd tiež uvádza, že odôvodnenie neexistencie rozlišovacej spôsobilosti prihlasovanej ochrannej známky sa obmedzuje na konštatovanie, podľa ktorého ako opisné označenie, „pri ktorom ktokoľvek pochopí význam bez osobitných znalostí a bez prieskumu“, bola prihlasovaná ochranná známka, ktorá nemá ani rozlišovaciu spôsobilosť, vylúčená zo zápisu na základe článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009. Všeobecný súd takisto zdôraznil, že odvolací senát len uviedol, že pojem „betwin“ poskytuje iba všeobecný podnet zúčastniť sa určitých stávk alebo hier alebo získať ekonomické výhody vo forme ziskov bez spresnenia možného spojenia s určitým poskytovateľom a že z tohto dôvodu predmetné označenie neumožňuje dotknutému spotrebiteľovi chápať ho ako odkaz na určitý obchodný pôvod služieb súvisiacich s možnosťou stávk a výhier a vnímať ho ako individuálne označenie určitého poskytovateľa v tejto oblasti. Za týchto okolností Všeobecný súd usúdil, že v prípade iných služieb, než sú tie, ktoré priamo súvisia s oblasťou stávk a hier o cenu, treba aj bez návrhu konštatovať nedostatok odôvodnenia. Nemožno totiž pochopiť, ako by sa celkové odôvodnenie mohlo uplatniť na všetky ostatné heterogénne služby, ktoré sú predmetom prihlášky ochrannej známky a z ktorých niektoré nemajú žiadnu súvislosť so stávkami a snahou o výhru.

Pokiaľ ide o označenie TDI, v rozsudku zo 6. júla 2011, *Audi a Volkswagen/ÚHVT (TDI)* (T-318/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bol Všeobecný súd tiež nútený zamietnuť žalobu podanú proti rozhodnutiu odvolacieho senátu, podľa ktorého je označenie TDI, ktoré tvoria začiatkové písmená pojmov obsiahnutých vo výrazoch „turbo direct injection“ alebo „turbo diesel injection“, opisné v celej Únii.

Po prvé Všeobecný súd uvádza, že slovné označenie TDI – o ktorého zápis ako ochrannej známky Spoločenstva sa žiada pre „vozidlá a ich konštrukčné prvky“ – môže slúžiť na označenie základných charakteristík výrobkov a služieb uvedených v prihláške ochrannej známky. Pokiaľ ide o vozidlá, toto slovné označenie opisuje ich vlastnosť, keďže skutočnosť, že sú vybavené motorom „turbo diesel injection“ alebo „turbo direct injection“, predstavuje základnú charakteristiku vozidla. Pokiaľ ide o konštrukčné prvky vozidiel, slovné označenie TDI označuje ich typ. Všeobecný súd sa tak domnieva, že označenie TDI je pre predmetné výrobky opisné v celej Únii. Po druhé Všeobecný súd odmieta tvrdenie, podľa ktorého na preukázanie nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti používaním nemusí byť na jednej strane udomácnenie sa ochrannej známky preukázané vo všetkých členských štátoch a na druhej strane sa musia obdobne použiť zásady uplatniteľné na dobré meno ochrannej známky, takže stačí preukázanie udomácnenia sa predmetnej ochrannej známky na podstatnej časti územia Únie. Všeobecný súd sa totiž domnieva, že prihlasovaná ochranná známka musí získať rozlišovaciu spôsobilosť používaním vo všetkých členských štátoch Únie, v ktorých nemala rozlišovaciu spôsobilosť *ab initio*. V tejto súvislosti Všeobecný súd predovšetkým spresňuje, že vzhľadom na cieľ článku 9 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009, ktorý chráni legitímne záujmy majiteľov ochranných známok, ktorých ochranná známka získala vďaka ich obchodnému a propagačnému úsiliu dobré meno, nemožno v súvislosti so získavaním rozlišovacej spôsobilosti používaním aplikovať metódu, ktorá bola použitá na určenie relevantného územia v kontexte uplatňovania tohto ustanovenia.

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava a i./ÚHVT (TXAKOLI)* (T-341/09, zatiaľ neuverejnený), mal Všeobecný súd vyložiť článok 66 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 týkajúci sa kolektívnych ochranných známok, ktorý stanovuje výnimku z článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009. Podľa prvého uvedeného ustanovenia môžu totiž predstavovať kolektívnu ochrannú známku Spoločenstva aj znaky alebo označenia, ktoré – hoci sú opisné – môžu slúžiť na označenie zemepisného pôvodu dotknutého výrobku alebo dotknutých služieb. V predmetnej veci žalobkyne tvrdili, že pojem „txakoli“ predstavuje označenie, ktoré môže slúžiť na označenie zemepisného pôvodu tovaru alebo služieb, pre ktoré sa požadoval zápis, pretože

ide o ďalší tradičný pojem chránený právnou úpravou v oblasti vinárstva, ktorý je určený pre vína s označením pôvodu, pre ktoré sú žalobkyne regulačnými orgánmi.

Všeobecný súd sa v tejto súvislosti domnieval, že tento výraz uplatniteľná právna úprava považuje iba za označenie vlastností vín a nie za označenie ich zemepisného pôvodu, a to i napriek tomu, že medzi pojmom „txakoli“ a Baskickom údajne existuje spojitosť. Článok 66 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 nemožno pritom vykladať extenzívne. Znamenalo by to totiž, že by došlo k zásahu do právomoci orgánov činných v oblasti označení pôvodu alebo zemepisných označení. Výhradnosť používania pojmu „txakoli“ priznaná inými ustanoveniami práva Únie okrem toho nemôže automaticky znamenať zápis predmetného označenia ako ochrannej známky Spoločenstva. Takýto zápis priznáva jeho majiteľovi osobitné práva, ktoré nevyplývajú z takých noriem, ako sú normy týkajúce sa poľnohospodárskej politiky.

Všeobecný súd nakoniec spresňuje, že zamietnutie zápisu prihlasovanej ochrannej známky nemá nijaký účinok na výhradné právo, ktorým disponujú v súčasnosti žalobkyne, používať predmetné pojmy v zmysle právnej úpravy týkajúcej sa vinárstva, a nemá za následok povolenie používania tohto pojmu inými prevádzkovateľmi, než sú tí, ktorí majú toto právo v zmysle tejto právnej úpravy, ani nebráni žalobkyniam v tom, aby vyžadovali dodržiavanie uvedenej právnej úpravy.

Napokon v rozsudku zo 6. októbra 2011, *Bang & Olufsen/ÚHVT (Vyobrazenie reproduktora)* (T-508/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zamietol žalobu podanú proti rozhodnutiu odvolacieho senátu – ktorý rozhodoval vo veci po tom, čo Súd prvého stupňa zrušil predchádzajúce rozhodnutie¹⁴ –, ktorým bol zamietnutý zápis ochrannej známky Spoločenstva spočívajúcej v trojrozmernom označení predstavujúcom tvar reproduktora, pretože označenie pozostávalo výlučne z tvaru, ktorý dáva výrobku podstatnú hodnotu v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) bodu iii) nariadenia č. 40/94.

V predmetnej veci Všeobecný súd riešil otázku, či sa odvolací senát z právneho hľadiska dopustil nesprávneho posúdenia, keď po tom, čo usúdil, že v predmetnom prípade by bolo možné uplatniť nový absolútny dôvod zamietnutia, skúmal označenie so zreteľom na absolútny dôvod zamietnutia založený na článku 7 ods. 1 písm. e) bode iii) nariadenia č. 40/90, keďže prvé skúmanie, ktoré viedlo k zrušujúcemu rozsudku Všeobecného súdu, sa týkalo iba článku 7 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, t. j. požiadavky rozlišovacej spôsobilosti.

Všeobecný súd na túto otázku odpovedal záporne, pričom zdôraznil, že za predpokladu, že by Všeobecný súd považoval označenie, ktoré je predmetom prihlášky ochrannej známky Spoločenstva, v rozpore s tým, ako rozhodol Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ďalej len „ÚHVT“), za označenie, ktoré nespadá pod jeden z absolútnych dôvodov zamietnutia uvedených v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 40/94, vedie skutočnosť, že Všeobecný súd zruší rozhodnutie ÚHVT zamietajúce zápis tejto ochrannej známky, nevyhnutne k tomu, že ÚHVT, ktorému prináleží, aby vyvodil dôsledky z výroku a odôvodnenia rozsudku Všeobecného súdu, opätovne začne konanie o preskúmaní prihlášky dotknutej ochrannej známky a zamietne ju, pokiaľ sa domnieva, že sa na predmetné označenie vzťahuje iný absolútny dôvod zamietnutia uvedený v tom istom ustanovení. Podľa článku 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 je totiž ÚHVT v rámci preskúmania absolútnych dôvodov zamietnutia zápisu povinný *ex officio* posúdiť relevantné skutočnosti, ktoré ho môžu viesť k uplatneniu tohto dôvodu. Okrem toho označenie, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94, nemôže nikdy nadobudnúť rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle článku 7 ods. 3 tohto istého nariadenia v dôsledku používania, ku ktorému došlo, hoci podľa tohto posledného

¹⁴ Rozsudok z 10. októbra 2007, *Bang & Olufsen/ÚHVT (Tvar reproduktora)*, T-460/05, Zb. s. II-4207.

uvedeného ustanovenia táto možnosť existuje pre označenia, ku ktorým sa viažu dôvody zamietnutia upravené v článku 7 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia č. 40/94.

Z toho vyplýva, že ak posúdenie označenia vo vzťahu k článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94 povedie k záveru, že jedno z kritérií stanovené týmto ustanovením je splnené, upustí sa od preskúmania toho istého označenia v zmysle článku 7 ods. 3 toho istého nariadenia, lebo za tohto predpokladu je zápis tohto označenia nemožný. Týmto upustením od preskúmania možno vysvetliť záujem na uskutočnení predchádzajúceho preskúmania označenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94 v prípade, keď by bolo možné uplatniť viaceré absolútne dôvody zamietnutia upravené v uvedenom odseku 1, bez toho, aby sa v tomto prípade uvedené upustenie mohlo vykladať v tom zmysle, že znamená povinnosť predchádzajúceho posúdenia toho istého označenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94.

2. Relatívne dôvody zamietnutia

V rozsudku zo 17. februára 2011, *Formula One Licensing/ÚHVT – Global sports Media (F1-LIVE)* (T-10/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd konštatoval, že medzi ochrannou známkou F1-LIVE označujúcou výrobky alebo služby týkajúce sa oblasti formuly 1 (a to časopisy, knihy a publikačné diela, rezervácia vstupeniek a organizácia súťaží na internete) a ochrannými známkami F1 a F1 Formula 1 spoločnosti Formula One Licensing BV neexistuje pravdepodobnosť zámeny z dôvodu opisného charakteru, ktorý verejnosť prisudzuje prvku „f1“, a nízkej podobnosti medzi označeniami.

Príslušná skupina verejnosti totiž bude vnímať kombináciu písmena „f“ a číslice „1“ ako skratku výrazu „formula 1“, ktorý všeobecne označuje kategóriu pretekárskych áut a v širšom význame preteky takýchto áut. Navyše príslušná skupina verejnosti môže vnímať prvok „f1“ skoršej opisnej ochrannej známky Spoločenstva F1 Formula 1 ako ochrannú známkou, ktorú majiteľ tejto ochrannej známky používa v súvislosti so svojimi komerčnými činnosťami v oblasti pretekov áut formuly 1. Príslušná skupina verejnosti nebude teda vnímať prvok „f1“ v prihlasovanej ochrannej známke ako rozlišovací prvok, ale ako prvok použitý na opisné účely. Z toho vyplýva, že prvok „f 1“ zobrazený obyčajným typom písma má iba nízku rozlišovaciu spôsobilosť vo vzťahu k uvedeným tovarom a službám a prípadné dobré meno obrazovej ochrannej známky Spoločenstva používanej v Únii sa v zásade spája s logotypom F1 ochrannej známky F1 Formula 1.

Pokiaľ ide konkrétne o slovné ochranné známky F1, spotrebitelia si nespoja prvok „f1“, ktorý obsahuje prihlasovaná ochranná známka, s majiteľom skorších ochranných známok, lebo jediné označenie, ktoré si zvykli spájať s uvedeným majiteľom, je logotyp ochrannej známky F1 Formula 1 a nie označenie zobrazené obyčajným typom písma. Spotrebitelia budú považovať označenie F1 zobrazené obyčajným typom písma za skratku „formula 1“, teda za opisné označenie.

Pokiaľ ide o obrazovú ochrannú známkou F1 Formula 1, vzhľadom na neexistenciu vizuálnej podobnosti a skutočnosť, že podobnosť z fonetického a koncepčného hľadiska je iba obmedzená, príslušná skupina verejnosti si ju nebude zamieňať s prihlasovanou ochrannou známkou. V tejto súvislosti druhový význam, ktorý označeniu F1 prisudzuje verejnosť, zaručuje, že táto verejnosť pochopí, že prihlasovaná ochranná známka sa týka formuly 1, ale z dôvodu úplne odlišnej štruktúry si nevytvorí súvislosť s činnosťami majiteľa skoršej ochrannej známky.

3. Procesné otázky

V rozsudku z 9. februára 2011, *Ineos Healthcare/ÚHVT – Teva Pharmaceutical Industries (ALPHAREN)* (T-222/09, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd spresnil svoju judikatúru týkajúcu sa posudzovania

všeobecne známých skutočností odvolacím senátom ÚHVT v súvislosti so sporom, o ktorom rozhoduje.

Podľa článku 74 nariadenia č. 40/94 v prípade konaní týkajúcich sa relatívnych dôvodov zamietnutia zápisu sa ÚHVT pri svojom skúmaní obmedzí na dôvody, dôkazy a návrhy predložené účastníkmi konania. Podľa Všeobecného súdu sa toto ustanovenie týka najmä skutkového základu rozhodnutí ÚHVT, teda skutočností a dôkazov, na ktorých môžu byť tieto rozhodnutia platne založené. Odvolací senát rozhodujúci o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v námietkovom konaní tak môže založiť svoje rozhodnutie iba na skutočnostiach a dôkazoch, ktoré predložili účastníci konania. Obmedzenie skutkového základu preskúmania vykonávaného odvolacím senátom však nevylučuje, že odvolací senát zohľadní okrem skutočností výslovne uvedených účastníkmi námietkového konania aj všeobecne známe skutočnosti, teda skutočnosti, ktoré môže poznať každý alebo s ktorými sa možno sa oboznámiť prostredníctvom všeobecne prístupných zdrojov.

V predmetnej veci Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci sa výsledky zisťovania odvolacieho senátu získali z internetových stránok, opis farmaceutických prípravkov a ich terapeutické indikácie, na ktorých odvolací senát zakladal svoje posúdenie podobnosti určitých výrobkov, nemožno vzhľadom na stupeň technickej zložitosti uvedených výrobkov v nijakom prípade považovať za informácie predstavujúce všeobecne známe skutočnosti. Keďže sa Všeobecný súd domnieval, že bez použitia predmetných informácií by bolo napadnuté rozhodnutie značne odlišné, uvedené rozhodnutie čiastočne zrušil.

V rámci rozsudku zo 16. mája 2011, *Atlas Transport/ÚHVT – Atlas Air (ATLAS)* (T-145/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), mal Všeobecný súd možnosť spresniť jednak požiadavky uplatňované v prípade povinnosti predložiť odôvodnenie odvolania podaného na odvolací senát a jednak súdne preskúmanie rozhodnutia odvolacieho senátu, ktorým sa prerušuje konanie o vyhlásenie neplatnosti.

Všeobecný súd v prvom rade pripomína, že odvolanie proti rozhodnutiu sa podáva v písomnej forme na ÚHVT do dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia a že vyjadrenie uvádzajúce odôvodnenie odvolania musí byť písomne podané v lehote štyroch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že odvolateľ, ktorý chce podať odvolanie na odvolací senát, má povinnosť predložiť v stanovenej lehote vyjadrenie uvádzajúce odôvodnenie jeho odvolania na ÚHVT a že toto odôvodnenie predstavuje viac než iba údaj o napadnutom rozhodnutí a vôli odvolateľa, aby ho odvolací senát zmenil alebo zrušil, inak bude jeho odvolanie odmietnuté ako neprípustné. Okrem toho z doslovného výkladu pojmu „odôvodnenie“ vyplýva, že odvolateľ pred odvolacím senátom musí písomne uviesť dôvody svojho odvolania. Odvolaciemu senátu neprislúcha dedukciou určiť dôvody, z ktorých vychádza odvolanie, o ktorom má konať. Ak teda odvolateľ predloží písomné vyjadrenie, musí písomne a dostatočne jasne uviesť, aké sú skutkové a/alebo právne údaje, ktoré odôvodňujú jeho návrh. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vo svojej korešpondencii neuviedol jasné a zrozumiteľné odôvodnenie a že predloženie odôvodnenia pred odvolacím senátom musí najmä umožňovať potenciálnemu vedľajšiemu účastníkovi konania posúdiť bez pomoci advokáta vhodnosť odpovede na tvrdenia obsiahnuté v odvolaní, Všeobecný súd konštatuje, že odvolanie pred odvolacím senátom nespĺňa požiadavky článku 59 nariadenia č. 40/94.

V druhom rade Všeobecný súd pripomína, že možnosť prerušiť konanie pred odvolacím senátom v konaní o námietke je vyjadrením zásady všeobecne uznávanej v členských štátoch týkajúcej sa možnosti rozhodujúceho orgánu prerušiť konanie, ktoré je pred ním vedené, ak to okolnosti prejednávanej veci odôvodňujú. Analogické uplatnenie tejto možnosti v kontexte konania o výmaz je teda odôvodnené, pretože námietkové konanie, ako aj konanie vo veci relatívnych dôvodov

neplatnosti majú za cieľ analyzovať pravdepodobnosť zámény medzi dvomi ochrannými známkami a možnosť prerušiť konanie prispieva k efektívnosti uvedených konaní. Odvolací senát má preto právomoc prerušiť konanie o výmaz, ak to okolnosti odôvodňujú. Všeobecný súd navyše konštatuje, že miera voľnej úvahy odvolacieho senátu, či prerušiť alebo neprerušiť konanie, je široká. Táto voľná úvaha však neznamena, že posúdenie odvolacieho senátu nepodlieha preskúmaniu súdom, ktoré sa obmedzuje len na overenie toho, či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu alebo zneužitiu právomoci. Všeobecný súd predovšetkým spresňuje, že v tomto rámci musí odvolací senát rešpektovať všeobecné zásady upravujúce spravodlivé konanie v rámci spoločenstva práva s prihliadnutím na záujem účastníka konania, ktorého ochranná známka Spoločenstva je napadnutá, ale aj na záujem ostatných účastníkov konania.

V rozsudku z 9. septembra 2011, *dm-droguerie markt/ÚHVT – Distribuciones Mylar (dm)* (T-36/09, zatiaľ neuverejnený)¹⁵, ďalej Všeobecný súd rozhodol, že pokiaľ ÚHVT zistí, že v rozhodnutí je jazyková chyba, chyba pri prepise alebo zrejma chyba, môže len zabezpečiť opravu pravopisných a gramatických chýb, chýb pri prepise alebo chýb, ktoré sú tak zrejme, že nemožno očakávať žiadne iné znenie, než znenie, ktoré vyplýva z opravy. Okrem toho právomoc námietkových oddelení, ktoré majú opäť rozhodovať v konaní, v ktorom už prijali a doručili rozhodnutie o ukončení tohto konania, nemôže ísť nad rámec prípadov stanovených v článku 42 nariadenia č. 207/2009 (konanie o námietkach, konanie o oprave vecných chýb a revízne konanie). Vzhľadom na to, že zmeny, ktoré boli v predmetnej veci vykonané a ktoré spočívali nielen v doplnení neukončenej vety, ktorá bola nezrozumiteľná, ale tiež vo vyriešení vnútorného rozporu v odôvodnení, ako aj rozporu medzi odôvodnením a výrokom, Všeobecný súd dospel k záveru, že oprava pôvodného znenia rozhodnutia námietkového konania sa týkala samotnej podstaty tohto rozhodnutia, a nešlo teda o opravu vecnej chyby. Vzhľadom na závažnosť a evidentnosť tejto nezrovnalosti Všeobecný súd zrušil rozhodnutie odvolacieho senátu, pretože odvolací senát nekonštatoval ničotnosť zmeneného znenia rozhodnutia námietkového oddelenia, a nevyhlásil teda takýto akt za neplatný od počiatku.

Nakoniec v rámci rozsudku zo 14. decembra 2011, *Völkl/ÚHVT – Marker Völkl (VÖLKL)* (T-504/09, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd rozhodol, že ak sa odvolanie pred odvolacím senátom týka len časti tovarov alebo služieb, ktorých sa týka prihláška alebo námietka, toto odvolanie oprávňuje odvolací senát, aby vykonal nové vecné preskúmanie námietky, ale len v súvislosti s uvedenými tovarmi alebo službami, pretože prihláška a námietka mu neboli predložené, pokiaľ ide o ostatné dotknuté tovary alebo služby. Odvolací senát teda tým, že zrušil bod 2 výroku rozhodnutia námietkového

¹⁵ Pokiaľ ide o dizajn Spoločenstva, pozri tiež rozsudok z 18. októbra 2011, *Reisenthel/ÚHVT – Dynamic Promotion (Debníčky a košíky)* (T-53/10, zatiaľ neuverejnený), v rámci ktorého bolo rozhodnuté, že porušenie práva na obranu tým, že rozhodnutie bolo prijaté po uplynutí lehoty stanovenej žalobcovi na predloženie jeho pripomienok, nie je zjavným omylom v zmysle článku 39 nariadenia Komisie (ES) č. 2245/2002 z 21. októbra 2002, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 341, s. 28; Mim. vyd. 13/031, s. 14). Takéto porušenie totiž predstavuje omyl ovplyvňujúci konanie, ktoré predchádzalo prijatiu rozhodnutia, čiže omyl spôsobilý ovplyvniť podstatu tohto rozhodnutia.

oddelenia týkajúceho sa ostatných tovarov, prekročil hranice svojej právomoci, ako je vymedzená v článku 64 ods. 1 nariadenia č. 207/2009.¹⁶

4. Dôkaz o skutočnom používaní ochrannej známky

Vo veci *Zino Davidoff/ÚHVT – Kleinakis kai SIA (GOOD LIFE)* (rozsudok z 15. júla 2011, T-108/08, zatiaľ neuverejnený), žalovaný zakladal dôkaz o riadnom používaní skoršej ochrannej známky najmä na rozhodnutí správneho výboru pre grécke ochranné známky. Všeobecný súd v tomto kontexte spresnil, že ÚHVT je síce v zásade oprávnený založiť svoje rozhodnutie na rozhodnutí vnútroštátneho orgánu ako dôkaze, musí však s náležitou starostlivosťou a pozorne preskúmať, či týmto dôkazom možno preukázať riadne používanie skoršej ochrannej známky. V predmetnej veci by z pozorného preskúmania gréckeho rozhodnutia vyplynulo, že toto rozhodnutie odkazuje len na dokumenty a tvrdenia predložené účastníkmi počas konania, v ktorom bolo dané rozhodnutie prijaté. Navyše tieto dokumenty neboli založené do spisu ÚHVT, čiže neboli k dispozícii odvolaciemu senátu. Odvolací senát teda nemal možnosť porozumieť odôvodneniu, čiže ani posúdeniu dôkazov, a nemohol ani identifikovať dôkazy, na ktorých bolo grécke rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o riadnom používaní skoršej ochrannej známky, založené. Odvolací senát teda tým, že si osvojil záver gréckych orgánov bez hlbšieho preskúmania toho, či sa grécke rozhodnutie zakladalo na presvedčivých dôkazoch, porušil článok 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 a povinnosť náležitej starostlivosti.

5. Dizajn Spoločenstva

V rozsudku zo 14. júna 2011, *Sphere Time/ÚHVT – Punch (Hodinky pripevnené na šnúrke)* (T-68/10, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd určil, že sa článok 7 ods. 2 nariadenia č. 6/2002, ktorý umožňuje nezohľadniť sprístupnenie v prípade, ak dizajn, pre ktorý sa žiada ochrana podľa zapísaného dizajnu Spoločenstva, sprístupnil verejnosti pôvodca, jeho právny nástupca alebo tretia osoba na základe informácií, ktoré poskytol pôvodca alebo jeho právny nástupca, v období dvanástich mesiacov pred dňom podania prihlášky alebo dňom vzniku práva prednosti, použije v rámci konania o výmaze pod podmienkou, že majiteľ dizajnu, ktorého sa návrh na výmaz týka, preukáže, že je buď pôvodcom dizajnu uvádzaného na odôvodnenie uvedeného návrhu alebo právnym nástupcom tohto pôvodcu.

V tom istom rozsudku Všeobecný súd objasnil pojem „informovaný užívateľ“, pričom spresňuje svoju predchádzajúcu judikatúru¹⁷ a zdôrazňuje, že pokiaľ ide o propagačné výrobky, tento pojem zahŕňa jednak profesionála, ktorý ich odoberá na účely distribúcie konečným užívateľom, a jednak samotných konečných užívateľov. Na základe toho dospel k záveru, že skutočnosť, že jedna z dvoch skupín informovaných užívateľov vníma predmetné dizajny tak, že vytvárajú ten istý celkový

¹⁶ Treba poznamenať, že Všeobecný súd v tomto rozsudku tiež spresnil, že na zistenie toho, či žalobca bol oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho senátu pred Všeobecným súdom, sa má rozhodnutie odvolacieho senátu ÚHVT považovať za rozhodnutie, ktorým sa v zmysle článku 65 ods. 4 nariadenia č. 207/2009 nevyhovelo návrhom účastníka konania, keď po tom, ako zamietol určitý návrh, ktorého prijatie by bolo ukončilo konanie pred ÚHVT v zmysle priaznivom pre účastníka konania, ktorý ho podal, vrátil vec nižšiemu oddeleniu na opätovné preskúmanie, a to bez ohľadu na prípadnú možnosť, že toto opätovné preskúmanie by mohlo viesť k priaznivému rozhodnutiu pre tohto účastníka konania. Taká prípadná možnosť nestačí na to, aby sa taký prípad mohol považovať za prípad uvedený v bode 26 vyššie, v ktorom odvolací senát vyhovie návrhu na základe niekoľkých dôvodov alebo argumentov uvedených na jeho podporu a zamietne alebo opomenie preskúmať zvyšnú časť dôvodov alebo argumentov uvedených v návrhu.

¹⁷ Rozsudok z 22. júna 2010, *Shenzhen Taiden/ÚHVT, Bosch Security Systems (Komunikačné zariadenie)*, T-153/08, Zb. s. II-2517.

dojem, stačí na konštatovanie, že sporný dizajn nemá osobitý charakter. Všeobecný súd napokon spresňuje, že v rámci konkrétneho posúdenia celkového dojmu nie je potrebné skúmať samostatne a výlučne grafické vyobrazenie skorších dizajnov, ale skôr posúdiť celkovo všetky vyobrazené prvky umožňujúce určiť dostatočne presne a s istotou celkový dojem vyvolávaný predmetným dizajnom. Pokiaľ ide konkrétne o dizajny, ktoré boli použité bez toho, aby boli zapísané, nemožno vylúčiť, že neexistuje grafické vyobrazenie ukazujúce všetky ich relevantné detaily porovnateľné s vyobrazením v prihláške. Podľa Všeobecného súdu je teda neprimerané vyžadovať od subjektu, ktorý podal návrh na výmaz, aby vo všetkých prípadoch predložil takéto vyobrazenie.

Prístup k dokumentom inštitúcií

Judikatúra v oblasti prístupu k dokumentom bola v roku 2011 osobitne bohatá, keďže zahŕňala 23 vybavených vecí, v rámci ktorých sa riešili viaceré aspekty tejto oblasti.

1. Záujem na konaní

V rozsudku z 22. marca 2011, *Access Info Europe/Rada* (T-233/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že na základe zverejnenia úplného znenia požadovaného dokumentu na internetovej stránke tretej osoby, ktorá nedodržala platnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na prístup verejnosti k dokumentom Rady, sa nemožno domnievať, že žalobca nemá alebo už nemá záujem žiadať zrušenie napadnutého rozhodnutia Rady, ktorým mu bol odmietnutý prístup k celému uvedenému dokumentu. Žalobca si zachováva najmä záujem na zrušení aktu inštitúcie, aby sa mohlo predísť tomu, že sa bude v budúcnosti opakovať nezákonnosť, ktorou je tento akt údajne poznačený. Uvedený záujem môže existovať len za predpokladu, že údajná nezákonnosť sa môže v budúcnosti opakovať, a to nezávisle od okolností veci, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobcom. Tak je to aj v prípade žaloby o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu Rady o odmietnutí prístupu k celému dokumentu, keďže nezákonnosť, ktorej sa dovoľáva žalobkyňa, spočíva na výklade jednej z výnimiek stanovených v nariadení (ES) č. 1049/2001¹⁸, pričom existuje vážne riziko, že ju Rada opätovne použije pri vybavovaní novej žiadosti, a žalobkyňa, čiže združenie, ktorého cieľom je podporovať transparentnosť v Únii, môže v budúcnosti predložiť podobné žiadosti o prístup vzťahujúce sa na taký istý druh dokumentov.

2. Definícia dokumentov

V rozsudku z 26. októbra 2011, *Dufour/ECB* (T-436/09, zatiaľ neuverejnený), mal Všeobecný súd spresniť definíciu dokumentu uvedenú v článku 3 písm. a) rozhodnutia Európskej centrálnej banky 2004/258/ES¹⁹ o prístupe verejnosti k jej dokumentom, a to v súvislosti so žiadosťou o prístup k databáze.

V tejto súvislosti Všeobecný súd z výrazov uvedených v článku 3 písm. a) rozhodnutia 2004/258 vyvodil, že za dokument sa považuje aj uchovaný obsah, ktorý možno reprodukovat' alebo doň nahliadať po jeho vytvorení, a že povaha nosiča, na ktorom je obsah uložený, je irelevantná. Všeobecný súd ďalej spresňuje, že medzi charakteristiky databázy patrí existencia obsahu akejkoľvek povahy a pevného nosiča, na ktorom je tento obsah uložený. Z toho vyvodzuje, že všetky údaje obsiahnuté v databáze sú dokumentom v zmysle článku 3 písm. a) rozhodnutia 2004/258. Dodáva,

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

¹⁹ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky 2004/258/ES zo 4. marca 2004 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskej centrálnej banky (Ú. v. EÚ L 80, s. 42; Mim. vyd. 01/005, s. 51).

že vzhľadom na skutočnosť, že údaje sú na sebe nezávislé, ECB mala prístup ku konkrétnemu a osobitnému preskúmaniu a povoliť čiastočný prístup k údajom, ktorých osobitný charakter bolo možné určiť prostredníctvom nástrojov vyhľadávania, ktorými disponuje v rámci tejto databázy, pokiaľ sa na tieto údaje nevzťahujú výnimky stanovené v článku 4 rozhodnutia 2004/258.

3. Výnimka týkajúca sa ochrany rozhodovacieho procesu

V už citovanom rozsudku *Access Info Europe/Rada* Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Rady, lebo sa domnieval, že Rada nepreukázala, že zverejnenie identity predkladateľov návrhov uvedených v dokumente, ktorý sa týkal návrhu nariadenia o prístupe verejnosti k dokumentom, môže byť prekážkou prebiehajúceho rozhodovacieho procesu. Po tom, čo spresnil, že verejnosť má právo na prístup k všetkým dokumentom, o ktorých zverejnenie žiada, Všeobecný súd pripomína, že širší prístup sa má povoliť, ak Rada koná ako normotvorca, aby bolo občanom umožnené kontrolovať všetky informácie, ktoré tvoria základ legislatívneho aktu. Možnosť oboznámiť sa so základmi zákonodarných činností je podmienkou efektívneho výkonu demokratických práv občanmi. V predmetnej veci Všeobecný súd rozhodol, že riziko, že by zverejnenie identity prekladateľov návrhov uvedených v dotknutom dokumente obmedzilo delegáciám členských štátov v priebehu legislatívneho procesu rozhodovací priestor, v rámci ktorého by mohli zmeniť svoje stanoviská, a vážne by ohrozilo možnosti dosiahnutia kompromisu, nie je dostatočne vážnym a primerane predvídateľným rizikom.

V rozsudku zo 7. júna 2011, *Toland/Parlament* (T-471/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Európskeho parlamentu, ktorým táto inštitúcia nepovolila prístup k správe o audite týkajúcej sa príspevkov na parlamentnú asistenciu, ktorú vypracovalo jeho oddelenie pre vnútorný audit, najmä z dôvodu, že jej zverejnenie vážne naruší jeho rozhodovací proces. Hoci možno pripustiť, že dotknutá správa o audite skutočne predstavuje dokument vypracovaný inštitúciou na jej vnútorné účely a že sa týka otázky, ku ktorej inštitúcia ešte neprijala rozhodnutie, Všeobecný súd sa domnieva, že inštitúcia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že by zverejnenie tohto dokumentu konkrétne a skutočne narušalo jej rozhodovací proces a malo na tento proces podstatný vplyv. Napadnuté rozhodnutie totiž neobsahovalo žiadne hmatateľné dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že riziko narušenia rozhodovacieho procesu bolo v čase jeho prijatia primerane predvídateľné, a teda nielen hypotetické. Všeobecný súd v tejto súvislosti dodáva, že ani okolnosť, že používanie finančných príspevkov poskytnutých členom Parlamentu je citlivou otázkou, ktorá je s veľkým záujmom sledovaná médiami, ani spomínaná citlivosť rozhodovacieho procesu samy osebe nepredstavujú objektívny dôvod na obavy z vážneho narušenia rozhodovacieho procesu.

4. O výnimke založenej na ochrane účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly

V rozsudku z 9. septembra 2011, *LPN/Komisia* (T-29/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že hoci musí inštitúcia konkrétne a individuálne preskúmať obsah každého požadovaného dokumentu, aby mohla posúdiť, v akom rozsahu sa uplatní výnimka z práva na prístup a či možno povoliť čiastočný prístup, možno na túto povinnosť uplatniť výnimku, ak je vzhľadom na osobitné okolnosti veci zrejmé, že prístup sa má odmietnuť alebo povoliť. V takomto prípade inštitúcia v zásade môže svoje zamietavé rozhodnutie oprieť o všeobecné domnienky uplatniteľné na určité kategórie dokumentov.

V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že ak žalobca nemá právo nahliadnuť do dokumentov v správnom spise Komisie, treba analogicky so situáciou dotknutých osôb v konaní o preskúmaní štátnej pomoci uznať existenciu všeobecnej domnienky, že sprístupnenie dokumentov obsiahnutých v správnom spise by v zásade ohrozilo ochranu cieľov vyšetrovania. Komisii teda stačí preveriť, či sa má uplatniť táto všeobecná domnienka na dotknuté dokumenty ako celok bez toho, aby bolo potrebné uskutočniť predchádzajúce konkrétne a individuálne preskúmanie obsahu

všetkých týchto dokumentov. Pokiaľ pritom prebieha konanie o nesplnení povinnosti, Komisia nevyhnutne musí vychádzať zo zásady, že táto všeobecná domnienka sa uplatní na všetky dotknuté dokumenty. Táto domnienka však nevylučuje právo účastníkov konania preukázať, že na požadovaný dokument sa táto výnimka nevzťahuje alebo že existuje prevažujúci verejný záujem, ktorý odôvodňuje sprístupnenie dokumentu podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001.

Vo veci, v ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom z 15. decembra 2011, *CDC Hydrogene Peroxide/Komisia* (T-437/08, zatiaľ neuverejnený), žalobkyňa napadla rozhodnutie Komisie, ktorým jej bol odmietnutý prístup k obsahu spisu týkajúceho sa konania vo veci účasti deviatich podnikov na karteli na trhu s peroxidom vodíka. Komisia odôvodnila svoje zamietavé stanovisko najmä tým, že poukázala na potrebu ochraňovať účinnosť svojej politiky v oblasti kartelov, a osobitne svoj program zhovievavosti. Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie, pretože Komisia nepreukázala, že sprístupnenie daného dokumentu by sa mohlo konkrétne a účinne dotknúť chránených záujmov.

Pokiaľ ide o výnimku súvisiacu s ochranou obchodných záujmov, Všeobecný súd sa domnieva, že záujem spoločnosti, ktorá sa zúčastnila na karteli, vyhnúť sa žalobám o náhradu škody, nemožno považovať za obchodný záujem a v každom prípade nepredstavuje záujem hodný ochrany, a to najmä vzhľadom na právo každej osoby uplatniť si nárok na náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená správaním spôsobilým obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž.

Čo sa týka výnimky súvisiacej s ochranou cieľov vyšetrovania Komisie, Všeobecný súd rozhodol, že vyšetrovacie úkony v konkrétnej veci sú ukončené v okamihu prijatia konečného rozhodnutia, a to bez ohľadu na prípadné následné zrušenie tohto rozhodnutia súdmi, pretože samotná predmetná inštitúcia považovala konanie za ukončené práve v tomto okamihu. Všeobecný súd navyše odmieta tvrdenie Komisie, podľa ktorého výnimka založená na pojme ciele vyšetrovania je nezávislá od akéhokoľvek konkrétneho konania a možno sa jej vo všeobecnosti dovoľávať na účely odmietnutia zverejnenia akéhokoľvek dokumentu, ktorý môže narušiť politiku Komisie v oblasti kartelov a osobitne jej program zhovievavosti. Taký široký výklad pojmu vyšetrovanie je totiž nezlučiteľný so zásadou, podľa ktorej sa výnimky uvedené v článku 4 nariadenia č. 1049/2001 musia vykladať a uplatňovať doslovne. Všeobecný súd zdôrazňuje, že nariadenie č. 1049/2001 neumožňuje predpokladať, že k politike hospodárskej súťaže Únie by sa v rámci uplatňovania tohto nariadenia malo pristupovať inak než k iným politikám Únie, takže neexistuje nijaký dôvod vykladať pojem ciele vyšetrovania inak v rámci politiky hospodárskej súťaže. Nakoniec Všeobecný súd pripomína, že programy zhovievavosti a spolupráce nie sú jedinými prostriedkami na zaručenie dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže Únie. Žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátne súdy môžu totiž podstatne prispieť k zachovaniu účinnej hospodárskej súťaže v Únii.

5. Dovoľávanie sa výnimiek zo strany členského štátu, ktorý je autorom aktu

Rozsudok z 13. januára 2011, *IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds/Komisia* (T-362/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), rozoberá otázku preskúmania súdom Únie v súvislosti s uplatnením vecnej výnimky, ktorej sa dovoľáva členský štát v rámci článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001. Toto ustanovenie oprávňuje členský štát požiadať inštitúciu, ktorej bola

podaná žiadosť o prístup k určitému dokumentu, ktorého je tento členský štát autorom, aby tento dokument bez jeho predchádzajúceho súhlasu nesprístupnila.²⁰

Všeobecný súd spresňuje, že pokiaľ rozhodnutie inštitúcie o odmietnutí prístupu k dokumentu pochádzajúcemu z členského štátu zodpovedá jeho žiadosti podľa článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001, patrí do právomoci súdu Únie preskúmať na základe žiadosti dotknutej osoby, ktorej bol odmietnutý prístup zo strany dožiadanej inštitúcie, či toto odmietnutie mohlo byť právoplatne založené na výnimkách uvedených v článku 4 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1049/2001 a či k tomuto odmietnutiu došlo na základe posúdenia týchto výnimiek samotnou inštitúciou, alebo predmetným členským štátom. Z toho vyplýva, že preskúmanie vykonávané súdom Únie sa v dôsledku uplatnenia článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001 neobmedzuje na preskúmanie *prima facie*. Uplatnenie tohto ustanovenia nebráni tomu, aby bolo vykonané úplné preskúmanie rozhodnutia Komisie o odmietnutí, v rámci ktorého musí byť dodržaná najmä povinnosť odôvodnenia a ktoré je založené na hmotnoprávnom posúdení uplatniteľnosti výnimiek stanovených v článku 4 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1049/2001 zo strany dotknutého členského štátu. Členský štát však podľa článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001 disponuje širokou mierou voľnej úvahy na účely určenia, či zverejnenie dokumentov patriacich do oblastí, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. a) štvrtá zarážka tohto nariadenia, môže poškodiť verejný záujem. Posúdenie toho, či zverejnenie dokumentu poškodzuje záujmy chránené takýmito hmotnoprávnymi výnimkami, môže totiž patriť do politickej zodpovednosti tohto členského štátu. V takomto prípade tento členský štát musí rovnako ako inštitúcia disponovať širokou mierou voľnej úvahy. Preskúmanie súdom Únie sa preto musí obmedziť na overenie dodržania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia, vecnej správnosti skutkových zistení, ako aj absencie zjavne nesprávneho posúdenia a zneužitia právomocí.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – obmedzujúce opatrenia

V roku 2011 došlo k bezprecedentnému nárastu sporov týkajúcich sa obmedzujúcich opatrení, pričom v tejto súvislosti bolo začatých viac ako 90 vecí. Pre rozsudky Všeobecného súdu bola príznačná naliehavosť, s akou boli vydávané, a potvrdili sa v nich požiadavky týkajúce sa povinnosti odôvodnenia rozhodnutí, ktorými sa ukladajú také opatrenia.

Vo veci *Bamba/Rada* (rozsudok z 8. júna 2011, T-86/11, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) – v ktorej rozhodol rozšírený senát v skrátrenom súdnom konaní a v lehotu štyroch mesiacov po podaní žaloby – Všeobecný súd rozhodoval o zákonnosti obmedzujúcich opatrení prijatých voči Nadiane Bambaovej, druhej manželke Laurenta Gbagbou, bývalého prezidenta Pobrežia Slonoviny. Tieto opatrenia boli prijaté v súvislosti s prezidentskými voľbami, ktoré sa uskutočnili na Pobreží Slonoviny na jeseň roku 2010 a na základe ktorých Organizácia spojených národov (OSN) potvrdila víťazstvo Alassana Ouattaru. Únia takisto uznala víťazstvo A. Outtaru a vyzvala vedúcich civilných a vojenských predstaviteľov Pobrežia Slonoviny, aby uznali demokraticky zvoleného prezidenta, pričom potvrdila odhodlanie prijať sankcie voči tým, ktorí budú naďalej brániť v rešpektovaní vôle, ktorú slobodne prejavil ľud Pobrežia Slonoviny.

²⁰ Veľmi podobná situácia bola predmetom rozsudku z 24. mája 2011, *Batchelor/Komisia* (T-250/08, zatiaľ neuverejnený). Všeobecný súd v tomto rozsudku pripomenul, že cieľom výnimky stanovenej v článku 4 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1049/2001 je ochraňovať určité typy dokumentov vydaných v rámci určitého konania, ktorých sprístupnenie by mohlo aj po tom, ako bolo toto konanie ukončené, narušiť rozhodovací proces danej inštitúcie. Tieto dokumenty musia obsahovať „stanoviská pre vnútornú potrebu, ktoré sú súčasťou rokovaní a predbežných porád v dotknutom orgáne“. Do tejto kategórie dokumentov nepatria dokumenty zaslané inštitúcii externou osobou alebo subjektom, ktoré majú byť predmetom výmeny názorov s predmetnou inštitúciou.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že účinnosť súdneho preskúmania znamená, že príslušný orgán Únie je povinný oznámiť dôvody uložených obmedzujúcich opatrení, pokiaľ je to možné, a to buď v okamihu ich prijatia, alebo prinajmenšom čo najskôr po tomto prijatí, s cieľom umožniť osobám a subjektom, ktorým sú určené, výkon ich práva na prostriedok nápravy v stanovenej lehote. Pokiaľ dotknutá osoba nemá právo na vypočutie pred prijatím prvotného rozhodnutia o uložení týchto opatrení, dodržanie povinnosti odôvodnenia je o to dôležitejšie, že predstavuje jedinú záruku, ktorá dotknutej osobe umožňuje účinne uplatniť prostriedky nápravy, ktoré má k dispozícii, aby napadla zákonnosť uvedeného opatrenia. Odôvodnenie aktu Rady, ktorým sa ukladajú také opatrenia, sa v zásade musí týkať nielen zákonných podmienok uplatňovania tohto aktu, ale aj presných a konkrétnych dôvodov, pre ktoré sa Rada v rámci výkonu svojej diskrečnej posudzovacej právomoci domnieva, že na dotknutú osobu sa také opatrenia majú uplatniť. Vzhľadom na to, že Rada má takú posudzovaciu právomoc, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré sa majú zohľadniť pri prijímaní alebo zachovaní opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov, nemožno od nej vyžadovať, aby podrobnejšie uviedla, ako konkrétne prispieva zmrazenie finančných prostriedkov osoby k boju proti bráneniu mierovému procesu a procesu národného zmierenia, alebo aby predložila dôkazy, ktoré by preukázali, že dotknutá osoba by mohla v budúcnosti použiť svoje finančné prostriedky na takéto bránenie.

V prejednávanej veci Všeobecný súd konštatuje, že Rada uviedla len všeobecné a neurčité úvahy na účely odôvodnenia zaradenia N. Bambaovej do sporného zoznamu. Konkrétne údaj, že žalobkyňa je riaditeľkou skupiny Cyclone, ktorá vydáva denník *Le temps*, nie je takou okolnosťou, ktorá by vo vzťahu k nej dostatočným a presným spôsobom odôvodnila napadnuté akty. Vzhľadom na neexistenciu konkrétneho dôkazu tento údaj neumožňuje pochopiť, ako N. Bambaová bránila mierovému procesu a procesu národného zmierenia verejným podnecovaním k nenávisti a násiliu a účasťou na dezinformačných kampaniach v súvislosti s prezidentskými voľbami v roku 2010.

Za týchto okolností Všeobecný súd rozhodol, že odôvodnenie napadnutých aktov neumožnilo N. Bambaovej napadnúť ich platnosť na Všeobecnom súde. Spresňuje, že mu toto odôvodnenie ani neumožnilo vykonať preskúmanie ich dôvodnosti, a z tohto dôvodu ruší napadnuté akty, pričom však účinky týchto aktov musia zostať zachované až do uplynutia lehoty na podanie odvolania na Súdny dvor, t. j. dva mesiace a desať dní od doručenia rozsudku, alebo ak bolo podané odvolanie, po jeho zamietnutí, a to na základe článku 280 ZFEÚ a článku 264 druhého odseku ZFEÚ.

V rámci boja proti šíreniu jadrových zbraní treba takisto uviesť, že v rozsudku zo 7. decembra 2011, *HTTS/Rada* (T-562/10, zatiaľ neuverejnený, rozsudok pre zmeškanie), Všeobecný súd zrušil nariadenie o reštriktívnych opatreniach voči žalobkyňi, pričom konštatoval, že odôvodnenia, ktoré poskytla Rada, si *prima facie* odporujú a neumožňujú pochopiť, či meno žalobkyne bolo zaradené do sporného zoznamu z dôvodu, že pretrvávali okolnosti, z ktorých vychádzalo skoršie vykonávanie nariadenie, čiže prepojenia medzi žalobkyňou a spoločnosťou HDSL, alebo z dôvodu nových okolností, teda priamych prepojení medzi žalobkyňou a spoločnosťou IRISL. V každom prípade ani nariadenie a ani odpoveď Rady na žiadosť žalobkyne o opätovné preskúmanie neumožňujú posúdiť dôvody, pre ktoré Rada zastávala názor, že okolnosti uvedené žalobkyňou týkajúce sa najmä povahy jej činnosti a jej samostatnosti vo vzťahu k HDSL a IRISL nemôžu zmeniť stanovisko Rady, pokiaľ ide o zachovanie reštriktívnych opatrení voči žalobkyňi. Rada tiež nespresnila povahu kontroly, ktorú IRISL údajne vykonávala nad žalobkyňou, alebo činnosti, ktoré žalobkyňa vykonáva

v mene IRISL. Všeobecný súd ruší napadnuté nariadenie v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne, a to z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia. Aby nedošlo k vážnemu a nenapraviteľnému zásahu do účinnosti reštriktívnych opatrení, ktoré ukladá napadnuté nariadenie, a aby žalobkyňa nemohla konať tak, aby sa obíšiel účinok následných reštriktívnych opatrení, Všeobecný súd predsa len rozhodol o zachovaní účinkov uvedeného nariadenia počas obdobia, ktoré nemôže presiahnuť dva mesiace odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku.

Životné prostredie – Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov

Vo veci *Lotyšsko/Komisia* (rozsudok z 22. marca 2011, T-369/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) bolo predmetom konania rozhodnutie Komisie o nezlučiteľnosti aspektu navrhovanej zmeny národného alokačného plánu (ďalej len „NAP“) emisných kvót Lotyšskej republiky na roky 2008 až 2012 so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, ktorý bol zavedený smernicou 2003/87/ES²¹. Tento zmenený NAP, ktorý oznámila Lotyšská republika, bol prijatý v nadväznosti na prvé rozhodnutie Komisie, ktorým vyhlásila aspekt pôvodného NAP za nezlučiteľný so smernicou 2003/87 a v ktorom poukázala na nevznesenie námietok voči NAP pod podmienkou, že sa vykonajú jeho zmeny s cieľom zníženia celkového množstva kvót, ktoré sa majú prideliť. Rozhodnutie týkajúce sa zmeneného NAP však bolo prijaté po tom, čo uplynula lehota stanovená v článku 9 ods. 3 smernice 2003/87, ktorý uvádza, že do troch mesiacov od oznámenia NAP členským štátom môže Komisia tento plán, alebo ktorýkoľvek z jeho aspektov zamietnuť v prípade nezlučiteľnosti s kritériami uvedenými v prílohe III uvedenej smernice.

Na účely zistenia, či Komisia mohla platne prijať napadnuté rozhodnutie po uplynutí tejto lehoty, Všeobecný súd uvádza, že ak Komisia nevyužije túto právomoc v lehote troch mesiacov od oznámenia NAP zo strany členského štátu, členský štát v zásade môže vykonať uvedený NAP bez toho, aby si to vyžadovalo schválenie Komisie. Postup preskúmania NAP teda nemusí nevyhnutne skončiť formálnym rozhodnutím. Naopak, Všeobecný súd zdôrazňuje, že Komisia môže využiť svoju rozhodovaciu právomoc, keď členský štát opomenie alebo odmietne zmeniť svoj NAP pred uplynutím lehoty troch mesiacov, a to napriek vzneseným námietkam. Pokiaľ totiž nedôjde k vydaniu takéhoto zamietajúceho rozhodnutia Komisie, oznámený NAP sa stáva konečným a vzťahuje sa na neho prezumpcia legálnosti, čo umožňuje členskému štátu vykonať ho.

Pokiaľ ide o zmeny, ktoré ako v prejednávacom prípade vzniknú v priebehu neskoršieho štádia postupu preskúmania, Všeobecný súd uvádza, že ich cieľom je práve vyvrátiť námietky pôvodne vyjadrené Komisiou. Preto to, že Komisia prijme uvedené zmeny, je len dôsledok ňou pôvodne formulovaných námietok a nie výrazom všeobecnej povoľovacej právomoci. Okrem toho, keď Komisia prijme zmeny NAP, nemusí byť toto prijatie predmetom jej formálneho rozhodnutia.

Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že cieľom konania začatého na základe článku 9 ods. 3 smernice 2003/87 je zaistiť členským štátom právnu istotu a najmä im umožniť, aby boli rýchlo a v krátkom čase informované o spôsobe, akým môžu prideliť emisné kvóty a spravovať systém obchodovania s kvótami na základe svojho NAP počas predmetného obdobia. Existuje totiž legitímny záujem na tom, aby tento NAP nebol počas svojej platnosti vystavený riziku spochybnenia zo strany Komisie. Tieto úvahy sa vzťahujú na všetky NAP nezávisle od toho, či ide o pôvodne oznámenú

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. ES L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/101/ES z 27. októbra 2004 (Ú. v. EÚ L 338, s. 18).

verziu, alebo revidovanú verziu oznámenú neskôr, a to o to viac, keď tejto kontrole zo strany Komisie už predchádzalo prvé štádium preskúmania.

V dôsledku toho sa pojem oznámenie v zmysle článku 9 ods. 3 smernice 2003/87 vzťahuje tak na pôvodné, ako aj na následné oznámenie rôznych verzií NAP, takže pri každom z týchto oznámení začína plynúť nová lehota troch mesiacov. V tomto prípade Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie, keďže bolo prijaté po uplynutí uvedenej lehoty, po ktorej sa NAP stal konečným.

Verejné zdravie

Vo veci *Francúzsko/Komisia* (rozsudok z 9. septembra 2011, T-257/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) sa žalobkyňa domáhala zrušenia nariadenia, ktorým Komisia zmenila a doplnila nariadenie (ES) č. 999/2001²² v rozsahu, v akom pre stáda oviec a kôz schvaľuje menej prísne opatrenia pre dozor a eradikáciu než skôr stanovené opatrenia. Všeobecný súd v tejto súvislosti spresnil, že určenie miery rizika, ktoré sa považuje za neprijateľné pre spoločnosť, príslúcha inštitúciám povereným politickou voľbou, ktorá predstavuje určenie vhodnej úrovne ochrany. Týmto inštitúciám prináleží určenie kritického prahu pravdepodobnosti nepriaznivých dôsledkov na verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie a závažnosti týchto dôsledkov, ktoré sa im už nezdarujú prijateľné pre túto spoločnosť a ktoré po ich prekročení vyžadujú uplatnenie preventívnych opatrení napriek pretrvávajúcej vedeckej neistote. Pri určení neprijateľnej miery rizika pre spoločnosť sú inštitúcie viazané povinnosťou zabezpečiť zvýšenú úroveň ochrany, pričom však nemôžu prijať čisto hypotetický prístup k riziku a smerovať svoje rozhodnutia k „nulovej miere rizika“. Všeobecný súd takisto uvádza, že riadenie rizika zodpovedá súboru činností vykonávaných inštitúciou, ktorá musí čeliť riziku, ktorých cieľom je zníženie tohto rizika na úroveň, ktorá je pre spoločnosť prijateľná, s ohľadom na povinnosť tejto inštitúcie zabezpečiť zvýšenú úroveň ochrany verejného zdravia, bezpečnosti a životného prostredia.

Navyše Všeobecný súd zdôrazňuje, že príslušnému orgánu prináleží, aby v primeranej lehote opätovne preskúmal prijaté predbežné opatrenia, pretože ak nové skutočnosti zmenia vnímanie rizika alebo preukážu, že toto riziko možno obmedziť menej obmedzujúcimi opatreniami, ako sú existujúce opatrenia, je úlohou inštitúcií dbať na prispôbenie právnej úpravy novým údajom. Nové poznatky alebo nové vedecké objavy, pokiaľ odôvodňujú zmiernenie preventívneho opatrenia, tak menia konkrétny obsah povinnosti orgánov verejnej moci naďalej udržiavať zvýšenú úroveň ochrany ľudského zdravia. Ak také skutočnosti zmenia pôvodné hodnotenie rizík, zákonnosť prijatia menej prísnych preventívnych opatrení je potrebné posudzovať vzhľadom na tieto skutočnosti, a nie na skutočnosti, ktoré boli rozhodujúce pre hodnotenie rizík v rámci prijatia pôvodných preventívnych opatrení. Súd teda musí konštatovať porušenie zásady obozretnosti len vtedy, ak táto nová miera rizika presahuje mieru rizika považovanú za prijateľnú pre spoločnosť.

Televízne vysielanie

Vo veciach *FIFA/Komisia* (rozsudok zo 17. februára 2011, T-385/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *UEFA/Komisia* (rozsudok zo 17. februára 2011, T-55/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) Všeobecný súd rozhodoval o žalobách o neplatnosť, ktoré podali výkonný orgán svetového futbalu a riadiaca inštitúcia európskeho futbalu proti rozhodnutiu Komisie o zlučiteľnosti zoznamov udalostí, ktoré vypracovali Belgické kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a ktoré sa považovali za udalosti veľkého

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Ú. v. ES L 147, s. 1).

významu pre spoločnosť v zmysle článku 3a ods. 1 smernice 89/552/EHS²³, s právom Únie. Tieto zoznamy obsahovali najmä v prípade Belgicka všetky zápasy finálovej časti majstrovstiev sveta vo futbale a v prípade Spojeného kráľovstva všetky zápasy finálovej časti majstrovstiev Európy vo futbale (EURO). Tieto zoznamy boli predložené Komisii na základe smernice 89/552, ktorá umožňuje členským štátom zakázať exkluzívne televízne vysielanie udalostí, ktoré považujú za udalosti veľkého významu pre spoločnosť, pokiaľ také vysielanie neumožňuje širokej verejnosti sledovať tieto udalosti vo voľne prístupnej televízii.

Všeobecný súd sa najskôr domnieva, že odkaz na majstrovstvá sveta a EURO v odôvodnení č. 18 smernice 97/36/ES²⁴ znamená, že ak členský štát zaradil zápasy týchto súťaží do zoznamu, ktorý zostavil, nemusí vo svojom oznámení Komisii uviesť osobitné odôvodnenie týkajúce sa ich povahy ako udalosti veľkého významu pre spoločnosť. Prípadný záver Komisie, podľa ktorého zaradenie majstrovstiev sveta a EURO ako celku do zoznamu udalostí veľkého významu pre spoločnosť členského štátu je zlučiteľné s právom Únie z dôvodu, že každú z týchto súťaží treba vzhľadom na ich charakteristické znaky platne považovať za jednu udalosť, možno spochybniť na základe konkrétnych okolností. Žalobkyniam predovšetkým prináleží preukázať, že „ostatné“ zápasy majstrovstiev sveta (t. j. iné zápasy než semifinále, finále a zápasy príslušného národného družstva) a/alebo „nie gala“ zápasy EURO (t. j. iné zápasy než otvárací zápas a finále) nemajú taký význam pre spoločnosť v tomto členskom štáte.

Všeobecný súd v tejto súvislosti spresňuje, že „vrcholné“ zápasy a „gala“ zápasy, ako aj zápasy príslušného národného družstva majú veľký význam pre spoločnosť v danom členskom štáte, a môžu byť teda zaradené na vnútroštátny zoznam udalostí, ktoré musí mať verejnosť možnosť sledovať vo voľne prístupnej televízii. Pokiaľ ide o ostatné zápasy majstrovstiev sveta a EURO, Všeobecný súd uvádza, že každú z týchto súťaží možno považovať za jednu udalosť a nie za súbor jednotlivých udalostí, ktoré sa rozdeľujú na zápasy. Všeobecný súd spresňuje, že iné zápasy než „vrcholné“ zápasy, „gala“ zápasy a zápasy príslušného národného družstva môžu mať vplyv na účasť uvedených družstiev na „vrcholných“ zápasoch a „gala“ zápasoch, čo môže vyvolať osobitný záujem verejnosti na ich sledovaní. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že nie je možné vopred určiť – v čase vyhotovenia vnútroštátnych zoznamov alebo v čase získania práv na vysielanie zápasov –, ktoré zápasy budú naozaj rozhodujúce pre neskoršie fázy týchto súťaží alebo osud daného národného družstva. Z tohto dôvodu sa Všeobecný súd domnieva, že skutočnosť, že niektoré „ostatné“ alebo „nie gala“ zápasy môžu ovplyvniť účasť na „vrcholných“ alebo „gala“ zápasoch, môže odôvodniť rozhodnutie členského štátu považovať všetky zápasy týchto súťaží za zápasy s veľkým významom pre spoločnosť. Navyše Všeobecný súd konštatuje neexistenciu harmonizácie jednotlivých udalostí, ktoré môžu byť považované za udalosti veľkého významu pre spoločnosť, a uvádza, že počet divákov, pokiaľ ide o „ostatné“ zápasy a „nie gala“ zápasy posledných súťaží, preukazuje, že tieto zápasy pritiahli významný počet televíznych divákov, z ktorých sa podstatná časť obvykle nezaujíma o futbal.

Všeobecný súd napokon uvádza, že hoci posúdenie majstrovstiev sveta a EURO ako udalostí veľkého významu pre spoločnosť môže ovplyvniť cenu, ktorú FIFA a UEFA dostanú za poskytnutie práv na vysielanie týchto súťaží, nezbavuje tieto práva ich komerčnej hodnoty, lebo nenúti tieto dve organizácie, aby ich previedli za akýchkoľvek podmienok. Takisto hoci také posúdenie obmedzuje

²³ Smernica Rady č. 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. ES L 298, s. 23; Mim. vyd. 06/001, s. 224).

²⁴ Smernica 97/36/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. júna 1997, ktorou sa mení a dopĺňa smernica [89/552] (Ú. v. ES L 202, s. 60; Mim. vyd. 06/002, s. 321).

slobodné poskytovanie služieb a slobodu usadiť sa, je odôvodnené, pokiaľ smeruje k ochrane práva na informácie a zabezpečeniu širokého prístupu verejnosti k televíznym vysielaniam udalostí veľkého významu pre spoločnosť.

Verejné zákazky – Právo na účinný opravný prostriedok

V rozsudku z 20. septembra 2011, *Evropaiki Dynamiki/EIB* (T-461/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd po tom, čo najskôr konštatoval svoju právomoc rozhodovať o žalobe, ktorú vylúčený uchádzač podal proti rozhodnutiu predstavenstva Európskej investičnej banky (EIB) o zadaní verejnej zákazky na poskytovanie služieb v oblasti informačných technológií, zrušil uvedené rozhodnutie najmä z dôvodu, že verejné obstarávanie nevyhovovalo požiadavkám úplnej právnej ochrany. Na jednej strane totiž napadnuté rozhodnutie nebolo oznámené žalobkyni, ktorá sa o ňom dozvedela až po tom, ako toto rozhodnutie v zásade vyčerpalo svoje účinky tým, že zmluva bola podpísaná a nadobudla účinnosť. Možnosť žalobkyne podať návrh na odklad výkonu rozhodnutia o zadaní zákazky ešte pred podpísaním a nadobudnutím účinnosti zmluvy teda bola v prejednávanej veci nevyhnutná na zaistenie účinnosti jej žaloby vo veci samej, ktorou sa domáhala preskúmania nestrannosti verejného obstarávania a zachovania svojich šancí uzavrieť na konci uvedeného obstarávania zmluvu s EIB.

Na druhej strane EIB neposkytla žalobkyni dostatočné odôvodnenie rozhodnutia o zadaní zákazky pred podaním jej žaloby vo veci samej, ktorou sa domáha najmä zrušenia tohto rozhodnutia. V rámci verejného obstarávania musí byť právo vylúčeného uchádzača na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorým je verejná zákazka zadaná inému uchádzačovi, rovnako ako súvisiaca povinnosť verejného obstarávateľa oznámiť vylúčenému uchádzačovi na žiadosť dôvody svojho rozhodnutia, považované za podstatné formálne náležitosti v zmysle už citovanej judikatúry, keďže zahŕňajú vypracovanie rozhodnutia o udelení záruk, ktoré umožňujú výkon účinného preskúmania nestrannosti verejného obstarávania, ktoré viedlo k vydaniu tohto rozhodnutia.

II. Spory o náhradu škody

V rozsudku z 8. novembra 2011, *Idromacchine a i./Komisia* (T-88/09, zatiaľ neuverejnený), sa Všeobecný súd zaoberal otázkou vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, keď inštitúcia poruší svoju povinnosť zachovávať služobné tajomstvo tým, že v *Úradnom vestníku Európskej únie* sprístupní informácie týkajúce sa žalobkyne.

Všeobecný súd uvádza, že pokiaľ ide o uverejnenie informácií v rozhodnutí Komisie v oblasti štátnej pomoci, za informáciu s dôvernou povahou sa musí považovať informácia, podľa ktorej podnik, ktorému nebola poskytnutá predmetná štátna pomoc, nebol schopný dodať druhej zmluvnej strane výrobky, ktoré sú v súlade s platnými normami a so zmluvnými povinnosťami, pretože dotknutý členský štát oznámil túto informáciu Komisii, a to výlučne na účely správneho konania o preskúmaní predmetnej pomoci, pričom táto informácia sa týka realizácie obchodných vzťahov medzi dotknutými spoločnosťami. Okrem toho také informácie môžu spôsobiť dotknutému podniku závažnú ujmu, pretože tento podnik vykresľujú nepriaznivo. Navyše, keďže sprístupnenie informácie môže poškodiť imidž a dobrú povesť podniku, jeho záujem na tom, aby takáto informácia nebola prístupná, si objektívne zasluhuje ochranu.

Všeobecný súd spresňuje, že posúdenie dôvernej povahy informácie vyžaduje vyváženie legitímnych individuálnych záujmov, ktoré odporujú tomuto sprístupneniu, a všeobecného záujmu, ktorý vyžaduje, aby orgány Únie pri výkone svojich činností čo najviac rešpektovali zásadu otvorenosti. V tomto prípade sa sprístupnenie informácií považuje za neprimerané vzhľadom na predmet

rozhodnutia Komisie, pretože by postačovalo, ak by sa spomenulo nedodržanie zmluvy buď veľmi všeobecným spôsobom, alebo prípadne bližším spôsobom bez toho, aby bolo potrebné v prvom alebo druhom z týchto dvoch prípadov uviesť obchodné meno dodávateľa.

Všeobecný súd s poukázaním na to, že Komisia nedisponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o otázku, či sa v konkrétnom prípade treba odkloniť od pravidla zachovávanie dôvernosti, dospel k záveru, že sprístupnenie dôvernej informácie, ktorá poškodzuje dobrú povesť spoločnosti, predstavuje porušenie služobného tajomstva stanoveného v článku 287 ES a postačuje na to, aby sa preukázalo dostatočne závažné porušenie. Komisia tak musí zaplatiť sumu 20 000 eur ako náhradu za poškodenie imidžu a dobrého mena, ktoré utrpela žalobkyňa.

V rozsudku z 23. novembra 2011, *Sison/Rada* (T-341/07, zatiaľ neuverejnený, vyhlásený rozšíreným senátom), Všeobecný súd spresnil podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie – najmä tie, ktoré sa týkajú dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom, – v prípade, že protiprávne rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, bolo zrušené Všeobecným súdom z dôvodu, že vnútroštátne rozhodnutia, z ktorých Rada vychádzala na účely zmrazenia finančných prostriedkov žalobcu, sa na rozdiel od požiadaviek právnej úpravy Únie netýkali ani začatia vyšetrovania alebo stíhania a ani odsúdenia za teroristický čin.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že žaloba o náhradu škody nie je zameraná na zabezpečenie náhrady ujmy spôsobenej akýmkoľvek nezákonným konaním. Jedine na základe dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, možno dospieť k záveru o vzniku zodpovednosti Únie. Rozhodujúcim kritériom, ktoré umožňuje vyvodiť záver, že táto podmienka je splnená, je zjavné a vážne porušenie hraníc voľnej úvahy dotknutou inštitúciou. Aj keď je rozsah voľnej úvahy dotknutej inštitúcie rozhodujúcim prvkom, nemožno ho považovať za výlučné kritérium. Systém mimozmluvnej zodpovednosti tak zohľadňuje najmä komplexnosť situácií, ktoré treba vyriešiť, a ťažkosti pri uplatňovaní alebo výklade predpisov.

Všeobecný súd sa však domnieva, že hoci Rada nedisponuje nijakou mierou voľnej úvahy pri posudzovaní, či boli splnené skutkové a právne okolnosti, ktoré môžu podmieniť uplatnenie opatrenia zmrazenia finančných prostriedkov, výklad a uplatnenie práva Únie boli v prejednávanej veci problematické. Všeobecný súd konštatuje, že samotné znenie predmetných ustanovení je značne nejasné, čo potvrdzuje rozsiahla judikatúra Všeobecného súdu v tejto súvislosti. Všeobecný súd až na základe preskúmania desiatok vecí v priebehu niekoľkých rokov postupne vypracoval racionálny a koherentný rámec výkladu týchto ustanovení. Až pri príležitosti rozsudku o zrušení rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, sa Všeobecný súd domnieval, že, aby mohla Rada platne použiť vnútroštátne rozhodnutie, musí byť prijaté v rámci vnútroštátneho konania, ktorého cieľom je priamo a predovšetkým zaviesť opatrenie preventívneho alebo represívneho charakteru proti dotknutej osobe v rámci boja proti terorizmu. Navyše Všeobecný súd poukazuje na komplexnosť právnych a skutkových posúdení potrebných na vyriešenie prejednávanej veci. Napokon zdôrazňuje, že základný význam cieľov všeobecného záujmu, ktoré predstavuje boj proti hrozbám pre mier a medzinárodnú bezpečnosť, a špecifické požiadavky, ktoré na základe naliehavej žiadosti Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov musia na účely sledovania tohto cieľa prostredníctvom „všetkých prostriedkov“ vykonať dotknuté inštitúcie Únie, predstavujú takisto faktory, ktoré musia byť zohľadnené.

V tomto prípade sa porušenie uplatniteľnej právnej úpravy Radou, hoci bolo jasne preukázané, podľa Všeobecného súdu vysvetlí osobitnými povinnosťami a zodpovednosťou, ktoré má táto inštitúcia, a predstavuje pochybenie, ktorého by sa za podobných okolností mohol dopustiť primerane prezieravý a starostlivý správny orgán, takže nemožno dospieť k záveru o dostatočne závažnom porušení, ktoré by zakladalo právo na náhradu škody.

III. Odvolanie

V roku 2011 bolo podaných 44 odvolaní proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu a v 29 veciach rozhodol odvolací senát Všeobecného súdu. Štyri z týchto vecí si zaslúžia osobitnú pozornosť.

V rozsudku z 12. júla 2011, *Komisija/Q* (T-80/09 P, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zdôraznil, že samotné konštatovanie protiprávnosti bolo dostatočné na to, aby sa jedna z troch podmienok nevyhnutných na vznik zodpovednosti Spoločenstva za škody spôsobené jej úradníkmi a bývalými úradníkmi, považovala za splnenú bez toho, aby bolo potrebné preukázať dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorou sa priznávajú práva jednotlivcom.²⁵ Všeobecný súd ďalej uviedol, že prípustnosť žaloby o náhradu škody podanej úradníkom na základe článku 24 druhého odseku Služobného poriadku úradníkov Európskej únie predpokladá vyčerpanie vnútroštátnych opravných prostriedkov, pokiaľ účinne zabezpečujú ochranu dotknutých jednotlivcov a môžu viesť k náhrade uplatňovanej škody. V tejto súvislosti osobitný systém zodpovednosti, teda systém objektívnej zodpovednosti, zavedený uvedeným ustanovením sa zakladá na povinnosti administratívy chrániť zdravie a bezpečnosť svojich úradníkov a zamestnancov pred útokmi alebo zlým zaobchádzaním zo strany tretích osôb alebo iných úradníkov, ktorého obeťami môžu byť v rámci výkonu svojich funkcií, najmä vo forme psychického obťažovania v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku. Všeobecný súd preto rozhodol, že Súd pre verejnú službu porušil články 90 a 91 služobného poriadku a rozhodol *ultra petita*, keď zaviazal Komisiu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená služobnou chybou, ktorá prispela k izolovaniu žalobcu v jeho oddelení. Všeobecný súd sa napokon domnieval, že Súd pre verejnú službu takisto porušil články 90 a 91 a prekročil hranice súdneho preskúmania tým, že nahradil administratívu v rozsahu, v akom rozhodol o výhrade v súvislosti s psychickým obťažovaním, ktorú predložil žalobca.

V rozsudkoch zo 14. decembra 2011, *Komisija/Pachtitis* (T-361/10 P, zatiaľ neuverejnený), a *Komisija/Vicente Carbajosa a i.* (T-6/11 P, zatiaľ neuverejnený), ktorými boli v tejto súvislosti potvrdené rozsudky Súdu pre verejnú službu, Všeobecný súd ďalej rozhodol, že Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) nemal právomoc stanoviť obsah prístupových testov výberového konania. Všeobecný súd analyzoval rozdelenie právomocí medzi EPSO a výberovou komisiou vzhľadom na prílohu III služobného poriadku, pričom dospel k záveru, že hoci právomoc stanoviť obsah prístupových testov nebola výslovne priznaná ani EPSO a ani výberovej komisii, podľa ustálenej judikatúry bol priebeh testov pred založením EPSO zverený výberovej komisii. Preto z dôvodu jednak neexistencie zmeny služobného poriadku, ktorou by sa EPSO priznávala taká právomoc, a jednak v podstate organizačnej povahy úloh zverených EPSO článkom 7 tej istej prílohy, Všeobecný súd rozhodol, že EPSO nemal právomoc stanoviť obsah predbežných testov výberového konania. Pokiaľ ide o rozhodnutie o založení EPSO²⁶ a rozhodnutie o organizácii a činnosti tohto orgánu²⁷, Všeobecný súd sa domnieval, že tieto rozhodnutia majú nižšiu právnu silu ako ustanovenia služobného poriadku. V súlade so zásadou zákonnosti teda platí, že hoci tieto rozhodnutia niekedy obsahujú formulácie, ktoré by

²⁵ Tým bol potvrdený rozsudok zo 16. decembra 2010, *Komisija/Petrilli* (T-143/09 P, zatiaľ neuverejnený), v súvislosti s ktorým bol podaný návrh na preskúmanie, ukončený rozhodnutím Súdneho dvora z 8. februára 2011, C-17/11 RX.

²⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu, Rady, Komisie, Súdneho dvora, Dvora audítorov, Hospodárskeho a sociálneho výboru, Výboru regiónov a Európskeho ombudsmana 2002/620/ES z 25. júla 2002 o založení Úradu pre výber pracovníkov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 197, s. 53; Mim. vyd. 01/004, s. 46).

²⁷ Rozhodnutie generálnych tajomníkov Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, tajomníka súdneho dvora, generálnych tajomníkov dvora audítorov, hospodárskeho a sociálneho výboru a výboru regiónov a predstaviteľa Európskeho ombudsmana 2002/621/ES z 25. júla 2002 o organizácii a činnosti Úradu pre výber personálu Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 197, s. 56; Mim. vyd. 01/004, s. 48).

mohli nesprávne vyvolávať domnienku, že EPSO má právomoc stanoviť obsah prístupových testov, nemôžu byť vyložené tak, že sú v rozpore so služobným poriadkom.

Napokon v rozsudku z 21. septembra 2011, *Adjemian a i./Komisia* (T-325/09 P, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd rozhodol, že zásada zákazu zneužitia práva, v zmysle ktorej sa nikto nemôže dovoľávať zneužívajúcim spôsobom právnych noriem, patrí medzi základné zásady práva. Z toho vyplýva, že zákonodarca a orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OOUPZ“) sú povinní pri prijímaní alebo vykonávaní pravidiel upravujúcich vzťahy Európskych spoločností a ich zamestnancov predchádzať zneužitiu práva, ku ktorému dochádza pri opakovanom uzatvorení pracovných zmlúv alebo opätovnom zakladaní pracovnoprávnych vzťahoch na dobu určitú, a to v súlade s cieľmi zlepšovania životných a pracovných podmienok pracovníkov, ako aj primeranej sociálnej ochrany týchto pracovníkov, stanovenými v článku 136 ES. Všeobecný súd ďalej rozhodol, že hlavným charakteristickým znakom pracovných zmlúv zmluvného zamestnanca pre pomocné úlohy je neistota ich trvania, ktorá zodpovedá samotnému účelu týchto zmlúv, ktorým je umožniť, aby úlohy, ktoré sú dočasné svojou povahou alebo z dôvodu neprítomnosti osoby plniacej tieto úlohy, plnili príležitostní zamestnanci. Uvedený režim nemôže OOUPZ zneužívať na dlhodobé poverovanie plnením úloh zodpovedajúcich „trvalému pracovnému miestu“ týmto zamestnancom, ktorí by tak boli neštandardne využívaní za cenu predlžovania neistoty. Takéto využitie by totiž bolo v rozpore so zásadou zákazu zneužitia práva uplatnenou na využívanie opakovane uzatváraných pracovných zmlúv na dobu určitú vo verejnej správe zo strany OOUPZ. Také zneužitie sa môže napraviť a negatívne následky, ktoré dotknuté osoby utrpeli, sa môžu eliminovať prekvalifikovaním pracovnej zmluvy, čo môže viesť najmä k premene opakovane uzatvorených pracovných zmlúv na dobu určitú na zmluvy na dobu neurčitú.

IV. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia

Predseda Všeobecného súdu rozhodoval tento rok o 44 návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje mierny nárast v porovnaní s počtom návrhov (41) podaných v roku 2010. Sudcovia rozhodujúci o predbežných opatreniach rozhodli v roku 2011 v 52 veciach v porovnaní s 38 vecami v roku 2010. Predseda Všeobecného súdu vyhovel dvom návrhom na odklad výkonu, ktoré smerovali proti pokutám, ktoré boli uložené žalobkyniam z dôvodu ich účasti na protisúťažných karteloch, a to v uznesení z 2. marca 2011, *1. garantovaná/Komisia* (T-392/09 R, neuverejnené), a v uznesení z 13. apríla 2011, *Westfälische Drahtindustrie a i./Komisia* (T-393/10 R, zatiaľ neuverejnené). Tieto dve uznesenia poskytli predsedovi Všeobecného súdu príležitosť na spresnenie judikatúry týkajúcej sa koncernov, ktorá v súvislosti s naliehavosťou viedla k zohľadneniu finančných zdrojov skupiny spoločností, do ktorej patrí spoločnosť, ktorá požiadala o vydanie predbežných opatrení.

V už citovanej veci *1. garantovaná/Komisia* žalujúca spoločnosť podnikajúca v oblasti financií sa domáhala oslobodenia od povinnosti uloženej Komisiou spočívajúcej v zriadení bankovej záruky ako podmienky okamžitého nevymáhania uvedenej pokuty, ktorá jej bola uložená za vykonávanie rozhodujúceho vplyvu nad obchodnou politikou inej spoločnosti zúčastňujúcej sa na karteli v oblasti činidiel na báze acetylidu vápenatého a horčíka pre oceľarský a plynárenský priemysel. Predseda Všeobecného súdu konštatoval, že v tomto prípade existovali výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňovali odklad povinnosti zriadiť takú záruku. Žalobkyňa totiž popri *fumus boni iuris* preukázala, že základom jej ťažkej finančnej situácie boli odmietnutia viacerých bánk poskytnúť predmetnú bankovú záruku. Navyše dôkazy predložené Komisiou neumožnili spochybniť tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého nepatrila do významnejšej skupiny a nemala väčšinových akcionárov. Žalobkyňa sa ani nezdala byť súčasťou siete, v rámci ktorej by mohli mať ostatní členovia spoločné záujmy so žalobkyňou. Navyše žalobkyňa sa nemohlo vytýkať, že spôsobila svoju zlú finančnú situáciu svojím

vlastným konaním. Skutočnosť, že v období krátko predtým, ako jej bola uložená pokuta, investovala do dlhodobých pôžičiek väčšinu aktív, ktoré jej zostali, a zablokovala tak tieto aktíva, našla svoje rozumné vysvetlenie v jej činnosti kapitálového investora. V tejto súvislosti nemožno od žalobkyne požadovať, aby zmrazila svoje investície a počas správneho konania, ktoré začala Komisia, ukončila svoju hospodársku činnosť. Pri zvážení existujúcich záujmov sa predseda Všeobecného súdu domnieval, že finančné záujmy Únie by neboli lepšie chránené okamžitým núteným vymáhaním pokuty, pretože bolo nepravdepodobné, že by Komisia mohla získať sumu zodpovedajúcu pokute. Predseda Všeobecného súdu tak nariadil požadované oslobodenie, avšak pod podmienkou, že žalobkyňa nesmie previesť niektoré aktíva bez predchádzajúceho súhlasu Komisie, že zaplatí Komisii sumu zodpovedajúcu provízií, ktorú vykázala, a že bude Komisiu pravidelne informovať o vývoji svojich aktív a investícií.

V už citovanej veci *Westfälische Drahtindustrie a i./Komisia* tri spoločnosti, ktoré sú členmi skupiny pôsobiacej v hutníctve a ktorým boli uložené pokuty za účasť na karteli na trhu s predpinacou oceľou, podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia na účely oslobodenia od povinnosti zriadiť bankové záruky. V tejto súvislosti predseda Všeobecného súdu pripomenul, že oslobodenie od povinnosti zriadiť bankovú záruku môže byť priznané iba v prípade, že navrhovateľ poskytne dôkaz o tom, že je preňho objektívne nemožné túto záruku zriadiť, alebo – subsidiárne – že by jej vytvorenie ohrozilo existenciu spoločnosti. Konštatovalo sa, že navrhovateľky sa včas, opakovane a seriózne usilovali o získanie bankovej záruky na pokuty, ktoré im boli uložené, ale tieto snahy boli neúspešné, pretože štrnásť firemných bánk, ktoré viackrát oslovili, sa k nim postavilo negatívne po tom, čo podrobne posúdili ich finančnú situáciu. Predseda Všeobecného súdu nezohľadnil finančné prostriedky akcionára, ArcelorMittal, ktorý má tretinový podiel v jednej zo žalujúcich spoločností. Predseda Všeobecného súdu však konštatoval, pričom pripomenul, že judikatúra venovaná koncernom sa rozšírila na menšinové podiely (30 %) – v závislosti od kapitálovej štruktúry dotknutej spoločnosti –, že koncern ArcelorMittal a koncern, do ktorého patria navrhovateľky, si vzájomne konkurujú a sledujú odlišné strategické obchodné záujmy. Rovnako bolo odmietnuté tvrdenie Komisie založené na vlastnom záujme firemných bánk, ktoré sú veriteľkami navrhovateľiek, na pokrytí svojich vlastných pohľadávok. Podľa predsedu Všeobecného súdu sa záujmy banky v postavení úverovej inštitúcie, ktorá odmietla zriadiť bankovú záruku, musia podriať záujmom Komisie len v prípade, ak by bolo možné uplatniť judikatúru týkajúcu sa koncernov, čo nebol tento prípad. Štrnásť firemných bánk navrhovateľiek totiž nebolo súčasťou ich koncernu. Ich vzťahy k tomuto koncernu sa obmedzovali na oblasť úverov, vymáhania pohľadávok a platenia úrokov. Medzi strategickými záujmami týchto úverových inštitúcií a navrhovateľiek teda neexistuje nijaká objektívna zhoda. Keďže nemožnosť získať bankovú záruku bola preukázaná, predseda Všeobecného súdu považoval za irelevantné tvrdenia, ku ktorým Komisia dospela na základe finančných podkladov a hospodárskych údajov na účely preukázania, že po zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia by „každá racionálna banka“ napokon navrhovateľkám poskytla predmetnú záruku.

Ďalej bola potvrdená existencia *fumus boni iuris* v prípade subsidiárneho návrhu zameraného na zníženie pokút, ktorý sa zakladal najmä na žalobnom dôvode týkajúcom sa nezohľadnenia platobnej neschopnosti navrhovateľiek, pričom predseda Všeobecného súdu sa domnieval, že v tomto prípade nemohlo byť vylúčené, že by Všeobecný súd využil svoju neobmedzenú súdnu právomoc v oblasti pokút a znížil by pokuty uložené navrhovateľkám. Predseda Všeobecného súdu tak nariadil požadované oslobodenie, avšak pod podmienkou, že navrhovateľky zaplatia Komisii sumu zodpovedajúcu provízií, ktorú vykázali, a mesačné splátky podľa navrhnutého splátkového kalendára.

Ostatné návrhy na nariadenie predbežného opatrenia boli zamietnuté, a to najčastejšie z dôvodu neexistencie naliehavosti. Treba uviesť najmä nasledujúce veci.

V oblasti štátnej pomoci treba z dôvodu ich procesných osobitostí spomenúť veci nazývané „španielske uhlie“ (uznesenia zo 17. februára 2011, *Gas Natural Fenosa SDG/Komisia*, T-484/10 R, neuverejnené; *Iberdrola/Komisia*, T-486/10 R, neuverejnené, a *Endesa a Endesa Generación/Komisia*, T-490/10 R, neuverejnené). Základom týchto vecí je rozhodnutie Španielskeho kráľovstva zaviesť systém finančnej pomoci v prospech výroby elektrickej energie z domáceho uhlia. Na tento účel predmetný systém ukladá viacerým elektrárniam povinnosť zásobovať sa domácim uhlím a vyrábať určitý objem elektrickej energie z uvedeného uhlia, pričom sa poskytuje štátna kompenzácia dodatočných výrobných nákladov vyplývajúcich z nákupu domáceho uhlia. Keďže Komisia uvedený systém povolila, tri žalujúce podniky podali žalobu o neplatnosť tohto rozhodnutia o povolení a podali návrhy na odklad výkonu. Vzhľadom na bezprostredné prijatie rozhodnutia príslušného španielskeho orgánu, ktorým sa žalobkyniam ukladá povinnosť prijať v lehote troch dní záväzok získať vymedzené množstvá národného uhlia, predseda Všeobecného súdu 3. novembra 2010 na základe článku 105 ods. 2 rokovacieho poriadku, t. j. bez vypočutia protistrán, nariadil odklad výkonu napadnutého rozhodnutia až do prijatia uznesenia o ukončení konania o nariadení predbežného opatrenia. Keďže Španielske kráľovstvo žiadalo, aby tento dočasný odklad bol zrušený a navrhovateľky v osobitne neskoršom štádiu konania vyjadrili svoj zámer vziať späť svoju žalobu, predseda Všeobecného súdu sa domnieval, že pred konečným výmazom žalôb sa treba v záujme riadneho výkonu spravodlivosti vyjadriť k zachovaniu alebo zbaveniu účinkov dočasného odkladu výkonu rozhodnutia Komisie. Predseda Všeobecného súdu vylúčil existenciu naliehavých okolností, ktoré by odôvodňovali nariadenie požadovaných predbežných opatrení, pričom potvrdil existenciu *fumus boni iuris*. Pokiaľ ide o zváženie záujmov, predseda Všeobecného súdu sa po tom, čo pripomenul význam služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v rámci Únie a širokú mieru diskrečnej právomoci, ktorú majú vnútroštátne orgány pri ich poskytovaní, vykonávaní a organizovaní, domnieval, že záujmy sledované čo najrýchlejším zriadením španielskej služby všeobecného hospodárskeho záujmu a zavedením s tým súvisiacej kompenzácie by mali mať prednosť pred namietanými záujmami, na ktoré poukázali žalujúce podniky. Preto boli uznesenia z 3. novembra 2010, ktorými bol priznaný dočasný odklad účinkov napadnutého rozhodnutia, zrušené. Napokon, keďže žalujúce podniky vzali späť svoje návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, predseda Všeobecného súdu prijal 12. apríla 2011 v rámci konaní o nariadení predbežného opatrenia tri uznesenia o výmaze obsahujúce výnimočne zaviazanie žalobkýň na náhradu trov konania.

Napokon v uzneseniach z 9. júna 2011, *Eurallumina/Komisia* (T-62/06 RENV-R, neuverejnené, body 29 až 56), a z 10. júna 2011, *Eurallumina/Komisia* (T-207/07 R, neuverejnené, body 32 až 59), predseda Všeobecného súdu po tom, čo podrobne uviedol základné prvky judikatúry týkajúcej sa koncernov, považoval túto judikatúru za zlučiteľnú s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie²⁸, článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, a s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom uviedol, že koncepcia koncernu nestanovila nijakú nespĺniteľnú podmienku, pretože nebránila nijakej spoločnosti patriacej do koncernu, aby preukázala najmä to, že jej objektívne záujmy sa nezhodujú so záujmami jej koncernu alebo materskej spoločnosti, že existovala právna prekážka, na základe ktorej jej materská spoločnosť nemohla poskytnúť finančnú pomoc, alebo že celý koncern nemal finančné zdroje, aby jej mohol pomôcť.

²⁸ Ú. v. ES C 83, 2010, s. 392.

B – Zloženie Všeobecného súdu

(Protokolárny poriadok k 16. novembru 2011)

Prvý rad zľava doprava:

Predsedia komôr L. Truchot, S. Papasavvas, O. Czúcz a J. Azizi, predseda Všeobecného súdu M. Jaeger, predseda komory N. J. Forwood, predsedníčka komory I. Pelikánová, predseda komory A. Ditttrich, sudca H. Kanninen.

Druhý rad zľava doprava:

Sudca N. Wahl, sudkyne K. Jürimäe a I. Wiszniewska-Białecka, sudca F. Dehousse, sudkyne M. E. Martins Ribeiro a E. Cremona, sudca V. Vadapalas, sudkyňa I. Labucka, sudca M. Prek.

Tretí rad zľava doprava:

Sudkyňa M. Kančeva, sudcovia D. Gratsias, J. Schwarcz, S. Frimodt Nielsen, S. Soldevila Fragoso, K. O'Higgins, M. Van der Woude a A. Popescu, tajomník E. Coulon.

1. Členovia Všeobecného súdu

(podľa poradia nástupu do funkcie)

Marc Jaeger

narodený v roku 1954; diplom z práva na Univerzite Roberta Schumana v Štrasburgu; štúdium na Collège d'Europe; zapísaný do zoznamu advokátov Luxemburskej advokátskej komory v roku 1981; atašé ministerstva spravodlivosti vyslaný na generálnu prokuratúru v Luxembursku (1983); sudca Okresného súdu v Luxemburgu (1984); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1986 – 1996); predseda Univerzitného centra v Luxemburgu (IUIL); sudca Všeobecného súdu od 11. júla 1996; predseda Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Josef Azizi

narodený v roku 1948; doktor práv a skončené vzdelanie v odbore sociálnych a ekonomických vied na Viedenskej univerzite; prednášajúci a vyučujúci na Viedenskej univerzite ekonomických vied, na Právnickej fakulte Viedenskej univerzity a na niekoľkých ďalších univerzitách; čestný profesor Právnickej fakulty Viedenskej univerzity; ministerský radca a vedúci odboru Úradu spolkového kancelára; člen Riadiaceho výboru pre právnu spoluprácu s Radou Európy (CDCJ); splnomocnenec *ad litem* pred Ústavným súdom v súdnych konaniach týkajúcich sa kontroly súladu spolkových zákonov s ústavou; koordinátor zodpovedný za harmonizáciu rakúskeho spolkového práva s právom Spoločenstva; sudca Všeobecného súdu od 18. januára 1995.

Nicholas James Forwood

narodený v roku 1948; diplomy z mechanických vied a práva na Cambridgeskej univerzite (BA v roku 1969, MA v roku 1973); v roku 1970 zapísaný ako barrister v Anglicku, potom výkon povolania barristra v Londýne (1971 – 1999) a advokátskeho povolania v Bruseli (1979 – 1999); v roku 1981 zapísaný ako barrister v Írsku, v roku 1987 vymenovaný za Queen's Counsel; v roku 1998 bencher of Middle Temple; zástupca Bar of England and Wales v Rade advokátskych komôr Európskej únie (CCBE) a predseda stálej delegácie CCBE pri Súdnom dvore (1995 – 1999); člen úradu World Trade Law Association a European Maritime Law Organisation (1993 – 2002); sudca Všeobecného súdu od 15. decembra 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

narodená v roku 1956; štúdium v Lisabone, Bruseli a Štrasburgu; advogada v Portugalsku a Bruseli, výskumná pracovníčka na Inštitúte európskych štúdií Slobodnej univerzity v Bruseli; referendárka v kancelárii portugalského sudcu Súdneho dvora Moitinha de Almeida (1986 – 2000), potom predsedu Súdu prvého stupňa Boa Vesterdorfa (2000 – 2003); sudkyňa Všeobecného súdu od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

narodený v roku 1959; skončené právnické vzdelanie na Univerzite v Liège (1981); ašpirant (Národný fond vedeckého výskumu, 1985 – 1989); právny poradca v Komore zástupcov (1981 – 1990); doktor práv (Štrasburská univerzita, 1990); profesor (Univerzita v Liège, Štrasburská univerzita, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, Univerzita Montesquieu v Bordeaux, Collège Michel Servet Parížskych univerzít; Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix v Namure); osobitný zástupca ministra zahraničných vecí (1995 – 1999); riaditeľ európskych štúdií na Institut royal des relations internationales (1998 – 2003); prísediaci na Conseil d'État (2001 – 2003); poradca pri Európskej komisii (1990 – 2003); člen Observatoire Internet (2001 – 2003); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2003.

Ena Cremona

narodená v roku 1936; diplom z jazykov na Maltskej kráľovskej univerzite (1955); doktorka práv na Maltskej kráľovskej univerzite (1958); advokátka zapísaná v Maltskej advokátskej komore od roku 1959; právna poradkyňa Národnej rady žien (1964 – 1979); členka Komisie verejnej služby (1987 – 1989); členka správnej rady Lombard Bank (Malta) Ltd zastupujúca štát ako akcionára (1987 – 1993); členka volebnej komisie od roku 1993; členka poroty pre doktorandské práce na Právnickej fakulte Maltskej kráľovskej univerzity; členka Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI) (2003 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Ottó Czúcz

narodený v roku 1946; doktor práv na univerzite v Szegede (1971); radca na ministerstve práce (1971 – 1974); vyučujúci a profesor (1974 – 1989); dekan právnickej fakulty (1989 – 1990), prorektor (1992 – 1997) univerzity v Szegede; advokát; člen predsedníctva Národnej dôchodkovej poisťovne; podpredseda Európskeho inštitútu sociálneho zabezpečenia (1998 – 2002); člen vedeckej rady Medzinárodnej asociácie sociálneho zabezpečenia; sudca Ústavného súdu (1998 – 2004); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Irena Wiszniewska-Bialecka

narodená v roku 1947; diplom z práva na Varšavskej univerzite (1965 – 1969); výskumná pracovníčka (asistentka, docentka, profesorka) na Inštitúte právnych vied Poľskej akadémie vied (1969 – 2004); hosťujúca výskumná pracovníčka v Inštitúte Maxa Plancka pre zahraničné a medzinárodné patentové právo, autorské právo a právo hospodárskej súťaže v Mníchove (štipendium Nadácie AvH, 1985 – 1986); advokátka (1992 – 2000); sudkyňa Najvyššieho správneho súdu (2001 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Irena Pelikánová

narodená v roku 1949; doktorka práv, asistentka hospodárskeho práva (pred rokom 1989), potom doktorka vied, profesorka obchodného práva (od roku 1993) na Právnickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe; členka riadiaceho orgánu Komisie cenných papierov (1999 – 2002); advokátka; členka Legislatívnej rady českej vlády (1998 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Vilenas Vadapalas

narodený v roku 1954; doktor práv (Moskovská univerzita); habilitovaný doktor práv (Varšavská univerzita); profesor na Vilniuskej univerzite pôsobiaci v odbore medzinárodného práva (od roku 1981), ľudských práv (od roku 1991) a práva Spoločenstva (od roku 2000); poradca vlády pre zahraničné veci (1991 – 1993); člen koordinačnej skupiny delegácie pre vyjednávanie o pristúpení k Európskej únii; generálny riaditeľ odboru európskeho práva na úrade vlády (1997 – 2004); profesor európskeho práva na Vilniuskej univerzite a vedúci katedry Jeana Monneta; predseda Litovskej asociácie štúdií o Európskej únii; spravodajca parlamentnej pracovnej skupiny pre ústavnú reformu týkajúcu sa pristúpenia Litvy; člen Medzinárodnej komisie právnikov (apríl 2003); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Küllike Jürimäe

narodená v roku 1962; diplom z práva získala na Tartuskej univerzite (1981 – 1986); asistentka prokurátora v Talline (1986 – 1991); diplom na Estónskej škole diplomacie (1991 – 1992); právna poradkyňa (1991 – 1993) a generálna poradkyňa obchodnej a priemyselnej komory (1992 – 1993); sudkyňa Odvolacieho súdu v Talline (1993 – 2004); European Master ľudských práv a demokratizácie, univerzity v Padove a Nottinghamu (2002 – 2003); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Ingrida Labucka

narodená v roku 1963; diplom z práva získala na Lotyšskej univerzite (1986); inšpektorka ministerstva vnútra pre región Kirov a mesto Riga (1986 – 1989); sudkyňa Súdu prvého stupňa v Rige (1990 – 1994); advokátka (1994 – 1998 a júl 1999 – máj 2000); ministerka spravodlivosti (november 1998 – júl 1999 a máj 2000 – október 2002); členka Medzinárodného rozhodcovského súdu v Haagu (2001 – 2004); parlamentná poslankyňa (2002 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Savvas Papasavvas

narodený v roku 1969; štúdium na univerzite v Aténach (Ptychion v roku 1991); postgraduálne štúdium na univerzite Paris II (DEA z verejného práva v roku 1992) a na univerzite Aix-Marseille III (doktorát práv v roku 1995); zapísaný do Cyperskej advokátskej komory; člen Nikózijskej advokátskej komory od roku 1993; vyučujúci na Cyperskej univerzite (1997 – 2002), docent ústavného práva od septembra 2002; výskumný pracovník Európskeho centra verejného práva (2001 – 2002); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Enzo Moavero Milanese

narodený roku 1954; doktor práv (univerzita La Sapienza v Ríme); špecializácia na právo Spoločenstva (Collège d'Europe v Bruggách); zapísaný do zoznamu advokátov, výkon advokátskeho povolania (1978 – 1983); vyučujúci práva Spoločenstva na univerzitách La Sapienza v Ríme (1993 – 1996), Luiss v Ríme (1993 – 1996 a 2002 – 2006) a Bocconi v Miláne (1996 – 2000); poradca predsedu talianskej vlády pre otázky Spoločenstva (1993 – 1995); úradník Európskej komisie – právny poradca a neskôr vedúci kancelárie podpredsedu (1989 – 1992), vedúci kancelárie komisára zodpovedného za vnútorný trh (1995 – 1999) a hospodársku súťaž (1999); riaditeľ Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž (2000 – 2002), zástupca generálneho tajomníka Európskej komisie (2002 – 2005), generálny riaditeľ Úradu európskych politických poradcov (BEPA) Európskej komisie (2006); sudca Všeobecného súdu od 3. mája 2006 do 15. novembra 2011.

Nils Wahl

narodený v roku 1961; diplom z vyšších štúdií práva na Štokholmskej univerzite (1987); doktor práv na Štokholmskej univerzite (1995); pridružený profesor (docent) a vedúci katedry Jeana Monneta pre európske právo (1995); profesor európskeho práva na Štokholmskej univerzite (2001); advokátsky koncipient (1987 – 1989); generálny riaditeľ vzdelávacej nadácie (1993 – 2004); predseda švédskeho združenia pre štúdie práva Spoločenstva (Nätverket för europarättslig forskning, 2001 – 2006); člen Rady pre otázky hospodárskej súťaže (Rådet för konkurrensfrågor, 2001 – 2006); sudca Odvolacieho súdu pre Skåne a Blekinge (Hovrätten över Skåne och Blekinge, 2005); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2006.

Miro Prek

narodený v roku 1965; diplom z práva (1989); člen advokátskej komory (1994); rôzne úlohy a funkcie vo verejnej správe, predovšetkým poverený legislatívou na úrade vlády (zástupca štátneho tajomníka a zástupca riaditeľa, vedúci odboru európskeho a porovnávacieho práva) a na úrade pre európske záležitosti (zástupca štátneho tajomníka); člen vyjednávacieho tímu pre dohodu o pridružení (1994 – 1996) a pre prístupenie k Európskej únii (1998 – 2003), zodpovedný za právne záležitosti; advokát; vedúci projektu prispôsobovania sa európskej legislatíve a projektu európskej integrácie predovšetkým na západnom Balkáne; vedúci sekcie na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (2004 – 2006); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2006.

Alfred Dittrich

narodený v roku 1950; štúdium práva na Univerzite Erlangen-Norimberg (1970 – 1975); Rechtsreferendar na Vyššom oblastnom súde v Norimbergu (1975 – 1978); úradník spolkového ministerstva hospodárstva (1978 – 1982); úradník na Stálom zastúpení Spolkovej republiky Nemecko pri Európskych spoločenstvách (1982); úradník spolkového ministerstva hospodárstva poverený záležitosťami práva Spoločenstva a hospodárskej súťaže (1983 – 1992); vedúci odboru práva Európskej únie (1992 – 2007) na ministerstve spravodlivosti; vedúci nemeckej delegácie pracovnej skupiny pre Súdny dvor Rady; splnomocnený zástupca spolkovej vlády v mnohých veciach prebiehajúcich na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev; sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Santiago Soldevila Fragoso

narodený v roku 1960; diplom z práva na Universidad Autónoma v Barcelone (1983); sudca (1985); od roku 1992 sudca v správnych senátoch Najvyššieho súdu autonómnej oblasti Kanárske ostrovy v Santa Cruz na Tenerife (1992 a 1993) a Audiencia Nacional v Madride (máj 1998 – august 2007) s rozhodovacou praxou najmä v daňovej oblasti (DPH), žaloby proti všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným ministerstvom hospodárstva a proti jeho rozhodnutiam v oblasti štátnej pomoci a zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej správy, žaloby proti rozhodnutiam ústredných regulačných orgánov v bankovej, burzovej a energetickej oblasti a v oblasti poisťovníctva a ochrany hospodárskej súťaže; referendár na Ústavnom súde (1993 – 1998); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Laurent Truchot

narodený v roku 1962; diplom na Inštitúte politických vied v Paríži (1984); bývalý študent na Národnej sudcovskej škole (1986 – 1988); sudca Súdu prvého stupňa v Marseille (január 1988 – január 1990); sudca na stáži na riaditeľstve pre občianske veci a pečať ministerstva spravodlivosti (január 1990 – jún 1992); zástupca vedúceho úradu na Generálnom riaditeľstve pre hospodársku súťaž, spotrebu a potláčanie podvodov ministerstva hospodárstva, financií a priemyslu, neskôr vedúci tohto úradu (jún 1992 – september 1994); technický poradca Garde des Sceaux, ministra spravodlivosti (september 1994 – máj 1995); sudca Súdu prvého stupňa v Nîmes (máj 1995 – máj 1996); referendár na Súdnom dvore v kabinete generálneho advokáta Légera (máj 1996 – december 2001); súdny poradca na kasačnom súde (december 2001 – august 2007); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Sten Frimodt Nielsen

narodený v roku 1963; skončené právnické vzdelanie na Kodanskej univerzite (1988); úradník na ministerstve zahraničných vecí (1988 – 1991); lektor medzinárodného a európskeho práva na Kodanskej univerzite (1988 – 1991); veľvyslanec tajomník na stálom zastúpení Dánska pri OSN v New Yorku (1991 – 1994); úradník právneho oddelenia ministerstva zahraničných vecí (1994 – 1995); hosťujúci profesor na Kodanskej univerzite (1995); poradca, neskôr hlavný poradca na úrade predsedu vlády (1995 – 1998); ministerský poradca na Stálom zastúpení Dánska pri Európskej únii (1998 – 2001); osobitný poradca na úrade predsedu vlády pre právne otázky (2001 – 2002); vedúci odboru a právny poradca na úrade predsedu vlády (marec 2002 – júl 2004); štátny tajomník a právny poradca na úrade predsedu vlády (august 2004 – august 2007); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Kevin O'Higgins

narodený v roku 1946; štúdium na Crescent College Limerick, Clongowes Wood College, University College Dublin (bakalársky titul a diplom z európskeho práva) a na Kings Inns; v roku 1968 zapísaný do Írskej advokátskej komory; barrister (1968 – 1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982 – 1986); sudca Circuit court (1986 – 1997); sudca Najvyššieho súdu Írska (1997 – 2008); bencher of Kings Inns; zástupca Írska v Poradnom výbore európskych sudcov (2000 – 2008); sudca Všeobecného súdu od 15. septembra 2008.

Heikki Kanninen

narodený v roku 1952; diplom na Vysokej škole obchodu v Helsinkách a na Právnickej fakulte Helsinskej univerzity; referendár na Najvyššom správnom súde Fínska; generálny tajomník výboru pre reformu právnej ochrany vo verejnej správe; hlavný radca Najvyššieho správneho súdu; generálny tajomník výboru pre reformu správneho sporového konania, poradca riaditeľstva pre legislatívu ministerstva spravodlivosti; zástupca tajomníka Súdneho dvora EZVO; referendár na Súdnom dvore Európskych spoločností; sudca Najvyššieho správneho súdu (1998 – 2005); člen odvolacej komisie pre utečencov; podpredseda výboru pre rozvoj fínskych súdnych inštitúcií; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 6. októbra 2009; sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009.

Juraj Schwarcz

narodený v roku 1952; doktor práv (Univerzita Komenského v Bratislave, 1979); podnikový právnik (1975 – 1990); tajomník poverený obchodným registrom pri Mestskom súde v Košiciach (1991); sudca Mestského súdu v Košiciach (január – október 1992); sudca a predseda senátu Krajského súdu v Košiciach (november 1992 – 2009); sudca pridelený na Najvyšší súd Slovenskej republiky, obchodný senát (október 2004 – september 2005); predseda obchodnoprávného kolégia Krajského súdu v Košiciach (október 2005 – september 2009); externý člen Katedry obchodného a hospodárskeho práva Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1997 – 2009); externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie (2005 – 2009); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009.

Marc van der Woude

narodený v roku 1960; štúdium práva na Groningenskej univerzite (1983); štúdium na Collège d'Europe (1983 – 1984); asistent na Collège d'Europe (1984 – 1986); prednášajúci na Leidenskej univerzite (1986 – 1987); referent Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž Komisie Európskych spoločností (1987 – 1989); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločností (1989 – 1992); koordinátor politik Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž Komisie Európskych spoločností (1992 – 1993); člen právneho servisu Komisie Európskych spoločností (1993 – 1995); od roku 1995 advokát v Bruselskej advokátskej komore; od roku 2000 profesor na Erazmovej univerzite v Rotterdame; autor mnohých publikácií; sudca Všeobecného súdu od 13. septembra 2010.

Dimitrios Gratsias

narodený v roku 1957; diplom z práva na univerzite v Aténach (1980); diplom z verejného práva na univerzite Paris I, Panthéon-Sorbonne (1981); certifikát Univerzitného centra pre štúdiá komunitárneho a európskeho práva univerzity Paris I (1982); referent gréckej Štátnej rady (1985 – 1992); odborný referent gréckej Štátnej rady (1992 – 2005); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1994 – 1996); pridružený člen Špeciálneho najvyššieho súdu Grécka (1998 a 1999); poradca gréckej Štátnej rady (2005); člen Špeciálneho súdu príslušného pre disciplinárne konania sudcov (2006); člen Vyššej rady správneho súdnictva (2008); kontrolór pre správne súdnictvo (2009 – 2010); sudca Všeobecného súdu od 25. októbra 2010.

Andrei Popescu

narodený v roku 1948; štúdium práva na Bukureštskej univerzite (1971); postgraduálne štúdium medzinárodného pracovného práva a európskeho sociálneho práva na Ženevskej univerzite (1973 – 1974); doktor práv na Bukureštskej univerzite (1980); asistent stážista (1971 – 1973), asistent (1974 – 1985), neskôr vyučujúci pracovného práva na Bukureštskej univerzite (1985 – 1990); hlavný výskumník na Inštitúte vedeckého výskumu v oblasti práce a sociálnej ochrany (1990 – 1991); zástupca generálneho riaditeľa (1991 – 1992), neskôr riaditeľ (1992 – 1996) na ministerstve práce a sociálnej ochrany; prednášateľ (1997), neskôr profesor v Národnej škole politických a správnych štúdií v Bukurešti (2000); štátny tajomník ministerstva pre európsku integráciu (2001 – 2005); vedúci odboru Legislatívnej rady Rumunska (1996 – 2001 a 2005 – 2009); zakladajúci riaditeľ *Rumunského časopisu pre európske právo*; predseda Rumunskej spoločnosti Európskeho práva (2009 – 2010); splnomocnený zástupca rumunskej vlády pred súdmi Európskej únie (2009 – 2010); sudca Všeobecného súdu od 26. novembra 2010.

Mariana Kančeva

narodená v roku 1958; diplom z práva na univerzite v Sofii (1979 – 1984); master complémentaire z európskeho práva na Inštitúte európskych štúdií Slobodnej univerzity v Bruseli (2008 – 2009); špecializácia na hospodárske právo a právo duševného vlastníctva; justičná čakaťka na regionálnom súde v Sofii (1985 – 1986); právna poradkyňa (1986 – 1988); advokátka zapísaná v advokátskej komore v Sofii (1988 – 1992); generálna riaditeľka Úradu služieb diplomatického zboru na ministerstve zahraničných vecí (1992 – 1994); výkon činnosti advokátky v Sofii (1994 – 2011) a Bruseli (2007 – 2011); rozhodkyňa pri riešení obchodných sporov v Sofii; účasť na príprave rôznych legislatívnych textov ako právna poradkyňa bulharského parlamentu; sudkyňa Všeobecného súdu od 19. septembra 2011.

Emmanuel Coulon

narodený v roku 1968; štúdium práva na univerzite Panthéon-Assas v Paríži; štúdium manažmentu na univerzite Paris-Dauphine); Collège d'Europe (1992); vstupná skúška do miestneho vzdelávacieho centra advokátskej profesie v Paríži; advokátska licencia Bruselskej advokátskej komory; výkon profesie advokáta v Bruseli; úspešný uchádzač vo verejnom výberovom konaní Komisie Európskych spoločenstiev; referendár na Súde prvého stupňa (kancelária predsedu Saggia, 1996 – 1998; kancelária predsedu Vestendorfa, 1998 – 2002); vedúci kancelárie predsedu Súdu prvého stupňa (2003 – 2005); tajomník Všeobecného súdu od 6. októbra 2005.

2. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2011

Emmanuel Coulon, tajomník Všeobecného súdu od 6. októbra 2005, ktorého funkčné obdobie uplynulo 5. októbra 2011, bol 13. apríla 2011 opätovne vymenovaný na obdobie od 6. októbra 2011 do 5. októbra 2017.

Slávnostné zasadnutie z 19. septembra 2011

Vzhľadom na odstúpenie Teodora Čipeva z funkcie zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 8. septembra 2011 vymenovali Marianu Kančevu za sudkyňu Všeobecného súdu Európskej únie na obdobie od 12. septembra 2011 do 31. augusta 2013.

3. Protokolárne poriadky

od 1. januára 2011 do 18. septembra 2011

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
E. MOAVERO MILANESI, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
E. CREMONA, sudkyňa
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
N. WAHL, sudca
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
H. KANNINEN, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. van der WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca

E. COULON, tajomník

od 19. septembra 2011 do 15. novembra 2011

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
E. MOAVERO MILANESI, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
E. CREMONA, sudkyňa
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
N. WAHL, sudca
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
H. KANNINEN, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa

E. COULON, tajomník

od 16. novembra 2011 do 22. novembra 2011

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
E. CREMONA, sudkyňa
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
N. WAHL, sudca
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
H. KANNINEN, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa

E. COULON, tajomník

od 23. novembra 2011 do 31. decembra 2011

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
E. CREMONA, sudkyňa
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
N. WAHL, sudca
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa

E. COULON, tajomník

4. Bývalí členovia Všeobecného súdu

Edward David Alexander Ogilvy (1989 – 1992)
Christos Yeraris (1989 – 1992)
José Luis da Cruz Vilaça (1989 – 1995), predseda od roku 1989 do roku 1995
Jacques Biancarelli (1989 – 1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989 – 1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989 – 1996)
Heinrich Kirschner (1989 – 1997)
Antonio Saggio (1989 – 1998), predseda od roku 1995 do roku 1998
Cornelis Paulus Briët (1989 – 1998)
Koen Lenaerts (1989 – 2003)
Bo Vesterdorf (1989 – 2007), predseda od roku 1998 do roku 2007
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989 – 2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992 – 1998)
Christopher William Bellamy (1992 – 1999)
André Potocki (1995 – 2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995 – 2003)
Pernilla Lindh (1995 – 2006)
Virpi Tiili (1995 – 2009)
John D. Cooke (1996 – 2008)
Jörg Pirrung (1997 – 2007)
Paolo Mengozzi (1998 – 2006)
Arjen W. H. Meij (1998 – 2010)
Mihalis Vilaras (1998 – 2010)
Hubert Legal (2001 – 2007)
Verica Trstenjak (2004 – 2006)
Daniel Šváby (2004 – 2009)
Enzo Moavero Milanesi (2006 – 2011)
Teodor Čipev (2007 – 2010)
Valeriu M. Ciucă (2007 – 2010)

Predsedomia

José Luis da Cruz Vilaça (1989 – 1995)
Antonio Saggio (1995 – 1998)
Bo Vesterdorf (1998 – 2007)

Tajomník

Hans Jung (1989 – 2005)

C – Súdne štatistiky Všeobecného súdu

Činnosť Všeobecného súdu vo všeobecnosti

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2007 – 2011)

Začaté konania

2. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
3. Charakteristika žalôb (2007 – 2011)
4. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)

Skončené konania

5. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
6. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)
7. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011) (rozsudky a uznesenia)
8. Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)
9. Dĺžka konaní v mesiacoch (2007 – 2011) (rozsudky a uznesenia)

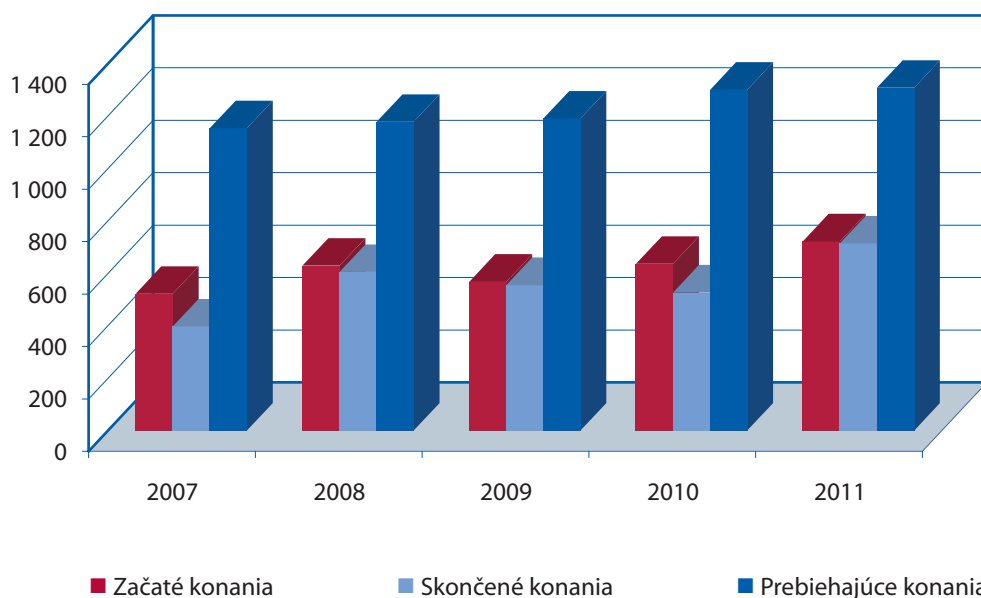
Prebiehajúce konania k 31. decembru

10. Charakteristika konaní (2007 – 2011)
11. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)
12. Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)

Rôzne

13. Konania o nariadení predbežného opatrenia (2007 – 2011)
14. Skrátené súdne konania (2007 – 2011)
15. Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1989 – 2011)
16. Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa povahy konania (2007 – 2011)
17. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2011) (rozsudky a uznesenia)
18. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2007 – 2011) (rozsudky a uznesenia)
19. Celkový vývoj (1989 – 2011) (začaté, skončené, prebiehajúce konania)

1. Činnosť Všeobecného súdu Európskej únie vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2007 – 2011)^{1 2}

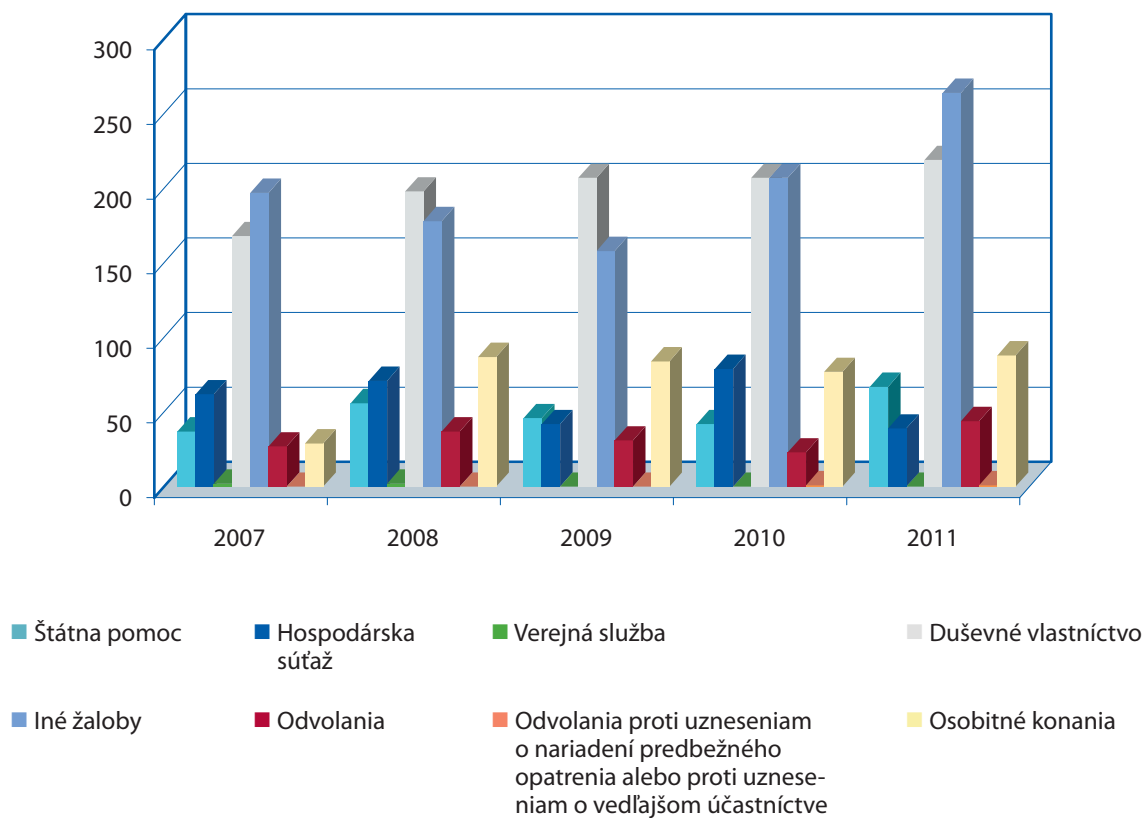
	2007	2008	2009	2010	2011
Začaté konania	522	629	568	636	722
Skončené konania	397	605	555	527	714
Prebiehajúce konania	1 154	1 178	1 191	1 300	1 308

¹ Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách zohľadňujú osobitné konania.

Za „osobitné konania“ sa považujú: návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (článok 41 Štatútu Súdneho dvora, článok 122 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); návrh tretej osoby na zmenu rozsudku (článok 42 Štatútu Súdneho dvora, článok 123 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); obnova konania (článok 44 Štatútu Súdneho dvora, článok 125 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); výklad rozsudku (článok 43 Štatútu Súdneho dvora, článok 129 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); určenie výšky trov konania (článok 92 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); právna pomoc (článok 96 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu) a oprava rozsudku (článok 84 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu).

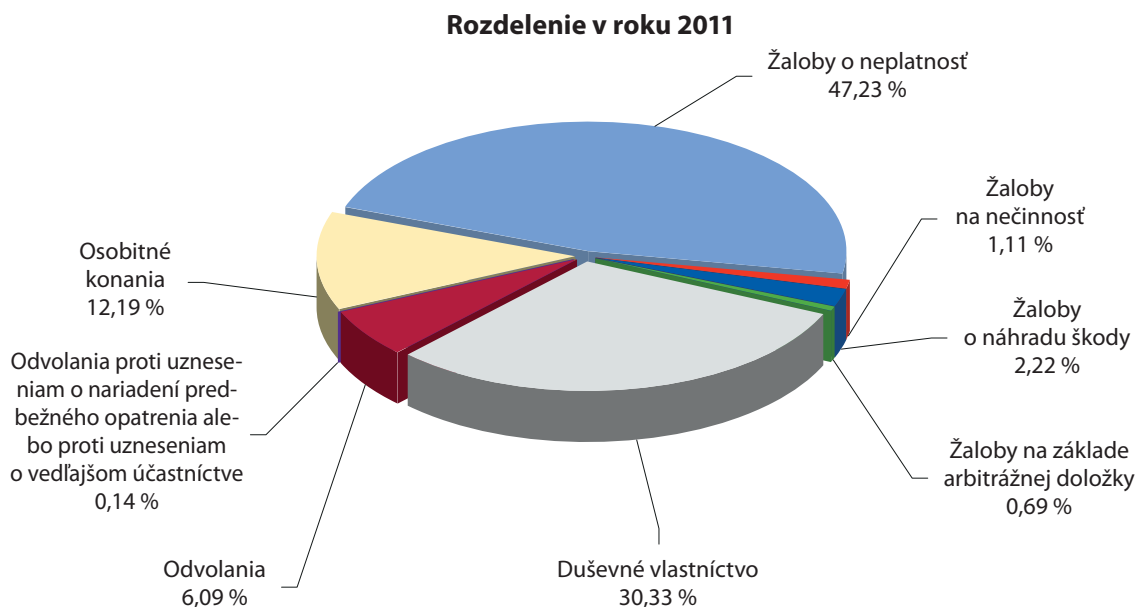
² Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách nezohľadňujú konania o nariadení predbežného opatrenia.

2. *Začaté konania* – Charakteristika konaní (2007 – 2011)

	2007	2008	2009	2010	2011
Štátna pomoc	37	56	46	42	67
Hospodárska súťaž	62	71	42	79	39
Verejná služba	2	2			
Duševné vlastníctvo	168	198	207	207	219
Iné žaloby	197	178	158	207	264
Odvolania	27	37	31	23	44
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve				1	1
Osobitné konania	29	87	84	77	88
Spolu	522	629	568	636	722

3. Začaté konania – Charakteristika žalôb (2007 – 2011)

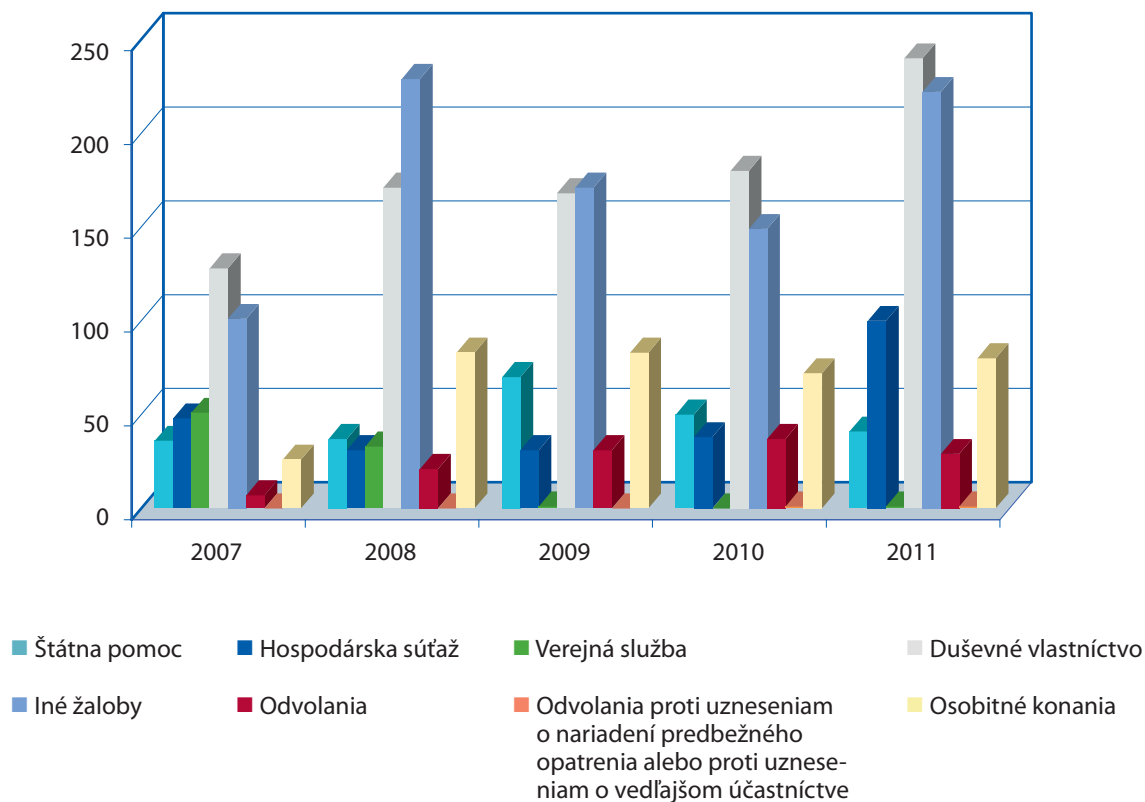
	2007	2008	2009	2010	2011
Žaloby o neplatnosť	251	269	214	304	341
Žaloby na nečinnosť	12	9	7	7	8
Žaloby o náhradu škody	27	15	13	8	16
Žaloby na základe arbitrážnej doložky	6	12	12	9	5
Duševné vlastníctvo	168	198	207	207	219
Verejná služba	2	2			
Odvolania	27	37	31	23	44
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve				1	1
Osobitné konania	29	87	84	77	88
Spolu	522	629	568	636	722

4. *Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)*¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Aproximácia právnych predpisov	1				
Arbitrážna doložka	6	12	12	9	5
Colná únia a spoločný colný sadzobník	5	1	5	4	10
Dane	2			1	1
Doprava	4	1		1	1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	168	198	207	207	219
Energia			2		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1		1		
Hospodárska a menová politika				4	4
Hospodárska súťaž	62	71	42	79	39
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	17	6	6	24	3
Inštitucionálne právo	19	23	32	17	44
Kultúra	1		1		
Obchodná politika	9	10	8	9	11
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	12	7	7	21	93
Ochrana spotrebiteľa		2			
Podnikové právo			1		
Poľnohospodárstvo	46	14	19	24	22
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	3	3	2		1
Prístup k dokumentom	11	22	15	19	21
Pristúpenie nových štátov			1		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)				8	3
Sloboda usadiť sa		1			
Slobodné poskytovanie služieb		3	4	1	
Sociálna politika	5	6	2	4	5
Spoločná politika rybolovu	5	23	1	19	3
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika				1	
Štátna pomoc	37	55	46	42	67
Verejné obstarávanie	11	31	19	15	18
Verejné zdravie	1	2	2	4	2
Voľný pohyb osôb	4	1	1	1	
Voľný pohyb tovaru	1	1	1		
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1	2	5	1	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1				2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	4		6	3	4
Životné prostredie	27	7	4	15	6
Spolu Zmluva ES/ZFEÚ	464	502	452	533	587
Spolu Zmluva UO		1			
Spolu Zmluva AE				1	
Osobitné konania	29	87	84	77	88
Služobný poriadok úradníkov	29	39	32	25	47
SPOLU CELKOVO	522	629	568	636	722

¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu kvalifikovania oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za obdobie 2007 – 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

5. Skončené konania – Charakteristika konaní (2007 – 2011)

	2007	2008	2009	2010	2011
Štátna pomoc	36	37	70	50	41
Hospodárska súťaž	48	31	31	38	100
Verejná služba	51	33	1		1
Duševné vlastníctvo	128	171	168	180	240
Iné žaloby	101	229	171	149	222
Odvolania	7	21	31	37	29
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve				1	1
Osobitné konania	26	83	83	72	80
Spolu	397	605	555	527	714

6. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2011)

	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Arbitrážna doložka	2	4	6
Colná únia a spoločný colný sadzobník	1		1
Doprava		1	1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	178	62	240
Hospodárska a menová politika		3	3
Hospodárska súťaž	91	9	100
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	6	3	9
Inštitucionálne právo	8	28	36
Obchodná politika	8	2	10
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	4	28	32
Ochrana spotrebiteľa	1		1
Poľnohospodárstvo	13	13	26
Prístup k dokumentom	11	12	23
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)		4	4
Slobodné poskytovanie služieb	2	1	3
Sociálna politika	2	3	5
Spoločná politika rybolovu		5	5
Štátna pomoc	21	20	41
Verejné obstarávanie	13	2	15
Verejné zdravie	2	1	3
Voľný pohyb osôb	2		2
Vonkajšia činnosť Európskej únie		5	5
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	4	5
Životné prostredie	11	11	22
Spolu Zmluva ES/ZFEÚ	377	222	599
Spolu Zmluva AE		1	1
Osobitné konania		80	80
Služobný poriadok úradníkov	16	18	34
SPOLU CELKOVO	393	321	714

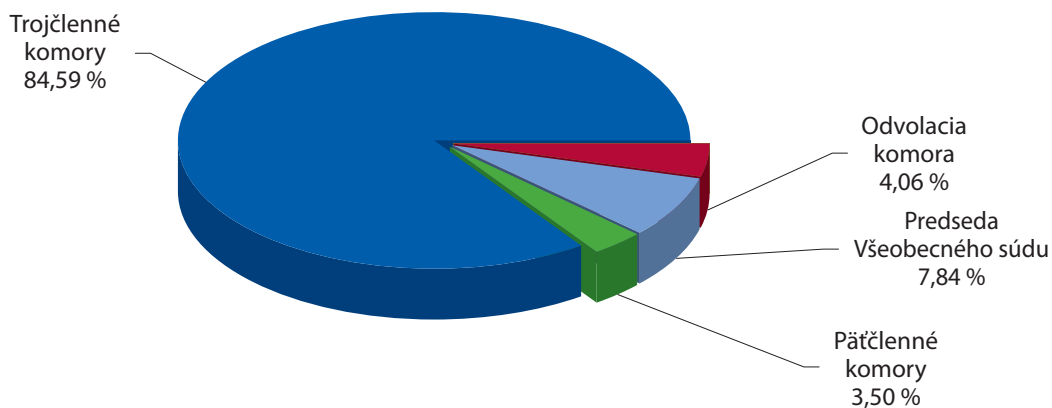
7. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)¹ (rozsudky a uznesenia)

	2007	2008	2009	2010	2011
Aproximácia právnych predpisov	1	1			
Arbitrážna doložka	10	9	10	12	6
Colná únia a spoločný colný sadzobník	3	6	10	4	1
Dane		2		1	
Doprava	1	3		2	1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	129	171	169	180	240
Energia				2	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)		2	2		
Hospodárska a menová politika	1	1		2	3
Hospodárska súťaž	38	31	31	38	100
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	5	42	3	2	9
Inštitucionálne právo	10	22	20	26	36
Kultúra		1	2		
Obchodná politika	4	12	6	8	10
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	3	6	8	10	32
Ochrana spotrebiteľa				2	1
Podnikové právo	1			1	
Poľnohospodárstvo	13	48	46	16	26
Priemyselná politika	1				
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2	1	3		
Prístup k dokumentom	7	15	6	21	23
Pristúpenie nových štátov			1		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)					4
Sloboda usadiť sa		1			
Slobodné poskytovanie služieb	1		2	2	3
Sociálna politika	4	2	6	6	5
Spoločná politika rybolovu	4	4	17		5
Štátna pomoc	36	37	70	50	41
Verejné obstarávanie	7	26	12	16	15
Verejné zdravie	2	1	1	2	3
Voľný pohyb osôb	4	2	1		2
Voľný pohyb tovaru		2	3		
Vonkajšia činnosť Európskej únie	4	2		4	5
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport				1	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	1	1	3	5
Životné prostredie	10	17	9	6	22
Spolu Zmluva ES/ZFEÚ	302	468	439	417	599
Spolu Zmluva UO	10				
Spolu Zmluva AE	1		1		1
Osobitné konania	26	83	83	72	80
Služobný poriadok úradníkov	58	54	32	38	34
SPOLU CELKOVO	397	605	555	527	714

¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu kvalifikovania oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za obdobie 2007 – 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

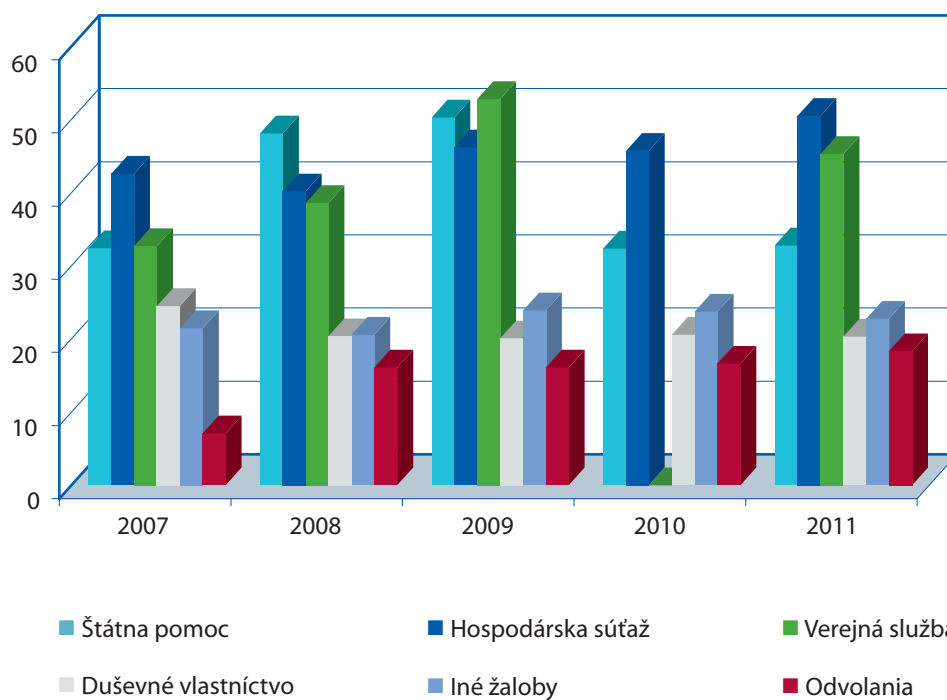
8. Skončené konania – Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)

Rozdelenie v roku 2011

	2007			2008			2009			2010			2011		
	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Veľká komora	2		2								2	2			
Odvolacia komora	3	4	7	16	10	26	20	11	31	22	15	37	15	14	29
Predseda Všeobecného súdu		16	16		52	52		50	50		54	54		56	56
Päťčlenné komory	44	8	52	15	2	17	27	2	29	8		8	19	6	25
Trojčlenné komory	196	122	318	228	282	510	245	200	445	255	168	423	359	245	604
Samosudca	2		2							3		3			
Spolu	247	150	397	259	346	605	292	263	555	288	239	527	393	321	714

9. Skončené konania – Dĺžka konaní v mesiacoch (2007 – 2011)¹ (rozsudky a uznesenia)

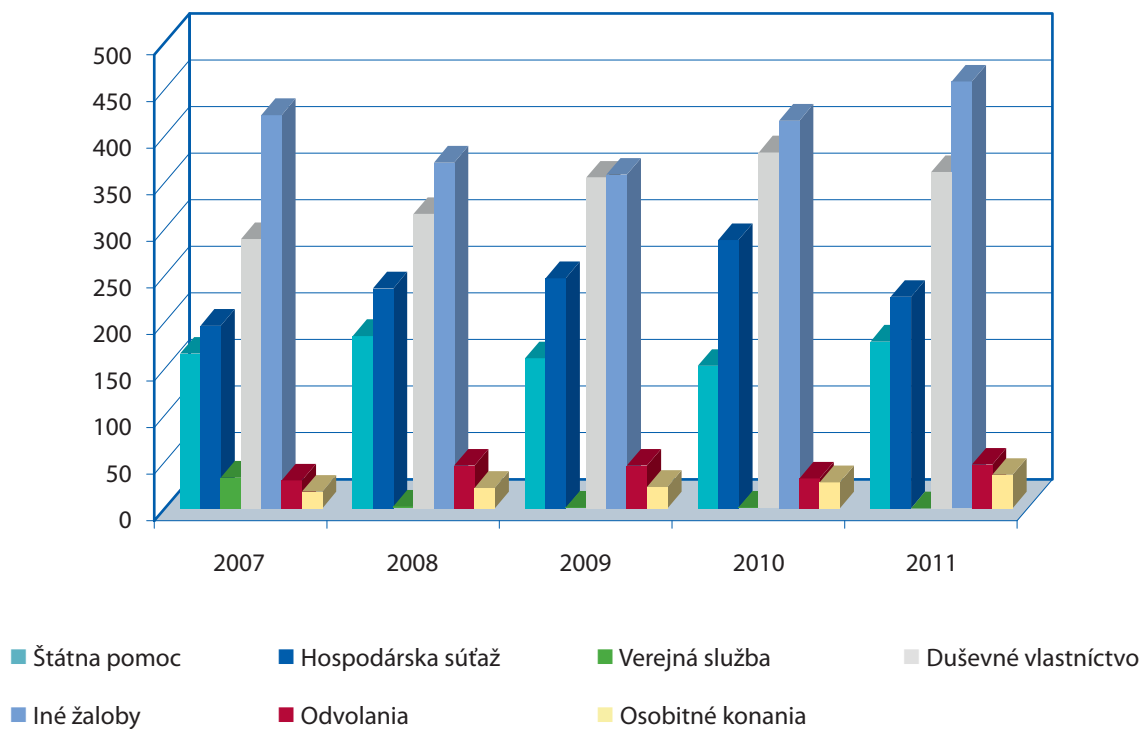

	2007	2008	2009	2010	2011
Štátna pomoc	32,4	48,1	50,3	32,4	32,8
Hospodárska súťaž	42,6	40,2	46,2	45,7	50,5
Verejná služba	32,7	38,6	52,8		45,3
Duševné vlastníctvo	24,5	20,4	20,1	20,6	20,3
Iné žaloby	21,5	20,6	23,9	23,7	22,8
Odvolania	7,1	16,1	16,1	16,6	18,3

¹ Výpočet priemernej dĺžky konaní nezohľadňuje: veci, v ktorých bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom; osobitné konania; odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve; veci postúpené Súdny dvorom v nadväznosti na zmenu rozdelenia právomocí medzi Súdny dvorom a Všeobecným súdom; veci postúpené Všeobecným súdom v nadväznosti na začatie činnosti Súdu pre verejnú službu.

Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

10. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2007 – 2011)*

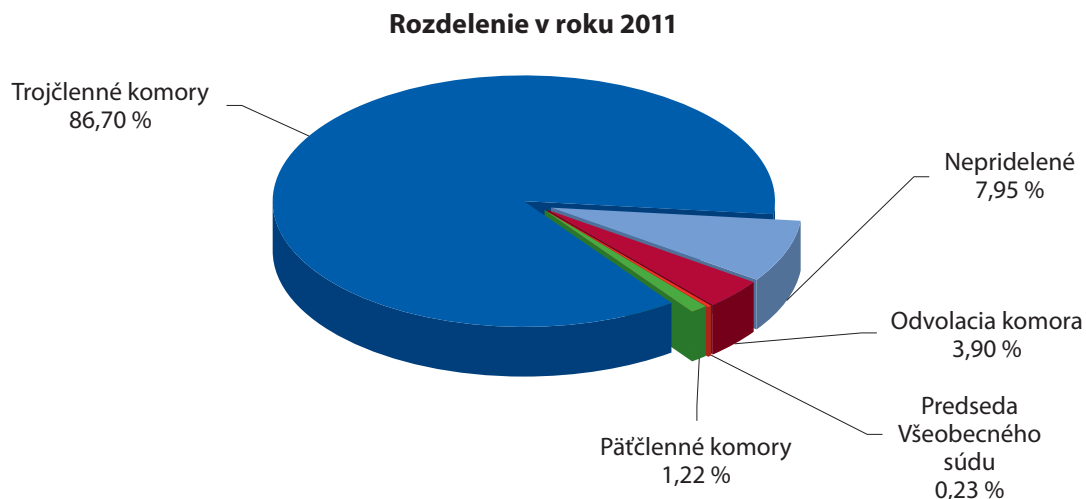
	2007	2008	2009	2010	2011
Štátna pomoc	166	185	161	153	179
Hospodárska súťaž	196	236	247	288	227
Verejná služba	33	2	1	1	
Duševné vlastníctvo	289	316	355	382	361
Iné žaloby	422	371	358	416	458
Odvolania	30	46	46	32	47
Osobitné konania	18	22	23	28	36
Spolu	1 154	1 178	1 191	1 300	1 308

11. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2007 – 2011)*¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Aproximácia právnych predpisov	1				
Arbitrážna doložka	17	20	22	19	18
Colná únia a spoločný colný sadzobník	16	11	6	6	15
Dane	2				1
Doprava	4	2	2	1	1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	290	317	355	382	361
Energia			2		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	5	3	2	2	2
Hospodárska a menová politika	1			2	3
Hospodárska súťaž	196	236	247	288	227
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	49	13	16	38	32
Inštitucionálne právo	28	29	41	32	40
Kultúra	2	1			
Obchodná politika	33	31	33	34	35
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	18	19	18	29	90
Ochrana spotrebiteľa	1	3	3	1	
Podnikové právo			1		
Poľnohospodárstvo	118	84	57	65	61
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	1	3	2	2	3
Prístup k dokumentom	28	35	44	42	40
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)				8	7
Slobodné poskytovanie služieb		3	5	4	1
Sociálna politika	6	10	6	4	4
Spoločná politika rybolovu	5	24	8	27	25
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika				1	1
Štátna pomoc	166	184	160	152	178
Verejné obstarávanie	29	34	41	40	43
Verejné zdravie	2	3	4	6	5
Voľný pohyb osôb	3	2	2	3	1
Voľný pohyb tovaru	3	2			
Vonkajšia činnosť Európskej únie	3	3	8	5	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	1	1		1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	4	3	8	8	7
Životné prostredie	40	30	25	34	18
Spolu Zmluva ES/ZFEÚ	1 072	1 106	1 119	1 235	1 223
Spolu Zmluva UO		1	1	1	1
Spolu Zmluva AE	1	1		1	
Osobitné konania	18	22	23	28	36
Služobný poriadok úradníkov	63	48	48	35	48
SPOLU CELKOVO	1 154	1 178	1 191	1 300	1 308

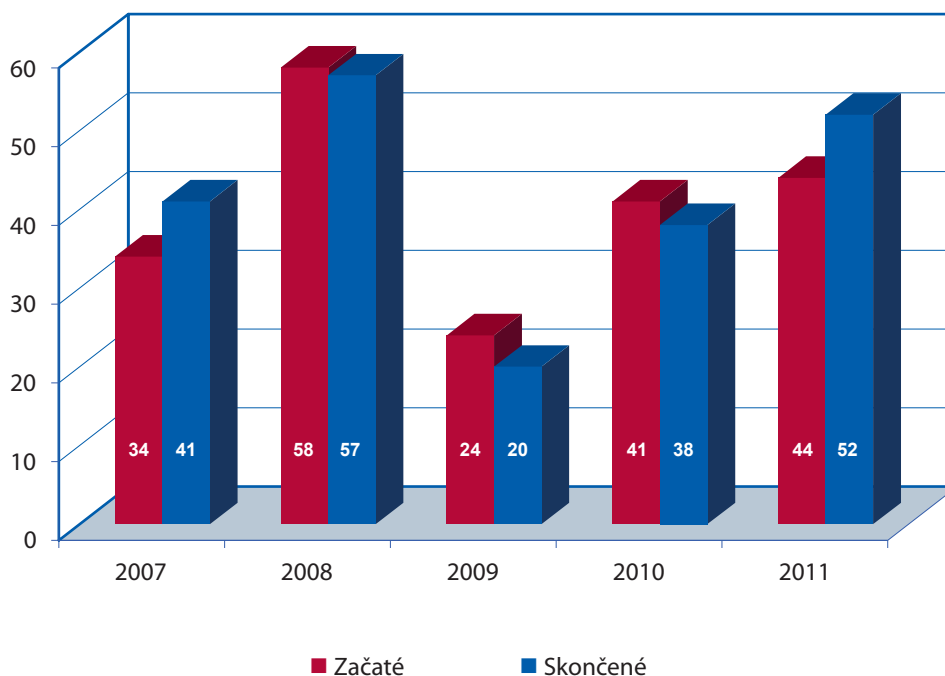
¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu kvalifikovania oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za obdobie 2007 – 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

12. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)*

	2007	2008	2009	2010	2011
Odvolacia komora	30	46	46	32	51
Predseda Všeobecného súdu				3	3
Pätčlenné komory	75	67	49	58	16
Trojčlenné komory	971	975	1 019	1 132	1 134
Samosudca			2		
Nepridelené	78	90	75	75	104
Spolu	1 154	1 178	1 191	1 300	1 308

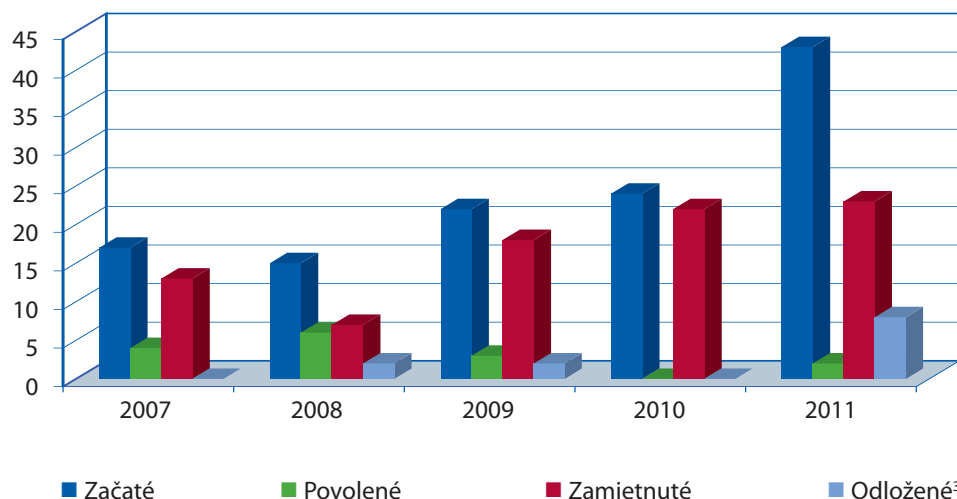
13. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2007 – 2011)

Rozdelenie v roku 2011

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia	Výsledok rozhodnutia		
			Schválenie	Výmaz/zastavenie konania	Zamietnutia
Arbitrážna doložka	1	1			1
Colná únia a spoločný colný sadzobník	1	1			1
Hospodárska súťaž	5	12	2		10
Inštitucionálne právo	4	5		1	4
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	11	9		3	6
Poľnohospodárstvo	2	2			2
Prístup k dokumentom	1				
Služobný poriadok úradníkov	1	1			1
Štátna pomoc	9	13		3	10
Verejné obstarávanie	5	4			4
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	1		1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	1			1
Životné prostredie	2	2			2
Spolu	44	52	2	8	42

14. Rôzne – Skrátené súdne konania (2007 – 2011)^{1 2}

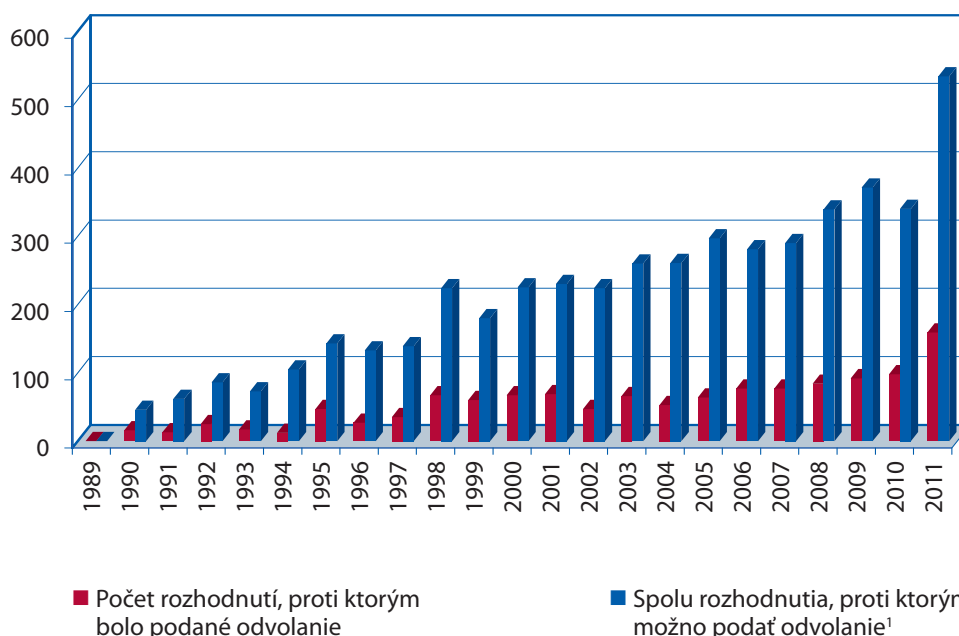
	2007				2008				2009				2010				2011			
	Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia		
		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³
Arbitrážna doložka				1			1													
Hospodárska súťaž	1		1		1		1		2		2		3		3		4		4	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť												1		1						
Inštitucionálne právo				1			1		1		1						1		1	
Konanie									1		1									
Obchodná politika	2	1				1			2		2						3		2	
Obmedzujúce opatrenia (Vonkajšia činnosť)	3	2	1		4	4			5	1	2	1	10		10		30	2	12	7
Poľnohospodárstvo			1		1				2		3									
Prístup k dokumentom	1		1		2		2		4		4						2		1	
Slobodné poskytovanie služieb									1	1										
Služobný poriadok úradníkov				1						1										
Sociálna politika																	1			
Štátna pomoc	1		2		1		1						7		5				2	
Verejné obstarávanie	2		1		3	1	3		2		2		2		2					
Verejné zdravie									1		1									
Vonkajšia činnosť Európskej únie													1		1					
Životné prostredie	7	1	6						1			1					2		2	
Spolu	17	4	13		15	6	7	2	22	3	18	2	24		22		43	2	23	8

¹ Prejednanie a rozhodnutie vecí v skrátanom súdnom konaní na Všeobecnom súde možno povoliť na základe článku 76a rokovacieho poriadku. Toto ustanovenie sa uplatňuje od 1. februára 2001.

² Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu kvalifikovania oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za obdobie 2007 – 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

³ Do kategórie „odložené“ spadajú tieto prípady: späťvzatie návrhu; späťvzatie a prípady, keď je o žalobe rozhodnuté uznesením ešte predtým, než je rozhodnuté o návrhu na prejednanie, a rozhodnutie vecí v skrátanom súdnom konaní.

15. Rôzne – Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1989 – 2011)

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie	Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	224	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	77	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	340	29 %
2011	159	534	30 %

¹ Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie – rozsudky, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia a o zamietnutí vstupu vedľajšieho účastníka do konania a všetky uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze či postúpení, v prípade ktorých lehota na podanie odvolania uplynula alebo bolo podané odvolanie.

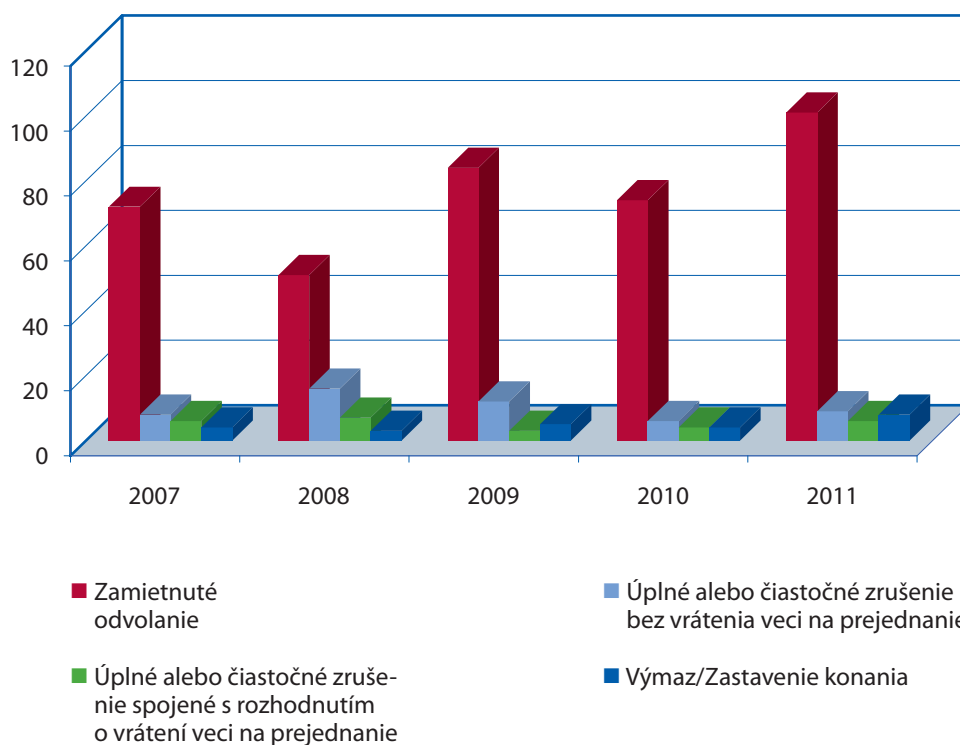
16. Rôzne – Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa druhu konania (2007 – 2011)

	2007			2008			2009			2010			2011		
	Odvolania	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolania v %	Odvolania	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolania v %	Odvolania	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolania v %	Odvolania	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolania v %	Odvolania	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolania v %
Štátna pomoc	11	30	37 %	4	19	21 %	23	51	45 %	17	35	49 %	10	37	27 %
Hospodárska súťaž	13	33	39 %	7	26	27 %	11	45	24 %	15	33	45 %	50	90	56 %
Verejná služba	10	53	19 %	9	31	29 %	1	3	33 %				1	1	100 %
Duševné vlastníctvo	14	64	22 %	24	105	23 %	25	153	16 %	32	140	23 %	39	201	19 %
Iné žaloby	29	110	26 %	40	158	25 %	32	119	27 %	34	132	26 %	59	205	29 %
Spolu	77	290	27 %	84	339	25 %	92	371	25 %	98	340	29 %	159	534	30 %

17. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2011) (rozsudky a uznesenia)

	Zamietnuté odvolanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia vecí na prejednanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení vecí na prejednanie	Výmaz/zastavenie konania	Spolu
Duševné a priemyselné vlastníctvo	27	2	2	3	34
Hospodárska súťaž	10	4		2	16
Inštitucionálne právo	15		2	1	18
Obchodná politika	1				1
Podnikové právo	1				1
Poľnohospodárstvo	2				2
Prístup k dokumentom	2				2
Sociálna politika	1				1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	2				2
Štátna pomoc	34	3	2	1	40
Verejné obstarávanie	4				4
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1				1
Zásady práva Únie	1				1
Životné prostredie				1	1
Spolu	101	9	6	8	124

18. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2007 – 2011) (rozsudky a uznesenia)

	2007	2008	2009	2010	2011
Zamietnuté odvolanie	72	51	84	74	101
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na prejednanie	8	16	12	6	9
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na prejednanie	6	7	3	4	6
Výmaz/Zastavenie konania	4	3	5	4	8
Spolu	90	77	104	88	124

19. Rôzne – Celkový vývoj (1989 – 2011)

Začaté, skončené, prebiehajúce konania

	Začaté konania ¹	Skončené konania ²	Prebiehajúce konania k 31. decembru
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
Spolu	9 333	8 025	

¹ 1989: Súdny dvor postúpil 153 vecí novozriadenému Súdu prvého stupňa.

1993: Súdny dvor postúpil 451 vecí z dôvodu prvého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

1994: Súdny dvor postúpil 14 vecí z dôvodu druhého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

2004 – 2005: Súdny dvor postúpil 25 vecí z dôvodu tretieho rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

² 2005 – 2006: Súd prvého stupňa postúpil 118 vecí novozriadenému Súdu pre verejnú službu.

Kapitola III

Súd pre verejnú službu Európskej únie

A – Činnosť Súdu pre verejnú službu v roku 2011

Predkladateľ: predseda Súdu pre verejnú službu Sean Van Raepenbusch

1. V roku 2011 došlo k výmene troch členov, ktorým uplynulo funkčné obdobie. Ide o prvú podstatnú zmenu zloženia Súdu pre verejnú službu od jeho vzniku.¹

2. Zo súdnych štatistík Súdu pre verejnú službu vyplýva, že počet začatých vecí v roku 2011 (159) opäť výrazne stúpol v porovnaní s počtom vecí začatých v predchádzajúcom roku (139), v ktorom už došlo k zjavnému zvýšeniu počtu žalôb (111 v roku 2008 a 113 v roku 2009).

Počet skončených vecí (166) je výrazne vyšší než počet vecí skončených v minulom roku (129) a predstavuje najlepší kvantitatívny výsledok, aký Súd pre verejnú službu dosiahol od svojho vzniku.²

Počet prebiehajúcich vecí teda v porovnaní s minulým rokom mierne klesol (178 k 31. decembru 2011 oproti 185 k 31. decembru 2010). Treba tiež poznamenať, že priemerná dĺžka konania sa výrazne skrátila (14,2 mesiaca v roku 2011 oproti 18,1 mesiaca v roku 2010)³ z dôvodu zvýšenia počtu skončených vecí, a to najmä formou uznesenia (90 v roku 2011 oproti 40 v roku 2010).

Proti 44 rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu bolo v roku 2011 podané odvolanie na Všeobecný súd Európskej únie. Počas toho istého obdobia 23 odvolaní podaných proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu bolo zamietnutých, 7 jeho rozhodnutí bolo čiastočne alebo v celom rozsahu zrušených a 4 veci boli zrušené a boli mu vrátené na ďalšie konanie.

Osem vecí sa skončilo zmierom, čo predstavuje pokles oproti minulému roku (12) a návrat na úroveň z rokov 2007 a 2008 (7).

3. V nasledujúcej časti sú uvedené najvýznamnejšie rozhodnutia Súdu pre verejnú službu. Nebola zaznamenaná nijaká dôležitá zmena, pokiaľ ide o konania o nariadení predbežných opatrení⁴ ani o právnu pomoc, preto sa časti týkajúce sa uvedených oblastí v tejto výročnej správe neobjavia.

¹ Jeden sudca bol nahradený v roku 2009 v dôsledku jeho vymenovania za sudcu Súdu prvého stupňa.

² Na základe rozsudku z 24. novembra 2010, Komisia/Rada (C-40/10), Súd pre verejnú službu mohol uznesením skončiť 15 vecí, v ktorých boli napadnuté výplatné listiny po prijatí nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1296/2009 z 23. decembra 2009, ktorým sa s účinnosťou od 1. júla 2009 upravujú odmeny a dôchodky úradníkov a ostatných zamestnancov Európskej únie, ako aj opravné koeficienty, ktoré sa vzťahujú na tieto odmeny a dôchodky.

³ Údaj nezahŕňa dobu prípadného prerušenia.

⁴ Predseda Súdu pre verejnú službu prijal v tomto roku sedem uznesení o nariadení predbežného opatrenia. Tri z nich boli prijaté vo forme uznesení o výmaze alebo o zastavení konania.

I. Procesné hľadiská

Právomoc Súdu pre verejnú službu

V rozsudku z 20. januára 2011, *Strack/Komisía* (F-121/07, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), sa Súd pre verejnú službu považoval za príslušný rozhodnúť o žalobe o neplatnosť podanej na základe článku 236 ES proti rozhodnutiu inštitúcie Únie, ktorým sa odmietlo vyhovieť žiadosti úradníka o prístup k dokumentom podanej podľa nariadenia č. 1049/2001⁵, ak sa táto žiadosť týka služobného pomeru medzi daným úradníkom a dotknutou inštitúciou.

Podmienky prípustnosti

1. Lehoty

Keďže EIB nemá vo vlastných predpisoch spresnené procesné lehoty, ktorých uplynutie by mohla namietat' voči svojim zamestnancom, Súd pre verejnú službu analogicky uplatnil vo viacerých rozhodnutiach lehoty stanovené služobným poriadkom (rozsudky z 28. júna 2011, *De Nicola/EIB*, F-49/10, a z 28. septembra 2011, *De Nicola/EIB*, F-13/10; uznesenie zo 4. februára 2011, *Arango Jaramillo a i./EIB*, F-34/10, ktoré je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie).

2. Postup pred podaním žaloby

V rozsudku z 12. mája 2011, *Missir Mamachi di Lusignano/Komisía* (F-50/09, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), Súd pre verejnú službu rozhodol, že prípustnosť návrhov na náhradu ujmy, ktoré sa zakladajú na rôznych druhoch ujmy, musí byť posúdená s ohľadom na každý z týchto druhov ujmy. Preto sú návrhy týkajúce sa určitého druhu ujmy prípustné, len ak tento druh ujmy bol uvedený v žiadosti o jej náhradu zaslanej administratíve a ak proti zamietnutiu tejto žiadosti bola podaná sťažnosť.

3. Zložený úkon založený na pracovnej zmluve

Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) navrhol svojim zamestnancom, že s nimi uzavrie pracovné zmluvy na dobu neurčitú obsahujúce ustanovenie o skončení pracovného pomeru v prípade, ak títo zamestnanci nebudú po skončení verejného výberového konania zapísaní do zoznamu úspešných uchádzačov. V rozsudku z 15. septembra 2011, *Bennett a i./ÚHVT* (F-102/09), Súd pre verejnú službu rozhodol, že tento postup sa javí ako zložený úkon pozostávajúci z viacerých úzko spojených rozhodnutí, počnúc vložením ustanovenia o skončení pracovného pomeru do pracovných zmlúv až po prijatie rozhodnutí o vypovedaní týchto zmlúv po vyhotovení zoznamu úspešných uchádzačov. V dôsledku toho Súd pre verejnú službu považoval za prípustné, aby na podporu návrhov smerujúcich k zrušeniu rozhodnutí o vypovedaní zmlúv v rámci tohto úkonu bolo možné vzniesť námietku nezákonnosti sporného zmluvného ustanovenia.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

Súdne konanie

1. Dôverné dokumenty

V už citovanom rozsudku *Missir Mamachi di Lusignano/Komisia* Súd pre verejnú službu stanovil pravidlo, že len naliehavé dôvody založené najmä na ochrane základných práv môžu odôvodniť, aby vo výnimočných prípadoch bol utajovaný dokument zaradený do spisu a sprístupnený všetkým účastníkom konania bez súhlasu administratívy. Keďže nešlo o také okolnosti, Súd pre verejnú službu vzhľadom na článok 44 ods. 1 svojho rokovacieho poriadku rozhodol, že administratíva je povinná vyhotoviť zhrnutie tohto dokumentu v znení, ktoré nebude dôverné. Konštatoval však, že toto zhrnutie žalobcovi neumožnilo uplatniť svoje práva na účinnú súdnu ochranu, a keďže mu nebol poskytnutý prístup k uvedenému dokumentu, a to ani jeho advokátovi v priestoroch kancelárie Súdu pre verejnú službu, tento súd sa odchýlil od vyššie uvedeného ustanovenia a svoje rozhodnutie založil na relevantných častiach dotknutého dokumentu, aby mohol s úplnou znalosťou veci rozhodnúť, a to aj napriek tomu, že daný dokument nebol dotknutej osobe sprístupnený.

2. Vedľajšie účastníctvo

V dvoch uzneseniach z 19. júla 2011, *Böhmcke/EIB* (F-105/10 a F-127/10), Súd pre verejnú službu prirovnal skupinu zástupcov zamestnancov EIB k výborom zamestnancov vytváraným v inštitúciách, na ktoré sa vzťahuje služobný poriadok, a pripomenul, že tieto výbory majú povahu vnútorných orgánov uvedených inštitúcií, čiže nemajú procesnú spôsobilosť. Odmietol preto návrh na vstup skupiny zástupcov ako vedľajšieho účastníka do konania ako neprípustný.

V uznesení *Böhmcke/EIB* (F-105/10) Súd pre verejnú službu vyvodil z judikatúry, podľa ktorej v prípade sporov v oblasti volieb do orgánov zastupujúcich zamestnancov má každý zamestnanec ako voľič dostatočný záujem na podaní žaloby smerujúcej k tomu, aby sa zástupcovia zamestnancov volili na základe volebného systému v súlade s ustanoveniami služobného poriadku, že títo zamestnanci majú tiež ako voľiči priamy a bezprostredný záujem na rozhodnutí sporu týkajúceho sa povinného odstúpenia zvoleného zástupcu zamestnancov. Preto bol ich návrh na vstup do konania ako vedľajší účastníci posúdený ako prípustný.

3. Trovy konania

Ak inštitúcia, orgán alebo iný subjekt Európskej únie využije služby advokáta, vzniká otázka, či a za akých podmienok predstavuje odmena, ktorá mu bola vyplatená, „nahraditeľné trovy konania“ v zmysle článku 91 písm. b) rokovacieho poriadku.

V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu vo svojom uznesení z 27. septembra 2011, *De Nicola/EIB* (F-55/08 DEP), uviedol, že systematické odmietnutie považovať túto odmenu za nutné výdavky, čiže za nahraditeľné trovy konania z dôvodu, že administratíva nie je povinná nechať sa zastupovať advokátom, by bolo v rozpore s výsadou, ktorá je vlastná výkonu práva na obranu. Súd pre verejnú službu však tiež uviedol, že všetci zamestnanci Únie musia mať možnosť prístupu k spravodlivosti za rovnakých podmienok a že stupeň efektivity ich práva na súdnu ochranu sa nemôže meniť len v závislosti od rozpočtových alebo organizačných rozhodnutí ich zamestnávateľa. Rozhodol teda, že prislúcha inštitúcii, ktorá chce požadovať náhradu odmeny zaplatenej svojmu advokátovi, aby na základe objektívnych dôvodov preukázala, že táto odmena predstavovala „nutné výdavky“, ktoré vznikli v súvislosti s konaním. Inštitúcia teda musí konkrétne preukázať, že existujú konjunktúrne a prechodné dôvody spojené najmä s nárazovou pracovnou vyťaženosťou alebo nepredvídanými absenciami zamestnancov jej právneho servisu, alebo že, ak by sa neobrátila na advokáta, musela by zaťažiť svoje služby spracovaním uvedených žalôb v neprimeranom rozsahu,

pretože v spore, ktorý vedie so žalobcom, tento žalobca podal obsiahle žaloby z hľadiska objemu a/alebo počtu.

Napokon Súd pre verejnú službu spresnil, že celkový počet odpracovaných hodín, ktorý sa môže zdať objektívne nevyhnutný, treba v zásade ohodnotiť na tretinu hodín, ktoré by tento advokát potreboval, ak by sa nemohol oprieť o predchádzajúcu prácu vykonanú právnym servisom inštitúcie.

4. Obnova konania

Súd pre verejnú službu tento rok vôbec po prvýkrát rozhodoval o návrhoch na obnovu konania podaných na základe článku 44 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 119 rokovacieho poriadku.

V jednej z vecí išlo o rozsudok, v súvislosti s ktorým sa navrhovala obnova konania, ktorý bol predtým v odvolacom konaní na Všeobecnom súde Európskej únie čiastočne zrušený. Žalobca sa napriek tomu domáhal obnovy konania s ohľadom na celý rozsudok vyhlásený Súdom pre verejnú službu. Súd pre verejnú službu rozhodol, že návrhy na obnovu konania sú neprípustné v časti, v ktorej bol rozsudok prvostupňového súdu nahradený rozsudkom v odvolacom konaní. Okrem toho tým, že navrhovateľ obnovy konania nenapadol rozsudok vyhlásený v odvolacom konaní, jeho návrh nevedol k postúpeniu veci Všeobecnému súdu Európskej únie podľa článku 8 ods. 2 prílohy I Štatútu Súdneho dvora (rozsudok z 15. júna 2011, *de Brito Sequeira Carvalho/Komisia*, F-17/05 REV).

Navyše vo viacerých rozsudkoch z 20. septembra 2011 (*De Buggenoms a i./Komisia*, F-45/06 REV, *Fouwels a i./Komisia*, F-8/05 REV a F-10/05 REV, ako aj *Saintraint/Komisia*, F-103/06 REV) Súd pre verejnú službu konštatoval, že v uznesení, ktorým sa vec v súlade s článkom 74 rokovacieho poriadku vymazala z registra, sa len vzala na vedomie vôľa žalobcu vziať svoju žalobu späť, ako aj okolnosť, že žalovaný sa k tomu nevyjadril, a keďže súd Únie ešte nezaujal stanovisko k otázkam predloženým v danej veci, nešlo v takom prípade o rozhodnutie, proti ktorému by bolo možné podať návrh na obnovu konania v zmysle článku 119 rokovacieho poriadku.

Keďže advokát zastupujúci účastníka konania nemusí v zásade predkladať plnú moc, Súd pre verejnú službu navyše určil, že v konaní o obnove konania nie je možné rozhodnúť o tom, že späťvzatie žaloby nie je voči niektorým žalobcom účinné, pretože ich právny zástupca konal bez ich súhlasu.

II. O veci samej

Všeobecné zásady

1. Možnosť odvolávať sa na smernice

V nadväznosti na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej sa do istej miery možno voči inštitúciám odvolávať na smernice, ktoré tieto inštitúcie vydávajú vo vzťahu k členským štátom, Súd pre verejnú službu v rozsudku z 15. marca 2011, *Strack/Komisia* (F-120/07, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), uviedol, že cieľom smernice 2003/88⁶ je stanoviť minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia v oblasti organizácie pracovného času, takže na základe článku 1e ods. 2 služobného poriadku bolo povinnosťou Komisie zabezpečiť, aby sa uvedené

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. EÚ L 299, s. 9; Mim. vyd. 05/004, s. 381).

požiadavky dodržiavali pri uplatňovaní a výklade pravidiel služobného poriadku, ktoré sa konkrétne týkajú riadnej dovolenky za kalendárny rok.

2. Právo na obranu

Súd pre verejnú službu považoval skutočnosť, že administratíva je pred prijatím akéhokoľvek aktu spôsobujúceho ujmu povinná vypočúť každého dotknutého zamestnanca, za neprimerané bremeno, v rozsudku z 28. septembra 2011, *AZ/Komisia* (F-26/10) rozhodol, že žalobný dôvod založený na porušení práva na obranu sa dá úspešne uplatniť len vtedy, ak napadnuté rozhodnutie bolo prijaté po skončení konania začatého proti určitej osobe a ak bolo preukázané, že toto rozhodnutie môže mať závažné následky na situáciu tejto osoby. Keďže konanie o povýšení sa nezačína voči určitému úradníkovi, Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že administratíva nie je pred vylúčením úradníka z konania o povýšení povinná tohto úradníka vypočúť.

3. Diskriminácia

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 15. februára 2011, *Barbin/Parlament* (F-68/09, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), Súd pre verejnú službu po prvýkrát použil mechanizmus prenesenia dôkazného bremena podľa článku 1d služobného poriadku, ktorý stanovuje, že ak osoba, ktorá má pocit krivdy, pretože u nej nebola uplatnená zásada rovnakého zaobchádzania, uvedie skutočnosti, z ktorých je možné predpokladať, že v jej prípade došlo k diskriminácii, dôkazné bremeno spočíva na inštitúcii, ktorá musí preukázať, že zásada rovnakého zaobchádzania nebola porušená.

Súd pre verejnú službu v tom istom rozsudku určil, že pri posudzovaní dôvodnosti žalobného dôvodu založeného na existencii diskriminácie treba zohľadniť všetky relevantné skutkové okolnosti vrátane záverov obsiahnutých v predchádzajúcich rozhodnutiach, ktoré sa stali konečnými. Podľa Súdu pre verejnú službu zásada, že rozhodnutie, ktoré sa stalo konečným, nemôže súd opätovne preskúmať, nezbavuje súd možnosti zohľadniť takéto rozhodnutie ako jednu zo skutočností preukazujúcich diskriminačný postup administratívy, pretože je možné, že diskriminácia vyjde najavo až po uplynutí lehôt na napadnutie rozhodnutia, ktoré je len prejavom tejto diskriminácie.

Navyše v už citovanom rozsudku *Barbin/Parlament* Súd pre verejnú službu rozhodol, že ak úradník využije právo, ktoré mu priznáva služobný poriadok, akým je právo na rodičovskú dovolenku, administratíva nemôže považovať situáciu tohto úradníka za odlišnú od situácie úradníka, ktorý toto právo nevyužil, pretože inak by bola účinnosť tohto práva spochybnená. Administratíva preto nemôže z uvedeného dôvodu zaobchádzať s daným úradníkom rozdielne, ak toto rozdielne zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené, najmä tým, že vyvodzuje dôsledky len zo skutočnosti, že dotknutý zamestnanec počas posudzovaného obdobia nevykonával prácu, a zároveň ak toto rozdielne zaobchádzanie nie je striktne primerané k podanému odôvodneniu.

V rozsudku z 27. septembra 2011, *Whitehead/ECB* (F-98/09), Súd pre verejnú službu navyše pripomenul, že osoba na nemocenskej dovolenke sa nenachádza v rovnakej situácii ako osoba v aktívnej službe, pričom žiadna všeobecná zásada neukladá inštitúcii povinnosť neprihliadať na obdobie, počas ktorého bola táto osoba na nemocenskej dovolenke, aby na účely priznania prémie pri hodnotení prispenia tejto osoby k plneniu úloh danej inštitúcie vzala do úvahy skutočnosť, že mala menej času prispieť k výkonu práce na svojom oddelení.

Súd pre verejnú službu napokon v rozsudku z 29. júna 2011, *Angioi/Komisia* (F-7/07), rozhodol, že keď sa administratíva nachádza v situácii, že si musí vybrať z dvoch riešení, pričom obe tieto

riešenia vedú k rozdielnemu zaobchádzaniu s dvoma skupinami osôb, je dôvodné, ak si vyberie to riešenie, ktoré vedie k rozdielnemu zaobchádzaniu v menšej miere.

4. Zjavne nesprávne posúdenie

Vo svojich rozsudkoch z 24. marca 2011, *Canga Fano/Rada* (F-104/09, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), a z 29. septembra 2011, *AJ/Komisia* (F-80/10), týkajúcich sa oblasti povýšenia, ako aj z 29. septembra 2011, *Kimman/Komisia* (F-74/10), ktorý sa týkal hodnotiacej správy, Súd pre verejnú službu rozhodol, že nesprávne posúdenie možno považovať za zjavné, len ak ho možno ľahko odhaliť s ohľadom na kritériá, ktorými chcel normotvorca podmieniť výkon rozhodovacej právomoci administratívy.

Súd pre verejnú službu tiež v už citovaných rozsudkoch *Kimman/Komisia* a *AJ/Komisia* rozhodol, že dôkazy, ktoré musí žalobca predložiť, ak chce preukázať, že sa administratíva dopustila zjavne nesprávneho posúdenia skutkových okolností, čo môže byť dôvodom zrušenia rozhodnutia o povýšení alebo hodnotiacej správy, musia byť dostatočné na to, aby po ich zohľadnení stratilo posúdenie administratívy hodnotnosť. Žalobný dôvod založený na zjavne nesprávnom posúdení teda treba zamietnuť, ak možno spochybnené posúdenie napriek dôkazom predloženým žalobcom uznať za pravdivé alebo platné.

V rozsudku z 28. septembra 2011, *AC/Rada* (F-9/10), Súd pre verejnú službu rozhodol, že na zachovanie potrebného účinku miery voľnej úvahy, ktorú normotvorca chcel zveriť menovaciemu orgánu v oblasti rozhodovania o povýšení, súd nemôže zrušiť rozhodnutie len preto, že sa mu zdá, že skutkové okolnosti vyvolávajú pochybnosti o hodnotnosti posúdenia menovacím orgánom. V tejto veci teda Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že vzhľadom na zjavné zásluhy žalobcu by sa menovací orgán nedopustil zjavne nesprávneho posúdenia, keby rozhodol o jeho zaradení do skupiny povýšených úradníkov, čo však neznamená, že v prípade opačného rozhodnutia, t. j. o jeho nepovýšení, by sa menovací orgán zjavne nesprávneho posúdenia dopustil.

Z uvedeného vyplýva, že ak sa súdne preskúmanie obmedzuje len na zjavne nesprávne posúdenie, potom platí výrok „v pochybnostiach v prospech administratívy“.

5. Legitímna dôvera

V rozsudku z 15. marca 2011, *Mioni/Komisia* (F-28/10, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), Súd pre verejnú službu pripomenul, že hoci administratíva vyplácala úradníkovi peňažné dávky aj niekoľko rokov, túto okolnosť nemožno samu osebe považovať za konkrétne, bezpodmienečné a súhlasné uistenie, pretože v opačnom prípade by akékoľvek rozhodnutie administratívy, ktorým sa do budúcnosti alebo so spätným účinkom odmietne vyplácanie takých dávok dotknutej osobe, ktoré boli poskytované neoprávnene, systematicky porušovalo zásadu legitímnej dôvery a viedlo by to k tomu, že článok 85 služobného poriadku týkajúci sa náhrady neoprávnených platieb by z veľkej časti stratil potrebný účinok.

6. Povinnosť starostlivosti

V rozsudkoch zo 17. februára 2011, *Strack/Komisia* (F-119/07), a z 15. septembra 2011, *Esders/Komisia* (F-62/10), Súd pre verejnú službu rozhodol, že povinnosti administratívy vyplývajúce z povinnosti starostlivosti sú oveľa širšie, ak ide o situáciu úradníka, ktorého fyzické alebo duševné zdravie je preukázateľne narušené. V takom prípade musí administratíva preskúmať žiadosti daného úradníka zvlášť ústretovým spôsobom.

Služobný postup úradníkov a zamestnancov

1. Výberové konanie

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený už citovaný rozsudok *Angioi/Komisia*, Súd pre verejnú službu rozhodol, že ak to potreba služby alebo pracovného miesta vyžaduje, administratíva môže legitímne v rámci postupu prijímania do zamestnania špecifikovať jazyk alebo jazyky, ktorých dôkladná alebo uspokojivá znalosť je nevyhnutná. Hoci takáto podmienka predstavuje *a priori* diskrimináciu na základe jazyka, ktorá je služobným poriadkom v zásade zakázaná, možno ju objektívne a primerane odôvodniť legitímnym cieľom všeobecného záujmu v rámci personálnej politiky. Potreba zabezpečiť, aby zamestnanci mali znalosti jazykov používaných na vnútornú komunikáciu, totiž taký cieľ predstavuje. Medzi touto požiadavkou a sledovaným cieľom navyše existuje rozumný vzťah proporcionality, pretože stačí znalosť aspoň jedného jazyka používaného na vnútornú komunikáciu.

2. Oznámenie o voľnom pracovnom mieste

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 28. júna 2011, *AS/Komisia* (F-55/10, ktorý je predmetom odvolania na Všeobecnom súde Európskej únie), Súd pre verejnú službu rozhodol, že prechodné ustanovenia prílohy XIII služobného poriadku, ktoré obmedzujú niektorým úradníkom zaradeným do bývalých kategórií C a D služobný postup, nedovoľujú Komisii, aby na základe toho vyhradila takým úradníkom určité pracovné miesta, čiže odoprela prístup k týmto pracovným miestam iným úradníkom, hoci sú zaradení do rovnakej platovej triedy ako oni. Skutočnosť, že Komisia zachovala v platnosti zásadné rozlišovanie medzi úradníkmi, ktorí sú zaradení do rovnakej platovej triedy a patria do rovnakej funkčnej skupiny, na účely prístupu k niektorým pracovným miestam, nie je totiž zlučiteľná s jedným z cieľov reformy služobného poriadku v roku 2004, ktorým bolo zlúčenie bývalých kategórií B, C a D do jedinej funkčnej skupiny AST.

3. Povýšenia

a) Porovnávanie zásluh

Súd pre verejnú službu uviedol, že z článku 43 služobného poriadku vyplýva povinnosť vypracovať hodnotiacu správu aspoň raz za dva roky a že služobný poriadok nestanovuje, že by povyšovanie malo prebiehať v takom istom časovom intervale, na základe čoho vo svojom rozsudku z 10. novembra 2011, *Merhzaoui/Rada* (F-18/09), rozhodol, že služobný poriadok nevyklučuje možnosť rozhodnúť o povýšení bez toho, aby menovací orgán mal k dispozícii aktuálnu hodnotiacu správu.

Okrem toho Súd pre verejnú službu v už citovanom rozsudku *AC/Rada*, rozhodol, že hoci sa v článku 45 ods. 1 služobného poriadku uvádzajú hodnotiace správy, jazykové znalosti a úroveň vykonávaných povinností ako tri hlavné kritériá, ktoré treba zohľadniť pri porovnávaní hodnotení zásluh, nie je nevyklúčená možnosť zohľadniť aj ďalšie skutočnosti, ak môžu vypovedať o zásluhách úradníkov, ktorí prichádzajú pri povýšení do úvahy.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu stanovil, že administratíva má určitú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide význam, aký bude prikladať každému z týchto troch uvedených kritérií, pretože článok 45 ods. 1 služobného poriadku nevyklučuje možnosť ich pomerného váženia, ak je to odôvodnené.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu napokon rozhodol, že nie je v rozpore s článkom 45 služobného poriadku, ak sú pri posúdení zásluh úradníkov zohľadnené len jazyky, ktorých

používanie predstavuje vzhľadom na skutočné požiadavky služby dostatočne vysokú pridanú hodnotu v tom zmysle, že sú nevyhnutné na jej riadne fungovanie.

b) Medziinštitucionálne preloženie počas povyšovania

Vo veciach, v ktorých bol vyhlásený rozsudok z 28. júna 2011, *Mora Carrasco a i./Parlament* (F-128/10), a uznesenie z 5. júla 2011, *Alari/Parlament* (F-38/11), Súd pre verejnú službu rozhodol, že ak je určitý úradník spôsobilý na povýšenie v priebehu roka, v ktorom došlo k jeho preloženiu z jednej inštitúcie Únie do druhej, orgánom príslušným rozhodnúť o jeho povýšení je pôvodná inštitúcia. Článok 45 služobného poriadku totiž stanovuje, že povýšenie sa vykoná „po vyhodnotení porovnateľných zásluh zamestnancov, prichádzajúcich do úvahy pre povýšenie“, a v praxi môže menovací orgán porovnávať len predchádzajúce zásluhy úradníkov, takže je nevyhnutné porovnávať zásluhy preložených úradníkov so zásluhami úradníkov, ktorí boli ich kolegami počas roka, ktorý predchádzal ich preloženiu, z čoho vyplýva, že toto posúdenie dokáže vykonať len pôvodná inštitúcia.

Funkčné požitky a dávky sociálneho zabezpečenia úradníkov

1. Riadna dovolenka

Podľa článku 4 prvého odseku prílohy V služobného poriadku sa nárok na dovolenku nadobudnutý v určitom kalendárnom roku musí v zásade vyčerpať do konca daného roka. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva, že úradník má právo na to, aby všetky dni dovolenky nevyčerpanej v priebehu kalendárneho roka boli prevedené do nasledujúceho roka, ak svoju dovolenku za kalendárny rok nemohol vyčerpať z dôvodov súvisiacich s požiadavkami služby.

Na základe článku 7 ods. 1 smernice 2003/88⁷, ktorá sa v súlade s článkom 1e ods. 2 služobného poriadku uplatňuje na inštitúcie, Súd pre verejnú službu rozhodol, že aj iné dôvody, hoci ide o dôvody, ktoré nesúvisia s požiadavkami služby, môžu odôvodniť prevedenie všetkých dní nevyčerpanej dovolenky. Súd pre verejnú službu uviedol, že to platí najmä vtedy, keď úradník, ktorý bol z dôvodu choroby neprítomný po celý kalendárny rok alebo jeho časť, nemohol z tohto dôvodu využiť svoj nárok na dovolenku (rozsudok z 25. mája 2011, *Bombín Bombín/Komisia*, F-22/10).

V rovnakom zmysle Súd pre verejnú službu rozhodol, že úradník, ktorému práceneschopnosť bránila vo vyčerpaní dovolenky za kalendárny rok, na ktorú mal nárok, nemôže v čase odchodu zo služby prísť o možnosť získať finančnú náhradu za nevyčerpanú dovolenku za kalendárny rok (rozsudok z 15. marca 2011, *Strack/Komisia*, už citovaný).

2. Sociálne zabezpečenie

V rozsudku z 28. septembra 2011, *Allen/Komisia* (F-23/10), Súd pre verejnú službu pripomenul, že podľa všeobecných vykonávacích ustanovení týkajúcich sa náhrady liečebných nákladov je na uznanie existencie vážnej choroby potrebné splniť štyri kumulatívne kritériá. Keďže všeobecné vykonávacie ustanovenia zavádzajú medzi týmito kritériami vzťah vzájomnej závislosti, posúdenie jedného z nich v rámci lekárskeho vyšetrenia môže mať vplyv aj na posúdenie ostatných. Hoci sa niektoré z týchto kritérií môže javiť, ak je posudzované samostatne, ako nesplnené, jeho preskúmanie vo vzájomnej súvislosti s ostatnými kritériami môže viesť k opačnému záveru, t. j. že uvedené kritérium je splnené. Poverený lekár alebo lekárska rada sa preto nemôžu uspokojiť s posúdením

⁷ Pozri poznámku pod čiarou 6.

len jedného kritéria, ale musia vykonať konkrétne a podrobné vyšetrenie zdravotného stavu dotknutej osoby, s tým, že všeobecne zohľadnia všetky štyri uvedené kritériá. Uvedený spôsob vyšetrenia je o to nevyhnutnejší, že postup stanovený na uznanie existencie vážnej choroby neposkytuje rovnakú úroveň záruk v zmysle rovnováhy medzi účastníkmi konania ako postupy upravené v článku 73 služobného poriadku (týkajúceho sa chorôb z povolania a úrazov) a článku 78 daného poriadku (týkajúceho sa invalidity).

Práva a povinnosti úradníka

Súd pre verejnú službu v už citovanom rozsudku *AS/Komisia* rozhodol, že použitie dokumentov, na ktoré sa vzťahuje lekárske tajomstvo, na podporu námietky neprípustnosti založenej na nedostatku právneho záujmu na konaní by predstavovalo zásah orgánu verejnej moci do práva žalobcu na rešpektovanie súkromného života a že tento zásah by nesledoval žiadny z cieľov taxatívne stanovených v článku 8 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“), a to najmä preto, že spor sa netýkal zákonnosti rozhodnutia lekárskej povahy.

Okrem toho vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 5. júla 2011, *V/Parlament* (F-46/09), Súd pre verejnú službu rozhodol, že prenesenie tretej osobe – hoci aj inej inštitúcii – údajov, ktoré zhromaždila inštitúcia o zdravotnom stave určitej osoby, predstavuje samo osebe zásah do súkromného života danej osoby, a to bez ohľadu na to, akým spôsobom sú takto oznámené informácie ďalej použité. Súd pre verejnú službu však pripomenul, že základné práva možno obmedziť pod podmienkou, že také obmedzenie skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu a nepredstavuje so zreteľom na sledovaný cieľ neprimeraný a neúnosný zásah do samotnej podstaty chráneného práva. V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu uviedol, že je vhodné odkázať na podmienky stanovené v článku 8 ods. 2 EDLP.

Po zvážení na jednej strane záujmu Parlamentu zaručiť prijatie osoby spôsobilé na výkon funkcie, ktorá jej bude zverená, a na druhej strane závažnosti zásahu do práva dotknutej osoby na rešpektovanie jej súkromného života dospel Súd pre verejnú službu k záveru, že hoci cieľom vstupnej lekárskej prehliadky je legitímny záujem inštitúcií Únie, ktoré musia byť schopné plniť svoje úlohy, tento záujem neodôvodňuje prenesenie takých zvlášť citlivých údajov, ako sú lekárske údaje, z jednej inštitúcie na inú bez súhlasu osoby, ktorej sa týkajú.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu tiež rozhodol, že nariadenie č. 45/2001⁸ bolo porušené. Dospel totiž k záveru, že predmetné osobné údaje boli spracovávané na iné účely, než na aké boli zhromaždené, a to bez toho, aby zmenu účelu výslovne umožňovali vnútorné pravidlá Komisie či Parlamentu. Okrem toho konštatoval, že sa nepreukázalo, že by prenesenie údajov bolo nevyhnutné na dodržiavanie konkrétnych povinností a práv, ktoré sú zverené Parlamentu v oblasti pracovného práva, pretože Parlament mohol vyzvať žalobkyňu, aby mu sama poskytla určité informácie o svojom predchádzajúcom zdravotnom stave, alebo zabezpečiť vykonanie potrebných lekárskeho vyšetrení vlastnými službami.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102).

Spory vyplývajúce zo zmlúv

1. Uzavretie druhého dodatku k pracovnej zmluve na dobu určitú, na ktorú sa vzťahuje článok 2 písm. a) Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“)

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Súdu pre verejnú službu z 13. apríla 2011, *Scheefer/Parlament* (F-105/09), bola žalobkyňa prijatá na dobu určitú ako dočasný zamestnanec podľa článku 2 písm. a) PZOZ. Jej pracovná zmluva bola obnovená najskôr prvým dodatkom a následne druhým dodatkom, ktorým bol prvý dodatok „zrušený a nahradený“, aby tak bola pracovná zmluva dotknutej osoby obnovená na ďalšiu dobu určitú. Podľa článku 8 prvého odseku PZOZ môže byť zmluva dočasného zamestnanca, pre ktorú platí článok 2 písm. a) uvedených podmienok obnovená najviac jedenkrát na dobu určitú, pričom „každé ďalšie obnovenie musí byť na dobu neurčitú“.

Súd pre verejnú službu v prvom rade rozhodol so zreteľom na smernicu 1999/70⁹ a na doložky rámcovej dohody, ktorá je uvedená v jej prílohe, že uvedený článok 8 prvý odsek treba vykladať tak, aby mal širokú pôsobnosť a bol dôsledne uplatňovaný. Na základe toho sa Súd pre verejnú službu domnieval, že pracovnú zmluvu žalobkyne treba považovať za obnovenú dvakrát, a to bez ohľadu na formuláciu použitú v druhom dodatku. Dospel teda k záveru, že uvedený dodatok mal na základe vôle normotvorcu *ipso iure* za následok zmenu kvalifikácie pracovného pomeru na pracovný pomer na dobu neurčitú a že uplynutie lehoty stanovenej v tomto dodatku nemohlo spôsobiť skončenie pracovného pomeru žalobkyne.

Napokon Súd pre verejnú službu usúdil, že rozhodnutie „potvrdzujúce“, že zmluva skončí uplynutím lehoty stanovenej v druhom dodatku, zmenilo podstatným spôsobom právne postavenie dotknutej osoby, ktoré jej vyplýva z článku 8 prvého odseku PZOZ, a predstavovalo akt spôsobujúci ujmu prijatý v rozpore s týmto ustanovením.

2. Uzatvorenie pracovnej zmluvy na dobu neurčitú obsahujúcej ustanovenie o skončení zmluvy v prípade neúspechu vo výberovom konaní

V už citovanom rozsudku *Bennett a i./ÚHVT* Súd pre verejnú službu konštatoval, že zmluvné ustanovenie, ktoré umožňuje skončiť pracovnú zmluvu v prípade, že zamestnanec nebude po skončení verejného výberového konania zapísaný do zoznamu úspešných uchádzačov, neumožňuje takú zmluvu považovať za zmluvu na dobu neurčitú, pretože koniec platnosti zmluvy – ako vyplýva z doložky 3 bodu 1 rámcovej dohody vykonanej smernicou 1999/70 – je možné stanoviť nielen „určitým dátumom“, ale aj „splnením určitej úlohy alebo určitou udalosťou“, akou je napríklad vyhotovenie zoznamu úspešných uchádzačov výberového konania.

3. Neobnovenie zmluvy

V uznesení z 15. apríla 2011, *Daake/ÚHVT* (F-72/09 a F-17/10), Súd pre verejnú službu rozhodol, že list, ktorým sa len pripomínajú ustanovenia zmluvy o dátume skončenia jej platnosti a ktorý neuvádza žiadnu novú skutočnosť nad rámec daných ustanovení, nepredstavuje akt spôsobujúci ujmu, avšak rozhodnutie o neobnovení pracovnej zmluvy, ktorá môže byť obnovená, predstavuje akt spôsobujúci ujmu, ktorý je odlišný od dotknutej zmluvy a môže byť predmetom žaloby. Rozhodnutie o neobnovení pracovnej zmluvy prijaté po preskúmaní záujmu služby a situácie dotknutej

⁹ Smernica Rady 1999/70/ES z 28. júna 1999 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP (Ú. v. ES L 175, s. 43; Mim. vyd. 05/003, s. 368).

osoby totiž obsahuje novú skutočnosť v porovnaní s pôvodnou zmluvou a nemožno ho považovať len za potvrdenie tejto zmluvy.

Mimozmluvná zodpovednosť inštitúcií

Súd pre verejnú službu rozšíril judikatúru, podľa ktorej sa má zodpovednosť za ujmu rozdeliť, ak ujma bola spôsobená súčasným pochybením inštitúcie, ako aj poškodeného, aj na prípad, ak ujma vznikla súčasným pochybením inštitúcie a tretej osoby (rozsudok *Missir Mamachi di Lusignano/Komisio*, už citovaný).

B – Zloženie Súdu pre verejnú službu

(Protokolárny poriadok k 7. októbru 2011)

Zľava doprava:

sudca R. Barents; sudkyňa I. Boruta; predseda komory H. Kreppel; predseda Súdu pre verejnú službu S. Van Raepenbusch; predsedníčka komory M. I. Rofes i Pujol; sudcovia E. Perillo a K. Bradley, tajomníčka W. Hakenberg.

1. Členovia Súdu pre verejnú službu

(podľa dátumu nástupu do funkcie)

Paul J. Mahoney

narodený v roku 1946; štúdiá práva (Master of Arts na Oxfordskej univerzite, 1967; Master of Laws na University College London, 1969); vyučujúci na University College London (1967 – 1973); barrister (Londýn 1972 – 1974); referent, hlavný referent na Európskom súde pre ľudské práva (1974 – 1990); hosťujúci profesor práva na Saskatchewanskej univerzite v Saskatoone, Kanada (1988); vedúci personálneho oddelenia Rady Európy (1990 – 1993); vedúci sekcie (1993 – 1995), zástupca tajomníka (1995 – 2001), tajomník Európskeho súdu pre ľudské práva (2001 – september 2005); predseda Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 6. októbra 2011.

Sean Van Raepenbusch

narodený v roku 1956; skončené právnické vzdelanie (Slobodná univerzita v Bruseli, 1979); osobitný diplom z medzinárodného práva (Brusel 1980); doktor práv (1989); zodpovedný pracovník za právne oddelenie Sociétés anonymes du canal et des installations maritimes v Bruseli (1979 – 1984); úradník Komisie Európskych spoločenstiev (Generálne riaditeľstvo pre sociálne záležitosti, 1984 – 1988); člen právneho servisu Komisie Európskych spoločenstiev (1988 – 1994); súdny referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1994 – 2005); vyučujúci v univerzitnom stredisku v Charleroi (medzinárodné a európske právo sociálneho zabezpečenia, 1989 – 1991), na univerzite v Mons-Hainaut (európske právo, 1991 – 1997), na Univerzite v Liège (právo európskej verejnej služby, 1989 – 1991; inštitucionálne právo Európskej únie, 1995 – 2005; európske právo sociálneho zabezpečenia, 2004 – 2005); autor viacerých publikácií v oblasti európskeho práva sociálneho zabezpečenia a ústavného práva Európskej únie; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005; predseda Súdu pre verejnú službu od 7. októbra 2011.

Horstpeter Kreppel

narodený v roku 1945; univerzitné štúdiá v Berlíne, Mníchove, vo Frankfurte nad Mohanom (1966 – 1972); prvá štátna skúška (1972); justičný čakateľ vo Frankfurte nad Mohanom (1972 – 1973 a 1974 – 1975); Collège d'Europe v Bruggách (1973 – 1974); druhá štátna skúška (Frankfurt nad Mohanom 1976); zamestnanec Spolkového úradu práce a advokát (1976); sudca pracovnoprávného súdu (spolková krajina Hesensko 1977 – 1993); vyučujúci na Fachhochschule für Sozialarbeit vo Frankfurte nad Mohanom a na Verwaltungsfachhochschule vo Wiesbadene (1979 – 1990); národný expert v právnom servise Komisie Európskych spoločenstiev (1993 – 1996 a 2001 – 2005); atašé pre sociálne záležitosti na zastupiteľskom úrade Spolkovej republiky Nemecko v Madride (1996 – 2001); sudca Pracovnoprávného súdu vo Frankfurte nad Mohanom (február – september 2005); sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005.

Irena Boruta

narodená v roku 1950; diplom z práva na Vroclavskej univerzite (1972), doktorka práv (Lodž 1982); advokátka zapísaná v advokátskej komore Poľskej republiky (od roku 1977); hosťujúca vedecká pracovníčka (univerzita Paris X, 1987 – 1988; univerzita v Nantes, 1993 – 1994); expertka v hnutí Solidarita (1995 – 2000); profesorka pracovného práva a európskeho práva sociálneho zabezpečenia na Lodžskej univerzite (1997 – 1998 a 2001 – 2005), profesorka na Vyššej obchodnej škole vo Varšave (2002), profesorka pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia na Univerzite kardinála Stefana Wyszyńskiego vo Varšave (2002 – 2005); štátna tajomníčka ministra práce a sociálnych vecí (1998 – 2001); členka rokovacieho výboru pre pristúpenie Poľskej republiky k Európskej únii (1998 – 2001); zástupkyňa poľskej vlády v Medzinárodnej organizácii práce (1998 – 2001); autorka viacerých publikácií o pracovnom práve a európskom práve sociálneho zabezpečenia; sudkyňa Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005.

Haris Tagaras

narodený v roku 1955; diplom v odbore právo (univerzita v Solúne, 1977); osobitný diplom z európskeho práva (Inštitút európskych štúdií Slobodnej univerzity v Bruseli, 1980); doktor práv (univerzita v Solúne, 1984); právnik prekladateľ v Rade Európskych spoločenstiev (1980 – 1982); vedecký pracovník v stredisku medzinárodného a európskeho hospodárskeho práva v Solúne (1982 – 1984); úradník na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev a v Komisii Európskych spoločenstiev (1986 – 1990); profesor práva Spoločenstva, medzinárodného súkromného práva a ľudských práv na univerzite Panteion v Aténach (od roku 1990); externý spolupracovník pre európske záležitosti na ministerstve spravodlivosti a člen Stáleho výboru pre Luganský dohovor (1991 – 2004); člen Národnej komisie pre hospodársku súťaž (1999 – 2005); člen Národnej komisie pre telekomunikácie a pošty (2000 – 2002); člen advokátskej komory v Solúne, advokát na kasačnom súde; zakladajúci člen Únie európskych advokátov (UAE); pridružený člen Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 6. októbra 2011.

Stéphane Gervasoni

narodený v roku 1967; diplom získal na Inštitúte politických vied v Grenobli (1988) a na École nationale d'administration (1993); člen Conseil d'État (spravodajca na oddelení súdnych sporov, 1993 – 1997, na oddelení pre sociálne záležitosti, 1996 – 1997); hlavný radca (1996 – 2008); štátny radca (od roku 2008); docent na Inštitúte politických vied v Paríži (1993 – 1995); prokurátor (commissaire du gouvernement) pri osobitnej dôchodkovej kasačnej komisii (1994 – 1996); právny poradca ministerstva pre verejnú službu a mesta Paríž (1995 – 1997); generálny tajomník na prefektúre departementu Yonne, podprefekt okresu Auxerre (1997 – 1999); generálny tajomník prefektúry departementu Savojsko, podprefekt okresu Chambéry (1999 – 2001); súdny referendár na Súdnom dvore Európskych spoločností (september 2001 – september 2005); riadny člen odvolacej komisie NATO (2001 – 2005); sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 6. októbra 2011.

Maria Isabel Rofes i Pujol

narodená v roku 1956; štúdium práva (licenciatura en derecho, Barcelonská univerzita, 1981); špecializácia na medzinárodný obchod (Mexiko 1983); štúdium európskej integrácie (Obchodná komora v Barcelone, 1985) a práva Spoločenstva (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); úradníčka v Generalitat de Catalunya (členka právneho oddelenia ministerstva priemyslu a energetiky, apríl 1984 – august 1986); členka advokátskej komory v Barcelone (1985 – 1987); riadiaca pracovníčka, neskôr hlavná riadiaca pracovníčka oddelenia výskumu a dokumentácie Súdneho dvora Európskych spoločností (1986 – 1994); referendárka na Súdnom dvore (kabinet generálneho advokáta Ruiza-Jaraba Colomera, január 1995 – apríl 2004; kabinet sudcu Lõhmusa, máj 2004 – august 2009); vyučujúca v oblasti sporového konania Spoločenstva na právnickej fakulte (Universitat Autònoma v Barcelone, 1993 – 2000); autorka mnohých publikácií a prednášok v oblasti európskeho sociálneho práva; členka odvolacieho senátu Úradu spoločnosti pre odrody rastlín (2006 – 2009); sudkyňa Súdu pre verejnú službu od 7. októbra 2009.

Ezio Perillo

narodený v roku 1950; doktor práv a advokát v advokátskej komore v Padove; asistent a potom riadny vedecký pracovník občianskeho a porovnávacieho práva na Právnickej fakulte Padovskej univerzity (1977 – 1982); vyučujúci práva Spoločenstva na Collegio Europeo v Parme (1990 – 1998), na právnických fakultách Padovskej univerzity (1985 – 1987), Maceratskej univerzity (1991 – 1994), Neapolskej univerzity (1995) a Milánskej univerzity (2000 – 2001); člen vedeckého výboru „Master in European integration“ na Padovskej univerzite; úradník na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev, riaditeľstvo knižnice, výskumu a dokumentácie (1982 – 1984); referendár u generálneho advokáta G. Federica Manciniho (1984 – 1988); právny poradca generálneho tajomníka Európskeho parlamentu Enrica Vinciho (1988 – 1993); v rámci tej istej inštitúcie aj: vedúci sekcie právnej služby (1995 – 1999); riaditeľ legislatívnych vecí a dohodovacieho konania, vzťahov medzi inštitúciami a vzťahov s vnútroštátnymi parlamentmi (1999 – 2004); riaditeľ vonkajších vzťahov (2004 – 2006); riaditeľ legislatívnych vecí právnej služby (2006 – 2011); autor viacerých publikácií o talianskom občianskom práve a práve Európskej únie; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

René Barents

narodený v roku 1951; diplom v odbore právo, osobitný diplom v odbore ekonómia (Erazmova univerzita v Rotterdame, 1973); doktor práv (Utrechtská univerzita, 1981); výskumný pracovník v európskom práve a medzinárodnom hospodárskom práve (1973 – 1974) a prednášajúci európskeho práva a hospodárskeho práva na Institut Europa Utrechtskej univerzity (1974 – 1979) a Leidenskej univerzity (1979 – 1981); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1981 – 1986), potom vedúci oddelenia „práv vyplývajúcich zo služobného poriadku“ Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (1986 – 1987); člen právneho servisu Európskej komisie (1987 – 1991); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1991 – 2000); vedúci sekcie (2000 – 2009) a riaditeľ riaditeľstva „Výskum a dokumentácia“ Súdneho dvora Európskej únie (2009 – 2011); riadny profesor (1988 – 2003) a čestný profesor (od roku 2003) európskeho práva na Maastrichtskej univerzite; radca na odvolacom súde v ,s-Hertogenbosch (1993 – 2011); člen Kráľovskej akadémie vied Holandska (od roku 1993); početné publikácie v oblasti európskeho práva; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

Kieran Bradley

narodený v roku 1957; diplom v odbore právo (Trinity College, Dublin, 1975 – 1979); výskumný asistent senátorky Mary Robinsonovej (1978 – 1979 a 1980); štipendium „Pádraig Pearse“ na štúdium na Collège d'Europe (1979); postgraduálne štúdium európskeho práva na Collège d'Europe (1979 – 1980); Master of law na Cambridgeskej univerzite (1980 – 1981); stážista v Európskom parlamente (Luxemburg 1981); referent na sekretariáte výboru Európskeho parlamentu pre právne veci (Luxemburg 1981 – 1988); člen právnej služby Európskeho parlamentu (Brusel 1988 – 1995); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1995 – 2000); prednášajúci európskeho práva na Harvard Law School (2000); člen právnej služby Európskeho parlamentu (2000 – 2003), potom vedúci oddelenia (2003 – 2011) a riaditeľ (2011); autor početných publikácií; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

Waltraud Hakenberg

narodená v roku 1955; štúdium práva v Regensburgu a Ženeve (1974 – 1979); prvá štátna skúška (1979); postgraduálne štúdium práva Spoločenstva na Collège d'Europe v Bruggách (1979 – 1980); justičná čačateľka v Regensburgu (1980 – 1983); doktorka práv (1982); druhá štátna skúška (1983); advokátka v Mníchove a Paríži (1983 – 1989); úradníčka Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (1990 – 2005); súdna referendárka na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (kabinet sudcu Janna, 1995 – 2005); vyučovanie na viacerých univerzitách v Nemecku, Rakúsku, vo Švajčiarsku a v Rusku; čestná profesorka na Saarlandskej univerzite (od roku 1999); členka rôznych výborov, združení a právnych komisií; autorka početných publikácií v oblasti práva a sporov Spoločenstva; tajomníčka Súdu pre verejnú službu od 30. novembra 2005.

2. Zmeny v zložení Súdu pre verejnú službu v roku 2011

Po čiastočnej obmene členov Súdu pre verejnú službu Európskej únie bol pán Sean Van Raepenbusch, sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005, zvolený za predsedu Súdu pre verejnú službu Európskej únie na obdobie od 7. októbra 2011 do 30. septembra 2014.

Slávnostné zasadnutie 6. októbra 2009

V dôsledku uplynutia funkčných období sudcov Stephana Gervasoniho, Paula J. Mahoneyho a Harisa Tagarasa boli rozhodnutím Rady Európskej únie z 18. júla 2011 za sudcov Súdu pre verejnú službu Európskej únie na obdobie od 1. októbra 2011 do 30. septembra 2017 vymenovaní: René Barents, Kieran Bradley a Ezio Perillo.

Waltraud Hakenberg, tajomníčka Súdu pre verejnú službu Európskej únie od 30. novembra 2005, ktorej funkčné obdobie uplynulo 29. novembra 2011, bola 10. októbra 2011 opätovne vymenovaná na obdobie od 30. novembra 2011 do 29. novembra 2017.

3. Protokolárny poriadok

od 1. januára 2011 do 6. októbra 2011

P. MAHONEY, predseda Súdu pre verejnú službu

H. TAGARAS, predseda komory

S. GERVASONI, predseda komory

H. KREPPEL, sudca

I. BORUTA, sudkyňa

S. VAN RAEPENBUSCH, sudca

M. I. ROFES i PUJOL, sudkyňa

W. HAKENBERG, tajomníčka

od 7. októbra 2011 do 31. decembra 2011

S. VAN RAEPENBUSCH, predseda Súdu pre verejnú službu

H. KREPPEL, predseda komory

M. I. ROFES i PUJOL, predsedníčka komory

I. BORUTA, sudkyňa

E. PERILLO, sudca

R. BARENTS, sudca

K. BRADLEY, sudca

W. HAKENBERG, tajomníčka

4. Bývalí členovia Súdu pre verejnú službu

Heikki Kanninen (2005 – 2009)

Haris Tagaras (2005 – 2011)

Stéphane Gervasoni (2005 – 2011)

Predseda Súdu pre verejnú službu

Paul J. Mahoney (2005 – 2011)

C – Súdne štatistiky Súdu pre verejnú službu

Všeobecná činnosť Súdu pre verejnú službu

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2007 – 2011)

Začaté konania

2. Percentuálny podiel na počte vecí rozdelených podľa hlavných žalovaných inštitúcií (2007 – 2011)
3. Jazyk konania (2007 – 2011)

Skončené konania

4. Rozsudky a uznesenia – Rozhodovacie zloženie (2011)
5. Výsledok rozhodnutia (2011)
6. Konania o nariadení predbežného opatrenia (2007 – 2011)
7. Dĺžka konaní v mesiacoch (2011)

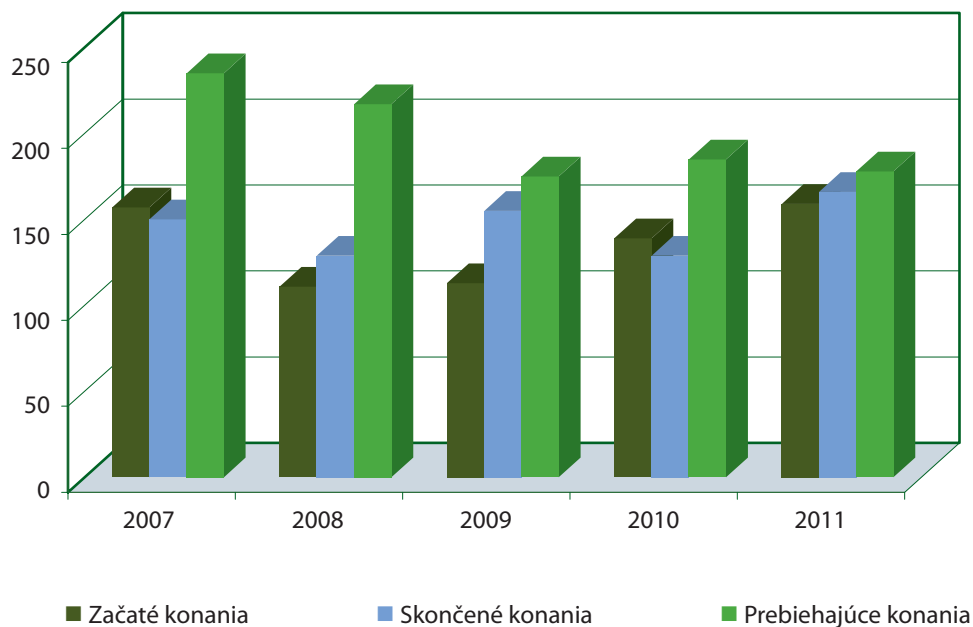
Prebiehajúce konania k 31. decembru

8. Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)
9. Počet žalobcov (2011)

Rôzne

10. Rozhodnutia Súdu pre verejnú službu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Všeobecný súd (2007 – 2011)
11. Výsledky odvolaní podaných na Všeobecný súd (2007 – 2011)

1. Činnosť Súdu pre verejnú službu vo všeobecnosti Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2007 – 2011)

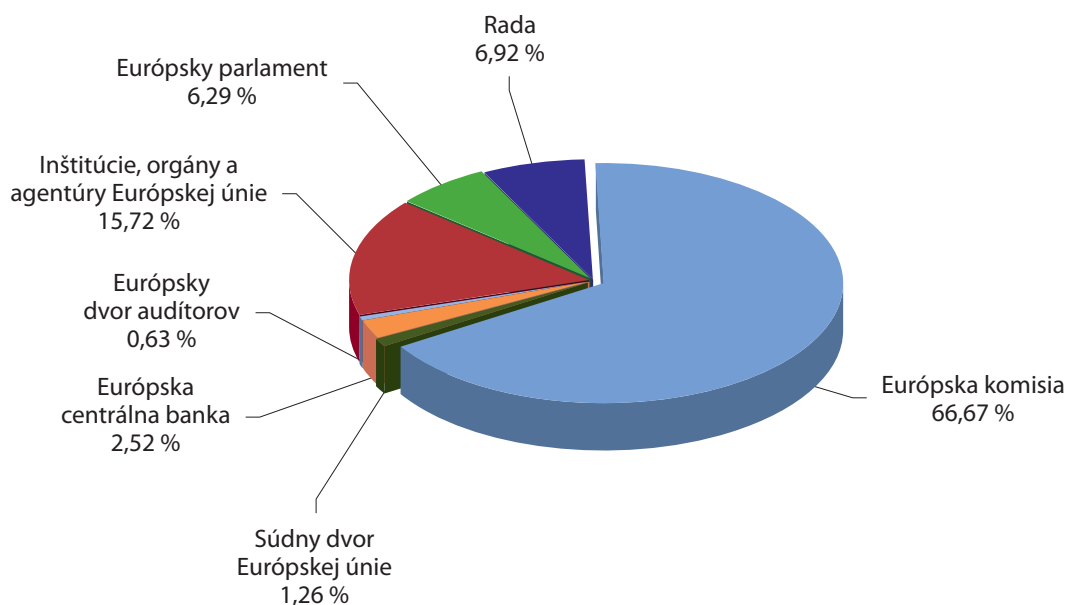
	2007	2008	2009	2010	2011
Začaté konania	157	111	113	139	159
Skončené konania	150	129	155	129	166
Prebiehajúce konania	235	217	175	185	178 ¹

Uvedené číselné údaje (približné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

¹ Z toho 5 prerušených konaní.

2. *Začaté konania* – Percentuálny podiel počtu vecí podľa hlavných žalovaných inštitúcií (2007 – 2011)

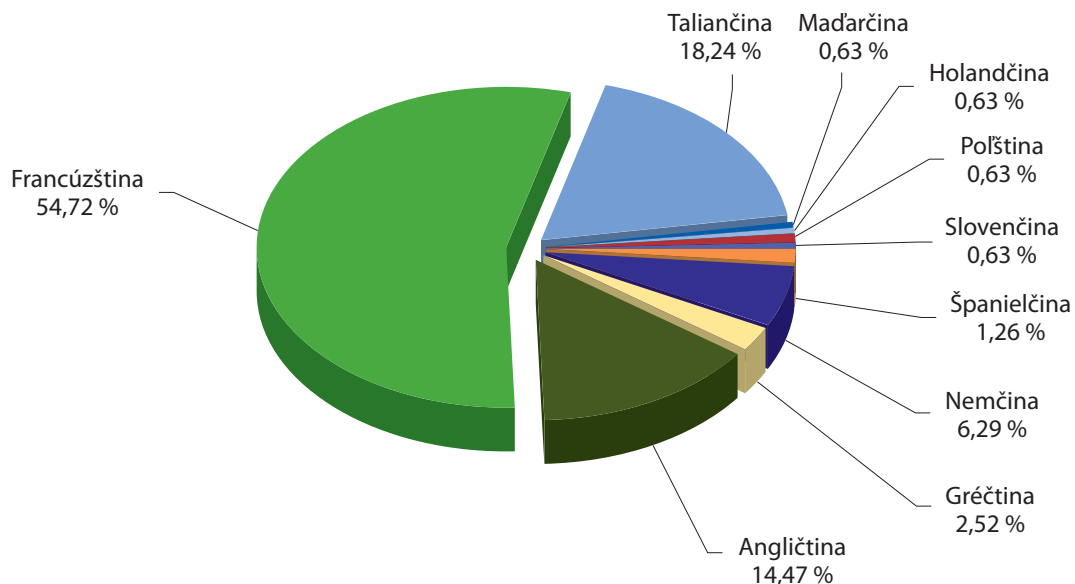
Percentuálny podiel počtu začatých konaní v roku 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Európsky parlament	15,29 %	14,41 %	8,85 %	9,35 %	6,29 %
Rada	4,46 %	4,50 %	11,50 %	6,47 %	6,92 %
Európska komisia	63,69 %	54,95 %	47,79 %	58,99 %	66,67 %
Súdny dvor Európskej únie	3,82 %		2,65 %	5,04 %	1,26 %
Európska centrálna banka	1,27 %	2,70 %	4,42 %	2,88 %	2,52 %
Európsky dvor audítorov	2,55 %	5,41 %	0,88 %		0,63 %
Inštitúcie, orgány a agentúry Európskej únie	8,92 %	18,02 %	23,89 %	17,27 %	15,72 %
Spolu	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Začaté konania – Jazyk konania (2007 – 2011)

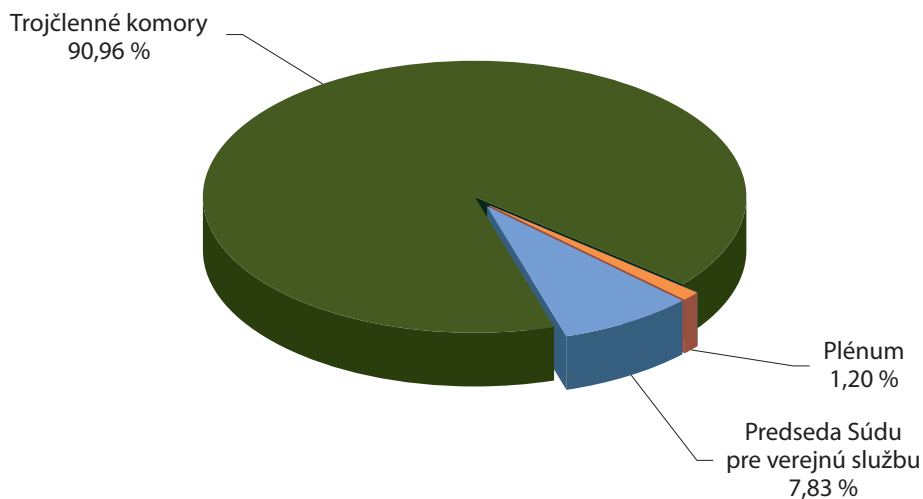
Rozdelenie v roku 2011

Jazyk konania	2007	2008	2009	2010	2011
Bulharčina	2				
Španielčina	2	1	1	2	2
Čeština			1		
Nemčina	17	10	9	6	10
Gréčtina	2	3	3	2	4
Angličtina	8	5	8	9	23
Francúzština	101	73	63	105	87
Taliančina	17	6	13	13	29
Litovčina	2	2			
Maďarčina	1	1			1
Holandčina	4	8	15	2	1
Polština		1			1
Portugalčina		1			
Rumunčina	1				
Slovenčina					1
Spolu	157	111	113	139	159

Jazyk konania predstavuje jazyk, v ktorom bola podaná žaloba, a nie materinský jazyk alebo štátnu príslušnosť žalobcu.

4. Skončené konania – Rozsudky a uznesenia – Rozhodovacie zloženie (2011)

	Rozsudky	Uznesenia o výmaze po urovnaní sporu zmierom ¹	Iné uznesenia, ktorými sa konanie končí	Spolu
Plénum	1		1	2
Predseda Súdu pre verejnú službu			13	13
Trojčlenné komory	75	8	68	151
Samosudca				
Spolu	76	8	82	166

¹ Počas roka 2011 sa Súd pre verejnú službu bez úspechu pokúsil o urovnania sporu zmierom v 13 ďalších veciach.

5. Skončené konania – Výsledok rozhodnutia (2011)

	Rozsudky			Uznesenia				Spolu
	Žaloby, ktorým sa vyhovel v celom rozsahu	Žaloby, ktorým sa čiastočne vyhovel	Žaloby zamietnuté v celom rozsahu, zastavenie konania	Žaloby/návrhy [zjavne] nepripustné alebo nedôvodné	Urovnania sporu zmierom z podnetu Súdu pre verejnú službu	Výmazy z iného dôvodu, zasta- venie konania alebo postúpenie	Návrhy, ktorým sa vyhovel v plnom rozsahu alebo čiastočne (osobitné konania)	
Disciplinárne konania			1	2	1			4
Hodnotenie/Povýšenie	1	4	15	7	5	6		38
Iné	1	1	10	20	1	4	6	43
Odmena a príspevky	1	1	6	5	1	17		31
Pracovné podmienky/Dovolenka		1	3					4
Pridelenie/Zmena miesta pridelenia	1	1	2					4
Prijímanie do zamestnania/ Vymenovanie/Zaradenie do platovej triedy	1	3	9	3		1		17
Sociálne zabezpečenie/Choroba z povolania/Pracovné úrazy		3	5	5				13
Starobné dôchodky a invalidné dôchodky			2	1		1		4
Výberové konania			1	1		2		4
Výpoveď alebo neobnovenie zmluvy dočasného zamestnanca	2	1		1				4
Spolu	7	15	54	45	8	31	6	166

6. Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia (2007 – 2011)

Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia		Výsledok rozhodnutia		
		Úplné alebo čiastočné pripustenie	Zamietnutie	Výmaz
2007	4		4	
2008	4		4	
2009	1	1		
2010	6		4	2
2011	7		4	3
Spolu	22	1	16	5

7. Skončené konania – Dĺžka konaní v mesiacoch (2011)

Rozsudky		Celková dĺžka trvania konania	Dĺžka konania bez doby, počas ktorej je konanie prípadne prerušené
		Priemerná dĺžka trvania konaní	Priemerná dĺžka trvania konaní
Konania začaté na Súde pre verejnú službu	73	21,0	18,6
Konania pôvodne začaté na Súde prvého stupňa ¹	3	73,7	57,7
Spolu	76	23,1	20,1

Uznesenia		Celková dĺžka trvania konania	Dĺžka konania bez doby, počas ktorej je konanie prípadne prerušené
		Priemerná dĺžka trvania konaní	Priemerná dĺžka trvania konaní
Konania začaté na Súde pre verejnú službu	89	11,9	9,0
Konania pôvodne začaté na Súde prvého stupňa ¹	1	18,5	18,5
Spolu	90	12,0	9,1

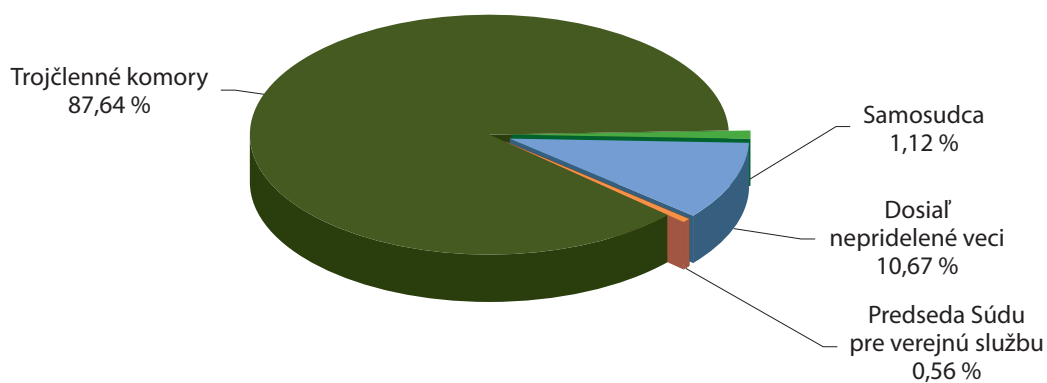
SPOLU CELKOVO	166	17,1	14,2
----------------------	------------	-------------	-------------

Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

¹ Po začatí činnosti Súdu pre verejnú službu mu Súd prvého stupňa postúpil 118 vecí.

8. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2007 – 2011)*

Rozdelenie v roku 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Plénium	3	5	6	1	
Predseda Súdu pre verejnú službu	3	2	1	1	1
Trojčlenné komory	206	199	160	179	156
Samosudca					2
Dosiaľ nepridelené veci	23	11	8	4	19
Spolu	235	217	175	185	178

9. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Počet žalobcov

Prebiehajúce konania s najväčším počtom žalobcov v roku 2011

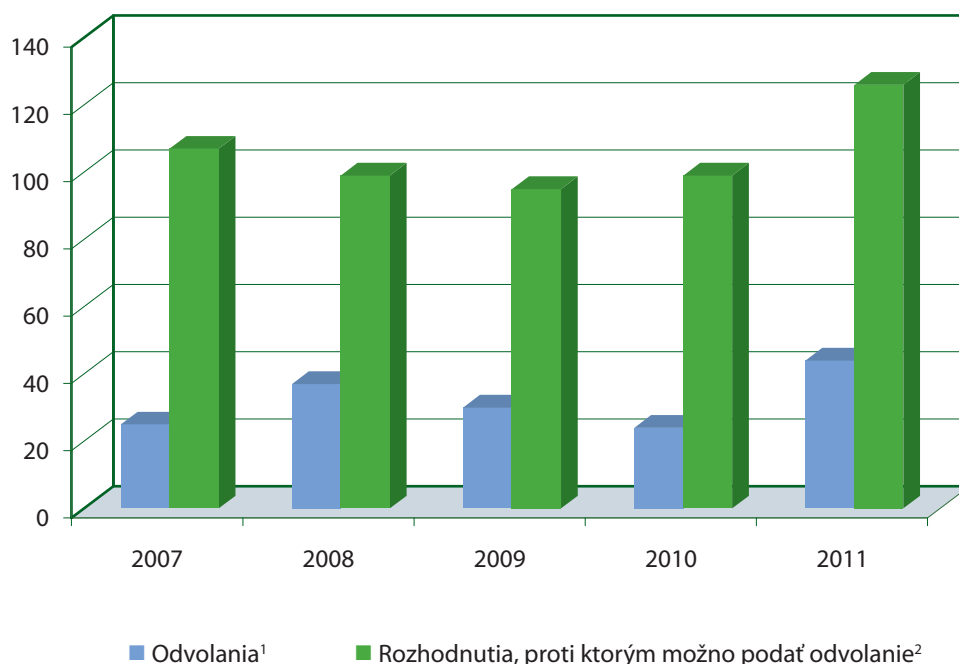
Počet žalobcov	Oblasti
535 (2 veci)	Služobný poriadok – Odmena – Každoročná úprava odmien a dôchodkov úradníkov a ostatných zamestnancov – Články 64, 65, 65a a príloha XI služobného poriadku – Nariadenie Rady (EÚ) č. 1239/2010 z 20. decembra 2010 – Opravný koeficient – Úradníci zamestnaní v Ispre
169	Služobný poriadok – Zamestnanci ECB – Reforma dôchodkového režimu
34	Služobný poriadok – EIB – Dôchodky – Reforma dôchodkového režimu
25	Služobný poriadok – Povýšenie – Povýšovanie za roky 2010 a 2011 – Stanovenie horných hraníc na účely povýšenia
20 (6 vecí)	Služobný poriadok – Odmena – Rodinné prídavky – Príspevok na vzdelanie – Podmienky priznania
19	Služobný poriadok – Výbor zamestnancov Parlamentu – Voľby – Nezrovnalosti vo volebnom postupe
13	Služobný poriadok – Pomocný zamestnanec – Dočasný zamestnanec – Podmienky prijatia – Doba trvania zmluvy
10	Služobný poriadok – Zmluvný zamestnanec – Dočasný zamestnanec – Podmienky prijatia – Doba trvania zmluvy
6 (2 veci)	Služobný poriadok – Povýšenie – Povýšovanie za rok 2010 – Porovnávacie hodnotenie zásluh – Rozhodnutie o nepovýšení žalobcu
5 (5 vecí)	Služobný poriadok – Povýšenie – Povýšovanie za rok 2008 – Rozhodnutie o nepovýšení žalobcu

Výraz „služobný poriadok“ označuje Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie.

Celkový počet žalobcov vo všetkých prebiehajúcich konaniach (2007 – 2011)

	Celkový počet žalobcov	Celkový počet prebiehajúcich konaní
2007	1 267	235
2008	1 161	217
2009	461	175
2010	812	185
2011	1 006	178

10. Rôzne – Rozhodnutia Súdu pre verejnú službu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Všeobecný súd (2007 – 2011)

	Odvolania¹	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie²	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie³	Percentuálny podiel odvolaní vrátane urovnaní sporu zmierom⁴
2007	25	107	23,36 %	21,93 %
2008	37	99	37,37 %	34,91 %
2009	30	95	31,58 %	30,93 %
2010	24	99	24,24 %	21,62 %
2011	44	126	34,92 %	32,84 %

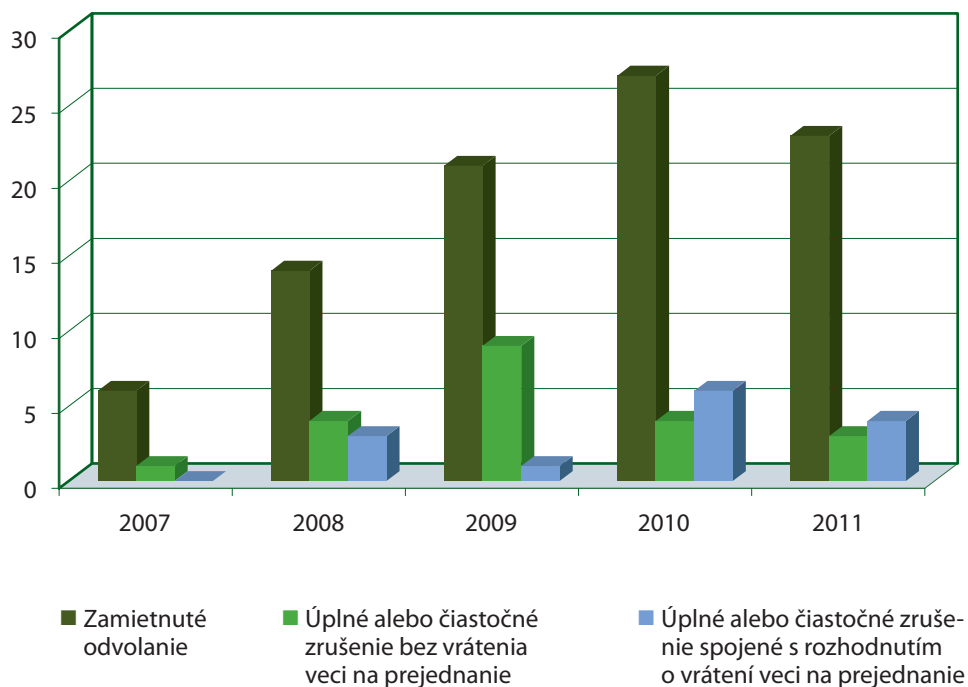
¹ Rozhodnutia, proti ktorým podali odvolanie viacerí účastníci konania, sa počítajú len jedenkrát. V roku 2007 sa to týkalo dvoch rozhodnutí, proti každému z nich boli podané dve odvolania.

² Rozsudky, uznesenia vyhlasujúce žalobu za neprípustnú, zjavne neprípustnú alebo zjavne nedôvodnú, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, zastavení konania, zamietnutí vedľajšieho účastníctva, ktoré boli vyhlásené alebo vydané počas sledovaného roka.

³ Toto percentuálne vyjadrenie nemusí v danom roku zodpovedať rozhodnutiam, proti ktorým môže byť podané odvolanie, ktoré boli vydané v sledovanom roku, vzhľadom na to, že lehota na podanie odvolania môže spadať do dvoch kalendárnych rokov.

⁴ Súd pre verejnú službu sa usiluje v súlade s výzvou normotvorcu podporovať urovnávanie sporu zmierom. Každý rok je takto ukončený určitý počet vecí. V týchto veciach nedochádza k vydaniu „rozhodnutí, proti ktorým je možné podať odvolanie“, na základe ktorých sa zvyčajne stanovuje „percentuálny podiel odvolaní“ vo výročnej správe, najmä pokiaľ ide o Súdny dvor a Všeobecný súd. Pritom vzhľadom na to, že „percentuálny podiel“ možno považovať za ukazovateľ „miery spochybňovania“ rozhodnutí daného súdu, by tento podiel odzrkadľoval situáciu lepšie, keby sa pri jeho výpočte zohľadnili nielen rozhodnutia, proti ktorým je možné podať odvolanie, ale aj tie, proti ktorým ho nemožno podať práve preto, že nimi bol urovnaný spor zmierom. V tomto stĺpci je uvedený výsledok tohto výpočtu.

11. Rôzne – Výsledky odvolaní na Všeobecnom súde (2007 – 2011)

	2007	2008	2009	2010	2011
Zamietnuté odvolanie	6	14	21	27	23
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na prejednanie	1	4	9	4	3
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na prejednanie		3	1	6	4
Spolu	7	21	31	37	30

Kapitola IV

Pracovné stretnutia a návštevy

A – Oficiálne návštevy a udalosti na Súdnom dvore, Všeobecnom súde a Súde pre verejnú službu v roku 2011

Súdny dvor

16. a 17. januára	Delegácia Európskeho súdu pre ľudské práva
19. januára	L. Planas Puchades, stály zástupca Španielskeho kráľovstva pri Európskej únii
25. januára	Delegácia Asociácie právnikov Ruska
31. januára	R. Répássy, minister poverený spravodlivosťou na Ministerstve pre verejnú správu a spravodlivosť Maďarskej republiky, v rámci maďarského predsedníctva Rady Európskej únie
31. januára	Delegácia Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses des Deutschen Bundestages
7. februára	Delegácia Ústavnej rady Francúzskej republiky
7. a 8. februára	Delegácia Kasačného súdu Tureckej republiky
8. marca	Delegácia Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)
10. marca	M. Szpunar, zástupca ministra zahraničných vecí Poľskej republiky
14. a 15. marca	Delegácia Ústavného súdu Rumunska
18. marca	Präsidenten der deutschsprachigen Zeitungsverlegerverbände
22. marca	Delegácia švédskeho parlamentu – ústavný výbor
27. – 29. marca	Delegácia Siete predsedov najvyšších súdov Európskej únie
5. apríla	J. E. W. E. Kennard, veľvyslanec Spojených štátov v Európskej únii
5. apríla	Delegácia Niedersächsischer Staatsgerichtshof
11. apríla	Delegácia švédskeho parlamentu – daňový výbor
11. apríla	M. Kjærum, riaditeľ Agentúry Európskej únie pre základné práva
11. apríla	C. Predoiu, minister spravodlivosti Rumunska
11. – 13. apríla	Delegácia Súdneho dvora Hospodárskeho a menového spoločenstva strednej Afriky (CEMAC), Súdneho dvora Hospodárskeho spoločenstva západoafrických štátov (CEDEAO) a Súdneho dvora Západoafrickej hospodárskej a menovej únie (UEMOA)
12. apríla	R. Sikorski, minister zahraničných vecí Poľskej republiky
1. – 3. mája	Delegácia Najvyššieho súdu Dánskeho kráľovstva
5. mája	D. Grieve, Attorney General for England and Wales, a E. Garnier, Solicitor General for England and Wales
5. mája	Návšteva správnej rady Institute for European Affairs (INEA)
5. mája	I. Degutienė, predsedníčka parlamentu Litovskej republiky
15. – 17. mája	Delegácia Ústavného súdu Slovenskej republiky
20. júna	Delegácia Zmiešaného parlamentného výboru EÚ – Mexiko
24. júna	Stretnutie splnomocnených zástupcov členských štátov a inštitúcií Európskej únie
26. a 27. júna	Delegácia Bundesverfassungsgericht

27. júna	Delegácia Najvyššieho súdu bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko
30. júna	M. Boddenberg, minister spolkových vecí spolkovej krajiny Hesensko (Spolková republika Nemecko)
30. júna	D. Wallis, podpredsedníčka Európskeho parlamentu
6. septembra	Delegácia výboru pre právne veci švédskeho parlamentu
7. septembra	P. Tempel, stály zástupca Spolkovej republiky Nemecko pri Európskej únii
21. a 22. septembra	Delegácia Ministerstva zahraničných vecí Estónskej republiky
22. septembra	E. Uhlenberg, predseda parlamentu spolkovej krajiny Severné Porýnie-Vestfálsko (Spolková republika Nemecko)
25. – 27. septembra	Generálny prokurátor a prokurátori Dánskeho kráľovstva
30. septembra	J. M. Fernandes, spravodajca rozpočtového výboru Európskeho parlamentu
4. októbra	W. Grahammer, stály zástupca Rakúskej republiky pri Európskej únii
7. októbra	U. Mifsud Bonnici, bývalý prezident Maltskej republiky
10. a 11. októbra	5. Luxemburger Expertenforum zur Entwicklung des Unionsrechts
11. októbra	U. Corsepius, generálny tajomník Rady Európskej únie
11. októbra	Odovzdanie sochy „Two Couplets“ ministerkou pre európske záležitosti Švédskeho kráľovstva B. Ohlssonovou
12. – 14. októbra	Delegácia Súdneho dvora Hospodárskeho spoločenstva západoafrických štátov (CEDEAO)
17. a 18. októbra	Delegácia sudcov Kasačného súdu Francúzskej republiky
17. a 18. októbra	Prvý seminár španielskych právnikov: „La Carta de los derechos fundamentales de la Unión europea“
27. októbra	B. Karl, spolková ministerka spravodlivosti Rakúskej republiky
27. októbra	J. E. J.-F. Terral, veľvyslanec Francúzskej republiky v Luxemburskom veľkovevodstve
27. októbra	A.-M. Henriksson, ministerka spravodlivosti Fínskej republiky, J. Store, stály zástupca Fínskej republiky pri Európskej únii, a J. E. M. Leht, veľvyslankyňa Fínskej republiky v Luxemburskom veľkovevodstve
7. novembra	M. Sudo, sudca Najvyššieho súdu Japonska
11. novembra	H. Koh, právny poradca Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických, a J. E. R. Mandell, dezinovaný veľvyslanec Spojených štátov amerických v Luxemburskom veľkovevodstve
21. – 23. novembra	Fórum sudcov
28. a 29. novembra	Delegácia Kasačného súdu Tureckej republiky
29. novembra	Delegácia sudcov vyšších súdov Čínskej ľudovej republiky
13. decembra	Delegácia Komisie Západoafrickej hospodárskej a menovej únie (UEMOA)
14. decembra	J. E. I. Rizopoulos, dezinovaný veľvyslanec Helénskej republiky v Luxemburskom veľkovevodstve

Všeobecný súd

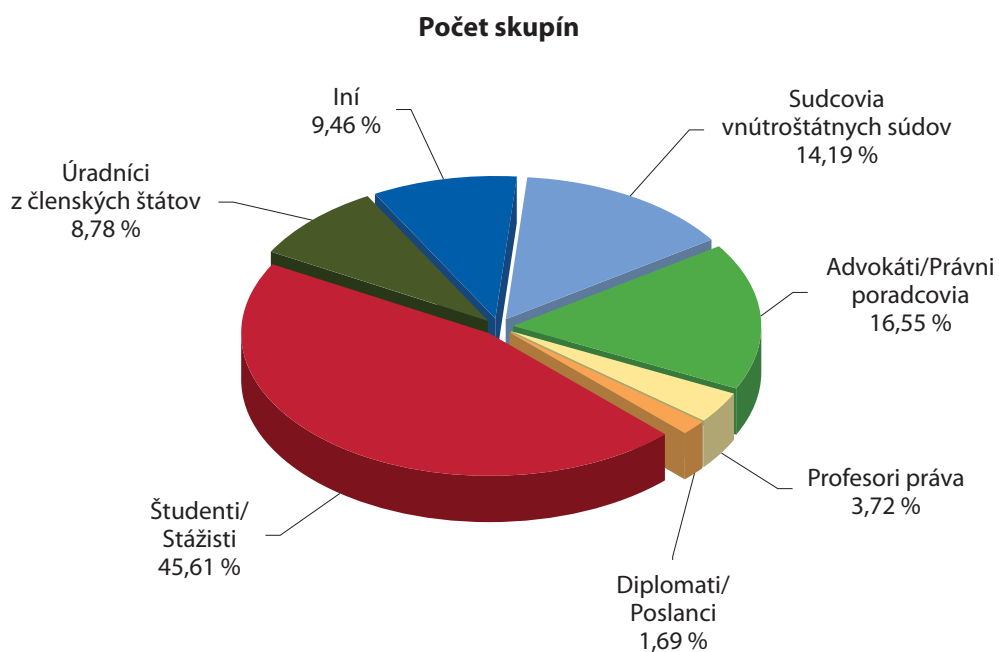
31. januára	Návšteva maďarského predsedníctva Rady Európskej únie
8. marca	Návšteva delegácie Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)
10. marca	Návšteva M. Szpunara, zástupcu ministra zahraničných vecí Poľskej republiky
2. a 3. mája	Návšteva delegácie Najvyššieho súdu Dánskeho kráľovstva
30. júna	Návšteva D. Wallisovej, podpredsedníčky Európskeho parlamentu
22. septembra	Návšteva delegácie Ministerstva zahraničných vecí Estónskej republiky
23. septembra	Návšteva J. E. M. Lehtovej, veľvyslankyne Fínskej republiky v Luxemburskom veľkovevodstve
10. októbra	Návšteva R. Cachiu Caruanu, stáleho zástupcu Maltskej Republiky pri Európskej únii
27. októbra	Návšteva G. F. Ioannidisa, generálneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Helénskej republiky
7. novembra	Návšteva M. Sudoa, sudcu Najvyššieho súdu Japonska
28. novembra	Návšteva delegácie Kasačného súdu Tureckej republiky
30. novembra	Návšteva delegácie Lotyšskej republiky
6. decembra	Návšteva P. N. Diamandourosa, európskeho ombudsmana

Súd pre verejnú službu

11. a 12. júla	Návšteva K. M. Luekenovej, referentky kancelárie Súdu pre administratívne spory Organizácie Spojených národov v New Yorku
20. septembra	Návšteva M. de Solaovej Domingovej, mediátorky Európskej komisie
6. decembra	Návšteva P. N. Diamandourosa, európskeho ombudsmana

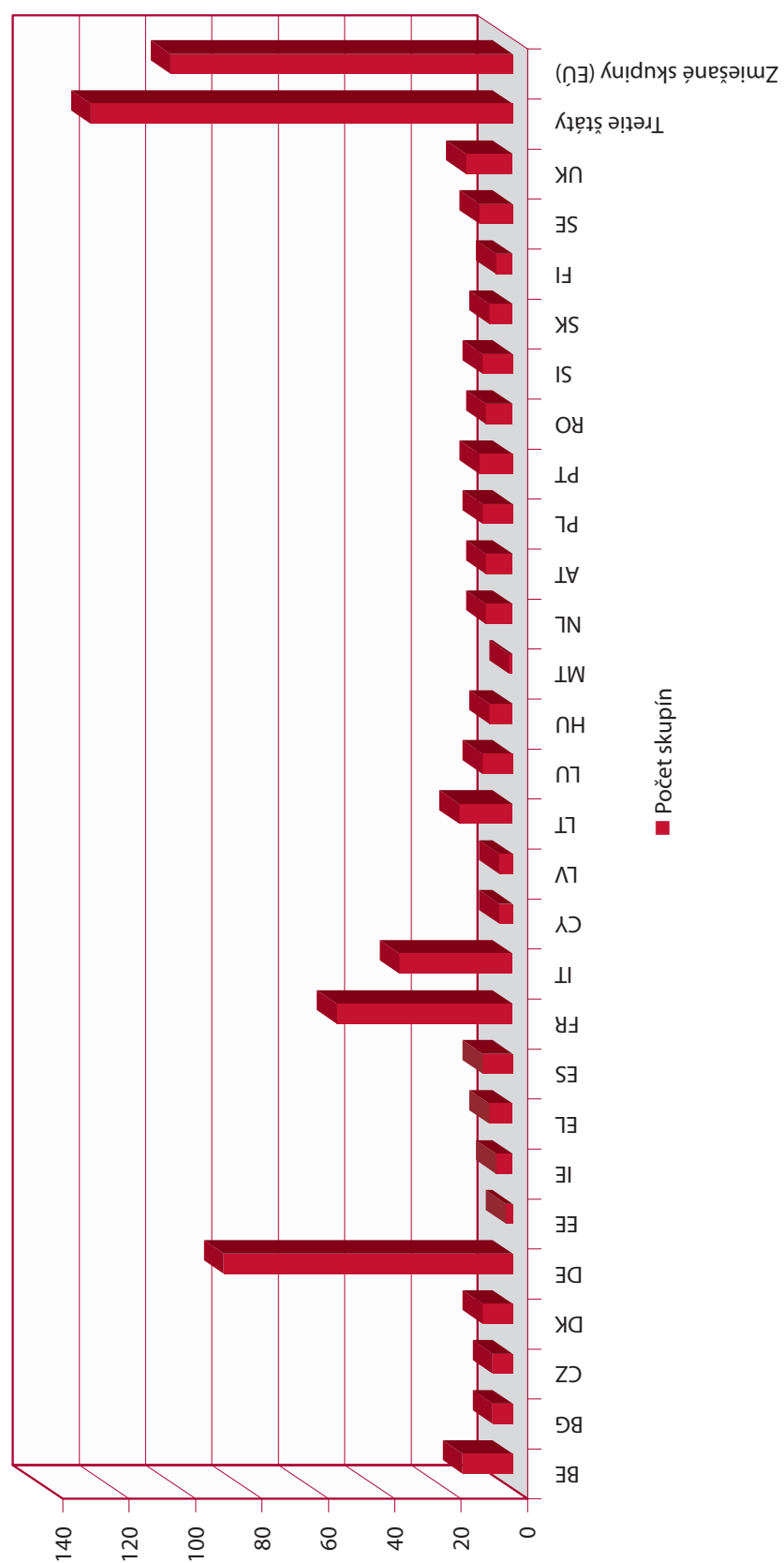
B – Študijné návštevy (2011)

1. Rozdelenie podľa druhov skupín

	Sudcovia vnútroštátnych súdov	Advokáti/ Právni poradcovia	Profesori práva	Diplomati/ Poslanci	Študenti/ Stážisti	Úradníci z členských štátov	Iní	Spolu
Počet skupín	84	98	22	10	270	52	56	592

2. Študijné návštevy – Rozdelenie podľa členských štátov (2011)

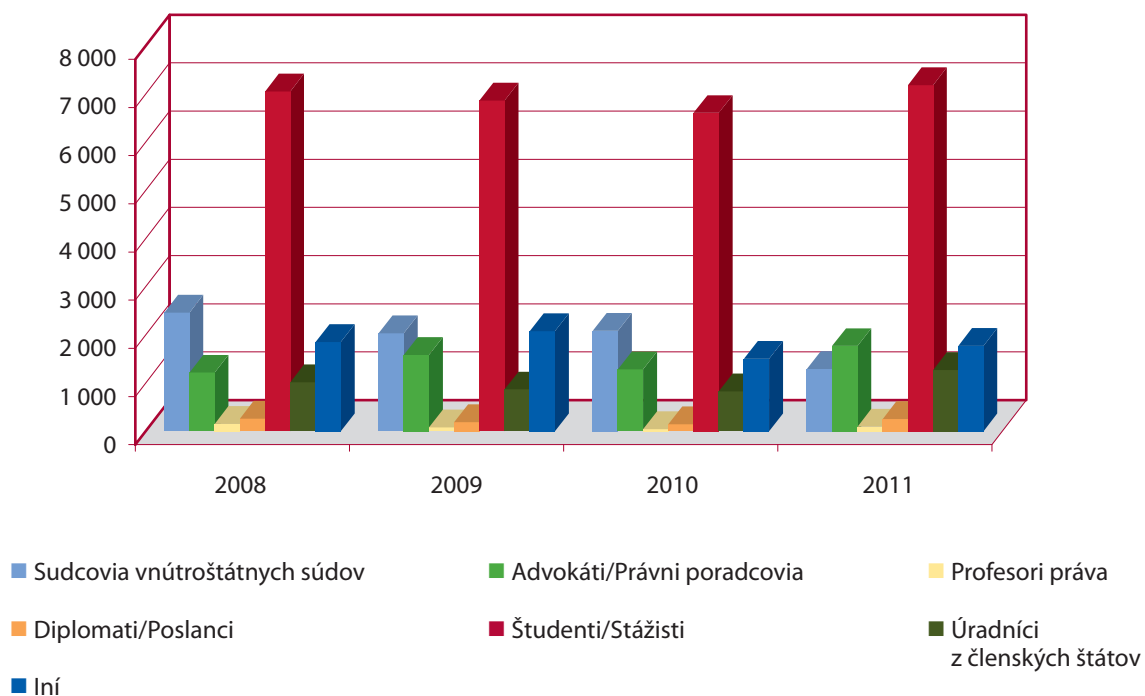
	Počet návštevníkov							Počet skupín
	Sudcovia vnútro-štátnych súdov	Advokáti/Právni poradcovia	Profesori práva	Diplomati/Poslanci	Študenti/Stážisti	Úradníci z členských štátov	Iní	
BE	31	15			352	26	47	471
BG	6	80		6				92
CZ	3				63			66
DK					164	15	91	270
DE	251	343		83	901	211	662	2 451
EE						14		14
IE			8		54			62
EL	8				64			72
ES	60				95		17	172
FR	163	59			823	46	239	1 330
IT	2	23	20		320	8	32	405
CY	10				18			28
LV		10			30			40
LT			4	8	28	33		73
LU	8	45		26	30	22	97	228
HU			8		160		47	215
MT					32			32
NL				54	140	14		208
AT					205		18	223
PL		79			7			86
PT		195			1			196
RO	25				42	18		85
SI		10	5		143			158
SK	40				104			144
FI		30			46	30	20	126
SE	118	4		8		6	11	147
UK	56	53	30		88			227
Tretie štáty	400	156	24	57	1 443	80	168	2 328
Zmiešané skupiny (EÚ)	114	669		12	1 828	751	328	3 702
Spolu	1 295	1 771	99	254	7 181	1 274	1 777	13 651
								592

3. Stretnutie sudcov (2011)

BE	5	DK	3	IE	2	FR	13	LV	2	HU	6	AT	5	RO	7	FI	3
BG	5	DE	10	EL	6	IT	13	LT	3	MT	1	PL	12	SI	2	SE	3
CZ	6	EE	2	ES	13	CY	2	LU	2	NL	6	PT	6	SK	3	UK	12

Spolu | 153

4. Vývoj počtu a druhu návštevníkov (2008 – 2011)

Počet návštevníkov

	Sudcovia vnútroštátnych súdov	Advokáti/ Právni poradcovia	Profesori práva	Diplomati/ Poslanci	Študenti/ Stážisti	Úradníci z členských štátov	Iní	Spolu
2008	2 463	1 219	156	262	7 053	1 016	1 854	14 023
2009	2 037	1 586	84	193	6 867	870	2 078	13 715
2010	2 087	1 288	47	146	6 607	830	1 507	12 512
2011	1 295	1 771	99	254	7 181	1 274	1 777	13 651

C – Slávnostné zasadnutia v roku 2011

24. januára	Slávnostné zasadnutie pri príležitosti slávnostného sľubu dvoch nových členov Európskeho dvora audítorov
11. apríla	Pietne zhromaždenie na uctenie si pamiatky Pierra Pescatoreho a Antonia Saggia
19. septembra	Slávnostné zasadnutie pri príležitosti nástupu M. Kančevovej do funkcie sudkyne Všeobecného súdu
26. septembra	Slávnostné zasadnutie, na ktorom dvaja noví členovia Európskeho dvora audítorov slávnostne prijali svoje záväzky
6. októbra	Slávnostné zasadnutie pri príležitosti skončenia výkonu funkcie a odchodu sudkyne P. Lindhovej a nástupu C. G. Fernlunda do funkcie sudcu Súdneho dvora, ako aj pri príležitosti skončenia výkonu funkcie a odchodu predsedu P. Mahoneyho a sudcov H. Tagarasa a S. Gervasoniho a nástupu E. Perilla, R. Barentsa a K. Bradleyho do funkcií ako sudcov pri príležitosti čiastočnej obmeny Súdu pre verejnú službu

D – Návštevy a účasť na oficiálnych podujatiach

Súdny dvor

1. januára	Zastúpenie Súdneho dvora na novoročnej recepcii vo Valette na pozvanie prezidenta Maltskej republiky
7. januára	Zastúpenie Súdneho dvora na slávnostnom zasadnutí Cour de cassation Francúzskej republiky v Paríži pri príležitosti nového roka 2011
11. januára	Účasť predsedu Súdneho dvora na novoročnej recepcii usporiadanej jeho kráľovskou výsostou luxemburským veľkvojvodom
13. januára	Zastúpenie Súdneho dvora na novoročnej recepcii v Berlíne, ktorú usporiadal prezident Spolkovej republiky Nemecko
25. januára	Zastúpenie Súdneho dvora na „Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2011“ v Berlíne na pozvanie Ministerstva spravodlivosti Spolkovej republiky Nemecko
28. januára	Účasť delegácie Súdneho dvora na slávnostnom zasadnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a na seminári „Quelles sont les limites à l'interprétation évolutive de la Convention?“ v Štrasburgu
10. februára	Účasť predsedu Súdneho dvora na konferencii „Implementing the Lisbon Treaty“ v Bruseli, ktorú usporiadali Európska komisia a Bureau des conseillers de politique européenne
14. februára	Účasť predsedu Súdneho dvora na slávnosti pri príležitosti 350. výročia založenia Najvyššieho súdu Dánskeho kráľovstva v Kodani
21. marca	Zastúpenie Súdneho dvora na seminári v Štrasburgu, ktorý usporiadal Európsky súd pre ľudské práva pri príležitosti uvedenia manuálu „Handbook on European Non-Discrimination Case-Law“
21. a 22. marca	Oficiálna návšteva delegácie Súdneho dvora na Judiciary of England and Wales v Londýne
31. marca	Zastúpenie Súdneho dvora na slávnostnom zasadnutí usporiadanom pri príležitosti odchodu W. Spindlera, predsedu Spolkového finančného súdu, na základe pozvania ministra spravodlivosti Spolkovej republiky Nemecko v Mníchove
8. a 9. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na zasadnutí správnej rady Združenia štátnych rád a najvyšších správnych súdov Európskej únie v Madride
19. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na sympóziu komparatívneho práva „Le contrôle de constitutionnalité en Europe“ v Paríži, organizovanom Fédération européenne des juges administratifs (FEJA)
19. – 21. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na „First St Petersburg International Legal Forum“ v Petrohrade
23. – 27. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na 15. kongrese Konferencie európskych ústavných súdov v Bukurešti
25. mája	Stretnutie delegácie Súdneho dvora s ministrom R. Pofallom, vedúcim spolkovej kancelárie, a S. Leutheusserovou-Schnarrenbergerovou, ministerkou spravodlivosti Spolkovej republiky Nemecko, v Berlíne

26. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na inauguračnej schôdzi plenárneho zasadania Siete generálnych prokurátorov pri Najvyšších súdoch členských štátov Európskej únie za účasti prezidenta Talianskej republiky v Ríme
31. mája	Zastúpenie Súdneho dvora na slávnostnom akte v Ríme konanom pri príležitosti štátneho sviatku na pozvanie prezidenta Talianskej republiky
1. júna	Účasť predsedu Súdneho dvora na zakladajúcom kongrese Institut européen du droit v Paríži
20. júna	Oficiálna návšteva delegácie Súdneho dvora na Najvyššom súde Chorvátskej republiky v Záhrebe
20. júna	Zastúpenie Súdneho dvora na konferencii nazvanej „Practical application of Regulation (EC) N° 2201/2003 – on the eve of review“ v Budapešti, ktorú usporiadalo maďarské predsedníctvo Rady Európskej únie a Európska komisia
23. júna	Účasť členov Súdneho dvora na oslavách luxemburského štátneho sviatku
24. júna	Zastúpenie Súdneho dvora na oslavách a recepcii pri príležitosti slovinského štátneho sviatku v Ľublani na pozvanie prezidenta Slovenskej republiky
24. júla	Účasť predsedu Súdneho dvora na recepcii, ktorú usporiadal prezident Helénskej republiky v Aténach pri príležitosti výročia obnovenia republiky
29. a 30. júla	Účasť predsedu Súdneho dvora na oslavách pri príležitosti 20. výročia vzniku Ústavného súdu Bulharskej republiky v Sofii na pozvanie predsedu tohto súdu
4. – 6. septembra	Účasť predsedu Súdneho dvora na seminári v Štokholme, ktorý usporiadalo Ministerstvo zahraničných vecí Švédskeho kráľovstva na počesť sudkyne P. Lindhovej
28. septembra	Účasť delegácie Súdneho dvora na oslave 60. výročia Bundesverfassungsgericht v Karlsruhe
30. septembra	Zastúpenie Súdneho dvora na slávnosti Verfassungstag vo Viedni
3. októbra	Oficiálna návšteva delegácie Súdneho dvora na Európskom súde pre ľudské práva v Štrasburgu
3. októbra	Zastúpenie Súdneho dvora na Opening of the Legal Year v Londýne na pozvanie Lorda Chancera
3. októbra	Zastúpenie Súdneho dvora na oficiálnych oslavách usporiadaných pri príležitosti štátneho sviatku Spolkovej republiky Nemecko
13. a 14. októbra	Zastúpenie Súdneho dvora na 7. sympóziu európskych sudcov v oblasti ochranných znáмок a vzorov v Alicante
20. októbra	Stretnutie delegácie Súdneho dvora s D. Tuskom, premiérom Poľskej republiky, v Bruseli v rámci poľského predsedníctva Rady Európskej únie
25. októbra	Zastúpenie Súdneho dvora na oficiálnych podujatiach vo Vilniuse pri príležitosti 19. výročia Ústavy Litovskej republiky
31. októbra	Zastúpenie Súdneho dvora na oslave 180. výročia Štátnej rady Talianskej republiky v Ríme
31. októbra – 2. novembra	Oficiálna návšteva delegácie Súdneho dvora na Ústavnom súde Maltskej republiky

10. novembra	Zastúpenie Súdneho dvora na zasadnutí o základných právach „The implementation of the EU Charter of Fundamental Rights two years after the Lisbon Treaty's entry into force“ v Európskom parlamente v Bruseli
16. a 17. novembra	Zastúpenie Súdneho dvora na medzinárodnej konferencii v Budapešti, ktorú usporiadala Rada pre verejné obstarávanie Maďarskej republiky na tému „Actual Questions of Public Procurements in the European Union and in the Member States“
23. a 24. novembra	Zastúpenie Súdneho dvora na seminári odborníkov o uplatňovaní Charty základných práv Európskej únie súdmi v členských štátoch v Haagu, ktorú usporiadala Štátna rada Holandského kráľovstva
25. novembra	Zastúpenie Súdneho dvora na seminári na tému „Dallo Statuto albertino alla Costituzione repubblicana“ v Ríme, ktorý usporiadal Ústavný súd Talianskej republiky pri príležitosti oslavy 150. výročia zjednotenia Talianska
15. decembra	Účasť predsedu Súdneho dvora na konferencii v Berlíne, ktorú usporiadala spolková krajina Hesensko na tému „Hessen und der EuGH im Dialog“
23. decembra	Zastúpenie Súdneho dvora na recepcii v Ľubľane na pozvanie prezidenta Slovenskej republiky, usporiadanej pri príležitosti sviatku nezávislosti a národnej jednoty

Všeobecný súd

1. januára	Zastúpenie Všeobecného súdu na tradičnej novoročnej recepcii vo Vallette, ktorú usporiadal prezident Maltskej republiky
19. januára	Zastúpenie Všeobecného súdu na novoročnej recepcii, ktorú usporiadali spolkový kancelár a vicekancelár Rakúskej republiky
25. januára	Zastúpenie Všeobecného súdu na recepcii „Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2011“ v Berlíne, ktorú usporiadalo Ministerstvo spravodlivosti Spolkovej republiky Nemecko
14. februára	Zastúpenie Všeobecného súdu v Kodani pri príležitosti 350. výročia vzniku Højesteret; usporiadateľom bol Torben Melchior, predseda Najvyššieho súdu Dánskeho kráľovstva
14. a 15. apríla	Zastúpenie Všeobecného súdu na „XV. Internationale Kartellkonferenz“ v Berlíne, ktorú usporiadal Bundeskartellamt
19. – 21. mája	Zastúpenie Všeobecného súdu na 6. Fóre európskych právnikov
30. mája – 1. júna	Zastúpenie Všeobecného súdu na oficiálnej návšteve Malty na pozvanie predsedu Najvyššieho súdu
31. mája	Zastúpenie Všeobecného súdu na recepcii v Ríme, ktorú usporiadal prezident Talianskej republiky pri príležitosti štátneho sviatku
23. júna	Zastúpenie Všeobecného súdu na oslave luxemburského štátneho sviatku, slávnostnom Te Deum a recepcii na veľkovojskovskom dvore
24. júla	Zastúpenie Všeobecného súdu na recepcii v Aténach, ktorú usporiadal prezident Helénskej republiky pri príležitosti 37. výročia obnovenia republiky
28. septembra	Zastúpenie Všeobecného súdu na slávnostnom odovzdávaní vyznamenání za zásluhy sudcom a profesorom práva prezidentom Poľskej republiky vo Varšave
30. septembra	Zastúpenie Všeobecného súdu na oslave 91. výročia Ústavy Rakúskej republiky vo Viedni

2. a 3. októbra	Zastúpenie Všeobecného súdu na ceremoniáli začatia nového súdneho roka vo Westminsterском opátstve v Londýne
3. októbra	Zastúpenie Všeobecného súdu na recepcii, ktorú usporiadal prezident Spolkovej republiky Nemecko pri príležitosti nemeckého štátneho sviatku
12. – 15. októbra	Zastúpenie Všeobecného súdu na 7. sympóziu európskych sudcov v Alicante, ktoré usporiadal Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory)
14. a 15. novembra	Zastúpenie Všeobecného súdu na konferencii „Die freiheitliche Grundordnung der Europäische Union“ v Berlíne, ktorú usporiadalo ministerstvo hospodárstva a technológie
24. novembra	Zastúpenie Všeobecného súdu na konferencii v Trevíri, ktorú usporiadala Akadémia európskeho práva na tému „Transnational Use of Video Conferencing in Court“
6. decembra	Zastúpenie Všeobecného súdu na oficiálnej recepcii, ktorú usporiadala prezidentka Fínskej republiky pri príležitosti osláv nezávislosti

Súd pre verejnú službu

21. a 22. marca 2011	Návšteva Gréckej národnej justičnej akadémie v Solúne
16. a 17. mája 2011	Návšteva na Najvyššom súde a Ústavnom súde Maďarskej republiky
22. a 23. septembra 2011	Návšteva na Najvyššom súde a Ústavnom súde Španielskeho kráľovstva

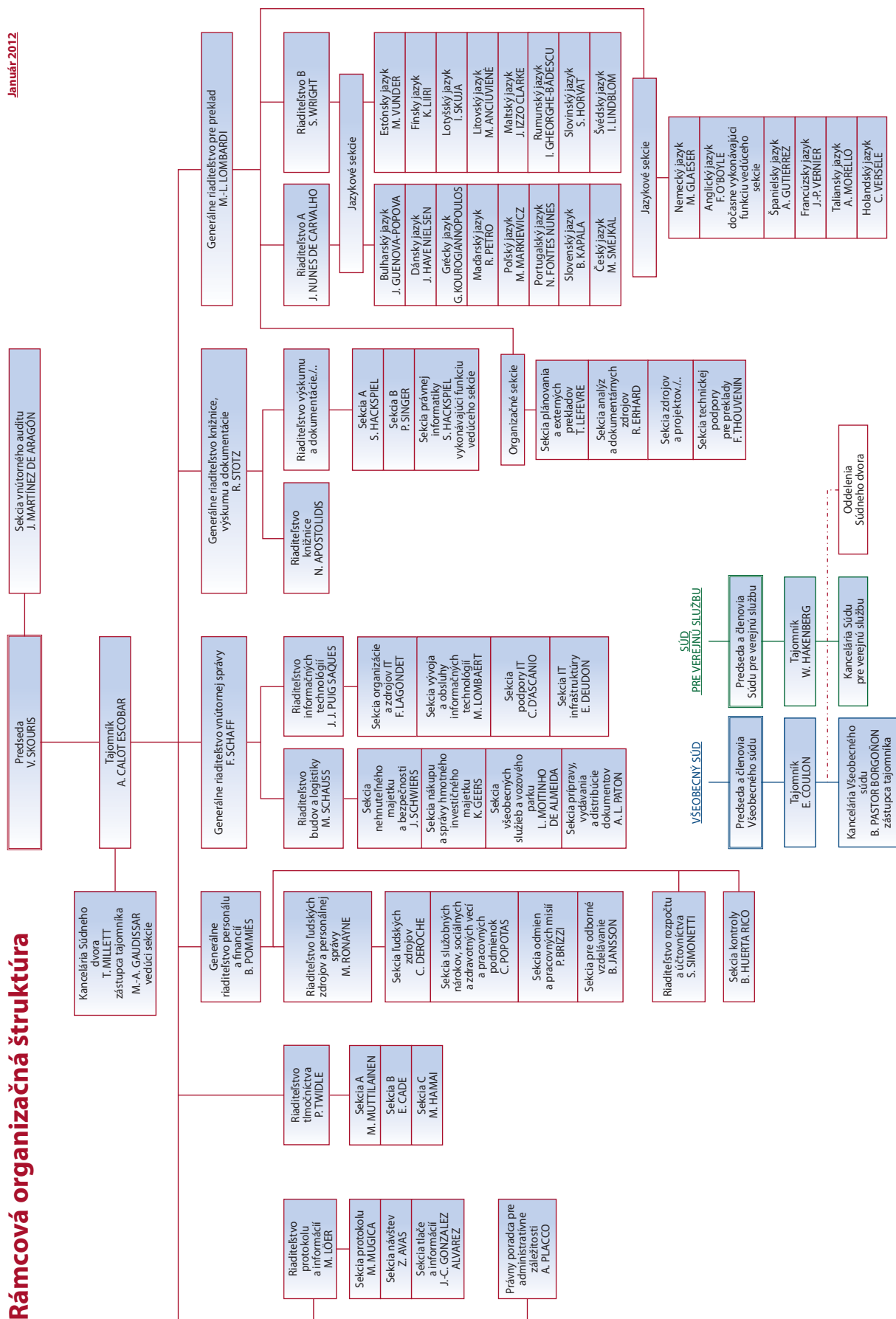

Rámcová organizačná štruktúra

Rámcová organizačná štruktúra

266

Január 2012

Výročná správa 2011

Súdny dvor Európskej únie

**Výročná správa 2011 – Prehľad činností Súdneho dvora, Všeobecného súdu
a Súdu pre verejnú službu Európskej únie**

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie

2012 — 266 p. — 21 x 29,7 cm

Katalógové číslo: QD-AG-12-001-SK-C

ISBN 978-92-829-1166-2

doi:10.2862/83238

ISSN 1831-8568

■ Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-829-1166-2

9 789282 911662

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na zastúpeniach alebo delegáciách Európskej komisie.
Ich kontaktné údaje nájdete na <http://ec.europa.eu> alebo si ich môžete vyžiadať faxom na číslo +352 2929-42758.

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predplatné (napr. ročné série Úradného vestníka EÚ, zbierky rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie):

- prostredníctvom obchodných distribútorov Úradu pre vydávanie publikácií EÚ (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm).

